

ANDENS LAG av N.P. Wetterlund

Innehållsförteckning:

NIONDE KAPITLET

Övervinnandet och dess löften	1
1. Övervinnandet	1
2. Löftena	3
I. Efesus	7
1. Övervinnandet	7
2. Löftet	14
A. Guds paradiset	15
B. Livets träd i Guds paradiset	20
II. Smyrna	24
1. Övervinnandet	24
2. Löftet	29
III. Pergamus	34
1. Övervinnandet	34
2. Löftet	38
A. Mannat	38
B. Stenen	41
C. Namnet	42
a. Lammets faders namn	43
b. Lammets namn	45
c. Guds och Lammets namn såsom paradisnamnet	51
IV. Tyatira	53
1. Övervinnandet	54
A. Den under-sekunda gruppen	54
B. Den sekunda gruppen	56
C. Den prima gruppen	58
Den första lärdomen	59
Den andra lärdomen	60
Den tredje lärdomen	63
2. Löftet	66
Det tusenåriga rikets uppkomst	70
A. Människlighetens lärotid	71
Arbetarerörelsen	72
Kvinnorörelsen	73
Fredsrörelsen	76
Nykterhetsrörelsen	76
Folkbildningsrörelsen	77
Djurskydds-rörelsen	79
Den vetenskapliga kulturrörelsen	80

B. Mänsklighetens utfödelsestid.....	83
a. Mänsklighetens skräckvecka	83
b. Mänsklighetens upprättelsestid	84
c. Mänsklighetens valtid	84
V. Sardes	87
1. Övertinnandet.....	87
A. Det under-sekunda Sardes	87
B. Det prima Sardes	89
2. Löftet.....	96
Kläderna.....	97
Namnet.....	98
Vandringen	99
VI. Laodicea	102
1. Övertinnandet.....	102
2. Löftet.....	109
VII. Filadelfia	112
1. Övertinnandet.....	112
A. Filadelfierna hade Jesu ståndaktighet ...	115
B. Filadelfierna hade Jesu förmåga att	
hushålla.....	116
"Du har en liten kraft"	117
2. Löftet.....	122
A. Hon skall icke mer utgå ur templet.....	124
B. Jag skall skriva på honom min	
Guds namn.....	125
C. Jag skall skriva på honom min	
Guds stads namn.....	126
D. Jag skall skriva på honom mitt nya	
namn	128
VIII. Sammanfattning.....	129
1. Övertinnandet.....	129
2. Löftena	134
IX. Slutordet från tronen	138
1. Slutordets förord	139
2. Slutordets slutord	140
A. Övertinnandet.....	140
B. Löftet.....	142

NIONDE KAPITLET

Övervinnandet och dess löften

Här ha vi alltså två saker: övervinnandet och löftena. Och dem skola vi betrakta med ledning av de 7 breven till församlingarna i Mindre Asien (Upp. andra och tredje kapitlen). Men först vilja vi inledningsvis säga ett par ord om övervinnandet och löftena i allmänhet. Alltså:

1

Övervinnandet

I förra delen av Andens Lag ha vi ofta talat om övervinnandet, särskilt i kapitlet om Lejonet, som är Övervinnaren, i vilken vi måste bli övervinnare. Och nu förutsätta vi detta kapitel såsom känt.*

Det finns intet ord i skriften, som så ihärdigt, så "demonstrativt" upprepas och betonas som det ordet övervinna. Det förekommer i alla 7 breven. Och det står där såsom slutordet, såsom en kraftigt och högtidligt inskärpande "refräng": "Den som övervinner", han skall få ... "Den som övervinner", han skall få, o.s.v. Därmed är sagt: människa, på övervinnandet ligger *hela* vikten.

Och denna vikt inskärpes ytterligare genom ett kraftigt och högtidligt: "Hör!" som i alla breven utropas vid sidan av ordet övervinna. Ty så står där: "Den som har öra, han höre" — märk: "han höre" — "vad Anden säger till församlingarna". Genom detta sidoord liksom understrykes det ordet övervinna, och hela uppmärksamheten samlas på det. Därmed får detta ord en oerhört stark betoning.

Ty vad säger Anden till församlingarna? Jo, alldeles detsamma, som Herren säger till dem. Och han utsäger övervinnandet såsom den huvudsak, på vilken deras öde i tid och evighet hänger. Och samma sak är det naturligtvis, som Anden gör till huvudsak för dem.

Alltså säger Anden just detta: "Den som övervinner", han skall få. — Vad viskar han i ditt öra i morgonstunden? Jo, detta: "övervinn — och du skall få!" Vad talar han till dig hela dagen? Jo, detta: "Övervinn — och du skall få!" Vad ropar han till dig i frestelsen? Jo, detta: "Övervinn — och du skall få!" Men här kräves "öra", och ett sådant är sällsynt i vår döva värld där skökan borttagit både örat och övervinnandet.

Och märk! Detta sidoord, detta skarpa: "Giv akt!", detta evighetsdigra: "Hör!" sätter Herren *före* ordet övervinna i de tre första breven och *efter* detsamma i de fyra sista. Och det gör han naturligtvis icke utan avsikt. Och både skriften och erfarenheten lära oss vad det betyder, nämligen detta: Övervinnandet måste från början och till slut stå i Anden, ja, först och sist och allsidigt vara kringgårdat, genomträngt och buret av Anden. Inne i Anden — segern; utanför Anden —

* Och för att läsaren skall förstå vårt nionde kapitel måste han ha kännedom om hela den förra delen av Andens lag.

nederlaget. "Genom min Ande skall det ske", säger Herren Sebaot.

Och Andens ord är lejonordet, hans verk är lejonverket. Hans oavslutligen höjda finger pekar på övervinnandets oeftergivliga världsgrundlag, som är lejonevangeliet i Kristus. Allt hans viskande, talande och ropande innesluta i sig denna lag som sin kärna. Han vill blott ett: bringa människan till ett fullt förstabudsmässigt mottagande av lejonåden i Lammet, så att hon tubudsmässigt övervinner vilddjuret och skökan, som äro allt ont. Och därför säger han till församlingarna och till varje medlem av dem blott ett ord: "övervinn — och du skall få!" Och där detta ord träffar ett "öra", där insätter det höraren i Herrenanden och giver så vad det kräver. Det lägger lejon-lamm-lagen i hjärtat och skriver den i sinnena. Det är "Andens lag", som frälsar från syndens och dödens lag och giver övervinnandets kraft-beklädnad från höjden.

Människa, där står ett trefalt: "Hör!" före ordet övervinna och ett fyrfalt: "Hör!" efter detsamma. Det vill lära dig livets hemlighet, som är denna: Stå sekundligt och allsidigt inlindad i Anden; då lindar ditt övervinnande upp sig så lätt i den sekundliga och allsidiga stamgärningen med sina dagliga fruktgärningar.

Människa, låt övervinnandet vara vad det, enligt denna sjufaldiga vädjan till ditt sanningsöra, *är*, nämligen ditt livs A och O, den himmelska, evigt förblivande kärnan i allt ditt varande, görande och låtande. Då lyftes du upp i den stilla och milda, heliga och saliga kraftvärlden, örnrymden, safirens klara och rena höjder.

"Men ack, jag glömmet mig så ofta, och så ligger jag där", säger du. Ja, upp igen och åter upp igen! Här kräves ihärdighet, just den Petrinska all-fliten på att göra kallelsen och utkorelsen fast, så att du icke faller. Och här får du erfara Guds tålmod med dig, som är så ömt och segt, att stenarna kunde gråta. — "Men jag blir icke annorlunda", säger du. Nåväl, nyp dig då i örat sju gånger om dagen, giv det ett slag varje morgon, middag och afton. "Hjälper icke", säger du. Välan, nyp hårdare, slå kraftigare. "Hjälper icke", säger du. Jaha, då får du nypet och slaget av Anden. Dömer du dig själv, blir du icke dömd. Men utebliven självdom drager gudsdomen över dig (1 Kor 11:31, 32). Ty du *måste*, om ock i hetaste skräckveckoeld, lära dig att icke blott åhöra, utan "inhöra", in evangelisera Andens och Herrens sjufaldiga: "Övervinn!" Varom icke, så är din nådatid ändad. Ty på övervinnandet lägger Herren hela vikten, så ock han, som sitter på tronen. Han talar blott om dessa två: antingen övervinna och få en ny himmel och en ny jord till arvedel, eller övervinnas och få sin del i den sjö, som brinner med eld och svavel (Upp 21:7, 8). Ett tredje gives icke.

Felet är det, att du icke släpper upp dig för "Andens lag", som är evangelium. Du vill själv vara lejonet; och därför går ditt övervinnande ideligen sönder, så att du "ligger där". Du måste först nedbrytas och övervinnas av Övervinnaren, så att du i sanning blir "icke-övervinnaren", innan du kan bli övervinnare i honom. Släpp själv-lejonet, så blir du *lejonet*. Därpå hänger det. — Den sanne övervinnaren är nollmänniska inför sig själv och skräpmänniska inför världen och guldmänniska inför Gud. Det är sådana övervinnare, som mönstraren på Patmos söker.

Men finns det sådana övervinnare? Ja, de finnas. Herren fann sådana t.ex. i Smyrna och Filadelfia. Båda dessa församlingar stodo ostraffliga

inför hans skarpa blick. Han hade ingenting emot dem. Icke ett ord av bestraffning eller förebråelse. Där se vi, att ett verkligt övervinnande är möjligt.

Men nu skola vi icke tänka oss detta övervinnande såsom syndfrihet. Ett syndfritt övervinnande finns icke på jorden. Och Herren kräver icke ett sådant. Vad han kräver få vi se i de sju breven. — Gruva dig alltså icke över den synd och brist, som dagligen, ja, sekundligen vidlåda ditt övervinnande, trots din innerligt goda vilja och ihärdiga kamp att alltid stå ren. Med denna din vilja och kamp står du inne i försoningens tubudsande; och där fortgår din rening som en stadig ström långt utöver vad du kan begripa eller ana. Gud är aldrig småaktig. Han gör ingen affär av din ouppsåtliga svaghet, hänger icke upp sig på synd, som i grunden är rotlös i din vilja. Där han finner det storslagna tubudsdraget, som *vill* den eviga kärlekens allhet och helhet, där är han storslagen som ingen i himmel eller på jord.

2

Löftena

Och det finns intet ord i skriften, vid vilket äro fästade så många och härliga löften, som vid det ordet övervinna. Ja, alla Guds löften äro bundna vid det. Och de äro här sammanfattade i sju, ett i vardera brevet. Och de äro dessa, nämligen Efesus-löftet: att få äta av livets träd i Guds paradis, Smyrna-löftet: att icke skadas av den andra döden, Pergamus-löftet: det fördolda mannat och den vita stenen med det nya namnet, Tyatira-löftet: makt över hedningarna, Sardes-löftet: de vita kläderna, Filadelfia-löftet: pelare i Guds tempel, samt Laodicea-löftet: att få sitta med Herren på hans tron.

Och märk nu: dessa utsägligt härliga löften framställas icke såsom särskilda hedersplatser, vilka blott särskilda människor kunna uppnå. Nej, de stå lika tillgängliga för alla. Det se vi ju tydligt av det allmänna villkoret, som är detta: "Den som övervinner", det är, var och en som övervinner, han får dem.

De sju löftena äro alltså icke beroende av någon sådan förutbestämmelse å Guds sida, att blott de människor, som han därtill bestämt, kunna få dem, men andra icke. — Icke heller äro de beroende av någon särskild begåvning eller naturlig utrustning. Nej, de äro lika tillgängliga för både "stora och små andar" och för både "Ijshuvuden och dumhuvuden". Ty alla människor äro naturligtvis så skapade, att de kunna mottaga födelsens frälsning till seger över synden. Och därmed äro de övervinnare. Och därmed äro de ägare till löftena.

Och då det nu finns blott ett enda villkor för alla löftena, nämligen övervinnandet, så följer därav, att varje övervinnare är ägare till alla sju löftena. En övervinnare i Efesus äger alltså icke blott Efesus-löftet utan även de sex andra. En övervinnare i Smyrna äger icke blott Smyrnalöftet utan även de sex andra o. s. v.

Denna härliga äganderätt till alla löftena framgår icke blott av det ena och samma villkoret på alla ställena, utan även av det ordet "församlingarna", som upprepas vid alla löftena. Tag t.ex. Efesusbrevet. Där står så: "Den som har öra, han höre vad Anden säger till församlingarna. Den som övervinner, honom skall jag giva att äta av

livets träd, som är i Guds paradiset."

Vem är det nu, som Johannes framställer såsom talande dessa ord? Jo, det är Herren. Och vad säger han i dessa ord? Jo, först uppmanar han att giva akt på vad Anden säger. Och vad säger Anden? Samma sak som Herren, nämligen: "Den som övervinner, han skall få äta av livets träd, som är i Guds paradiset." Och till vem talar Anden dessa ord? Jo, märk: "till församlingarna", säger Herren. Och till vem talar då Herren dessa ord? Naturligtvis "till församlingarna". Det se vi ock av det sammanhang, vari han sätter det ordet övervinna. Ty omedelbart efter det han sagt: "församlingarna", säger han: "Den som övervinner" o.s.v. Var tänker han sig då denne övervinnare? Månne blott i Efesus? Nej, då skulle han ha sagt: "församlingen", men han sade: "församlingarna". Alltså menar han: varje övervinnare i alla församlingarna äger Efesus-löftet.

Och på samma sätt i Smyrna-brevet. Även där säger han: "församlingarna". Alltså: varje övervinnare i alla "församlingarna" äger Smyrna-löftet. Och så i alla de övriga breven. I alla slutord säger han: "församlingarna".

Sålunda: varje övervinnare, i vilken församling han än står, äger icke blott det löfte, som är uttalat i brevet till hans församling, utan även alla de löften, som äro uttalade i de^[11]_[SEP] sex övriga breven.

Men vad som gäller "de sju församlingarna", det gäller naturligtvis *alla* församlingar på den tiden och i kommande tider. Ty dessa sju äro givetvis blott ett urval för att visa, huru Herren mönstrar alla församlingar i alla tider. Alltså: varje övervinnare i varje församling och i varje tid äger alla sju löfterna.

Men om nu varje övervinnare äger alla sju löfterna, då kunna dessa löften icke vara olika grader av härlighet, så att t.ex. Laodicea-löftet är större än Efesus-löftet. Nej, de måste vara lika stora alla sju. Ty i annat fall kunde icke en äga dem alla; han kunde ju icke vara både den lägste och den högste. *De sju löfterna äro alltså en och samma sak, beskriven från sju olika sidor.* Saken är det eviga härlighetslivet i det utesägligt höga mått, vari det kommer varje övervinnare till del.

Men finns det då icke olika grader av härlighet i övervinnarnas himmelska värld? Jo. Men dessa grader ligga *inne* i löfterna eller *inom* det för alla gemensamma härlighetslivet. Tag t.ex. Efesus-löftet. Alla övervinnare få äta av livets träd i Guds paradiset. Men icke alla kunna åtnjuta eller tillgodogöra sig detsamma i lika grad. Och varpå beror det? Jo, på den olika grad av budhållning, som uppnåtts. Visserligen hava alla fått "Andens lag" förbundsmässigt lagd i hjärtat och skriven i sinnena. Det sker i pingstfödelsen. Men därmed börjar det "Paulinska" arbetet med fruktan och bävan på den frälsta själens dagliga nyfrälsning eller den "Petrinska" all-fliten på att göra kallelsen och utkorelsen fast genom övningen av de sju heliga trostingen. Och i detta arbete eller i denna flit går den ene övervinnaren längre än den andre, och därmed stiger han till en högre grad i löftet. Detta uttrycker Herren så: "Den som upphäver ett av de minsta bland dessa bud och lär människorna sådant, han skall räknas för en av de minsta i himmelriket; men den som håller dem och lär andra sådant, han skall räknas för stor i himmelriket" (Matt 5:19). Alltså: genom budhållning växer man, genom budsläppning krymper man. Den som här älskat och ätit Guds bud

såsom sötaste honungskaka, han har förmåga att äta den högsta sötman av livets träd i Guds paradis. Naturligtvis; ty detta träd är just *Guds bud* i gestalten av "Andens lag", Guds bud i gestalten av tubuds-Kristus, eller Guds bud i gestalten av den eviga tubuds-kärleken, den eviga tubuds-rättfärdigheten, den eviga tubudsnåden, den evige tubudsanden med slaktmärket. Ju djupare en människa ätit av tubuds-Kristus på jorden, desto djupare äter hon av tubuds-Kristus i "Guds paradis". Budhållningsjättarna härnere bliva härlighetsjättarna däruppe.

Tag så Tyatira-löftet och Laodicea-löftet. Alla övervinnare få sitta med Herren på hans tron. Ty alla få regera med honom "i tusen år" och "i evigheternas evigheter" (Upp 20:4; 22:5). Men icke alla få sitta honom lika nära eller få lika stort område att regera över. Och det beror på graden av budhållning. Det visar liknelsen hos Lukas (Luk 19). Alla fingo var sitt pund, alla lika mycket. Detta pund är "Andens lag", förbundsmässigt lagd i hjärtat och skriven i sinnena, eller subjektiverad till övervinnande tubudstro, *som är jämnt lika dyrbar för alla, såsom den ju var "lika dyrbar" för Petrus och för alla dem, som han skrev till* (2 Pet 1:1). Men nu vinner den ene mer än den andre med detta ett pund. En vinner tio pund; och han får regera över tio städer och får detta beröm: "Väl du gode tjänare." En annan vinner fem pund; och han får regera över fem städer, men får intet beröm. Så finns det olika grader i dessa löften, allt efter graden av budhållning. Naturligtvis; ty den, som gått längst i "Andens lag", som är den eviga tubudskärleken, tubuds-rättfärdigheten, tubudsnåden och tubudsanden, han äger största förmågan att regera i den härlighetsvärld, som är idel och evig kärlek, rättfärdighet, livsnåd och ande. Den som på jorden blev högste konung i andelagsriket eller "pundriket", han blir högste underkonung under Kristus i härlighetens andelagsrike, som är "pundriket" på evig middagshöjd.

Tag slutligen Filadelfia-löftet. Det innebär att få bliva pelare i Guds tempel. Och alla övervinnare äga det löftet, alla bliva pelare. Men nu hava pelarna i ett tempel olika rang och bära olika tyngder. Så ock i "Guds tempel". Och denna olikhet beror på graden av budhållning. Ty den pelare, varav alla pelaremänskors äro skapade genom pingstfödelsen, är "Andens lag", den eviga tubudskärleken, tubuds-rättfärdigheten, tubudsnåden och tubudsanden, som bär upp både himmel och jord och alla tider och evigheter. Men nu hava somliga blivit finare, större och starkare tubudspelare än andra, nämligen genom en flitigare och trognare användning av tubudsnåden i Kristus. Och så bliva de ställda på olika platser i Guds tempel.

Alltså hava visserligen alla övervinnare äganderätt till alla löftena. Och denna äganderätt är *arvsrätten till löftena* på grund av förbundsmässig fullfödelse, som skapar övervinnare. Men *inom* dessa löften eller *inom* det för alla gemensamma salighets- och härlighetslivet få de olika grader, allt efter graden av budhållning eller allt efter det mått av "Andens lag", som de omsatt i sig och insatt i riket på jorden. De blevo frälsta eller övervinnare genom "Andens lag", som är evangelium. Men de skola ock dömas genom "Andens lag", som är "frihetens lag" (Jak 2:12). Och de bliva tilldömda just den härlighetsgrad, som motsvarar graden av deras tubudshållning eller deras subjektivering av "Andens lag".

Men huru går detta ihop? Alla människor kunna bliva övervinnare, ha vi sagt. Och alla övervinnare äga alla löftena, ha vi ock sagt. Men antag nu, att alla människor bleve övervinnare; då finge ju alla sitta med Herren på hans tron och alla bleve pelare i templet. Men om nu alla människor få regera, vilka blir det då, som skola regeras? Och om alla bliva pelare, vad blir det då av templet? Icke kan väl ett sådant bestå blott av pelare?

Jo, det går mycket väl ihop. Ty de sju församlingarna äro och beteckna Guds församling blott under den del av nya testamentets tid, som föregår tusenårsriket. Det se vi, bland mycket annat, av Tyatiralöftet, som utlovar just regentskapet i detta rike. Mönstringen på Patmos gäller alltså Guds församling blott under de 42 månaderna eller de 3 1/2 åren. Under denna tid skall "Andens lag", som är evangelium, predikas för alla folk. *Men Gud har förutsett, att det blir blott få, som under den tiden mottaga helfödelsens frälsning till övervinnande.* Dessa "få" betecknas med det bildlika talet "144 000", som stå med Lammet på Sions berg (Upp 14:1-5). De sägas vara "köpta från jorden och från människorna till en förstling åt Gud och Lammet". De få den höga uppgiften att vara en "**förstling**"* av Guds skapade varelser", vilka varelser skola tillsammans en gång bliva Guds rike och Guds tempel med just dessa förstlingar såsom konungar och pelare.

Så kommer frälsningen att under de 3 1/2 åren bliva blott förstlingsfrälsning bland alla folk, då däremot folkens frälsning inträder först i och med tusenårsriket. Och det blir alltså i detta rike och i evigheternas härlighetsrike, som förstlingarna få den utesägligt höga uppgiften att vara konungar och pelare.

Men förstlingsskapet kostar i sanning någonting. Det har kostat många tusen heligas blod och kommer att göra det. Att bliva och vara en verkligt förbundsmässig övervinnare under den lilla onda tiden, som är djävulens tid (Upp 12:12), då "hela världen är fången i den onde" och då himmelens *ve* hänger tungt över "jorden och havet", där vilddjuret och skökan hava makten över alla folk — *det* är ingen småsak *det*. Det kostar någonting, ja, ett pris, som världen och fler talet troende aldrig vilja giva. Ty det kostar hela det själviska livet in i dess innersta gömslen och grund och ställer människan såsom världens utskum och avskrap och såsom stenen, på vilken vilddjuret och i synnerhet skökan trampar, sparkar och spottar. Men *den*, som står pelare under de 42 månaderna, han skall stå pelare i "1000 år" och i otaliga evigheter. Kostar det, så smakar det. De sju löftena äro nåd, men ock lön. Det var om den, som Johannes sade: "Sen till, att I fån full lön."

Alltså, du förstlingsmänniska, se till att du får de sju löftenas lön, nådalönen, den oändliga och eviga; det är, låt Gud göra av dig allt vad som kan göras av dig, hans härliga nåd till evinnerligt pris. Men vet, att det kostar någonting. Red dig till lidande, till "den stora bedrövelsen" och till "den brännande hettan" och till de "tårar", som ingen och intet på jorden kan torka (Upp 7:14-17). Upp på din beskärda härlighetshöjd kommer du endast ur ditt beskärda lidandesdjup (Rom 8:17). Fullt salighetsmatt får ingen utan fullt lidandesmatt. Ju stillare du ligger i elden, desto finare blir budhållningens guld, och desto högre stiger du i

* Jak 1:18

de sju löftenas sfär. Hetaste eld ger finaste guld och förer upp i den högsta sfären.

I

Efesus

Skriv till församlingens ängel i Efesus: "Detta säger han, som håller de sju stjärnorna i sin högra hand, han som vandrar mitt ibland de sju gyllene ljusstakarna: Jag känner dina gärningar och ditt arbete och din ståndaktighet, och att du icke kan lida de onda och har provat dem, som säga sig vara apostlar, men icke äro det, och har funnit dem vara lögnare. Och du är ståndaktig och har burit lidande för mitt namns skull och har icke förtröttats. Men jag har det emot dig, att du har övergivit din första kärlek. Betänk då, varifrån du har fallit, och ändra sinne, och gör de första gärningarna. Varom icke så kommer jag över dig och skall flytta din ljusstake från dess plats, om du icke ändrar sinne. Men detta har du, att du hatar Nikolaiternas gärningar, som ock jag hatar.

Den som har öra, han höre vad Anden säger till församlingarna. Den som övervinner, honom skall jag giva att äta av livets träd, som är i Guds paradys."

Vid alla sju breven taga vi två synpunkter, nämligen dessa: övervinnandet, och löftet. Alltså:

1

Övervinnandet

Vad sökte Herren i Efesus? Blott ett: "gärningarna". Det se vi redan av begynnelsetexten: "Jag känner dina gärningar."

Vad sökte Herren i Efesus? Blott ett: övervinnandet. Det se vi av slutordet: "Den som övervinner", han skall få.

Gärningarna och övervinnandet äro nämligen samma sak. Ty övervinnandet finnes till blott såsom gärning, nämligen såsom den sekundliga rot- och stamgärningen med sina dagliga fruktgärningar. Blott denna rot- och stamgärning, varigenom människan gör Gud till sin Gud "och ingen mer", och gör nästan till broder, övervinner det onda i själva dess rot och stam och därmed ock i dess frukter. På annat sätt övervinnes det onda i tid och evighet aldrig; utan övervinnandet blir blott lite här och lite där, och lite nu och lite då, och alltsammans ett fariseiskt utanpåväsen, under det att syndens rot och stam stå oförändrade.

Därför börja alla breven på samma sätt: "Jag känner dina gärningar", och sluta på samma sätt: "Den som övervinner", han skall få. För mönstraren på Patmos äro gärning och övervinnande *ett*.*

Herren sökte "gärningarna" i Efesus. Och vad fann han? Jo, han fann gärningar, men "gärningarna" fann han icke.

Han fann gärningar. Och han uppräknar dem: arbete för Guds rike och ståndaktighet eller uthållighet i detta arbete, ett vaket och nitiskt förhållande till de onda, en skarp och vislig urskillnings- och

* Om gärningarna se vårt 8:e kapitel och särskilt den avdelning som handlar om "Trons gärningar", Kap 8, sid. 48.

prövningsförmåga, som höll de falska apostlarna på avstånd såsom lögnare, en undergiven och outtröttlig ståndaktighet i lidandet för hans namns skull och ett så berömvärdt hat till "Nikolaiternas gärningar", att han med eftertryck räknar det församlingen till godo.

Här funnos alltså goda gärningar och det i tillräcklig mängd både i det enskilda och i det allmänna livet, sålunda ett allsidigt, kraftigt och ihärdigt övervinnande. Och mönstraren förtiger icke detta goda. Han sätter *fullt* värde på detsamma och giver det *fullt* erkännande, såsom vi ju tydligt se.

Han fann alltså gärningar i Efesus. Men "gärningarna" fann han icke. Granskarens blick är skarp. Den är lågande tubudseld. Den tränger ned till alltings rot, som är förstabudsroten. Och vad såg han i Efesus? Jo, i alla dessa goda gärningar såg han *icke* »**de första gärningarna**», vilka just äro "gärningarna", som han alltid och överallt söker. I all denna prisvärda kärlek saknade han »**den första kärleken**», vilken just är "kärleken", som han alltid och överallt söker. I allt detta härliga övervinnande fann han alltså icke **det första övervinnandet**, vilket just är "övervinnandet", som han alltid och överallt söker. Under allt beröm för det goda i församlingen har han dock något grundväsentligt "emot" henne. Vad är felet?

Efesus var "moderförsamlingen" i mindre Asien. Hon var grundad av Paulus. Han verkade här i årtal och satte Timoteus att fullfölja verket. Dessa stora krafter hade lämnat väldiga spår efter sig. Och de syntes ännu. För vanlig människoblick var Efesus en mönsterförsamling. Men för Herrens blick var det en *fallen* församling. "Betänk, varifrån du har fallit", säger han. Alltså: detta härliga Efesus, som i mönstringens stund var så fullt av allt gott — det är ett *fallet* Efesus. Förfärande allvar!

Vad är felet? Icke brist på gärningar, kärlek och övervinnande. Sådant fanns i tillräcklig mängd. Icke brist på gott; sådant fanns fullt upp. Felet ligger icke i *kvantiteten*, utan i *kvaliteten*. Det efesinska verket är gott, men icke längre **prima**, utan blott **sekunda** vara. Förfärande allvar!

Herren söker blott prima vara. Och vad är den? Jo, den första, den bästa. Och det är just den, som han kallar "den första kärleken" och "de första gärningarna".

Vad menas då med den första kärleken? Jo, den är "den första", alltså *pingstdagskärleken*. Och vad är den? Jo, kärlek till Gud av *allt* hjärta och av *all* själ och av *all* kraft och av *allt* förstånd och därmed *hel*-kärlek till nästan. Denna firsidiga all-kärlek till Gud är den förbundsmässiga förstabudskärleken. Blott på grundvalen av detta förstabuds-allt, lagt i hjärtat och skrivet i sinnena, slutes det nya förbundet, pingstförbundet med Gud. Blott förstabuds-alltet skapar pingstbruden. Just detta innerliga, hela, odelade hjärte-**allt**, eller denna fulla och mergudafria kärlek till Gud är pingstdagskärleken, den första och bästa kärleken, den *prima* kärleken. Och det är just denna prima kärlek, som giver prima kvalitet åt hela kvantiteten. Förstabuds-alltet gör allt till prima vara.

Men här ha vi det efesinska felet. Församlingen hade fallit. Och fallet bestod däri, att hon övergivit (icke fasthållit, utan släppt) sin första kärlek. Hon hade visserligen icke helt och hållet släppt förstabudskärleken. Hon älskade Gud. Och det var den kärleken, som ännu bar upp det goda verket. Men hon hade släppt den *första*

förstabudskärleken, som är pingstdagskärleken. Hon älskade icke längre Gud av *allt* hjärta, *all* själ, *all* kraft och *allt* förstånd. Det odelade brudhjärtat hade delat sig åt något annat. Alltet var skadat, och därmed var allt skadat. Pingst hörde blott till det förflutna. Den stod i Efesus endast som ett »**då**», icke längre så, som den alltid bör stå, såsom ett »**nu**». Man hade glidit ut ur den sionitiska all-anden, och man befann sig på ett sluttande plan. Den prima kärleken var försvunnen, och därmed var allt berövat sin prima kvalitet. Och så fann Herren icke vad han sökte. Han fann blott sekunda kärlek, och med den åtnöjer han sig *aldrig*. Förfärande allvar!

Låt oss taga samma sak, men under benämning av "de första gärningarna". Vad menas då med dem? Jo, de äro de "första", alltså *pingstdagsgärningarna*. Och vari bestå de? Jo, däri, att man av *allt* hjärta, *all* själ, *all* kraft och *allt* förstånd gör Gud till sin Gud "och ingen mer" och därmed gör nästan till broder. På denna fyrsidiga allgärning, som är den prima förstabudsgärningen, hänger det. Den är den odelade och sekundligt stående brudgärningen, genom vilken människan både blivit till såsom brud och alltjämt består såsom brud. Och denna prima gärning giver prima kvalitet åt alla gärningar. Den håller både alla förstabudsgärningar och alla andrabudsgärningar på sekundligt närvarande pingsthöjd och i sekundligt stående pingstbestånd, som är det andra skapelsebeståndet, vilket står över alla växlande känslor. Utan denna prima förstabudsgärning sjunka alla gärningar ned till sekunda gärningar. Och *alltså bestå "de första gärningarna" i den prima och sekundliga stamgärningen med sina prima och dagliga fruktgärningar*.

Men här ha vi det efesinska felet. Församlingen hade visserligen icke helt och hållet släppt förstabudsgärningen. Hon gjorde Gud till sin Gud. Och det var denna gärning, som ännu bar upp de många goda gärningarna. Men hon gjorde icke längre Gud till sin Gud av *allt* hjärta, *all* själ, *all* kraft och *allt* förstånd. Hon hade släppt pingststamgärningen, brudgärningen. Och därmed voro "de första gärningarna" försvunna. Den prima förstabudsgärningen hade sjunkit ned till sekunda förstabudsgärning, som berövade alla gärningar deras prima kvalitet, pingstkvaliteten. Den odelade brudgärningen hade delat sig åt något annat. Alltet var skadat, och därmed var allt skadat. Glidandet hade begynt; man befann sig på ett sluttande plan. Och så fann icke Herren vad han sökte. Han sökte "gärningarna", de första och bästa, de prima. Men han fann blott sekunda; och med dem åtnöjer han sig *aldrig*. Förfärande allvar!

Sålunda var kärlekens och gärningarnas eller övertvinnandets förstabuds-allt skadat. Men ett skadat allt är ett försvunnet allt. Det fanns icke längre. Och en sådan skada vållas alltid av guden "Mer". Han är alltså med här. Men vad heter merguden i Efesus? Icke världen eller tingen i världen. Här fanns ingen världslikställighet, ingen världskärlek, intet merguderi i vanlig mening. Ty här fanns hat till "Nikolaiternas gärningar". Och dessa gärningar bestodo i hedniska offermåltider i förening med otukt (Upp 2:14, 15). De voro alltså religiösa och heliga handlingar för hedningarna. Och att icke deltaga i dem var religionsbrott och ett gräsligt förakt för gudarna. Och en sådan föraktare utsatte sig för ett allmänt hat och för en förföljelse, som icke kände några gränser.

Men församlingen i Efesus bröt frimodigt med dessa styggelser och

höll sig alldeles ren från dem. Därmed blottställde hon sig för hedningarnas fiendskap och fanatiska raseri och utsatte sig för förlusten av social och borgerlig ställning och för mistandet av egendom och liv. Och just detta omutliga hat till Nikolaiternas gärningar — det månne nu kosta vad det ville — påvisar Herren såsom den ljusaste sidan hos församlingen.

Den efesinska tron blinkade alltså icke för huggen och ömmade icke vid kvalen och grep icke efter denna jordens goda. Världen och tingen i världen släpptes för att ståndaktigt hålla det heliga namnet. Jesu kors och smälek voro dyrare än alla hedna-efesiers vänskap, voro de än fader, moder, syster, broder, maka och barn.

Här fanns alltså intet världsväsen, varken hemligt eller uppenbart, alltså ingen vanlig förstabudssynd. Och dock fanns här en förstabudssynd. Men vilken då? Jo, förstabudssynden är avgudisk kärlek till det skapade. Men det skapade är av två slag: den lekamliga och den andliga skapelsen. Och så finns det två slags förstabudssynd: avgudisk kärlek till den lekamliga skapelsen, och avgudisk kärlek till den andliga skapelsen.

Församlingen i Efesus var en gång en härlig andlig skapelse. Genom Paulus och Timoteus hade en väldig flod av tubudsande här strömmat in. En prima livs- och församlingsapparat var satt i gång. Här blomstrade den första kärleken, de första gärningarna, det första övervinnandet.

Men så småningom började denna sköna gudsskapelse stiga församlingen åt huvudet. Verket trädde i stället för Verkaren. "De tu buden" bytte plats. Det första var ej längre det första, största och yppersta. Det andra tog dess rum och rang. På skaparevis tog man del i skapelseverket och delade äran med skaparen. Rovdjuret hade fått in en klo och gjorde rov överallt. Man speglade sig i sina verk och upptog en lögnbild av sig själv i hjärtat såsom säd. Därmed avlades skökan. Hon var visserligen ännu icke född; man gick havande med henne. Och därmed var pingstbruden försvunnen. Man klibbade sig fast vid arbetet för Guds rike och togs tillfånga av det, och i samma mån lossnade man från Gud. Man gick *in* och *upp* i sina många och rastlösa bestyr, och därmed rycktes man *ut* och *ned* från pingst. Man gjorde sig ett "livets träd" av den andliga skapelsen. På det levde man, av det åt man, i stället för att äta av *det* livets träd, som frambragt denna skapelse. — Härmed ha vi antytt Efesus-synden, som var det finare, "det kristliga" avguderiet eller en sådan kärlek till den kristliga skapelsen, att man släppte den firsidiga all-kärleken till Skaparen.

Ty att detta är meningen framgår tydligt av sammanhanget i brevet. Där se vi nämligen, att församlingen var fallen i en förstabudssynd, som störtat henne ur den första kärleken. Och där se vi även, att det icke var ett vanligt, grovt förstabudsfall. Ty hatet till "Nikolaiternas gärningar" höll henne lösgjord från världen och dess ting. Och så återstår blott det finare förstabudsfall: mergudakärleken till den andliga världen och dess ting.

Och man märke, huru grundligt och omständligt Herren framdrager, beskriver och beprisar det goda, som fanns i församlingen, en beskrivning, som icke har sin like i de övriga breven. Och plötsligen välver han över henne denna förfärande kalldusch: Du är fallen. Därmed är sagt, såsom ju saksammanhanget tydligen visar: Detta goda

har blivit ditt **allt**, så att du har släppt »Gud **Allt**, som du ägde en gång i din första kärlek.

Denna förstabuds fara, som är skökofördärvet i dess ljuvaste och lömskaste gestalt, hotade en gång de 70 lärjungarna (Luk. 10:17-20). De återkommo från sin missionsresa, "uppfyllda av glädje" över sina gåvor och verk, och sade: "Herre, även de onda andarna äro oss underdåniga i ditt namn." Men märk! Mästaren förbjöd denna glädje: "Glädjens icke däröver, att andarna äro eder underdåniga, utan glädjens över, att edra namn äro skrivna i himmelen." Är det då oriktigt att glädjas över framgång i arbetet för Guds rike? Nej, men här höll det andra budet på att byta plats med det första. Och därmed höll glädjen på att bli rotlös. Den sanna glädjen är nämligen tvåsidig: förstabudsglädje och andrabudsglädje. Och den sanna förstabudsglädjen ligger *inom* förstabuds-alltet, aldrig utanför det. Detta är den prima förstabudsglädjen, som gör all glädje till prima vara. Men hos de 70 höll andrabudsglädjen på att rycka förstabudsglädjen ur alltet och att därmed förlora sin prima rot. Och därmed stod namnet i fara att utstrykas ur boken, som är »Gud **Allt**, i vilken blott alltmänniskor stå skrivna. Därav kallduschen: det avkylande förbudet för sådan glädje.

Just denna ljuva och lömska förstabuds fara, som hotade de 70, blev förverkligad i Efesus. Här hade andrabudsglädjen ryckt förstabudsglädjen ur alltet och därmed berövat både första- och andrabudsglädjen deras prima kvalitet. Därmed blev det prima namnet utstruket ur boken, som är Guds välbehagliga **allt**-hjärtekärlek till **allt**-hjärtemänniskan (Jer 32:41). Det ströks, då man släppte "den första kärleken, som är **allt**-hjärtekärleken. Och namnet stod nu blott såsom det sekunda namnet i den vredesblandade kärlekens bok, med fara att strykas även ur den och att, såsom det under-sekunda, det helt och hållet odugliga namnet, överföras till allvetenhetens domsbok. — Så ytterligt finkänslig och så fruktansvärt allvarlig är ordningen mellan "de tu buden". Har jag icke »Gud **Allt**» såsom mitt sekundliga allt, då är allt vad jag är, har och gör skadat i sin innersta grund. Jag kan väl till en tid stå på Efesus-planet, det sluttande, lömska och hala, men jag glider sekundligen ned mot planet, det under-sekunda, där alla stå utstrukna ur kärlekens bok och överkorsade såsom odugliga för "Guds paradiset".

"Betänk då, varifrån du har fallit, och ändra sinne och gör de första gärningarna. Varom icke, så kommer jag över dig och skall flytta din ljusstake ifrån dess plats, om du icke ändrar sinne."

Här ha vi botemedlet. Och vad är det? Jo, märk: icke bromsen, icke: "stopp!" icke ens: "sakta fart!" Nej, allt skulle fortgå som förut. Det skulle blott återknytas vid den punkt, där det släppt, så att det återfick sin prima kvalitet.

"Ändra sinne", säger han. Och märk noga: *med det ordet visar han just på det första budet och återinsätter det såsom nr 1.* Ty vad är sinnesändring? Jo, den är sinnets ändring "till Gud", märk: "till Gud" (Apg 20:21).* Och vad är Gud? Jo, han är **Allt**, och är **En**, och heter **Ett**.

* I grundtexten: "tän eis ton theon metanoian", vilket ordagrant betyder: "sinnesändringen till Gud."

Att ändra sinne till Gud är alltså att låta honom vara den han är, och att taga och hava honom sådan han är, såsom Allt och såsom En "och ingen mer". Och detta är just den prima förstabuds-gärningen, som giver prima kvalitet åt alla gärningar, så att de bliva "de första gärningarna".

Alltså är "sinnesändringen till Gud" och görandet av "de första gärningarna" i grunden samma sak. Det se vi ock i texten. Två gånger använder Herren det uttrycket "ändra sinne". Ty så står där: "*ändra sinne* och gör de första gärningarna. Varom icke, så kommer jag över dig och skall flytta din ljusstake från dess plats, *om du icke ändrar sinne.*" Alltså: först sätter han sinnesändringen och görandet av de första gärningarna såsom villkor för att ljusstaken skall få stå kvar; sedan sätter han blott sinnesändringen såsom detta villkor. Här inlägger han alltså i sinnesändringen de första gärningarna. Naturligtvis. Ty det förändrade sinnet framträder just i gestalten av dessa gärningar. Utan dem är det ingen sinnesändring till "Gud Allt" och till "Gud En" och alltså ingen sinnesändring. Sinnesändring är sinnesbyte eller utbyte av det tubudslösa eller tubudshalva sinnet mot tubudssinnet i Jesus Kristus, vilket sinne är "Andens lag".

Sålunda krävde Herren de första gärningarna av församlingen, och det med förfärande skärpa. Kommo de ej till stånd, måste ljusstaken bort; uteblevo de, var nådatiden slut.

Men nu var ju församlingen fallen, om också icke helt avfallen. Hon var ett omkullfallet träd, som visserligen ännu hade några rötter, men vars djupaste hjärterot var avsliten. Och av denna fallna församling utkräver Herren de första gärningarna. Alltså skulle hon, genom att göra dem, resa sig upp ur sitt fall. Men vad är detta? Kunnas då gärningar frälsa en fallen? Ja, det se vi ju tydligen här. Ty så ställer mönstraren saken: gör de första gärningarna, annars är du förlorad. Men då inse vi mycket väl, att han med dessa gärningar icke kan mena blott fruktgärningarna, såsom man ofta påstår. Ty att av en fallen kräva fruktgärningar, som reste honom upp, det vore ju detsamma som att ett fallet träd skulle kunna sätta en frukt, som reste trädet upp. Vilket är omöjligt. Fruktgärningar kunna i tid och evighet aldrig frälsa ett fallet människoträd. Därtill kräves en rot- och stamgärning, som reser trädet upp och insätter dess hjärterot i Gud. Och alltså menas med de första gärningarna, såsom vi förut antytt, sinnesändringens sekundliga rot- och stamgärning med sina dagliga fruktgärningar. Se, denna trons prima förstabudsgärning, som gör Gud till sitt allt och till En "och ingen mer", *den*, och ingenting annat i himmel och på jord, reser upp det fallna trädet och bringar det att bära prima frukt. Denna rot- och stamgärning är Guds och människans gemensamma födelsegärning, pingstdagens fyrsidiga **all**-gärning, den förbundsmässiga skapelsegärningen, den odelade brudgärningen. Utan denna gärning frälses ingen människosjäl på vår jord. Den gärningen insätter det första budet såsom nr 1. Den är alla gärningars ande och liv, alla gärningars gärning. Och nu förstå vi, huru Herren kunde med en så hänsynslös stränghet kräva sinnesändringens första gärningar av en fallen församling. Han *måste* det, ty de äro den enda frälsning som finns.

Att man är så ivrig att få "de första gärningarna" till att betyda blott fruktgärningar, beror naturligtvis därpå, att man måste rädda den förfalskade klenoden: den bud- och gärningslösa frälsningen genom den bud- och gärningslösa tron, "det blotta och bara instrumentet", som

är den efterlutherska förfalskarekyrkans tro. Annat var det med Luthers frälsande tro.* Det var denna: "*Tron fullbordar det första budet i Guds lag och därmed lätteligen alla andra bud.*" Se, där ha vi just trons frälsande stamgärning med sina fruktgärningar, just och precis vad Herren kallar "de första gärningarna", vilka han oeftergivligen utkräver av varje människa, som vill bliva och vara frälst.

"Betänk då, varifrån du har fallit". Här fordrades alltså en ångerns och botfärdighetens skräckvecka och ett nytt valplan och en förnyad pingstdag med en förbundsmässig återinsättning i det andra skapelsebeståndet och ett fasthållande av detta såsom ett sekundligt stående tubudsstånd i Kristi sekundliga tubudsstånd. Blott så kunde det sekunda Efesus höjas upp till det prima Efesus, som det varit en gång, då det ägde den första kärleken, gjorde de första gärningarna eller innehade det första övervinnandet.

I vår tid är det ganska gott om kärlek och gärningar. Här finns t.ex. i vårt land, både i statskyrkan och i småkyrkorna, ett kraftigt första- och andrabudsliv med ett mångsidigt och ihärdigt arbete för Guds rike. Men frågan är denna: Är det prima eller sekunda vara?

Den stora benägenheten att städse peka på de synliga verken och resultaten såsom säkra tecken till ett blomstrande gudsrrike är ett farligt symptom. Nya och dyrbara kyrkor, stora mängder av bönhus, väldiga summor till fattigvård och mission, hopar av troende i hundratusental o.s.v. — ja, du härliga kvantitet! Men — kvaliteten, kvaliteten?

Man kan genomläsa digra årsberättelser — överallt kvantitet, men icke ett enda allvarligt ord om huruvida det är äkta kvalitet. Att man med denna väldiga gudsrikesapparat skulle kunna vara ett fallet och nedåtglidande Efesus — tycker någon det!

Men den som har öga, han ser den förfärande bristen på prima tubudskärna, och den som har öra, han hör det skramlande tubudsskalet. Vår tids andlighet är — med många hedervärda undantag i alla kyrkor — genomfrätt av förstabudshalvhet, ja, t.o.m. av förstabudslöshet. Merguden, både den fine och den grove, sitter på tronen och gör sig en Kaifas-mantel av de allt-lösa verken. Därav det pösiga och ideliga skrytet.

Det är på tiden, att man gör mera allmänt bruk av Efesus-spegeln. Ty det efesinska planet är förtrollande ljuvligt och lömskt. Och när den glidande anar det som minst, kommer Herren över honom.

Det är nödvändigt, att man vid all sin kärlek och vid alla sina gärningar gör sig denna fråga: Är det den första kärleken och de första gärningarna? Varom icke, så är jag "fallen", även om jag övade kärlek, ymnig som ett hav, och gjorde gärningar, talrika som himmelens stjärnor. På kvaliteten hänger det. Herren nöjer sig aldrig med "det goda", även om man på efesusvis ville gå i döden för detsamma och verkligen gjorde det. Det vore blott en sekunda död. Och så har mången dött. Men till martyrens höga och heliga skara hörde de icke. Ty kristen martyr är blott den, som dör *för och i* den första kärleken och de första gärningarna.

Nej, Herren åtnöjer sig icke med "det goda". Gjorde han det, då vore

* Se Kap 8, sid. 67 f. i Andens Lag.

han ju icke sann. Ty det tillhör hans väsen att vilja människan *det bästa*. Därför mönstrar han alla sju församlingarna och alla församlingar och alla enskilda troende i alla tider efter denna höga och heliga regel:

»**Blott det bästa är gott nog åt dem, för vilka jag lidit den prima döden**».

Alltså, I Herrens heliga, låten eder icke ryckas med i det sekunda gå-på-väsendet, som ofta är blott en kapplöpning mellan de olika kyrkorna om det största resultatet för att genom det kunna överglänsa de andra. Förbliven i det prima, även om det skulle vara blott det lilla och fördolda. Läggen livets tyngdpunkt, där Herren har lagt den: i det firsidiga förstabuds-alltet. Låten det, som han har satt såsom det största och yppersta, också vara edert sekundligen största och yppersta. Verken det prima förstabudsverket, annars verka edra verk omkull eder. Gören den prima förstabudsgärningen, annars göra edra gärningar ihjäl eder. Glädjens *inom* alltet. Då haven I den prima, den djupa, stilla och "feta" glädjen (Ord 28:25, Rom 11:17). Den sekunda är grund och fladdrig, tunn och mager.

Glömmen aldrig, att Mästaren står sekundligen över eder med ögon såsom eldslågor. Han brinner, han brinner — av vad? Av den eviga kärlekens oändliga begär att få giva eder *det bästa*, som han har i förvar åt *de bästa*: i "Guds paradiset".

2

Löftet

"Den som övervinner, honom skall jag giva att äta av livets träd, som är i Guds paradiset."

Detta löfte gives alltså blott åt övervinnaren. Och här menas en prima övervinnare, såsom vi sett. I Efesus fanns ingen sådan. Men där kunde bliva sådana, om man ändrade sinne och gjorde "de första gärningarna". Varom icke, så vore Efesus-löftet och därmed alla löften förlorade.

I de sju breven är det blott fråga om förstlingsövervinnare, nämligen sådana som äro utkomna ur allt och ankomna till Sions berg (Heb 12:22), och som stå med "Lammet på Sions berg" och äro "en förstling ifrån jorden och ifrån människorna", "en förstling av Guds skapade varelser" (Upp 14:1-5; Jak 1:18). Frälsningen under de 42 månaderna är, såsom vi ofta antytt, *förstlingsfrälsning*. Det skall noga beaktas. Under den "lilla onda tiden" finnas inga andra verkliga kristna än de 144 000, som stå på Sions berg. Alla andra äro blott sekunda och under-sekunda; och de stå under denna dom: "Ändra sinne; varom icke, så kommer jag över dig." Under de tre och ett halvt årens mångkyrkotid med sitt vidriga skökoskrik: Se, *här* är Kristus, nej, se *här*, nej, se *här* är han", finns det blott en enda kristen kyrka på jorden: *Sjundebergskyrkan*, som står *utom* och *högt över* alla "kyrkor". Märken detta, I Herrens heliga, och sjunken aldrig ned i det lågsinnade och småaktiga mångkyrkoväsendet, där det icke går ut på att förstlingsmässigt frälsa själar, utan på att "frälsa" — kyrkor.

"Den som övervinner, honom skall jag giva att äta av livets träd, som är i Guds paradiset." — Betrakta då detta stora och härliga löfte. Vi taga två synpunkter: Guds paradiset; och livets träd i Guds paradiset. Alltså:

Guds paradiset

Vad är "Guds paradiset"? Den frågan går djupt, högt och vida. Här räcka vi för vår del icke till. Men givetvis bära vi göra bruk av det läromaterial, som skriften givit i detta ämne. Ty att helt enkelt gå denna och dylika saker förbi såsom "omöjliga att begripa" — ja, det är bekvämt; men det stå vi icke till svars med. Alltså göra vi ett litet försök, om än så *obetydligt* och *skröpligt*.

Det finns tre paradiser: det lägre, det högre och det högsta. Men de äro endast tre skeden i paradiset organiska utveckling. Guds paradiset är blott ett, men tregradigt.

I det lägre paradiset nedsteg Herren på långfredagen (Luk 23:43). I det högre uppsteg han på himmelfärdsdagen. I det högsta uppstiger han, då "allt är gjort nytt". Det högsta paradiset är "ny himmel, ny jord och ett nytt Jerusalem".

I det lägre paradiset nedstego det gamla förbundets heliga genom den förpingstligt prima döden. Där förbidade de den utlovade anden med det eviga arvet (Heb 9:15; 11:39, 40). Detta arv är det högre och det högsta paradiset.*

Det lägre paradiset finns ännu till. I det nedstiga alla, som utan eget förvållande dö i blott gammaltestamentligt eller förpingstligt barnaskap.

I det högre paradiset uppstiga det nya förbundets heliga eller förstlingarna genom den prima döden, som är döden i den första kärleken, de första gärningarna, det första övervinnandet.

I det högsta paradiset uppstiga alla övervinnare, som "få ärva detta allt", vilket är ny himmel, ny jord och ett nytt Jerusalem (Upp 21:7).

Nu frågas: Var ligger det lägre paradiset? Det ligger i "jordens hjärta". Ty så säger Herren: "Människosonen skall tre dagar och tre nätter vara i jordens sköte" (Matt 12:40). I grundtexten står bokstavligen så: "i jordens hjärta".**

Detta "hjärta" innefattar både "pinorummet" och "Abrahams sköte". Ty i båda dessa rum var Herren under den nyssnämnda tiden (Kap 4, sid. 40 f.). Och det är det senare rummet, som han kallar paradiset, där den botfärdige rövaren skulle vara med honom.

Det lägre paradiset ligger alltså i "jordens hjärta". Och sålunda har jorden ett hjärta. Och det är icke ett bildligt talesätt. Utan det är efter sin art ett verkligt hjärta, som kan sucka, känna och vilja. Ty hela skapelsen känner förgängelsen och vill bliva frigjord från densamma. Hon suckar och lider sin födslovånda och bidar sin födelse till evig härlighet (Rom 8:18-22).***

Vad är jordens hjärta? Det är hennes centrala och oförgängliga livsväsen, hennes odödliga kerub-ande. Detta väsen utgestaltar sig i hennes otaliga arter och grader av liv. Hennes eviga ande förkroppsligar sig i varje djur och växt, ja, ända ned i den s.k. "livlösa naturen". I allt

* Om dessa heligas uppstigande i det högre paradiset se Kap 4, sid. 40; Kap 5, sid. 31

** en tä kardia täs gäs.

*** Enligt grundtexten lyder den 22:a versen så: "Ty vi veta, att hela skapelsen samfällt suckar och är stadd i födslovånda ännu i denna stund."

på vår jord klappar jordens hjärta. I alla sina otaliga hjärtebarn "trängtar och bidar hon efter Guds barns uppenbarelse".

När vår kropp en gång nedlägges i jorden, så överlämnas den åt jordens eviga hjärta, som tager den hjärtligt om hand såsom ett dyrbart "korn" och indrager den i sin födelse till evig härlighet.

När ett djur dör, så dör det blott till sin yttre, grova gestalt; till sitt andelekamliga kerubväsen är det odödligt. Genom döden ingår det i "lågans" hjärterum till rening, om det är ett "orent djur" (3 Mos 11). I motsatt fall ingår det i "hugnadens" hjärterum*, som är paradiset.

Så ock växten. När den dör, så dör den blott till sin yttre, grova gestalt; till sitt andelekamliga kerubväsen är den odödlig. När trädet faller för yxan, då lider det under förgängelsen, men det uppstår i jordens paradiset. Där växer, blommor och bär det sin frukt "varje månad". När du bröt en blomma, då led hon och fällde en tår under förgängelsen. När du uppryckte hennes rot och lät henne dö, då suckade hon djupt och grät bittert; men hon gick genom död till högre liv. I paradisetes ängder skall du se henne le mot dig och fröjdas med dig däröver, att världssmärtan, som var gemensam för henne och dig, nu är evigt ändad.

Du lider, du prima själ, då du vet, att varje gång du sätter din fot på Guds gröna jord, så trampar du ihjäl många levande varelser. Ja, det är förskräckligt. Och mången har sagt: "Usch, en sådan rå och barbarisk värld; den är ju ett stort slakteri." Men kom också ihåg, att varje gång du så sätter din fot, sänder du alla dessa varelser in i jordens hjärta. I och efter sin död födas de till paradisliv. Se, där har du en obeskrivlig tröst under allt detta oundgängliga plågande och dödande.

Allt skapat "är stätt i födslovånda". Allt går genom död till liv. Världssmärtan är icke en följd av synden; hon har blott blivit stegrad och förbittrad genom densamma. Skapelsen lades icke under förgängelsen först på fallets dag, utan redan på sin första dag. Död fanns på jorden, innan synd fanns där. Hela växt- och djurvärldar ha dött ut, innan en människofot beträdde vår jord. Därom bära stenkolslagren vittne, så ock de förstenede djur, som påträffas i jordlager, vilka bildats långt innan människan skapades.

Världssmärtan är en världsgrundlag från begynnelsen. Hon är jordens smärteväg, hennes "via dolorosa" till paradiset. Människa, belägg icke denna väg med törnen genom en oförståndig och obarmhärtig behandling av växter och djur. Du är kallad att "predika evangelium för *allt skapat*" (Mark 16:15; Kol 1:23), alltså även för djur och växter. Ja, du skall predika evangelium för dem. Och det sker genom den eviga evangeliekärleken, som bor i ditt hjärta, och som sluter allt skapat i sin famn, likasom Gud gör. Det sker genom en vis och öm behandling av dessa dina medskapade varelser, vilka hava samme Fader som du, och som skola dela paradisetes fröjder med dig. I Edens paradiset voro de med. I alla tre paradisen skola de vara med. Utan djur och växter intet paradiset.

Lägg din hand på djuret och blicka upp mot höjden med en suck om lindring i dess smärteväg till paradiset. Även så överför du på djuret den del av strömmen från tronen, som tillkommer detsamma.

Vidrör trädet och blomman på ett sådant sätt, att de känna den eviga kärlekens evangelium från ditt hjärta. Blanda din prästerliga suck med

* Luk 16: 24, 25.

de otaliga suckar, som uppstiga från vår jord. Vandra i Guds skapelse så, som det anstår förstlingarna av hans skapade varelser. Såsom förstlingar skolen I draga dem med eder till paradiset. Just det "trängta och bida de efter" (Rom 8:18, 19, 21). Och det sker genom paradislagen i edert hjärta: "Andens lag."

Det lägre paradiset ligger i jordens hjärta. Men var ligger då det högre paradiset? Det ligger i den tredje himmelen. Det säger oss Paulus. Han "upprycktes ända till den tredje himmelen, till paradiset" (2 Kor 12:1-4). Märk hans ord! Han säger först, huru högt han upprycktes. Det var "ända till den tredje himmelen". Alltså icke högre. Sedan säger han, att han "upprycktes till paradiset". Alltså ligger detta varken nedanför eller ovanför den tredje himmelen, utan just i densamma.*

Det finns flera himlar. Judarna räknade 7, ja, till och med 10, som de ansågo motsvara Guds 10 bud och Guds 10 namn i det gamla testamentet. Men Paulus stannar vid tretalet. Och vid det stanna ock vi.

Det finns alltså tre himlar. Den första är lufthimmelen eller atmosfären. Den nämnes ofta i skriften (t.ex. Matt 16:3; Luk 4:25). Den andra är eterhimmelen eller den himlasfär, i vilken alla solar och världar gå sina banor. Den nämnes också ofta (t.ex. Apg 7:42; Matt 24:29). Den tredje är vad Hebréerbrevet kallar "*själva himmelen*", där Gud bor och har sin tron (Heb 9:24; 8:1). Denna himmel är "Guds paradiset".

Dit upp steg Herren i himmelfärden. Han "genomfor himlarna" (Heb 4:14), alltså alla tre, ända upp till den 3:es högsta höjd, där "Majestätet" har sin tron, och satte sig på dess "högra sida i höjden" (Heb 1:3). Kristus är upphöjd över himlarna (Heb 7:26).

De tre himlarna äro skapade himlar. De äro Guds "händers verk" (Ps 102:26). Upp över den 3:e kommer ingen, varken ängel eller människa. Ty *över* det skapade stiger ingen skapad varelse. Där ovan "bor Gud i ett ljus, som ingen tillkomma kan, han som ingen människa har sett eller kan se" (1 Tim 6:16). Han kan ses blott då han stiger ned eller nedlåter sig. Och han har stigit ned såsom skapare, fader och frälsare. I den 3:e himmelen är hans majestät dämpat och avpassat för skapade varelser. I "Guds paradiset" få vi se Gud.

Den 3:e himmelen är himlarnas **hjärta**. Den är centralen för världsbyggnadens alla krafter och lager. Här är himlarnas rike, som "från världens begynnelse är tillrett" åt dem, som bespisat, härbärgerat, beklätt och besökt Jesus i hans lidande bröder (Matt 25:34-36). Här äro "änglar i mångtusental och en högtidsskara och församling av förstfödda söner och fullkomnade rättfärdigas andar" (Heb 12:23). Här råder den eviga kärlekens stillhet, vila och tillbedjan, som äro högsta verksamhet. Här härskar "Andens lag" i evig kraft och majestät. Och alla hjärtan och händer äro i rörelse för att utbreda denna lag. Ty blott i och genom "Andens lag" kommer himlarnas rike till jorden. Ja, den tredje eller "*själva himmelen*" är himlarnas och därmed hela skapelsens *hjärta*, som i allt vidare och vidare hjärtesfärer indrager allt under sitt välde. Guds paradiset är himlarnas hjärta. Alla dess pulsslag gå ut på att göra allt paradisiskt.

* Se H. M. Melins förklaring till 2 Kor 12:2.

Den tredje himmelen består av de högsta och finaste av alla skapade ämnen, oändligt lättare och klarare än etern. Detta ämne är alla elementers element, själva naturbasen för Guds helighet och härlighet. Hesekiel såg denna himmel (Hes 1:22). Men han hade icke ord för densamma. Han tyckte, att den liknade kristall; och därför ha vi kallat den för "kristallhimmelen". Himlarnas hjärta är en "utkristallisering" av Guds eget hjärta till dess andelekamliga natursida.*

Himlarnas hjärta är alla hjärtans moderhjärta. Det har otaliga dotterhjärtan. Sådana äro alla världars hjärtan. Ett sådant är jordens hjärta. Alla äro de en "utkristallisering" av himmelens hjärta.

Himlarnas hjärta är alla hjärtans moderhjärta. Det har otaliga dotterhjärtan. Sådana äro alla människohjärtan. De äro det himmelska moderhjärtats högsta dotterhjärtan. Två sådana se vi i de två keruberna, Adam och Eva, på paradiset. De voro döttrar till paradiset och paradismodern däruppe, och därför fingo de sin bostad i Edens paradiset. Det Jerusalem, som ovanför är, är allas och alltings *moder*. Ty det är "allas vår moder" (Gal 4:26). Därmed är det ock moder till hela den lägre skapelsen, som i oss har sin höjdpunkt.

Till sin andelekamliga natursida bestå alla hjärtan av den tredje himmelens "kristall" i otaliga arter och grader. Denna moderkristall är utbredd överallt i de lägre himlarna, i alla världar och i alla skapade varelser, ja, ända ned i sandkornet. Den genomtränger allt och är alltings oförgängliga grundväsen. "Kristallen" ligger i den luft vi andas, i det vatten vi dricka, i den mat vi äta. Alltings djupaste och innersta väsen är hjärteväsendet från höjden. Himlarnas hjärta klappar i allt. O, att människorna kände detta!

Men detta känna I, förstlingar, som tillhöra *bergskyrkan* och bon i kristallpalatset och tillbedjen i kristalltemplet (Kap 1, sid. 18 f.). Allting strålar, stundom så obeskrivligen klart och mildt, mäktigt och varmt. I stå såsom övervinnare på det eldsblandade kristallhavet (Upp 15:2), det är, I stå på den allt genomträngande och världsbärande kristallbasen, som ikläder sig de 7 skålarnas vredeseld till uppbränning av den orenhet, som vilddjuret och skökan infört i folk- och skapelsehavet (Upp 13:1; 17:1, 2). Och när detta reningsverk är fullbordat, så att den himmelska kristallens hjärtelag, som är "Andens lag", är genomförd i allt skapat, då är hela skapelsen kristallhavet inför tronen (Upp 4:6). Detta hav är det tredje eller högsta paradiset.

De tre himlarna äro skapade himlar. Såsom sådana äro de underkastade utvecklingens lag. De skola "förgås" (Ps 102:27; 2 Pet 3:10), nämligen så, som det lägre "förgås" genom att uppgå i det högre. De skola efter sin art "förvandlas", likasom Kristus förvandlades på Tabor.

Himlarna äro underkastade födelsens eller förnyelsens lag. "Hela skapelsen är stadd i födslovånda." Himlarna gå havande med nya himlar, världarna med nya världar, jorden med en ny jord.

Himlarna hava blivit orenade genom synden. Ty på grund av människans synd har Satan såsom anklagare fått inträda i himmelen

* Då vi nu ofta nämna ordet kristall, bör man komma ihåg, att det är icke kristall, utan likt kristall. Vi ha intet ord för detta ämne.

"inför Gud", alltså i själva den tredje himmelen, där Gud bor och har sin tron (Upp 12:10). Genom hans därvaro "dag och natt" hava "själva de himmelska tingen" blivit orenade och "måste renas" genom Kristi offer (Heb 9:23, 24). Det skedde, då han med sitt blod, som nu strömmade i hans andelekamliga ådror, "ingick i själva himmelen och trädde fram inför Guds ansikte oss till godo". Genom detta: "oss till godo", undanrycktes själva grunden för Satans anklagelser, och Jesu blod, som var ett med hans ande (1 Joh 5:7, 8), genomträngde hela den 3:e himmelen och alla dess "ting"; och därmed renades de från Satans andelekamliga besmittelser.

Och de lägre himlarna hava orenats genom "ondskans andemakter i himlarymderna" (Ef 6:12). Satan har visserligen blivit nedkastad från den 3:e himmelen. Men ännu är han den regerande "fursten över luftens härsmakt" (Ef 2:2). Han har alltså sitt tillhåll särskilt i lufthimmelen, som är den första eller lägsta himmelen. — I de lägre himlarna har alltså reningen ännu icke blivit genomförd. Det sker först vid Herrens andra ankomst, då Satan nedkastas i avgrunden (Upp 20:1-3).

Genom synden uppstod en söndring mellan himlarna och jorden. Denna söndring blev stamvis upphävd i Kristus. I honom sammanfattade Gud allt, både det som är i himmelen och det som är på jorden (Ef 1:10, Kol 1:20).

I begynnelsen voro jordens hjärta och himlarnas hjärta förenade. I de två keruberna på paradiset möttes himmel och jord i innerlig hjärteförening. Men bandet brast genom synden. De två hjärtana skildes. Det blev ofrid mellan dem. Paradislagen, som är "Andens lag", försvann ifrån jorden, och därmed försvann paradiset ur jordens hjärta.

Men redan i Abel möttes återigen dessa hjärtan. I alla det gamla förbundets heliga möttes de. Här blevo alltså jordens och himlarnas hjärtan rotvis försonade och förenade med varandra genom den förpingstliga försoningsanden, som bodde i dessa heliga. Genom denna förening återfick jordens hjärta sitt paradiset. *Detta är det lägre paradiset, som alltså består av en förening mellan jordens och himlarnas hjärtan.* Ty jordens dotterhjärta äger ett paradiset blott i föreningen med himlarnas moderhjärta, en hjärteförening genom paradislagen, som här är "Andens lag" i dess för-pingstliga gestalt.

Denna förening mellan moderhjärtat och dotterhjärtat var alltså blott förpingstlig. Likasom de heligas hjärtan ännu icke voro pingstfödda, så voro icke heller jordens och himlarnas hjärtan pingstfödda. Likasom de heligas hjärtan suckade efter den utlovade anden, som skulle giva dem den nytestamentliga försoningen med Gud, så suckade även jordens och himlarnas hjärtan efter denna ande, som skulle giva dem den nytestamentliga försoningen med varandra. Både moderhjärtat däruppe och dotterhjärtat härnere längtade efter att få komma varandra närmare.

Äntligen kom pingstdagen. Då fingo de 120 den utlovade anden. I och med denna ande blevo dessa 120 ett dotter-Jerusalem till himlarnas moder-Jerusalem. Därmed blev jordens hjärta ett nytestamentligt dotterhjärta till himlarnas moderhjärta. Båda utföddes genom försoningsanden ur den ännu oförsonade ställning de intagit till varandra. I de 120 togo moder och dotter varandra i famn i välbehaglig kärlek, i förbundsmässig all-kärlek, i "den första kärleken". *Denna*

förening mellan jordens och himlarnas hjärtan är det högre paradiset, en innerlig hjärteförening genom paradislagen, som här är "Andens lag" i nytestamentlig gestalt.

I detta paradiss uppstiga alla, vilka dö den första döden, som är döden i "den första kärleken". De inträda alltså både i jordens hjärta och i himlarnas hjärta, som nu blivit "ett hjärta och en själ". Att dö den första döden är alltså att instiga i jordens och himlarnas oförgängliga väsen, som är kristallväsendet. I och genom denna kristall står allt skapat öppet för den hädangångne övervinnaren. Himlar och jord, med allt vad i dem är, är kristallklart, genomskeinligt och genomgångbart. Inga "lyckta dörrar" stänga hans väg. Han vandrar icke längre ovanpå och utanpå; han *genomvandrar* allt i dess inre och eviga kerubväsen. Han går och står i stenens, i växtens, i djurets, i vattnets, i luftens, i eldens, ja, i alltings eviga kristall. Och från varje punkt där han går eller står kan han genomskåda och överskåda allt. Ty han är inne i alltings kristall och ser med kristallens blick.

Ja, efter den första döden skolen I förstlingar så småningom uppstiga i den tredje himmelen, i "Guds paradiss", alltså in i "själva himmelen", där I fån sitta med Herren på hans tron, såsom han sitter med sin fader på hans tron. Det se vi tydligt av Laodicea-löftet. Och högre upp än på Guds och Kristi tron kan ingen komma. Men ända dit komma alla förstlingsövervinnare.

Men ännu sucka jordens och himlarnas hjärtan efter en fullare förening med varandra. Och så kommer en ny pingstdag, då alla folk böja knä inför folkens konung. Då sker tingens nya födelse, världsfödelsen (Matt 19:28). Och då förenas jordens och himlarnas hjärtan till en världsförening. Här har paradislagen, som är "Andens lag", blivit världslag, och det ända ned i lejonet, som ledes av pilt, och i björnen, som betar på äng. Här har det högre paradiset uppnått en högre utvecklingsgrad, ja, den högsta grad inom tiden.

Men ännu sucka himlarnas hjärta och jordens hjärta efter en fullare förening med varandra. Ty ännu finns synd. Och ännu har skapelsen icke fått andens fullhet. Men så kommer en ny pingstdag, den största dag, då den Allsmäktige, Helige och Evige säger: "Se, jag gör allting nytt. ... Det är gjort" (Upp 21:5). Då står "allting" där i gestalten av "ny himmel, ny jord och ett nytt Jerusalem". Där äro himlarnas hjärta och jordens hjärta fullt försonade och förenade med varandra. Allt är "Guds paradiss" i evig härlighetsfullkomning. Det är det tredje eller högsta paradiset.

Alltså är det lägre paradiset *rotparadiset* till det högre, och detta är i sin ordning *rotparadiset* till det högsta paradiset.

B

Livets träd i Guds paradiss

De två keruberna, Adam och Eva, bodde i Edens paradiss. Detta *yttre* paradiss var ett uttryck för ett *inre* paradiss, nämligen det som de ägde inom sig. Och i detta inre paradiss voro jordens och himlarnas hjärtan förenade.

I deras yttre paradiss stod "livets träd". Det hade den egenskapen, att den som åt av det, han "levde evinnerligen" (1 Mos 3:22).

Där stodo ock "alla fröbärande örter och alla träd med fröbärande trädfrukt", ja, alla slags örter och träd. Och Gud sade: "Detta skolen I hava till föda" (1 Mos 1:29; 2:9).

Men "livets träd stod *mitt* i lustgården" eller paradiset, alltså mitt ibland alla träd och örter.

Och likasom det yttre paradiset var ett uttryck för ett inre paradiset, i vilket jordens och himlarnas hjärtan voro förenade, så var ock "livets träd" ett uttryck för ett *inre* träd, som stod mitt i det *inre* paradiset, mitt i jordens och himmelens förenade hjärtan.

Och vad är detta inre träd? Det måste vara själva centralträdet, som giver evigt liv åt himlarnas och jordens hjärtan och därmed evigt liv åt allt vad i himlarna och på jorden är. Vilket är detta träd? Jo, det är **Kristus**, i vilken allt är skapat och i vilken allt har sitt systematiska livsbestånd och livsuppehälle. Och vad är det för en frukt, med vilken han bespisar allt? Den är "Andens lag", den eviga kärleken, den eviga rättfärdigheten, den eviga livsnåden, den evige anden.* Guds gåva är evigt liv i Kristus Jesus, vår Herre (Rom 6:23). Redan i den förhistoriska Kristus var den eviga livsnådens gåva oss given (2 Tim 1:8-11).

Kristus är livets träd. Det var innerst han, som var trädet i "livets träd" i Edens paradiset. Det var av honom, som Adam och Eva åto och skulle äta.

Kristus är livets träd. Han är trädet i alla träd, örten i alla örter. Han är centralträdet och centralörten, i vilken de alla hava sitt skapelsebestånd och av vilken de alla "äta" och leva evinnerligen. Han är centrallivet och centralkristallen, stamlivet och stamkristallen.

I Edens paradiset funnos också allahanda djur. Och de skulle hava "alla gröna örter till föda" (1 Mos 1:30). Och alla dessa djur hade sitt skapelsebestånd i Kristus. Han är alltså lejonet i alla lejon, lammets i alla lamm, duvan i alla duvor o.s.v. Alla äro de evighetsvarelser i honom likasom alla örter och träd. Och alla skola de bliva paradisevarelser i honom. Därefter sucka och bida alla djur, träd och örter.

Från Eden utgick en flod, som vattnade paradiset (1 Mos 2:10). Den var ett uttryck för en *inre* flod, som flöt genom jordens och himmelens gemensamma paradiset. Den är "floden med livets vatten**", klar som kristall" (Upp 22:1). Den kommer från Guds och Lammets tron.

Hesekiel såg denna flod komma från tempelkällan (Hes 47). Och han såg "fiskar i stor myckenhet" i den floden (v. 10). Och vid dess stränder såg han "allahanda fruktträd, vilkas löv icke skola vissna och vilkas frukt ej skall taga slut, utan var månad skola de bära ny frukt, ty deras vatten kommer från helgedomen. Och deras frukter skola tjäna till föda" (v. 12). — Här såg han alltså träd som aldrig vissna och fiskar som aldrig dö.

Och Johannes såg denna flod flyta genom det nya Jerusalem på den nya jorden. "Och på båda sidor om floden stodo livets träd*, som gävo tolv skördar, ty de buro frukt var månad (Upp 22:2).

Hesekiel såg alltså allahanda träd. Och de äro just de "alla slags träd", som växte i Edens paradiset, eller alla slags träd, som växa på jorden och

*Vad vi mena med denna "kärlek, rättfärdighet, livsnåd, ande", se Kap 6, sid. 7 f.

** I grundtexten står: livsvatten (hydatus zoäs).

* I grundtexten står: livsträd (xylon zoäs)

som sucka under förgängelsen. Nu ha de suckat ut. Och nu stå de vid livets älv i evig oförgänglighet. De äro icke "livets träd", utan "livsträd", som äga sitt eviga liv i "livets träd", som är Kristus. Och de bära frukt evinnerligen, som skall vara paradisetts innevånare till föda. Och märk: de giva "ny frukt för var månad, ty deras vatten kommer från helgedomen". Där ligger något *nytt* i varje skörd. Likasom varje droppe i floden är en *ny* droppe ur livets outtömliga källa och alltså innehåller något *nytt*, som aldrig förr kommit fram, så giva också träden var månad i sin frukt något *nytt*, som de aldrig förr givit. Det eviga är icke ett enahanda utan ett nyahanda.

Här nämnas inga örter. Ty det säger sig självt, att likasom Gud i begynnelsen gav till föda åt människan även allahanda örter, så äro ock de med vid livets älv och giva var månad sin alltid nya doft och nya frukt. Även de ha suckat ut. Och nu stå de på paradisetts ängar i evig oförgänglighet.

Ja, alla träd och alla buskar, blommor, gräs och mossor, allt, som växer på vår jord, står vid livets älv i oförvissnelig gestalt, i evig paradisprakt.

Livets flod och paradiset höra ihop. Ty paradiset "vattnas" av densamma. Den flyter alltså genom alla tre paradisen, som i grunden äro ett och samma paradiset under olika utvecklingsskeden.

Alltså strömmar livets älv redan genom det lägre paradiset. Vid dess stränder växa livsträd. Av deras frukt åto det gamla förbundets heliga. Av densamma äta ännu alla de, som i döden nedstiga i detta paradiset, ända tills de äro mogna att uppstiga i det högre.

Och livets älv strömmar genom det högre och det högsta paradiset. Vid dess stränder växa livsträd. Av deras frukt äta innevånarna i dessa paradiser. Det är samma träd som i det lägre paradiset, men i den högre och högsta grad av liv och härlighet, som de uppnått i dessa paradiser.

Låt oss nu i anden inträda i det högre paradiset. Här gälla närmast Herrens ord i vår text: "Den som övervinner, åt honom skall jag giva att äta av livets träd, som är i Guds paradiset." Här står i grundtexten icke livsträd, utan livets träd.* Här är alltså först och sist och framför allt fråga om Herren själv *personligen*, fråga om den *omedelbara* livsfrukt, som han har att giva och som han frambragt genom sin död och uppståndelse. Denna frukt är "Andens lag" eller den eviga kärleken, den eviga rättfärdigheten, den eviga livsnåden, den evige anden, men nu icke längre såsom på jorden, *utan i paradisetts fullkomlighet och härlighet*. Och den som fått en försmak härav genom någon grad av uppräckning i paradiset, han kan ana vilken oändlig sällhet, vilken obeskrivligt söt, ljuvlig och härlig frukt, som Herren där har att giva.

Men det stannar icke vid detta omedelbara ätande av honom, utan han givar sig även genom livsträden och livsörterna, ja, genom allt levande, som lever genom honom. Allt i paradiset är Jesus Kristus eller Gud i Jesus Kristus under otaliga gestalter. Guds oändliga och eviga livsrikedom kan icke mottagas blott omedelbart, utan i skapelsens oändliga mångfald. "Livets träd" utgestaltar sig i oräkneliga livsdjur, livsträd och livsörter, vilka tjäna paradisetts innevånare till evigt nya fröjder och till evigt ny andelekamlig föda, utan att vissna eller dö, utan

* I grundtexten står: livets träd (Xylon täs zoäs)

att avtaga eller försvagas.

Vi befinna oss i paradiset. Tyst, tyst! Vad är detta? "Allt skapat" talar. Djuren, träden, buskarna, blommorna, gräsen, mossorna, ja, allt talar. Vad säga de? Jo, dessa ord: "*Honom, som sitter på tronen, och Lammet tillhör lovet och äran och priset och väldet i evigheternas evigheter*" (Upp 5:13).

Tyst, tyst! Se där en skara, som stannar inför ett äppleträd. Alla stå slagna av djupaste häpnad över dess oändliga härlighet och prakt. De taga och äta dess frukt och känna en ström av evigt liv i hela sin varelse. Nu gripa de sina harpor och sjunga i paradisisk hänryckning och kraft: "*Frälsningen tillhör vår Gud, som sitter på tronen, och Lammet.*"

Tyst, tyst! Se där en annan skara, som slagit sig ned på en äng. De sitta som stumma i outsäglig förvåning. Där pekar en på en ros, en annan på en liljekonvalje, en tredje på en viol o.s.v. Alla gripas av en helig och salig bestörtning över den paradisiska doften från alla dessa blommor. Nu upptäcka de även frukter hos flera av dem. De taga och äta, och evigt liv genomströmmar hela deras varelse. Nu kunna de icke sitta längre; alla stiga upp, stränga sina harpor, och sången brusar: "*Frälsningen tillhör vår Gud, som sitter på tronen, och Lammet.*"

Tyst, tyst! Se där en skara, som betraktar en hjord av betande lamm; se där en annan, som ser på fiskarna i floden; se där en tredje, som lyssnar till fåglarnas sång. Alla gripas av en outsäglig fröjd och förundran. Ty de fyllas och mättas av evigt liv, då de betrakta dessa djur. Och nu ljuder återigen den härliga sången, som prisar Gud och Lammet för den outsägliga frälsningen *från* allt ont och *till* allt gott.

Tyst, tyst! Se, där mötas flera skaror. De samtala över vad de sett och hört. En frågar: "Har någon sett två träd av samma art lika, t.ex. två granar eller två ekar lika?" Alla svara: "Nej, de äro mycket olika, såsom de redan på jorden voro olika." Han frågar åter: "Har någon känt, om frukten från samma träd smakar lika var månad?" Alla svara: "Den smakar lika, men dock olika; den innehåller för varje månad något nytt och härligare än förut." Slutligen frågar han: "Har någon sett två djur eller i allmänhet två varelser av samma slag lika?" Nu svarar en av de högre övervinnarna: "*I paradiset finnas inga dupletter. Här måste vart och ett framställa Gud från en ny sida.*"

Tyst, tyst! Vad är detta? Se där en vit sky, som sänker sig ned mot jorden. På skyn sitter Människosonen med en vass lie. Se där en skara av änglar, som med blixstens fart ilar dit, där skyn stannat. Och nu nedstiger en strålande övervinnare från en högre paradissfär. Han stannar i den sfär, där vi befinna oss och som är den lägsta. Han ropar: "Samling!" Alla församlas inför honom: Han säger: "*En av våra bröder på jorden kämpar den prima döden.*" Plötsligen förändras allas kläder. De stråla i vitt mer härligt än förr. Det är fröjden över att få trycka en ny paradisbroder i famn. Nu sätta sig alla i rörelse mot jorden med den höge anföraren i spetsen. De samlas kring den vita skyn. Se, där nere på jorden ligger den kämpande brodern. Skyn sänker sig ned kring hans bädd. Nu vända alla blicken mot templet i himmelen. Och alla stå i spänd väntan. En högtidlig och dyrbar stund. Plötsligen öppnas tempeldörren. En ängel skyndar ut med bud från Gud själv. Han ropar med hög röst till Människosonen: "Hugg till med din lie och skörda" (Upp 14:15). Han hugger till. Pilgrimsfärden är ändad; lidandesmättet

är fyllt; kalken är tömd. Nu gripa änglarna in och föra honom uppåt. Han är ännu så svag efter kampen, att han icke kan gå. Men han bäres på milda och starka armar. Tyst, se där Människosonen. Han träder nu fram och giver honom att äta av livets träd, som är i Guds paradiset.

II

Smyrna

Och skriv till församlingens ängel i Smyrna: Detta säger den förste och den siste, han som var död och har blivit levande: Jag känner dina gärningar och din bedrövelse och din fattigdom — men du är rik — och den försmädelse, som du utstår av dem, som säga sig vara judar, men icke äro det, utan en Satans synagoga. Frukta icke för det, som du kommer att lida. Se, djävulen skall kasta somliga av eder i fångelse, för att I mån bliva satta på prov; och I skolen utstå bedrövelse i tio dagar. Var trogen intill döden, så skall jag giva dig livets krona.

Den som har öra, han höre vad Anden säger till församlingarna. Den som övervinner, han skall icke skadas av den andra döden.

1

Övervinnandet

Vad sökte Herren i Smyrna? Blott ett: gärningarna. Det se vi av begynnelseordet: "Jag känner dina gärningar." Och han sökte naturligtvis här, såsom i Efesus, "de första gärningarna" eller pingstdagsgärningarna, som äro den prima och sekundliga stamgärningen med sina prima och dagliga fruktgärningar.*

Vad sökte Herren i Smyrna? Blott ett: övervinnandet. Det se vi av slutordet: "Den som övervinner, han skall icke skadas av den andra döden." Och han sökte naturligtvis här, såsom i Efesus, det första övervinnandet, "den första kärleken", som är pingstdagskärleken, den prima och sekundliga stamkärleken med sin prima och dagliga fruktkärlek.

Och vad fann Herren i Smyrna? Jo, han fann just det han sökte: de första gärningarna, det första övervinnandet, den första kärleken. Här fanns blott prima vara.

Granskarens blick är skarp. Den är lågande tubudseld. Och i Smyrna såg han fullödigt tubudsliv. Allt var nu-pingst, allt stod i förstabuds-**alltet**, allt hade ostraffligt tubudsstånd inne i granskarens tubudsstånd med slaktmärket.

Smyrna är alltså den första av de 7 församlingarna, som står ostrafflig inför Herrens genomträngande blick. Han hade intet att klandra hos henne. Här finns icke den minsta skynt av förebråelse. Han har ingenting "emot" Smyrna.

Givetvis fanns även här synd och brist, likaväl som hos själve Johannes (1 Joh 1:8). Men det goda var så överväldigande, att alla synder och brister försvunno däri som solfläckarna i middagens sol.

* Vi följa här den gamla översättningen, enligt vilken alla breven börja på samma sätt: "Jag känner dina gärningar." Men om breven till Smyrna och Pergamus bevisligen skulle sakna dessa begynnelseord, så inverkar det icke på saken. Ty Herren sökte naturligtvis även här "de första gärningarna", utan vilka varje församling är "fallen".

Och villigt och mildt låter Herren dem för svinna i sin klara och renande andelagssol *utan* ett enda ord av bestraffning. Herren är aldrig småaktig, överallt där han finner det storslagna Smyrna-draget, **all-** och **hel-**kärlekens grunddrag i allt, där är han storslagen i barmhärtighet som ingen, även om detta grunddrag är behäftat med många tillfälliga drag av svaghet och brist.

Smyrna var en martyrförsamling. Varje morgon stod man upp med döden för ögonen. Varje afton lade man sig med döden för ögonen. Aldrig säker för den kvalfullaste död. Varje buller på gata och torg kunde betyda en sådan.

Överallt var man smäddad och häddad, trängd och betryckt och ofta jagad, riven och sliten som ett villebråd. Ingen punkt på jorden, där man kunde sätta sin fot i ro för det rasande vilddjuret. — Allt detta visste granskaren väl. Trösterikt sade han därför: "Jag känner din bedrövelse (ditt betryck) och den försmädelse du lider." Hans öga följde de betrycktas nöd sekundligen, såsom sin egen. De pinade slaktefären höll han i sin högra hand och bar dem på sitt hjärta. *Sådan* är vår Herre.

Men han lovar icke församlingen att nu göra slut på lidandet. Tvärtom förutsäger han sådant i stigande grad. "Se, djävulen skall kasta somliga av eder i fängelse, för att I mån bli va satta på prov; och I skolen utstå bedrövelse i tio dagar."

Vad som närmast menas med dessa "tio dagar" veta vi icke. Knappast torde de vara dagar i bokstavlig mening. Men *det* se vi tydligen, att de voro den bittraste och den evigt avgörande prövningstiden för församlingen, varunder det beskärda lidandesmättet skulle fullbordas, och varunder Herren satte detta slutkrav på henne: "Var trogen intill döden." Detta tio-dagarsprov och detta tio-dagarskrav gälla varje församling och varje medlem av densamma i alla tider. Lidandet kan vara av olika slag, beskaffenhet och grad, men genomlidat måste det med segerliv, om livets krona skall vinnas.

Alla "Smyrnenser" i alla tider hava sina "tio dagar", djupt inskärande lidandestider, som ofta tyckas aldrig taga slut. Så här se de ut: plåga på plåga dag efter dag — ur eld och i eld — där en plåga släpper, nappar en annan i — den ena bedrövelsen trampar den andra på hälen.

I sådana tider synes Herren vara förskräckligt "efterhängsen" med allt slags nöd och elände, så att man frestas att bli stormande ond på honom. Aldrig tyckes han komma till den 10:e dagens afton. Det blir dagar i hundratal, ja, stundom i tusental.

Vad menar han då med dig, du arme, över vilken alla väder gå? Jo, han menar "det bästa", som han har i förvar åt "de bästa" i Guds parad.

Han ser i dig ett Smyrna-ämne, någonting att göra av. Och därför hänger han i och hänger *efter*, och det med hårdaste och grymmaste hand — som du tycker. Han vill göra dig prima, så att det prima blir din eviga lott. Därför är han så förskräckligt hårdhänt, och eldar upp ugnen till högsta värmegrad, som ställer i utsikt för dig de sju löftenas högsta sfärer. Det kommer en tid, då du skall tacka honom för dina "10 dagar" och tacka honom mest för din hetaste dag.

Ja, sådan är ock vår Herre. Och vore han ej sådan, så vore han ju icke värd att kallas Herre och Frälsare.

I Smyrna fanns en judisk synagoga. Hennes föreståndare var Satan. Ty det var "en Satans synagoga", står där. Och den utgjordes av

skökojudar, utvärtesjudar.

I denna "renläriga och gudeliga" satanshop hade församlingen sin värste fiende. Den överöste henne med försmädelse och gjorde hennes lidandeskalk långt bittrare än de argaste hedningar förmådde. Men hon sväljde och upplöste *ostraffligt* det marterande giftet. Det är Smyrna-övertinnandet.

I vårt land finns det många Satans synagogor. Utvärtes-juden går igen såsom utvärtes-kristen, vilken aldrig befattar sig med fatets och bågarens inre. Det budlösa löftet har sin fortsättning i det budlösa evangeliet. Smyrna-ståndet med född och frälsande renhjärtenhet och ostrafflig livsrättfärdighet är för skökoevangelisten en fasa, ty det är hans död. Icke i det födda, utan i det ofödda lägger han sin personliga frälsning. Hans s.k. evangeliska mat är ett ideligt sötsugeri i förening med ett ideligt budspotteri. Slikt kallar han för en härlig spis. Och han har ett fasligt bestyr med att icke "tappa sugen".

I Jesu törnekrona var Kaifas den bittraste taggen. I Smyrna-martyrens var han det ock. Och han var den "stora bedrävelsen och det oavlåtliga kvalet" i Pauli hjärta (Rom 9:1, 2). Och han är och förblir alla Smyrna-hjärtans tagg, bedrävelse och kval. Många "troende" känna icke denna tagg, ty de äro taggen. Träd dem in på livet med Andens allena frälsande lag — och taggen sticker fram under skenet av Kristi namn och borrar sig djupt i ditt hjärta. Försmädelsen från Satans synagoga går som en ström över alla Smyrnenser i alla tider, så länge skökan har världsväldet.

Smyrna var en fattig församling. "Jag känner din fattigdom", sade Herren. Och att han framdrager och offentligt utpekar hennes fattigdom, tyder på, att hon blivit fattig för hans namns skull. Säkerligen hade här, såsom ofta hände i martyrtider, de kristnas hem blivit plundrade och ödelagda av hedningarna, vilka ej sällan uppeggades till sådant av judarna. Så fingo mången gång de kristna utstå den råaste misshandling av den hedniska pöbeln, ja, så gräslig och rå, att den icke kan omtalas. Och de blevo ofta berövade sina hem och ledo brist på det nödvändigaste och bortjagades såsom ovärdiga att vistas bland människor och fingo irra omkring i vildmarker, överallt väntande misshandling, pina och död. Men Smyrnenserna genomledo sin fattigdom och allt annat elände på ett sådant sätt, att de stodo ostraffliga inför mönstrarens skarpa blick. Detta är Smyrna-evangeliet med det prima övertinnandet, Jesu Kristi allsmåktiga tubudsevangelium, som är "Andens lag".

"Men du är rik", säger han; nämligen rik *i* och *inför* Gud. Det är det högsta, som kan sägas om en församling eller om en människa. Smyrnas fattiga voro "miljonärer" inför Gud. Sådana miljonärer finnas i alla tider. De äro "Smyrnenserna". De gå ofta i barslitna rockar och kjolar. Men tänk, när en gång deras rikedom kommer fram i Guds paradis!

Vari bestod då Smyrna-församlingens rikedom? Jo, hon var rik på den eviga tubudskärleken, rik på den eviga tubuds rättfärdigheten, rik på den eviga tubudsnåden, rik på den evige tubudsanden, med ett ord: hon var rik på det eviga tubudsevangeliet, som är "Andens lag", vilken är all rikedom, som finns i alla himlar och i alla evigheter.

Vad är "miljonen" *i* och *inför* Gud? Den är förstabuds-**alltet** *i* och *inför* "Gud Allt". Den är "alltet"; och mer än "*allt*" kan ingen äga. Den som har "Gud Allt", han har allt prima gott, som finns i himmel och på

jord, i tid och evighet.

Men *ett* är att *vara* rik, och ett annat är att stå rik, när det gäller. Detta kunde Smyrnenserna. I alla sina små och torftiga förhållanden, i alla sina försakelser och umbäranden, i allt sitt gräsliga och onämnbara elände stodo de orubbligt rikedomsstånd. Se, det är konsten, den höga och svårlärda förstabudskonsten. Rik i dag, då allt går mig väl — men fattig i morgon, då allt går mig illa, slikt pjosk var okänt i Smyrna.

I Smyrnensernas tårade ögon strålade den himmelska rikedomens glans, på deras tårda anleten låg skimret av evig härlighet, över deras dödsbleka läppar framvälde brinnande böner och jublande sång, som förvandlade fattigdomens kojor till himmelska palats och gjorde deras dystra gömslen i skogar och berg till himmelska boningar. Sådant mäktar blott den, som är "miljonär", och som kan stå rikedomsståndet ostraffligt. Och det kan ske blott genom Smyrnaevangeliet, Jesu Kristi rika och allsmåttiga tubudsevangelium, som är "Andens lag".

"Jag känner din fattigdom." Att nu taga detta ord endast i betydelse av lekamlig fattigdom, det vore orätt. Ty den lekamliga fattigdomen får sitt evighetsvärde blott i samband med andlig fattigdom. Jesu fattiga liv fick sitt oändliga och eviga värde först i korsets gudsövergivenhet och andliga fattigdom. Och Smyrna-lidandet var Smyrna-korset, på vilket Smyrnenserna sammanväxte med Kristus "genom en lika död" och därmed ock genom en lika andlig fattigdom. Smyrna-lammet bar sig fram till Gud, utan vank, på den smala spången mellan förtvivlans vänsterdjup och högerdjup, gripande det evigt avgörande greppet i försoningens stödjande, renande och framfödande tubudsande. Så ställdes de på den fattiga och magra hunger- och törstpunkten: "Nätt-och-jämt". Och där stodo de ostraffliga.

Att lida i tider av svallande fröjd, det fingo Smyrnenserna ofta, men det är så gott som intet lidande. Och lida i tider av gudsövergivenhet och andlig fattigdom, det fingo de ofta, och det är lidande. Och det kan blott den, som är rik genom en förbundsmässig skapelse, som står över alla känslor, ja, blott den som är all och hel i Kristus, vilken stod lika all och lika hel på korset som på Tabor, lika rik i det innersta förgårdshelvetet, fastän han där var berövad varje känsla av sin rikedom.

Smyrna-miljonär en stod rik även i den andliga fattigdomen, ehuru han icke kände sig ha "ett öre på fickan". Han visste väl, att "miljonen" fanns där, fastän han icke kunde känna den. Ty "miljonen" har Herren beskrivit så: "Saliga äro de i anden fattiga, ty himmelriket hörer dem till." Detta rike är "miljonen". Och den i anden fattige äger den även då, när han känner sig "fattig som en kyrkråtta".

I Smyrnas stormar hade man blivit väderbiten och barkad. Där pjoskades icke med känslor. Männen voro män och kvinnorna voro kvinnor, som icke baxnade för en dust med Smyrnas Satan och djävul. Hör, sången brusar över tvåfalt hungriga tungor! Man upplyftes i paradisetts makt- och kraftsfärer och trampar på fiendens nacke. Tyst, tyst! — vad är detta! Budet kommer från Patmos. Brevet framlämnas och läses. Där står den skönaste orlovssedel, som dittills funnits i skriften: "Jag känner din fattigdom, men du är rik."

Sålunda: betryck, bedrövelse, fattigdom, försmädelse, Satans synagoga, djävulens raseri, fängelse, trångmål, nöd och elände av

allahanda slag — det var Smyrna-kalken, Smyrna-ugnen, Smyrna-provet.

Men i allt detta lidande stod församlingen ostrafflig. Det är Smyrna-troheten, i vilken granskarens blick icke fann något att anmärka. Sådant är Smyrna-evangeliet, Jesu Kristi rika och allsmåktiga tubudsevangelium, som är "Andens lag."

Smyrna är alltså den första församling, som håller gränsen mellan keruben och vilddjuret tydlig och orubbligt fast. Här flyta icke kristendom och värld tillsammans. Skökan är utestängd. Smyrnalammet är tidsenligt med tidsenlig segerkraft över den tidsenlige fienden. Därav det rasande vilddjuret och det mångsidiga lidandet.

I Smyrna förstod man konsten att lida och att draga full evighetsvaluta av lidandet. Man knotade och knorrade sig icke omkull, fastän knöt och knorr någon gång gjorde knäna veka och svaga. Man ettrade icke upp sig i förargelse inför Herrens hårda stöttestensvilja, fastän förargelsens huggorm mången gång sänkte sin gifttand djupt in i hjärtat. Man slöade icke till som en förtvivlad och viljelös dödsfånge, fastän orkeslös bedrövelsedvala en och annan gång svepte sin kalla vinge kring anden. Nej, man lärde sig att undergå lidandet såsom ett *födslokval*, vilket dagligen födde eller förnyade prima-barnet. Så hade man icke blott dagligt moderskval utan även daglig modersglädje.

Och Herren har intet annat krav på församlingen än fort satt trohet intill änden. "Var trogen intill döden, så skall jag giva dig livets krona." Den 10:e dagens afton skall komma. Då uppgår den eviga härlighetens sol. Kronan gives. Paradisets höga sfärer upplåtas för Smyrnas hjältemän och hjältekvinnor.

Fram med Smyrnas klara spegel! Må vi se oss i den. Må vi lära oss att leva och lida på Smyrnavis: att i Kristi tubudsstånd intaga och fasthålla prima skapelsebestånd, som står fast även i "den onda dagens" vinande och piskande oväder.

De 1000 årens sommar föregås av de 42 månadernas vinter. Här kräves den väderbitna och acklimatiserade förstlingstron, som vågar dusten med det isiga vilddjurs- och skökohavet, den härdade och barkade Smyrna-tron, som med stadig vänsterhand håller rodret och med stark högerhand förer svärdet, och som icke hissar i vråkande sjö eller sjunker ihop för röda repor och gapande sår, och som icke släpper taget i tider då "mörkret har makten".

Upp, I Herrens heliga, till smyrnensiska stormannadåd och storkvinnoverk, vilka anstå just dem, som äro kallade till "förstlingarna av Guds skapade varelser", och som alltså måste vara "förstklassiga", det är, prima.

I leven i en storslagen tid, som kräver storslagna verk och storslagna lidanden. Ty hela vilddjursvärlden skall slås sönder på den allsmåktige Gudens stora dag, för att världen må byggas upp till den tusenåriga värld, där alla knän böjas för världens konung.

I dessa brakande världsspillror finns blott ett som står upprätt: den smyrnensiska hjältetron, som på hjärta och skuldror bär en krossad och förtvivlad värld och icke släpper henne förr, än hon vilar i den Allsmåktiges, Heliges och Eviges famn. Se, det är "förstklassig" tro med evigt förstlingskap.

Alltså, I smyrnensiska förstlingar i alla kyrkor, träden fram, fatten

varandra i handen, slån den heliga ringen kring det gyllene altaret (Upp 8:3, 4), och varen här och där ett litet Smyrna i Kristi allsmåktiga kärlek. Ty här stunda Smyrna-tider med Smyrna-bedrövelse. Bereden eder på de sista "tio dagarna". Redan nu kännen I dem begynnelsevis. Här ligger "Satan och djävul" i luften.

Dessa "tio dagar" skola komma över alla Smyrnenser på Harmagedons plågofält, där stora verk i stora kval skola utföras till världens räddning. På den 10:e dagens afton uppgår tusenårig sol, och livskronor utdelas åt förstlingarna, som konungsligt och prästerligt buro hela världen fram till Gud även då, när de revos i stycken av henne.

2

Löftet

"Den som övervinner, han skall icke skadas av den andra döden."

För att förstå detta löfte skall man lägga märke till följande tre saker.

Först: den titel, som Herren giver sig i detta brev. Det är denna: "Han som var död och har blivit levande." Alltså: genom död till liv — det var hans egen väg.

För det andra: att Smyrnaförsamlingen befann sig i en fruktansvärt prövande dödslikhet med Herren. Just därför ställer han sig inför henne med den nämnda titeln, som vill visa, att den bittra lidandesväg, som hon gick och måste gå, var just den väg han gått.

För det tredje: vad som menas med "den andra döden". Det är första gången detta uttryck förekommer i skriften. Och det upprepas flera gånger i Uppenbarelseboken. I det 20:e kapitlet två gånger. Där få vi veta, vad denna död är. "Detta är den andra döden, den brinnande sjön" (v. 14), alltså den eviga döden. Och där säges ock, att denna död har en makt, som den får pröva på människorna. "Salig och helig är den, som har del i den första uppståndelsen; över dem har den andra döden ingen makt" (v. 6). Sålunda: på alla dem, som i den tredje födelsen blivit uppståndelsens barn, har den andra döden förgäves prövat sin makt och står nu evigt maktlös inför dem.

Sammanställ nu alla tre sakerna. Vad var Jesu lidandesfara? Den andra döden. Denna död fick pröva sin makt på honom, då han i gudsövergivenheten stod mellan den eviga dödens båda bråddjup (Kap 4, sid. 54 f.). Men han övervann honom och led icke minsta skada av honom.

Vad var Smyrnensernas lidandesfara? Den andra döden. Han fick pröva sin makt på dem. Men de stodo tubudsståndet inne i Stamövervinnarens tubudsande med slaktmärket. Därmed stod den andra döden vanmäktig inför dem. Ända intill mönstringen på Patmos hade han icke lyckats skada dem.

Det säges, att den andra döden är den brinnande sjön. Därav se vi, att denna sjö är innerst en person. Ty en sjö, i och för sig, kan aldrig vara en död. Då skulle nämligen sjön hava syndat. Ty död flyter ur synd och förhåller sig till synden som den andra sidan till den första i samma blad.

Den andra döden finns blott hos en person, som begått "den andra synden", den eviga synden. Den brinnande sjön ligger till sitt grund- och stamväsen i dödens brinnande furste. Och därför talas det om den

andra döden såsom om en person, som kan anfalla människorna och pröva sin makt på dem.*

Men varför säges just den andra *döden* hava denna makt? Vore det icke rättare att tillskriva "den andra *synden*" den samma? Nej, först i och genom den andra döden har "den andra *synden*" fått sin största makt att fresta och skada. Ty död är den i personen genomförda synden. I den andra döden står den andra synden i sitt högsta "makt- och kraftmajestät".

Den andra döden är en förfärande makt. Det känner den, som i Jesu dödslikhet balanserar sig fram på den hårfina svaghetsspången mellan de båda svindeldjupen, förtvivlans sugvirvlar, vildturen och vildlejonet, det frestande evighetsvemodet och evighetstrotset, den gryende gråten och tandgnisslan, vilket allt är den andra döden.

Den andra döden är en förfärande andemakt, som vid ett svårare avsteg till höger eller vänster nappar i och blossar upp i ett tandgnisslande och gråtande motståndaremod, vilket ödelägger stora områden i människan. Ja, hon känner, huru även kroppen brännes ned och skadas av denna vådeld, som brinner med en tydlig svavelsmak på hennes tunga.* Det är sjön med eld och svavel. Den ligger icke i fjärran. I haven den ofta inpå eder, I Herrens heliga.

Den andra döden är en fasansfull helvetesmakt. Den är den evigt döende avgrundsviljan, dödsfurstens evigt brinnande motståndaresinne, som giver tjusning och kraft till det mänskliga motståndarsinne, vilket i sin mognad är den eviga synden med den eviga döden i sig. Och det är just detta motståndaresinne mot Gud, som dödsfursten med aldrig sviktande ihärdighet och påpasslighet söker ingjuta i den lidande, och som kan bliva antingen hans eviga död eller åtminstone hans eviga skada.

Lidande människa, den andra döden är din svartalv, som envist följer och förföljer dig och lär dig att måla allting i svart, tills han sitter orubblig i ditt svarta sinne. Lik en vampyr i natten svänger han omkring dig, allt närmare och närmare, och slutligen sveper han in dig i sina kalla vingar, biter sig fast i dig och suger ur dig ditt liv. Vår lidandestid är vår dyrbaraste tid. Då både räckas oss oändliga värden, och kunna oändliga värden frånryckas

Lidande människa, väpna dig med Jesu lidandessinne (1 Petr 4:1). Drink din bittra kalk i Lammets giftupplösande ande, stilla och tåligt som Lammet, undergivet och uthålligt intill änden som Lammet; drink den på Smyrnavis; då står du oskadad av den andra döden på Smyrnavis. Ett tillfälligt svaghetssteg in i vildturen och vildlejonet är ingen andra-dödsskada, blott du strax stiger tillbaka. En sådan tillfällig dödsskada oskadliggöres villigt och barmhärtigt av försoningens ande, som aldrig led skada.

Men stöter du bort den räckta kalken i *upprepad* lidandesskygghet, eller bär du ditt lidande i *ofta* återkommande ovillighet och klagan, knot och knorr, då är du redan skadad av den andra döden. Motståndaresinnet har fått makt över dig. Och nu gå oändliga värden förlorade. Och du själv står i fara att gå helt och hållet förlorad. Du ödmjukar dig icke

* Att den andra döden också är ett *yttre*, som avspeglar det inre, personliga dödseländet, är ju tydligt (Matt 25:41).

* Se Kap 4, sid. 54. Och därom mer i vårt 11:e kapitel.

under Guds allsmåktiga hand, och så kan han icke upphöja dig. Du hör till dem som "undandraga sig till förtappelse" (Heb 10:39).

Sålunda får den andra döden pröva sin makt på människan. Och resultatet av detta maktprov blir, såsom vi redan antytt, ett av dessa tre: förlorat evighetsliv, skadat evighetsliv eller oskadat evighetsliv. Ytterligare ett par ord om dessa fruktansvärt allvarliga saker. Alltså:

Först: *förlorat evighetsliv*. Ställer sig människan i det förhårdade motståndaresinnet, som är den oförlåtliga synden, då slår den andra döden henne under sig för evigt. Därmed är det eviga livet förlorat. En sådan människa blir i Herrens dom icke "skadad" av den andra döden; hon blir helt och hållet fördärvad eller uppslukad av honom.

För det andra: *skadat evighetsliv*. Denna skada har sin grund i bristande dödslikhet med Herren eller i bristande utfödelse ur synd-, skuld- och dödsanden, som är djuret. Hel-födelsen kom aldrig till stånd. Och det berodde på någon behållen egenvilja, på någon räddad egenkärlek och världskärlek, på ett knorrande och pjunkande "nej nej", då det gällde att undergå de hetare reningseldarna o.s.v. Korteligen: den bristfulla dödslikheten eller utfödelsen med Herren har sin grund i en större eller mindre grad av ett envist kvarhållet motståndaresinne, vilket städse var den ömma punkt, som Herren aldrig fick komma åt. En sådan fjärdedelsfödd eller halvfödd människa är skadad av den andra döden. Den har frånryckt henne lönen, som är de 7 förstlingslöftena. Och efter döden föres hon in i "eldsregionerna" för att frälsas "såsom genom eld" (1 Kor 3:10–15). Härom mer i sista avdelningen av vårt kapitel.

Men det finns även en lindrigare skada av den andra döden. Den består icke i förlusten av lönen, utan i minskning av densamma. Undermålig eller undergradig budhållning förer in i de lägre paradissfärerna, såsom vi sett. Även denna skada har sin grund i motståndaresinne, nämligen i en andlig tröghet och lättja, som icke vann med pundet, vad som kunde vinnas. Den sparsamt sår, skall sparsamt skörda.

För det tredje: *oskadat evighetsliv*. Det finns människor, på vilka den andra döden förgäves prövar sin makt. Sådana voro Smyrnenserna. Hos dem fanns ingenting "behållet", ingenting "räddat", intet "nej", icke ens inför det gräsliga lidandets hetaste eldar. Alla "ömna" punkter uppläto de villigt för Herrens skarpa knivar. Så blevo de fullfödda och läto dagligen fullföda sig på nytt i de allt fullare lidandena. På ingen punkt fick den andra döden in något motståndaresinne; på ingen punkt hade han lyckats rycka sönder dem. Och även om han lyckats någon gång, så förmådde han dock aldrig hålla såret vid makt. Det helades strax med mild och storslagen barmhärtighet av försoningens milde och storslagne ande. Och så lyckades han aldrig rycka något av evighetsvärde ifrån dem, icke ens då när han i gräsligaste grymhet frånryckte dem allt vad de på jorden ägde.

Och så kommer det en dag, då de tre "resultaten" framföras i ljuset. Den dagen är för Herrens heliga just vad Paulus kallar "dagen i eld", som skulle pröva Korintiernas verk. Frälsareblicken blir domareblicken; och domen fälles efter det resultat, som uppnåtts i kampen mot den andra döden.

"Dagen i eld" är organisk. Smyrnenserna hade haft många domedagar i eld. Och på dem hade de låtit Herren döma ut och bränna

bort allt motståndaresinne och i dess ställe bränna in Jesu tubudssinne till prima tubudshållning.

Alla Herrens heliga hava sina domedagar i eld och det i stigande grad år efter år. Och omedelbart efter döden uppgår den avgörande eldsdagen över dem. Då skall elden pröva vars och ens byggnadsverk (1 Kor 3:13). Detta verk är framför allt tubudsmänniskan själv. Och den prövande elden är den lågande tubudselden från domarens blick. Och där denna blick möter fullgradig tubudselld eller fullmålig budhållning, där framstrålar den så milt i dessa ord: "Ack, du gode tjänare!" Där går människan oskadad genom domselden. Men där den möter undermålig budhållning, där lider människan skada, och hon hänvisas till den lägre paradissfär, som rättvist motsvarar hennes budhållning. Detta är alltså icke förlusten av lönen, utan en minskning i densamma. "Den sparsamt sår, skall sparsamt skörda." Märk än en gång detta.

När hålles denna dom? Strax efter döden, sade vi. Ty de heliga måste ju så fort som möjligt tilldelas de "rum", som Herren dem berett.

Och var hålles denna dom? I lufthimmelen. Ty de heliga skola naturligtvis även efter döden gå den väg som Mästaren gått och banat åt dem. De skola sålunda, likasom han, "genomfara himlarna", innan de uppnå den tredje. Och sålunda måste domen hållas redan i den lägsta himmelen. Ty det skall ju bestämmas, huruvida de få anträda himmelsfärden eller icke.

Men i lufthimmelen härskar "fursten över luftens härsmakt". Här ha vi alltså den andra dödens eldsregioner. Och dem måste följaktligen de heliga genomfara. Och här gäller det att *före* döden icke vara skadad av den andra döden. Ty här, i eldsdomen, som hålles i den andra dödens eldsregioner, blir en sådan skada rättvist fastslagen för evigt. Här får dödsfursten göra sina anspråk gällande och får de skador, som han lyckats tillfoga, fastställda för evigt.

Och just här, i den andra dödens elds- och svavelregioner, som ligga inne i den fördärvade luftens osynliga väsen, just här gäller det härliga Smyrna-löftet: "Den som övervinner, han skall icke skadas av den andra döden." Han skall alltså varken förlora paradislönen ej heller någon del av densamma. Han får Smyrna-löftets högsta grad, som är paradisetts högsta sfär. Han får fortsätta himmelsfärden i Mästarens spår ända upp till tronen vid hans sida.

Men här finns det säkerligen viloställen vid vägen, sälla ängder och himmelska palats med välkomnande och betjänande paradissyskon. Ty icke kunna de heliga på en gång svinga sig upp till denna omätliga höjd. De måste vänjas vid dessa höga, heliga och saliga rymder. De äro ju blott fröet till härlighetslivet. Och detta frö måste gro i himmelsk härlighetsjord och skjuta upp under himmelsk härlighetssol och slutligen sätta den frukt, som är sittandet med Herren på hans tron.

Ja, här stundar en domedag i eld för Herrens heliga, då de i döden inträda i förgårdshimmelen, som är prisgiven åt den andra dödens makter i 42 månader, likasom templets förgård på jorden är prisgiven åt hedningarna i 42 månader (Upp 11:2).

Och med förfärande allvar ställer Paulus denna dag inför just de heligas blickar och hjärtan, såsom vi sett (1 Kor 3:10–15). Och han återkommer ofta till den **ostrafflighet** på Herrens dag, som just är

Smyrna-ståndet med Smyrna-löftet. Se här några exempel:

Helgelsens mål är att "framställa församlingen i härlighet", så att hon icke har någon "fläck eller skrynka eller annat sådant", utan är »**helig och ostrafflig**» (Ef 5:25–27). — Och just detta mål vann Herren i Smyrna. Där står en församling "helig och ostrafflig" inför honom.

Helgelsen åsyftar att helga "hela varelsen", så att "hela anden" och därmed "hela själen och hela kroppen" bliva "behållna **ostraffliga** vid vår Herre Jesu Kristi tillkommelse" (1 Tess 5:23). — En sådan helgelse fanns i Smyrna. Smyrnensernas andar, själar och kroppar befunnos ostraffliga inför Herren vid mönstringen på Patmos.

Helgelsen vill göra de heliga "ståndaktiga intill änden", så att de äro "**ostraffliga** på vår Herre Jesu Kristi dag" (1 Kor 1:8). — I Smyrna se vi en sådan ståndaktighet. Där stod man ostrafflig inför Herren, väntande hans dag.

Helgelsen vill giva de heliga "en allt större och mera överflödande kärlek till varandra och till alla människor", så att deras "hjärtan styrkas till att vara **ostraffliga** i helighet inför vår Gud och Fader vid vår Herre Jesu tillkommelse" (1 Tess 3:12,13). — I Smyrna se vi en sådan rikedom på kärlek, ja, en "miljonärkärlek" i och inför Gud. Och Smyrnenserna stodo så hjärtestarka i Jesu tubudshjärta, att de voro "ostraffliga i helighet" inför Herren, då han granskade dem från hjärteroten och till toppen.

Här se vi alltså tydligt, vilken evigt avgörande vikt Paulus lägger på helgelsen. Och sålunda är helgelsen alldeles icke det låga och lösa parallellbihang till en juridisk utanförfrälsning, vartill den efterlutherska förfalskarekyrkan har gjort den. Lutheranen har svårt för att fatta ett på helgelseväg ostraffligt Smyrna-liv. Ty han har blivit förd på sidan av sanningen genom den lutherska skökan, som förfalskat frälsningens alla grundvalar och hela dess byggnad och därmed grundligt fördärvat vårt folk. Helgelsens genomgripande allvar inför en stundande domedag i eld har hon berövat människorna. Hon hänger upp sin helgelse på en obefintlig straffsummeförsoning, som säges göra människan lika fullkomlig, som Kristus är. Ja, vartill tjänar då helgelse? Nej, då är streck struket över både Pauli helgelse och Pauli domedag.

Bort med den efterlutherska helgelsepaddan, som är vårt folks största olycka i de tider, som nu stunda! Och fram med Kristi och apostlarnas helgelse, som vill genomhelga hela människan till ingenting mindre än "ostrafflighet på Herrens dag". Denna ostrafflighet är just "att icke bliva skadad av den andra döden". Och i Smyrna se vi ett tydligt exempel på, att en sådan ostrafflighet kan vinnas på helgelseväg. Där står en församling med en sådan livsrättfärdighet, att hon står "utan fläck och skrynka och annat sådant" inför Herrens genomträngande eldsblick. Andens lag hade blivit ett så helgande evangelium i Smyrnenserna, att den såsom dömande lag icke hade något att döma eller klandra i dem. Det är andelagsfrälsning och andelagshelgelse och frikännande andelagsdom.

Och nu hav tack, du höga, heliga och ostraffliga Smyrna, du rena och ljuva lilja bland Pilati och Kaifas' bittra törnen.

Vi skola minnas dina utsägliga kval i vilddjurets klor och gap och under skökoormens giftiga tand.

Vi skola minnas din smala smärtestig på gator och torg och i gränder, ditt ringa bröd och dina skövlade hem, där du var ett värnlöst rov för den judiska och hedniska pöbeln, och där du knäföll dag och natt i brinnande bön med döden för ögonen.

Ja, vi skola minnas din fattigdom och din rikedom, din allt övervinnande tro, din prima kärlek och dina prima gärningar och din ostrafflighet inför granskarens blick.

Och vi skola minnas allt detta i våra vilddjurs- och skökotider, som snart bliva de yttersta dagarnas svåra tider.

Ja, hav tack för ditt hjärtestyrkande föredöme på helgelsens törniga väg till Guds paradys, vägen genom död till liv! Med den barmhärtige Gudens hjälp skola vi förvisso följa dig efter. Amen.

III

Pergamus

Skriv till församlingens ängel i Pergamus: "Detta säger han, som har det skarpa, tveeggade svärdet: Jag känner dina gärningar och var du bor: där varest Satans tron är; och du håller fast vid mitt namn och har icke förnekat min tro, icke ens i de dagar, då Antipas, mitt trogna vittne, blev dödad hos eder, där Satan bor. Men jag har något litet emot dig, emedan du har där sådana som hålla fast vid Bileams lära, vilken lärde Balak att lägga en stötsten för Israels barn, till att äta avgudaoffer och bedriva otukt. Så har ock du sådana, som på lika sätt hålla sig till Nikolaiternas lära. Ändra sinne; varom icke, så skall jag snart komma över dig och skall strida mot dem med min muns svärd.

Den som har öra, han höre vad Anden säger till församlingarna. Den som övervinner, åt honom skall jag giva av det fördolda mannat; och jag skall giva honom en vit sten och ett nytt namn skrivet på den stenen, ett namn som ingen känner utom den som får det."

1

Övervinnandet

Vad sökte Herren i Pergamus? Blott ett: gärningarna. Det se vi av begynnelsetexten: "Jag känner dina gärningar." Och han sökte naturligtvis här som i Efesus "de första gärningarna" eller pingstdagsgärningarna, som äro den prima och sekundliga stamgärningen med sina prima och dagliga fruktgärningar.

Vad sökte Herren i Pergamus? Blott ett: övervinnandet. Det se vi av slutordet: "Den som övervinner" o.s.v. Och han sökte naturligtvis här, såsom i Efesus, det första övervinnandet, "den första kärleken", som är pingstdagskärleken, den prima och sekundliga stamkärleken med sin prima och dagliga fruktkärlek.

Och vad fann Herren i Pergamus? Jo, prisvärda gärningar, prisvärd kärlek, ett prisvärt övervinnande. Detta se vi tydligt av det goda betyg, som han gav församlingen. Det lyder så: "Du håller fast vid mitt namn och har icke förnekat min tro, icke ens i de dagar, då Antipas, mitt trogna vittne, blev dödad hos eder, där Satan bor." Hon hade alltså från början och ända intill mönstringen på Patmos hållit fast vid det heliga namnet, och detta till och med i det eldsdop, som övergick henne, då

Antipas led martyrdöden.

Alltså fann Herren i Pergamus många goda gärningar och mycken kärlek. Men "de första gärningarna" och "den första kärleken" fann han icke. Pergamus står väsentligen på samma plan som Efesus. Kvaliteten är icke längre prima, utan sekunda, ja, till och med under-sekunda, det är, helt och hållet oduglig, nämligen hos en liten avskyvärd grupp i församlingen. Här fanns sålunda mycket gott, men icke det bästa, det förstklassiga; ingen Smyrna-ståndpunkt, ingen ostrafflighet.

Ty så säger Herren: "Jag har något litet emot dig." Och detta lilla var av så farlig beskaffenhet, att församlingen var genom detsamma en fallen församling. Det se vi därav, att mönstraren här, såsom i Efesus, kräver skyndsam sinnesändring. Utebleve den, så skulle han "snart komma över" henne. Det är samma hotelse som mot det fallna Efesus, samma ord i grundtexten*.

Vari bestod då detta lilla och farliga? Jo, däri att församlingen hyste inom sig några, "som höllo sig till Nikolaiternas lära". De voro rötägg. Och dem fördrog församlingen. Och därmed visade hon tydligt, att hon själv icke var fri från "röta".

Hatet till "Nikolaiternas gärningar", vilket Herren så högt prisade i Efesus, fanns icke i Pergamus. Man ville icke stöta sig med hedningarna, med världen; ville icke utsätta sig för dess fiendskap, som kunde bli farlig för samhällsställning, egendom och liv. Och så fördrog man de fallna och lät dem fortsätta sina styggelser, utan att öva församlingstukt mot dem. Och därmed visade man sig själv vara fallen från den prima tubudskärleken.

I Pergamus var alltså friden med världen, med vilddjuret, dyrare än den prima friden med Gud. Jordan vägde mer än himmelen. Det var alltså den grova, den vanliga merguden, som bragt församlingen på fall. Förstabuds-alltet var försvunnet. Skökan var avlad, men ännu icke född, utom i den under-sekunda hopen — där var hon född. Och så var pingstbruden försvunnen i hela Pergamus-församlingen.

Pergamus-synden bestod alltså däri, att församlingen icke använt det prima tubudssvärdet mot den inbrytande tubudsstyggelsen. Därmed hade hon förlorat detta svärd. Och just därför träder mönstraren henne in på livet med denna titel: "Detta säger han, som har det skarpa, tveeggade svärdet." Pergamus-anden hade mistat sin prima egg. Och nu står den inför den skarpa tveeggen. Därmed gäller det att antingen genom sinnesändringen till Gud antaga prima tubudsegg, eller mottaga de dömande och rensande straffhuggen av mönstrarens skarpa svärd. Nu ligger där allvar i luften.

Jämfören nu, I Herrens heliga, våra troende församlingar med Pergamus. Och vad sen I? Jo, I sen tydligen, att många av dem äro Pergamus-församlingar. Ty de hysa inom sig större eller mindre hopar, som efter våra förhållanden äro "Nikolaiter", d. ä. världslikställiga. Och den bättre delen fördrager dem och visar därmed, att även den är anstucken av världslikställighet. Och I sen tydligen i anden, att mönstrarens svärd är höjt över dem. — Och I sen även, huru detta svärd redan börjat sina förfärande hugg i många församlingar. De ligga där sönderhuggna, därför att de icke huggit bort merguden. Det budlösa evangeliets sumphöna har värpt rötägg i tiotusental över hela vårt land.

* erchomai soi.

Och så måste mönstraren träda fram och hugga till, så att förruttnelsen kommer i dagen till välbehövlig varning och hälsosamt straff för de bättre. — Sinnesändring till "Gud Allt" och till "Gud En" är botemedlet, *det enda*, för alla Pergamus-församlingar. Användes icke det, hugger svärdet till.

Det betyg, som Herren gav åt församlingen, börjar och slutar med talet om Satans tron och bostad. "Jag vet var du bor: där varest Satan har sin tron", och: "där Satan bor."

Staden Pergamus var alltså ett hemskt och genomruttet samhälle. Den hade också namn om sig att vara ett stamhåll för det hedniska eländet med avskyvärda laster, vidskepelse och fanatism. Församlingen hade alltså svåra förhållanden att kämpa med. Och det visste Herren väl. Och han tog hänsyn till dem. Då han lade henne i vågskålen, lade han ock hennes svårigheter där. Så väger Herren alltid. Han tager noggrann hänsyn till allt det svåra, som tron har att kämpa med. Då han skriver vårt betyg, börjar och slutar han det alltid med vårt särskilda svåra; han inramar det i just det satanselände, som är vårt.

Men Herren skrev ock ett betyg åt Antipas. Och det lyder så: »**Mitt vittne, det trogna**». Och det betyget är inramat i just *hans* svårigheter. Ramen är blod. Han "dödades där Satan bor." — "Mitt vittne, det trogna in i döden", det är Antipas-betyget. Och det är högsta betyget på jorden. — Och alltså är det möjligt att stå ostrafflig inför Herren, även där Satan bor och har sin tron, ja, ostrafflig till och med då, när han tronar, regerar och rasar som värst, såsom i Antipas' blodiga dagar.

Att med bibehållen prima tro bo där Satan bor och har sin tron, det är ingen lätt sak. Det få Herrens heliga erfara särskilt i vår tid och i tid som stundar, då Satan bor och tronar nästan överallt. Här finnas många heliga i vårt land, som måste bo knut i knut och vägg om vägg med själva Satan i gestalten av fina eller råa satansmänniskor och uppenbart fräcka antikrister. Ja, somliga måste bo till och med i samma rum som Satan och sitta vid samma bord som han.

Allt sådant känner Herren noga och tager hänsyn därtill. Men huru? Jo, så att han reder dig en bostad invid Satans knut och vägg, ja, reder dig ett rum i Satans rum och giver dig ett bord vid Satans bord och bygger dig en tron mitt emot Satans tron. Det har du tydligen känt och sett. Herren tog en sådan bostad i dig och hos dig, att han själv bodde där Satan bodde och tronade där Satan tronade. Och så blev det möjligt för dig att i prima tro bo där Satan bor och har sin tron. Han tager alltså en sådan hänsyn till *ditt* satanselände, att han giver den erforderliga kraften, visheten och ståndaktigheten att på prima sätt såsom Antipas genomgå det.

Men märk nu en viktig sak, nämligen den ofta inträdande omväxlingen mellan Herrens och Satans krafttider. Du får stunder, ja, tider, då den i och hos dig boende Herren säger till fienden sitt allsmäktiga: »**Det är jag**». Och då "viker" Satan och allt hans anhang "tillbaka och faller till marken" (Joh 18:6). Det har du ofta till din obeskrivliga glädje och tacksamhet känt och sett. Du fick bevittna att den i dig är, är starkare än den som är i världen.

Men begär du en sådan kraftutveckling *jämt*, då förstår du icke Mästarens väg. Ty dessa överjordiska makt- och krafttider måste

avlösas av svaghetstider, då "mörkret har makten" (Luk 22:53). Och då avkräves dig den oundvikliga dödslikheten med Herren. Och då blir det ett fasligt väsen andrasidan knuten och väggen. Och då blir även det rum, som Herren rett dig i Satans rum, och som i den nyssnämnda krafttiden var likt en himmelssal mitt i ditt dagliga helvete — detta rum blir nu mycket trångt, stundom så litet, att du tycker dig icke ens ha en kvadratmillimeter att bo på.

I en sådan svaghetstid med Jesus blir Satan stark. Och det är, som om han blivit alldeles lössläppt på dig. Och allt hans anhang lever upp och triumferar över dig, alldeles som över Kristus på korset. Ja, du är nu just fastspikad med honom på korset.

I en sådan korsfästelsestid, som är de heligas förnyande bottenskola (Kap 7, sid. 31 f.), ränner Satan in i allting, i folk och i få och i alla förhållanden och händelser. Allt står på hans sida, allt river och biter och sprutar etter. Paradiset, som i krafttider strålade i allt, är nu släckt i allt.

Att nu i alla dessa sataniska störtsjöar och djävlskoppor och mitt i all denna utmärklade och förtorkade fattigdom, hunger och törst stå det prima tubudsståndet i Herrens tubudsstånd eller göra "de första gärningarna" och fasthålla "den första kärleken" — det är Antipas-tro med betyget: "*Mitt vittne, det trogna.*"

Men nog blev Antipas' tro mer än en gång ruggig och trasig, ja, bräckt och knäckt. Och så blir även din. Giv dig icke utöver för det. Gruva dig icke så omåttligt för slikt. Ty det kan vara sårad egenrättfärdighet och kantstött självfrälseri. Syndfri tro finns icke på jorden, allra minst i förgårdshelvetet med Herren. Där jäser och fräser det. Slagget flyter upp och står ofta i högan sky.

En ruggig och trasig, bräckt och knäckt tro är icke detsamma som en försvunnen tro. Trons fördolda grundväsen är himmelfast och evighetssegt. Det går icke under i den vidlådande synden och bristen och rives icke upp i de förargelsens stormar, som sätta det lidande och kämpande hjärtat i gungning och svallning. Då tron ligger i elden, ligger den längst in i den "vita handen" (Kap 7, sid. 11 f.). Hennes fasta grepp släpper icke sitt dyrbara guld så lätt. Blott uppsåtlig otro, som är den andra dödens förhärdade motsinne, kan tvinga henne att släppa.

I den djupare dödslikheten med Kristus är tron såsom försvunnen. Blott det oändliga och gränslöst bittra tomrummet efter henne synes stå kvar. Men märk: *Just detta lidande och skriande tomrum är, är, är den prima korstron, långfredagstron.* Tomrumstron är "fattigdomen i anden" och är den äkta eldstron eller guldtron i eld. Över den vilar icke himmelens ve, fastän det så kännes, utan himmelens milda och mäktiga: "Salig", som i sinom tid går upp i gestalten av påskdagens sol.

Trons utveckling försiggår blott i sicksacklinjerna mellan himmel och förgårdshelvete. En tid står hon däruppe i utsäglig dag; en tid står hon därnere i utsäglig natt. Trons pendel slår mellan himmel och helvete. Genom död till liv, genom död till liv! Och det i stigande grad livet igenom. Och efter varje sådan döds- och uppståndelsestid med Herren inträder en mellantid, då tron utvecklar det kraftförråd, som hon fått. Och då *det* är förbrukat, kommer en ny döds- och uppståndelsestid o.s.v. Blott trons pendelslag mellan himmel och helvete håller trons visare i rörelse framåt. Upphöra dessa slag, det är, undandrager sig

människan denna döds- och uppståndelselikhet med Herren, då stannar det prima livets urverk.

Giv dig alltså icke utöver för någon snubbling eller något sidosteg i din Golgata-natt, då "mörkret har makten". Med en barmhärtighet, utsägligt villig och mild och häpnadsväckande storslagen, rättar Herren upp dig och rättar till dig på nytt och alltjämt på nytt. Han helar alla dina trosrevor och trostrasor och återställer alla dina trosbräckor och trosknäckar, och det icke i trons förra skick, utan i ett nyare och starkare skick än någonsin förut.

Men släpper du in den "evangeliske" räven, som har sin frälsning i den budlösa Iyan utanför förstabuds-alltet, då har du mistat det storslagna Smyrna- och Antipas-draget, och då har du icke att påräkna Herrens "storslagenhet".

Ett rivet och trasigt, bräckt och knäckt förstabuds-allt kan Herren hela, men aldrig ett "delat allt", ty det är ett försvunnet allt. Och där måste skapas ett nytt. Varom icke, så är paradiset stängt.

Knusslar du på alltet och fördrager "Nikolaiterna", då flammar domselden i granskarens öga. Du känner dess brand i ditt allt-lösa hjärta. Och slöar du till inför hans krav på sinnesändringen till "Gud Allt" och "Gud En", då löper det skarpa, tveeggade svärdet ur hans mun; och det blixtrar över dig, då du anar det som minst; och det hugger till just där du har din ömmaste punkt, just där din sötaste mergud sitter, just där ditt motståndaresinne har sin bostad och tron. Och om du ändå slöar till och åker ned i det under-sekunda, då skiljer svärdet med ett sista hugg den torkade grenen från stammen.

I Herrens heliga, I bon där Satan bor och har sin tron. Och här stunda Antipas-tider, då Antipasbetyget skall skrivas åt eder av Herren, betyget: »**Mitt vittne, det trogna**» — betyget inramat i blod.

Den svenske Satan skall färga Sveriges jord med antipaséernas blod. Men det sista ordet från deras döende läppar skall vara detta: "*Fräls, o Gud, vårt arma folk!*"

2

Löftet

"Den som övervinner, åt honom skall jag giva av det fördolda mannat; och jag skall giva honom en vit sten och ett nytt namn skrivet på den stenen, ett namn som ingen känner utom den som får det."

Detta löfte innehåller alltså tre saker: mannat, stenen och namnet.

A

Mannat

"Edra fäder åto manna i öknen, och de dogo. Jag är det levande brödet, som har kommit ned från himmelen. Om någon äter av det brödet, så skall han leva evinnerligen" (Joh 6:49, 51). — Alltså är Kristus det himmelska mannat.

Men Kristus är tubuds-Kristus. I någon annan gestalt finns han icke till, varken i tid eller evighet. Det himmelska mannat är alltså "Andens

lag" eller den eviga tubudskärleken, den eviga tubuds rättfärdigheten, den eviga tubuds nåden, den eviga tubudsanden med slaktmärket, allt såsom person, allt såsom Kristus i Guds paradis. Av detta tubudsmanna lever tubudstron under ökenvandringen till det himmelska Kanaan. Ty tron finns icke till i någon annan gestalt än såsom tubudstro. Hon är född av de tu buden, hennes kläder äro de tu buden, hennes liv och väg äro de tu buden, hennes mat är de tu buden. För Herrens heliga, som äro tubudsheliga, äro alla Guds bud ett himmelskt tubudsmanna. Ty alla äro de ande och liv i Kristus. — Låt oss aldrig göra oss ett manna utanför de tu buden. Ty det är skökans manna. Och av det är kristenheten full. — Bud och honungskaka, bud och livets träd, bud och manna äro *ett*. Det är den kluvna tungan, lammormstungan, skökotungan, som kluvit och alltjämt klyver dessa saker.

Men det är icke detta ökenmanna eller *trons* manna, som åsyftas i Pergamus-löftet. Utan här menas den eviga salighetens manna i Guds paradis. Mannat i Pergamus-löftet och "livets träd" i Efesus-löftet äro samma sak.

Detta manna är den eviga sabbatsmåltiden efter trons ökenvecka. Och denna måltid beskriver Herren så: "*Saliga äro de tjänare, som deras herre finner vakande, när han kommer. Sannerligen säger jag eder: Han skall fästa upp sin klädnad och låta dem taga plats vid bordet och sedan själv gå och betjäna dem*" (Luk 12:37).

Se där mannamåltiden i Guds paradis. Vid det bordet *sitter* tjänaren och hans herre står. "Konungarnas konung och herrars herre" fäster upp sin klädnad och *står* och *går* och *tjänar* tjänaren.

Detta avslöjar någonting så härligt och högt, att vi gå det med tystnad förbi. Tyst, tyst! Här stanna tanke och tunga; och vi sjunka ihop i en förintande blygsel och häpnad.

Men *en* tanke rycka vi till oss och taga med oss under ökenvandringen. Och det är denna: "Herre, är min vaksamhet så dyrbar, taxerar du min budhållning så högt, då svär jag vid ditt heliga namn, att jag skall med din nådiga hjälp tjäna dig tubudstroget, och det intill blods, om så kräves. Bjud! — och jag går genom hetaste Antipas-eld, blott *du* går med. Bjud! — och jag bor där själva Satan bor och rasar som värst, blott *du* bor med."

"Den som övervinner, åt honom skall jag giva av det fördolda mannat." "Det fördolda", säger han.

Redan trons manna är fördolt. Ty det är "det fördolda livet med Kristus i Gud." Likasom världen icke har någon aning om de heligas helvete på jorden, så har hon icke heller någon aning om deras himmel på jorden. Hon känner icke det honungsbröd, som de dagligen äta i den eviga kärleken, rättfärdigheten, livsnåden och anden. Det är ett fördolt manna.

Men trons manna har även en annan och ännu djupare fördoldhet. Ty Herren giver det i en säregen eller individuell gestalt åt var och en av de heliga. Den ene vet visserligen vad den andre äter, men vet dock icke vad han äter. Ditt manna är *ditt* och ingen annans. Det har aldrig funnits till förrän i din mun; och det kommer aldrig att finnas till mer än i din mun. Du har ditt särskilda förgårdshelvete med Herren och din särskilda himmel med honom. Så måste du ock ha din särskilda mat. Och den får du. Du får det för alla gemensamma mannat i den särskilda

gestalt, som just du behöver. — Och så är redan trons manna fördolt för alla utom för den, som får det. — Se till, att du får *det* manna, som av evighet är bestämt åt *dig*, och icke lever på andras, ty då har du ingen plats vid mannabordet i Guds paradys. Blott *eget* manna härnere bliver *eget* manna däruppe.

Men trons manna har en tredje och ännu djupare fördoldhet. Och det är just den, som åsyftas i Pergamus-löftet. Och den består däri, att ingen av Herrens heliga vet vad paradismannat är, förrän han sitter vid paradysbordet. Du känner det manna du äter härnere, men det manna du får äta däruppe känner du icke; det är dig djupt fördolt. Det blir dig en sådan överraskning, att du aldrig under ökenlivet kunde tänka dig något sådant.

Mannaborden äro fyra. Tre känner du. Och de äro vardagsbordet med vardagsmannat, söndagsbordet med söndagsmannat och högtidsbordet med högtidsmannat. Detta senare är det härliga bord, som Herren dukar åt dig någon gång i öknen och där han betjänar dig på ett sätt, som du aldrig glömmet. Det är något av "uppräckningen till den tredje himmelen." — Av dessa tre bord har du blivit fullviss om, att det finnes ett fjärde, ja, så viss, att du går i döden därpå.

Men *vad* detta fjärde är, det är dig fördolt, ända tills du sitter vid detsamma.

Men för att kunna äta av det fördolda mannat på det fjärde bordet, måste det skapas en fjärde aptit. Och den skapas blott i de djupare dödslikheterna med Herren, i vilka aptiten efter jorden, världen och tingen i världen för evigt, *evigt* dör.

För att kunna tåla och smälta den starka maten i Guds paradys, måste det skapas en paradishunger, som intet på jorden och intet i tiden kan mätta. Och den skapas blott i förgårdshelvetet med Herren.

Människa, vill du sitta en gång vid det rika bordet däruppe, så låt Herren sätta dig vid det fattiga bordet härnere, vid vilket han själv satt på korset. Och låt honom sätta dig där, så ofta han vill. Ty blott där skapas aptiten och hungern för paradismannat. Där ser du den djupaste betydelsen av ditt korshelvetet med Herren.

Och när du lärt dig att sitta en stilla övinnare vid den andliga fattigdomens och korssvaghets bord med Herren och är tacksam för småmulorna där, då är du mogen för paradysbordet.

När du såsom Paulus "har behag i svaghet, i misshandling, i nöd, i förföljelse, i ångest för Kristi skull", då är du "stark i svaghet" (2 Kor 12:10), då är du budhållarejätte på jorden och får en plats bland jättarna vid paradysbordet, får inträda i Pergamus-löftets högsta sfär.

Du starke i svaghet, du hjälte på korset med Hjälten — vad känner du? Du bortdöde, avdöde och utfödde — vad ser du? — Det säges om sådana, att de börja se Herren "uppfästa sin klädnad". Det betyder snarlig prima död, förstlingsdöden, som förer in i härlighetens förstlingskap.

Pergamus-församlingen kände av erfarenhet de tre första mannaborden. Därmed visste hon, att det fanns ett fjärde. Men hon var skadad av Nikolaiternas bord. Och nu ställer Herren henne i valet mellan mannat på Satans bord och mannat på paradysbordet. Detta senare bord var i mönstringens stund förlorat för hela församlingen.

Och därför knytes mannlöftet hårt vid övervinnandet, som då närmast syftar på övervinnandet av Pergamus-synden.

Fram med det härliga Pergamus-löftet i tid, som nu är och stundar. Ty nu mognar hela världen i "Nikolaiternas lära och gärningar" och kastar sig hejdlöst i köttets grövre eller finare njutning och lockar och pockar på världslikställighet. Och stora skaror av troende sitta i hemlighet *med* vid avgudabordet "i Guds namn".

Människa, vill du verkligen löpa med i det stinkande eller parfymerade världsväsendets pöl och därmed få alla pölmänniskors lott i pölen av eld och svavel?

Vill du verkligen välja avgudabordet i stället för det bord, där alla världars, tiders och evigheters Herre vill betjäna dig i all evighet?

Men vi tro, att du icke vill det; utan att du tusen gånger hellre tager till och med Antipas' blodiga lott än sitter en gäst vid Satans bord, där du äter ihjäl dig, måhända för evigt.

B

Stenen

"Och jag skall giva honom en vit sten."

Vid domstolarna plögade man anställa omröstning med vita och svarta stenar. Den som ville frikänna den anklagade, lade en vit sten; den som ville fälla honom, lade en svart. Om summan av de vita var större än summan av de svarta, då var den anklagade frikänd.

Nu lovar Herren en vit sten åt övervinnaren. Därmed är sagt, att om också hela världen fördömer honom, så betyder det ingenting, då Herren röstar: »**Frikänd!**»

Detta var ett härligt löfte särskilt i martyrtider. Antipas dödades såsom en "brottsling", då han höll fast vid det heliga namnet och föraktade avgudabordet och bröt med allt slags världslikställighet. Ty därmed ansågs han väl ha förtjänt även det svåraste straff.

Också plögade hedningarna och särskilt judarna pådikta de kristna allehanda förskräckliga brott. De senare fällde ju Kristus såsom missgärningsman och det till och med genom falska vittnen. Och den arten satt i dem; och den övade de flitigt mot de kristna.

Och det var det bittraste på martyrens dödsdag, att han måste dö som en brottsling, utan att kunna bevisa sin oskuld. Men Herren lovar att bevisa den. Den vita stenen är beviset inför både himmel, jord och avgrund.

Löftet om den vita stenen blir dyrbart särskilt i tider, som nu stunda. Ty de, som nu hålla fast vid det heliga namnet och icke sitta med vid det gudlösa vetenskapsbordet, de bliva dömda såsom "efterblivna och gammalmodiga", ja, såsom brottsliga folkfördärvare, vilka stå i vägen för den nya upplysningen. Och i de tider, då den världsliga överheten blir så genomdjävulsk och genomsatanisk, att den "giver sin makt och myndighet åt vilddjuret" till den Harmageddoniska striden mot Lammet och dess heliga för att utrota dem från jorden (Upp 17:13, 14), då skall mången "Antipas" gå i döden såsom upprorisk mot lagar och överhet och dö såsom "brottsling". Men Herren lovar att lägga hans oskuld i dagen. Den vita stenen skall göra det. Inför den måste all djurvetenskap och alla djurkonungar och all djuröverhet och alla skrånande djurhopar

tystna för alltid.

Skökans synagoga, vars föreståndare är Satan, har alltid haft gott om svarta stenar. Hon har lyckats få den världsliga överheten att fastslå hennes budlösa läror genom lag och bekännelse. Så t.ex. har den lutherska sumphönan fått laga skydd för sin sjusidigt ande- och budlösa klenod, med vilken hon i århundraden genomsyrat vårt folk (Kap 8, sid. 86 f.). Hon har röstat ned och röstat bort Luthers budfulla tro och rättfärdiggörelse. Och alla dem, som fasthållit denna oförfalskade lutherska klenod, har hon röstat ned såsom lagträlar och folkfördärvande villoandar, vilka bryta mot lag och bekännelse. Men även här kommer Herren att delta i omröstningen. Han låter först de svarta stenarna hava *sin* tid. När den är ute, lägger han den vita stenen. Och inför den måste alla Satans synagogor och sumphöner tystna för alltid.

Löftet om den vita stenen är dyrbart även i ett annat hänseende. Människorna minnas bäst sin nästas fel och äro kvicka att kasta svarta stenar. Också kan ju en övervinnare ha ett liv så svart bakom sig, att han har väl förtjänt den svartaste sten. Men han har nu Sions vita tubudslag förbundsmässigt lagd i hjärtat och skriven i sinnena. Och på grund av denna vita lag gives den vita stenen trots det svartaste liv. Se på den botfärdige rövaren. Nattsvart liv *bakom* honom, solvitt liv *inom* honom, paradisliv *framför* honom. Stenen, den vita, gav honom Herren. Den låg i dessa strålande ord: "I dag skall du vara med mig paradiset." Den stenen gjorde hela hans evighet vit.

Ingen övervinnare får den vita stenen med Sinai-rätt, utan blott med Sions-rätt, som är nådig rätt och rättslig nåd. Ty denna sten är den 3:e rättfärdiggörelsen eller rättare en bild av densamma (Kap 6, sid. 77 f.). I den rättfärdiggörelsen frisäger Gud från all den synd och brist, som ända in i döden vidlåder även den trognaste och mognaste övervinnare. Till och med Antipas, vittnet det trogna, denna strålande stjärna av första ordningen i det becksvarta Pergamus-mörkret, hade så mycket mörker i sig, att han *behövde* den vita stenen för att bliva himmelsvit i all evighet. Om blott domaren skådar det storslagna Antipas-draget, som dragit kors- eller dödstecknet över hela jorden och världen och allt självfrälseri, då träder han fram i en så storslagen nåd, att den övergår alla mänskliga begrepp, ja, där går han hela skeppslaster av synder och brister med tystnad förbi, alldeles som Herren gjorde i Smyrna.

Den vita stenen eller den 3:e rättfärdiggörelsen är alltså detsamma som den frisägande domen i den första himmelens elds- och svavelregioner. Det är den vita stenen, som med Sions-rätt håller den ostrafflige övervinnaren oskadad inför den andra döden.

"*Vem vill anklaga Guds utkorade? Gud är den som rättfärdigar*" — det är den vita stenen. Här väger all världens dom ingenting. Här tystna alla svarta tungor. Här mista alla svarta stenar sin rösträtt. Blott den vita röstar. Och därmed tyst som i graven och tyst i all evighet.

C

Namnet

"Och jag skall giva honom ett nytt namn skrivet på den stenen, ett

namn som ingen känner utom den som får det."

Detta namn är alltså paradismannat. Och blott den som får det, vet vad det är. Och då nu ingen av oss fått det, så vet ingen av oss vad det är. Och alltså ha vi ingenting att säga om det namnet.

Men likasom paradismannat ligger frövis inneslutet i ökenmannat, så ligger paradismannat frövis inneslutet i ökennamnet.

Och likasom man av ökenmannat kan få en sådan försmak av paradismannat, att man vet, att det finns, så kan man av ökennamnet få en sådan försmak av paradismannat, att man vet, att det finns.

Övervinnaren har nämligen ett namn redan under ökenvandringen. Också säges ju paradismannat vara ett *nytt* namn. Och alltså finns det ett gammalt namn, som övervinnaren har, innan han får det nya.

Sålunda finns det mer än ett namn. Ja, det finns *tre* namn. Ty den som fått det nya namnet i fulländad gestalt, han har genomgått tre födelser: den lekamliga, den andliga och den andelekamliga. Och i vardera födelsen fick han av Gud Fader ett namn.

De två första namnen ligga alltså inom vår erfarenhet. Och vad de äro, kunna och *måste* vi veta, så att vi bära dem ostraffligt. Ty det är det oeftergivliga villkoret för att få det tredje. De två första äro det dyrbara och ömtåliga fröet till paradismannat. Bortslarvas detta frö, då är det nya namnet förlorat; skadas detta frö, då är det nya namnet skadat. Alltså: noggrann kännedom och aktsam vård om de två första namnen! — Låt oss då göra ett litet försök att lära känna dem! Vilka äro de två första namnen? Jo, se på den sionitiska pannan. Där stå de skrivna. Ty så läsa vi om Sioniterna: "Och jag såg Lammet stå på Sions berg och med det 144 000, som hade dess namn och dess Faders namn skrivet på sina pannor" (Upp 14:1).

Där ha vi den sionitiska pannan med de två namnen. Och de äro: Lammets namn, och: Lammets faders namn. Det är den *biblist* evangeliska pannan med de högättade namnen, den enda evangeliska panna, som finnes på jorden. Varje annan panna, som går och gäller för "evangelisk", är skökoppannan, som är den namnlösa pannan.

Dessa tolv gånger tolv tusen bergsjungfrur* äro de 42 månadernas förstlingsförsamling på hela jorden, bland alla folk och i alla kyrkor, såsom vi sett förut. De sägas vara "utan vank" (v. 5). Det är just vad Paulus kallar: "utan fläck och skrynka". De stå alltså på Smyrna-planet och äro "ostraffliga inför Herren". De äro "de rika Smyrnenserna" kring hela jordens rund, de högättade förstlingarna med de höga anorna, de kungliga barnen med de kungliga namnen. "På gången och på pannan" kännas de igen. Ty med högturen panna gå de alltid *uppåt, uppåt*, trots det att hela världen slår *ned* dem, *ned* dem.

Låt oss då betrakta de tre namnen och framförallt de två första, ur vilka det tredje växer upp. Alltså:

a

Lammets faders namn

Lammets fader är Gud Fader. Och vad heter Gud? Jo, det fick Mose veta vid den brinnande busken (2 Mos 3:13-15). Mose sade till Gud:

* I grundtexten står rent ut: "de äro jungfrur", d. ä. jungfruligt rena och obesmittade av allt slags merguderer (v. 4, 5).

"När jag nu kommer till Israels barn och säger till dem: 'Edra fäders Gud har sänt mig till eder' och de då fråga mig: 'Vad är hans namn?' vad skall jag då svara dem?" Gud sade till Mose:

"Ehjah aschär ehjah"

Detta är alltså Guds fullständiga namn. Och det betyder: "Jag är den Jag är."

Och Gud sade vidare: "Så skall du säga till Israels barn:

"Ehjah"

har sänt mig till eder."

Detta är alltså Guds namn i förkortad gestalt; och det betyder: "Jag är", vilket sålunda inbegriper detsamma som det fullständigare namnet. — Mose skulle alltså säga till Israels barn så: »**Jag är**» har sänt mig till eder.

Och Gud sade ytterligare till Mose: "Så skall du säga till Israels barn:

Jehovah

edra fäders Gud, Abrahams Gud, Isaks Gud och Jakobs Gud, har sänt mig till eder. Detta skall vara mitt namn evinnerligen, och så skall man nämna mig från släkte till släkte."

Här kallar sig Gud Jehovah. Och det namnet betyder: "Han är" eller fullständigare: "Han som är den han är." Jehovah är alltså samma namn som Ehjah, blott uttalat i tredje personen. Då Gud utsäger sitt namn i första personen, då säger han: **Ehjah** (Jag är); då han utsäger det i tredje personen eller säger det om sig, då säger han: »**Jehovah**» (Han är). Och detta senare namn är det vanliga. Och det översattes i vår bibel med ordet: Herren.

Ehjah, Jag är — så kallar sig Gud. *Ty han ensam är av, genom och till sig själv.* Han är den ende självständige, den ende som har livets urkälla inom sig. Han lever ett heligt, saligt och evigt liv upp och över alla världar, tider och "evigheter" i en fullhet, kraft och majestät, som ingen fattar mer än han själv. Han är den evige, den oföränderlige, den trofaste, den gode.

Ehjah, Jag är — så kallar sig Gud. Ty han ensam "är". Utom honom "är" ingenting. Där han icke är, där är det eviga intet. Nämn Gud med namnet »**Han är**», och du har nämnt allt som är och därmed nämnt allt som icke är.

I den första födelsen får människan sitt första namn. Och det är "Lammets faders namn", alltså namnet **Ehjah, Jag är**. Han nämner henne vid namn, och hon är till. Han säger: »**Du är** av, genom och till mig." Och därmed heter hon: »**Jag är**» (nämligen av, genom och till honom, som heter »**Jag är**»).

»**Jag är**» av, genom och till Jehovah — det är Gud Faderns namn på människans panna. I detta namn ligger hennes höga ursprung, höga uppgift och höga mål. Att bära detta namn i ande, själ och kropp, det är att vara människa. Att uttala detta namn med ande, själ och kropp, det är att *leva* som människa.

»**Jag är**» av, genom och till Jehovah — det är vårt första namn. Så

heter varje litet barn på vår jord, och det så djupt och innerligt, att barnet och namnet äro ett. Namnet »**Jag är**» sitter på varje punkt, i varje atom i hela dess varelse. Därav pannans renhet och ögats himmel, därav läpparnas paradissötma och den heliga makten i dess älskliga joller och glada liv.

»**Jag är**» *av, genom och till Jehovah* — det är Gud Faderns namn på alla andra skapade varelsers panna. Ser du det namnet? Ser du huru naturtroget och rent de *äro* och *säga* sitt höga namn? Sätt dig bland träden i skogen eller bland ängens blommor. Vad ser du? Det höga och heliga namnet överallt. Vad hör du? En kör, som sjunger sitt himmelska namn, namnet »**Jag är**» *av, genom och till honom*, som evigt heter »**Jag är**». Vad känner du? En djup blygsel inför dessa dina rena och lidande evighetssyskon. Blomman såg på dig. Och du såg i hennes öga en tår. Vad grät hon över? Över ditt befläckade namn. Och hennes tår tog en tår ur ditt öga, en tår, som du aldrig glömmer. Den brände sig in i ditt hjärta. Och den branden slocknade icke, förrän ditt namn blev lika rent som hennes.

»**Jag är**» *av, genom och till Jehovah*. Så skall människan kalla sig. Därpå ligger *hela* vikten i liv och i död. Ty det är hennes enda verkliga namn, hennes *sanna* namn. Och därav följer, att varje annat "Jag är" är ett lögn-Jag är, ett sken-Jag är. Ty ett "Jag är" utan honom, som heter »**Jag är**» *finns icke*. Fallet ur mitt *sanna* "Jag är", ned i lögnens och skenets "Jag är", är syndafallet. Min synd är ett själviskt "Jag är", min skuld är ett återfordrat "Jag är", mitt straff är ett fördärvat "Jag är". Synd, skuld och straff eller död äro ett "Jag är". De äro ett *namn*, nämligen mot-namnet, lögnnamnet: »**Jag är**» *av, genom och till mig själv*. Och även det namnet sitter på varje punkt, i varje atom i hela varelsen. Det är "vilddjurets namn". Och detta fräcka namn står tydligt skrivet och läsbart på varje vildmänniskas panna. Hon säger med ande, själ och kropp: "**Jag är** *av, genom och till mig själv*." Vildnamnet stinker av henne överallt. Hon sprider omkring sig en vidrig djurstank, ett hemskt självväsen, som öppnar under henne det eviga intets bottenlösa avgrund.

"Så skall du säga till Israels barn: Jehovah har sänt mig till eder. Detta skall vara mitt namn evinnerligen. Så skall man nämna mig från släkte till släkte."

Ve det folk, det släkte, som icke nämner Gud vid sitt namn *så*, att det bär hans namn på sin panna. Det är ett namnlöst folk, ett utstruket folk.

Det finns blott *en* fara, blott *en* olycka på jorden. Och det är att hava bortkastat sitt namn. Ty allt, som är *utan* sitt namn, suges in i de namnlösa regionerna, där skapelseväsendet frätes och ätes av dödens maskar, vilka föda den andra dödens mask, "som icke dör".

b

Lammets namn

Synd, skuld och straff eller död äro ett själviskt "Jag är", ett vild-Jag är. Och därför kunna de i tid och evighet aldrig borttagas med annat än ett nytt "Jag är", ett lamm-Jag är. Allt ont är ett namn ifrån nedan och viker blott för ett namn ifrån ovan.

Och emedan allt ont till sitt väsen är ett "Jag är", så måste försoningen, frälsningen, nåden, evangelium, vara ett "Jag är". Och

detta "Jag är" är Lammet.

"**Jag är** av, genom och till Jehovah" — det är Lammets namn. Det stod skrivet på hans panna. Och det uttalade han sekundligen med hela sin ande, själ och kropp. Han var ett livs levande »**Ehjah**» ur honom, som heter »**Ehjah**». Och han sade blott ett enda ord på jorden, det ordet: »**Ehjah**», **Jag är**.

På detta höga namn lade han hela vikten: **Jag är vägen, sanningen och livet; Jag är världens ljus; Jag är livets bröd** o.s.v. Alltså är han, i varje atom i hela sin varelse, vägen, sanningen, livet, ljuset, brödet o.s.v. Han är det höga, heliga och saliga namnet. På Tabor se vi hans vita »**Jag är**» stråla som middagens sol. På korset se vi det ock. Det skymmes för en stund av det midnatts-Jag är, som då "hade makten". Men det bryter fram i evig härlighetsglans. På Patmos står det inför oss. Och där framträder detta höga namn i de sju namn eller titlar, med vilka de sju breven börja.

Ehjah, Jag är — det är Lammets namn. Och det är själva livsväsendet i alla hans namn. Det uppbär dem alla. Det är kärnan och kraften i dem alla. Så t.ex. namnet Jesus. Det lever på namnet »**Jag är**». Det uppbäres av namnet »**Jag är**». Det är vad det är blott genom namnet »**Jag är**». Ty ingen frälsare vore han, om han icke med sitt »**Jag är**» genomlidit, sönderlidit, upplöst, övervunnit syndens, skuldens och dödens "Jag är", som är mörkrets makt-Jag är. — Var så innerligt snäll och peta icke ut namnet »**Jag är**» ur namnet Jesus. Ty vad har du då kvar? Jo, skökans "Jesus", som fördärvar alla jordens folk.

Ehjah, Jag är — det är Lammets namn. Och det är det stora stamnamnet, det heliga och saliga **Stam-Ehjah**, i vilket vi skola bliva heliga och saliga **Gren-Ehjah**.

Frälsning är alltså namnbyte, utbyte av mitt falska "Jag är" mot mitt sanna "Jag är" i Lammet. Någon annan nytestamentlig frälsning känner icke skriften. Ty hon känner blott de 144 000 såsom frälsta, ingen enda mer på hela jorden; allt annat är i stort sett vilddjuret och skökan därnere i sumpen kring bergets fot.* Och huru skiljas dessa förstlingar däruppe från mänskligheten därnere? Blott på namnet, ingenting annat. De hava Guds och Lammets namn skrivet på sina pannor. Sumpmänniskorna däremot hava vildnamnet. De förra hava alltså blivit frälsta genom namnbyte. De äro 144 000 **Ehjah** i Lammets **Stam-Ehjah**. Blott namnet »**Jag är**» i Lammets »**Jag är**» har lyft dem ur sumpen och upp på berget. Märk detta! Och akta dig för skökan, som lägger den personliga frälsningen utanför namnet, där den i tid och evighet aldrig ligger.

I den andra födelsen sker namnbytet. På pingstdagen nämner Gud människan vid namn. Därmed utfödes hon ur vildnamnet. Han säger: "**Du är** av, genom och till mig i Lammet." Nu heter hon: "**Jag är** av, genom och till Jehovah i Jesus Jehovah."

Där ha vi alltså de två namnen på den sionitiska pannan, men sammansatta till ett namn. Ty i grunden äro de ett. Det se vi ju strax. Ty "det första namnet" är "Lammets faders namn". Och det är detta: "**Jag är** av, genom och till Jehovah." Det fick människan i den

* Bland "djurmänniskorna" finnas många, hos vilka "djuret" är mycket svagt, hederliga s.k. världsmänniskor, som icke äro långt ifrån Guds rike.

lekamliga födelsen, såsom vi sett. Men det blev fördärvat genom vildnamnet. Då tog sig Gud Faderns »**Ehjah**» väg till oss genom Lammets »**Ehjah**». Eller: Ur-Jehovah framträdde som Jesus Jehovah. Alltså träder Faderns »**Jag är**» oss till mötes i Lammets »**Jag är**». Och alltså stå Faderns namn och Lammets namn inne i varandra på den sionitiska pannan, så innerligt förenade som två blandade vatten. Det är detta sammansatta namn, som vi uttrycka så: "**Jag är av, genom och till Jehovah i Jesus Jehovah.**" Eller: Jag är ett »**Jag är**» ur Guds »**Jag är**» i Lammets »**Jag är**».

Huru uppkommer en Sionit? Jo, Faderns namn, sådant det iklätt sig Lammets namn, är *säden, säden*; som genom avlelse, havandeskap och födelse framträder såsom pingstbarnets namn, såsom pingst-**Ehjah**, vilket lyfter upp på de högättade förstlingarnas höga berg, högt över sumpen och träsket.

I det två-eniga namnet på den sionitiska pannan läses alltså det höga gudsnamnets underbara historia ända från dess eviga urgrund i Ur-Jehovah fram genom Jesus Jehovah och fram genom de båda födelserna ända in till den tredje födelsen, som kommer med det tredje namnet.

Sålunda bär en förstlingsmänniska, efter sitt mått, ingenting mindre än Guds och Lammets namn på sin panna, det utsägligt höga och härliga namnet **Ehjah, Jag är**.

Träda vi då denna panna något närmare och betrakta detta namn till dess väsen och innehåll, då det ser ut så:

Jag är den eviga tubudskärleken i Lammet,

Jag är den eviga tubudsrettfärdigheten i Lammet,

Jag är den eviga tubudsnåden i Lammet,

Jag är den eviga tubudsanden i Lammet.

Ja, så mycket *är* var och en av de tolv gånger tolv tusen förstlingarna på Sions berg. En så väldig realitet, en så djup, hög och vid verklighet är namnet på den sionitiska pannan. Samma firsidiga verklighet, som fyller alla tre paradisen, alla himlar och alla evigheter, bor i förstlingsnamnet **Ehjah, Jag är**. Detta namn är "Andens lag", subjektiverad eller förbundsmässigt lagd i hjärtat och skriven i sinnena. Den sionitiska förstlingen står som ett "**subjekt-Jag är**" inne i Lammets »**Jag är**». — Här är alltså icke namnet ett och personen ett annat såsom i våra jordiska förhållanden, utan namnet och personen äro samma sak, såsom vi redan antytt. Namnet »**Jag är**» inbegriper hela människan till ande, själ och kropp, hela hennes andra skapelsebestånd, i vilket det första organiskt gått upp (Kap 6, sid. 75).

Du förstlingsmänniska, betänk ditt fruktansvärt höga namn. Du heter **Ehjah** såsom Gud och hans Son. Bäva! Du heter »**Jag är**». I detta ditt »**är**» ligger allt vad Gud är. Fröjdas, jubla! I detta ditt »**är**» bor det eviga »**Ur-Är**», som *är* allt, *har* allt och *bär* allt. Fröjda dig med bävan! Och varje atom i hela din varelse är ett »**är**» med detta eviga »**Ur-Är**» i sig. Vaka, vaka!

Redan på det lekamliga området är varje atom ett kraftcentrum, säga de lärde. Ja, varje atom är ett kraft-»**är**» ur honom, som heter »**Jag är**», och utan vilken intet *är*. Och det finns atomer av högre art, nämligen andelekamliga. Förstlingsmänniskan består av otaliga sådana. Och alla äro de kristalliniska kraftcentra, alla äro de kraft-»**är**» ur det eviga »**Ur-**

»Äret». Detta skall noga beaktas. Ty dessa otaliga »är» äro Guds otaliga ögon i keruberna (Kap 1, sid. 24 f.). Helig fasa! Du består av ingenting annat och av ingenting mindre än Guds ögon. Var rädd om dem! Ty varje stunget öga springer över i ett förtärande eldsöga. Det har du tydligen känt.

Ja, ditt namn »Jag är» består av otaliga atom-»är». Och alla tillsammans bilda din paradismänniska. Därav frestarens obeskrivliga påpasslighet och ihärdighet att med sitt "vild-är" uttränga ditt lamm-»är» och därmed erövra atomer. Ty blott i sådana kan han få den naturbas eller de naturliga kraftcentra, vilka äro nödvändiga för härskande synd, som kan stänga paradiset för dig eller åtminstone stänga dess förstlingsfärer för dig, då du hemfaller åt de stungna ögonens eld, där lönen går förlorad och huset brinner upp.

Förstlingsmänniska, du heter »Jag är»; och därmed består du av otaliga »är». Och alla dessa »är» vilja bliva de otaliga ädelstenarna i din paradisskrud, i vilka Guds öga skall stråla i evig och outsäglich kärlek. I ädelstenarnas stad (Upp 21:9-21) få blott de bo, som hava ädelstenarnas dräkt. — Här stå oändliga värden på spel. Var rädd om dina ädelstenar, det är, var ett »Jag är» med hela din varelse ut i fingrar och tår. Ty till och med lillfingret och lilltån äro fullsatta av ädelstenar eller kraft-är. ja, bestå blott av sådana. Inöva flitigt ditt höga och dyrbara »är», så att du står det heliga och saliga namnståndet, ärståndet, ögonståndet, kristallståndet i allt. Håll dig i »äret», så håller dig »Äret» i allt som är och icke är.

Förstlingsbarnet heter »Jag är», nämligen: **Jag är** den eviga kärleken, rättfärdigheten, livsnåden och anden. På detta lilla »är» ligger hela vikten. Ty just i detta »är» ligger den sekundliga nu-pingsten. Då detta »är» blir ett »var», då är människan fallen från "den första kärleken" och "de första gärningarna". I detta »är» står det prima, i detta »var» står det sekunda och under-sekunda. Och märk, o människa, huru kvickt ditt »är» kan springa över i ett »var».

Förstlingsbarnet heter »Jag är», nämligen: **Jag är** den eviga kärleken, rättfärdigheten, livsnåden och anden. På detta lilla »är» ligger hela vikten. Ty detta »är» är själva barnet. Blott den som är kärlek, kan älska; blott den som är rättfärdighet, kan öva rättfärdighet; blott den som är livsnåd, kan leva nådens liv, blott den som är ande, kan vandra i anden. Utan detta »är» är all min "kärlek, rättfärdighet, livsnåd och ande" ett skal utan kärna, en Kaifas-mantel.

Förstlingsbarnet heter »Jag är», nämligen: **Jag är** "Andens lag". På detta lilla »är» ligger hela vikten. Ty detta »är» är den prima och sekundliga andelagsgärningen, stamgärningen, som gör Gud till sin Gud och gör nästan till broder. Det prima barnet och den prima stamgärningen äro ett. Ty detta barn är Guds och människans gemensamma födelsegärning. På Sions berg, som står inom det eviga, och på vilket det levas evigt liv, äro vara och göra ett (Kap 8, sid. 48 f.).

Förstlingsbarnet heter »Jag är», nämligen: **Jag är** det eviga tubudsevangeliets. På detta lilla »är» ligger hela vikten. Ty detta »är» är evangeliibarnet, nåd-barnet. Dess första och sista och enda ord på jorden är detta: "O, Jag är", "Jag är"; icke av, genom och till mig själv, såsom jag var i mitt förskräckliga "lögn-Jag är", utan "**Jag är**" av, genom och till Jehovah i Jesus Jehovah. Det är livsnådens »Jag är».

Hela varelsen till ande, själ och kropp och i varje atom är ett stycke livsnåd och ett sekundligt nådflöde från Ur-Jehovah genom Jesus Jehovah. Nåd-draget är grunddraget hos alla Sioniter. Det är själva livsdraget i alla deras drag. Man ser det på dem; man hör det av dem, även då de tiga; de lukta nåd och sprida nådens ljuva doft omkring sig; de äro genomparfymrade av nåd. De äro ett livs levande tubudsevangelium. De äro det gyllene skapelse-"intet", som inrymmer det gyllene skapelse-allt (Kap 7, sid. 18 f.). De föra icke nåden på tungan; själva tungan *är* nåd; de *äro* nåden.

O, »Jag är, Jag är»! Detta lilla »**är**» är så lätt som en fjäder. Ty det är kvitt det tunga Sinai-**är** och det klumpiga kattbjörns-**är** och det slingrande lammorms-**är**. — Och det är så tungt, att hela jorden väger som ett intet mot det. Ty det har den sionitiska bergstyngden i sig, himmelstyngd och evighetstyngd. Därför äro sioniterna omöjliga att rubba. De stå Antipas-ståndet med den namntecknade Antipas-pannan även *då*, när pannan krossas i döden.

O, »Jag är, Jag är»! Detta lilla »**är**» är den enda punkt på hela vår jord, där paradiset, himmel och evighet bryta in och bryta fram i skapelsen. I detta »**är**» ligga alla himlar och alla evigheter. Det känna I ock, I högättade förstlingar på det höga himmels- och evighetsberget. I edert hjärte-**är**, som bottnar i Ur-Jehovah, framväller en flod, som vattnar så stilla, läskar så milt och bär upp så högt, *högt* över jordens kvalmiga sumpmark.

O, »Jag är, Jag är»! Detta lilla »**är**» har örnens vingar. Det känna I ock. Det lyfter och lyfter upp i kristallens klara rymder, upp i trons allraheligaste, där allt är så tyst och stilla, så majestätiskt och högt, så hjärtenedsmältande milt.

På Sions berg stå 144 000 »**Jag är**». De äro Guds församling. Hon består blott av sådana, som äro *namn*. Och i deras mitt står Lammet. Alla äro församlade kring honom såsom 144 000 namn i hans namn.

Och nu förstå vi vad han menar, då han säger: *Var två eller tre äro församlade i mitt namn, där är jag mitt ibland dem* (Matt 18:20). Vad måste dessa "två eller tre" *vara*, för att kunna vara församlade i hans namn? De måste vara två eller tre namn i hans namn. Ty inom hans namn kan blott den stå, som är ett »**Jag är**» i hans »**Jag är**». Det går alltså icke an att stå som en stör eller ligga som en stock "i hans namn". Stör- och stocksamlingen "i Jesu namn" är skökoförsamlingen; men namn-samlingen i Jesu namn är Smyrna-församlingen. Då två eller tre »**Jag är**» äro församlade, då äro de ett litet Smyrna, som står på berget. Och i deras mitt står Lammet. Det känna I ock, I två eller tre.

Dessa "två eller tre" äro alltså någonting högt; ty de äro två eller tre »**Ehjah**» i Lammets »**Ehjah**». Betänk, vad det innebär! Kalla dem A, B och C. Vad är A? Jo, den eviga tubudskärleken såsom människa, den eviga tubuds rättfärdigheten såsom människa, den eviga tubudsnåden såsom människa, den evige tubudsanden såsom människa, alltså "Andens lag" såsom människa, eller det eviga tubudsevangeliet såsom människa. Och vad äro B och C? Samma sak. Vilket krav på dessa två eller tre! Att vara församlad i Jesu namn, det är ingen småsak det. Ty det är att heta »**Ehjah**» såsom Gud och hans Son. Men det är ock den lätta och ljuva "fjädersaken" för den som gjort namnbytet.

Och nu förstå vi ock vad det är att "tala i Jesu namn" och att "göra allt i Jesu namn". Det innebär ingenting mindre, än att jag talar och gör

såsom ett »**Jag är**» i Jesu »**Jag är**». Ty tala och göra i hans namn kan blott den som står som ett namn i hans namn. Inom ramen av hans heliga namn stå blott namn, ingenting annat i tid och evighet.

Och vad måste jag då *vara* för att kunna tala och göra i Jesu namn? Jo, detsamma som A, B och C. Det måste vara den eviga kärleken, rättfärdigheten, livsnåden och anden, som talar och gör. Det är ingen småsak det. Men det är ock den lätta "fjädersaken" för den, som gjort namnbytet.

Och så förstå vi även vad det är att "bedja i Jesu namn". Det är ingenting mindre än att bedja såsom ett »**Jag är**» i Jesu »**Jag är**». Blott namn kunna bedja i Jesu namn; inga andra.

Och vad måste jag då *vara* för att kunna bedja i Jesu namn? Detsamma som A, B och C. Det måste vara den eviga kärleken, rättfärdigheten, livsnåden och anden, som beder. Men då *den* beder, då gives alltid det, varom bedjes. Allt vad "Andens lag" beder, det giver **Andens lag**. Allt vad evangelium beder, det giver **Evangelium**. Utebliven bönhörelse beror därpå, att det icke är "Andens lag" eller evangelium, som beder i mig. Bristande bönhörelse beror på bristande namn. — Men brister mig det födda namnet, då kan och bör jag som ett rot-namn i Jesu namn bedja särskilt om det födda namnet.*

Och slutligen förstå vi även vad det är att hava sitt namn skrivet i det slaktade Lammets livsbok (Upp 13:8). Lammet är livet. Boken är alltså han själv eller hans namn »**Ehjah**», **Jag är**, namnet "över alla namn". Att stå skriven i denna bok är alltså att hava gjort namnbytet och stå som ett »**Ehjah**» i hans »**Stam-Ehjah**». Och Gud har förutsett, att de 144 000 namnen på Sions berg skola i alla väder stå orubbliga, som själva detta berg. Och därför säges det om dem, att de från världens grundläggning hava sina namn skrivna i livsboken, och att de icke tillbedja vilddjuret, fastän jordens innebyggare tillbedja det. De äro "vittnena de trogna", vars namn aldrig "krossas", icke ens då, när deras pannor krossas i döden. Skulle något prima namn sjunka till ett sekunda eller under-sekunda, som icke ändrar sinne, då var också detta förutsett. Till de "orubbliga" hörde det icke.

Namnet »**Jag är**» på den sionistiska pannan är beviset för kristendomens sanning. Smyrnapannan bevisade den, Antipas-pannan också. Såge världen sådana pannor på alla dem, som så högljutt kalla sig "Guds barn", då vore icke den antikristiska pannan så allmänt fräck, som den nu är. Men skökan har slarvat bort namnet »**Jag är**». Ty hon lägger den personliga frälsningen utanför det födda namnet, där den i tid och evighet aldrig ligger. Därav dessa namnlösa pannor i miljontal i det stora skökodömet, som är ett helt världsdöme.

Frälsning är namnbyte, säga vi än en gång. Men vildnamnet är kärt, och därför är bytet så sällsynt. Namnbyttarnas antal är ringa, blott några här och där, ett litet Smyrna här och där. Och de äro dyrbara för Gud och hans Son. Ty de hava, efter sitt mått, samma namn som Gud och hans Son. Och I kännen sekundligen, huru rädd Gud är om edert höga namn. Så snart I aldrig så litet sväven ut i ett vild-**är**, då mörkna hans ögon i misshag och det sticker i atomerna. **Är**-lösa känslor, **är**-lösa

* Under sitt rotliv kunde lärjungarna icke bedja i Jesu namn (Joh 16:24). Ty de voro ännu icke födda namn (pingstnamn) i hans namn.

tankar, **är**-lösa ord, **är**-lösa blickar, **är**-lösa gärningar — allt sådant är namnfaror. I varje sådant »**är**» utanför »**Äret**» gapar det evigt **är**-lösa intet. Det kännen I tydligen. Och därom påminnen I troget och träget av Anden. Han är så gränslöst rädd om edert gränslöst dyrbara »**är**». Han suckar så tungt, då det är i fara. Ty han bor i edert »**är**» och *är* edert »**är**» och vill vara edert »**är**» i all evighet. Ve den, som kör ut honom! Ty den måste sjunka ned i det **är**-lösa djup, där han sjunker och sjunker och aldrig når botten.

c

Guds och Lammets namn såsom paradismamnet

Gud kallar människan för tredje gången vid namn. Därmed sker hennes tredje födelse, och hon framträder såsom paradismänniskan. Han säger: »**Du är**»; därmed bär hon det tredje namnet. Hon heter: «**Jag är**» *av, genom och till Jehovah i den förhärligade Jesus Jehovah.*

Detta namn är alltså samma namn, som hon hade förut. Skillnaden är blott den, att det nu är fött för tredje gången. Det har organiskt övergått i paradisk härlighet.

Paradismänniskan och paradismamnet äro *ett*. Hon är sitt namn i himmelsk härlighet ut i fingrar och tår i den nya kroppen. Under tros livet satt hennes dyrbara »**är**» i varje atom i hela hennes varelse, men i samma förnedringsgestalt, vari Herren bar sitt »**är**»; nu strålar det i alla atomer såsom gnistrande ädelstenar i all evighet.

Tänk, vilken härlighet en förstlingsmänniska frövis bär i sig här på jorden. Om t.ex. blott hennes lillfinger kunde avkasta förnedringens slöja och framträda såsom paradisfinger, så skulle det utstråla en härlighetsglans, som ingen dödlig kunde uthärda.

Det nya namnet är skrivet på den vita stenen. Så uttryckes saken i Pergamus-löftets *bildspråk*. Stenen och namnet äro alltså oskiljaktiga. Naturligtvis. Ty stenen är den tredje rättfärdiggörelsen, och namnet är den tredje födelsen. Och de äro en och samma akt, nämligen: frisägandet från all synd och brist och tillsägandet av paradislivet genom paradisfödelsen.

Det tredje namnet är ett *nytt* namn. Det kommer med någonting nytt. Och vad det är veta vi icke. Ty vi *kunna* icke veta det. Om det nyssnämnda lillfingret skulle säga oss det, så fölle vi som döda till jorden.

Men att det verkligen finns ett tredje namn, det vet var och en som bär "de två första" på sin panna. Ty han får "smaka den tillkommande världens kraft", som just är det tredje namnets kraft. Och det namnet får han smaka på sina namnsdagsfester, som äro *ett* med hans födelsedagsfester. Sådana fira Gud och Lammet med honom. Och till en sådan fest bjudas alla himmelens innevånare. Där sitter man till bords och äter en gemensam måltid. Och där håller Ur-Jehovah ett tal till sin högättade "namne". Och det handlar om hans andra namn. Och han talar om detta namn *så*, att det skrives på pannan djupare, klarare och kraftigare än någonsin förut. Och vid slutet av talet säger han några ord om ett "nytt namn". Och därvid förnimmer hans "namne" någonting "nytt" och det stundom ända därefter, att han vet icke riktigt, om han är på jorden eller i himmelen. Och nu är han så viss om, att det finns ett

nytt namn, att han går i döden därpå; men *vad* det är, vet han icke. Också har språket icke några ord för vad han smakade vid bordet.

Dessa namnsdagsfester äro detsamma som "högtidsbordet med högtidsmannat", varom vi talat förut. De äro de förnyade och fördjupade pingst- eller födelsedagarna, som Gud och Lammet och alla himmelens innevånare fira med *den*, som lever nu-pingst eller står i pingst-**året** och icke sjunker ned i en blott **då**-pingst, såsom man gjorde i Efesus och Pergamus.

Och i de tider, som I nu gå till mötes, I högättade förstlingar på det höga berget, skolen I få fira namnsdagsfester så härliga och kraftiga, att edra pannor skola stråla likt änglapannor, alldeles som Stefanus' panna strålade inför det stora sköko-Rådet, innan han krossades av stenarna.

Det nya namnet "känner blott den som får det". Därmed är sagt, att det innesluter en individuell hemlighet, som blott namnägaren känner.

Redan det första namnet, som gives i den lekamliga födelsen, bär på en hemlighet, som blott den känner, som fått det. Ur-Jehovah gav honom en urhemlighet, som ingen äger mer än han. Ty han blev så skapad, att han skulle frambara Gud åt sin nästa, *så*, som ingen mer än han kan göra, och mottaga Gud från sin nästa *så*, som blott nästan kan frambara honom. Varje människa heter »**Jag är**», men i detta »**Jag är**» ligger ett »**är**», som finns blott i det.

Och i den andra födelsen framträder denna uregendomlighet i förnyad och utvecklad gestalt (Kap 6, sid. 77 f.). Därmed är given en naturbas för det andra namnet, så att det kan framstråla den eviga kärleken, rättfärdigheten, livsnåden och anden så, som intet annat namn kan göra.

Människa, var rädd om ditt "själv" och sköt det *så*, att det blir det "själv", som alla "själv" behöva, och som själv behöver alla "själv".

Människa, ditt pingstnamn bär på en dyrbar, säregen skatthemlighet, som bottnar i själva den eviga urhemligheten, som är Ur-Jehovah. Och därför måste du genomgå många dyrbara, säregna och hemliga utfödelsekval med åtföljande dyrbara, säregna och hemliga namnsdagsfester. Ty i Guds paradiset inkommer ingen annan än den, som är olik alla andra. Där finns intet rum för dupletter. Var och en måste kunna giva Gud åt alla andra på ett nytt sätt och kunna mottaga Gud från alla andra på lika många nya sätt.

Det är förskräckligt, vad den sekunda och under-sekunda kristendomen går illa åt människorna. De sluta sig tillsammans kring någon "fader och mästare" och efterlikna honom, så att de totalt tappa bort sig själva. Och denne lärofader är så sjukligt svag för de kära fåren, att han plirar så gott, då han ser sig själv gå igen i dem, såsom hans kropp går igen i sin skugga. Och han tål intet självständigt själv vid sin sida. Det klubbar han ned. "Jag och ingen mer — detta rätter och packer eder efter!"

Gå in i en kyrka eller ett bönhus och hör en talare, som du icke känner. Av hans ande märker du ofta snart, vilken kvalitet han har. Och om det är den sekunda eller under-sekunda, så kan du till och med av hans röst, tonfall och åtbörder säga, till vilken sumphöna han hör. Ty inom varje sådan skökkyrka äro alla såsom stöpta i samma form. Ingen ursprunglig åder direkt från tronkällan; utan blott ett eftersägande av

vad lärofadern sagt.

Så utbildar sig en allmän-ande, som blir det sumpvatten, i vilket hönan och hela kycklingehopen lever och har sin varelse. Alla samma utseende och samma kackel och samma plask i samma pöl. Och så förkväves och förtrampas den medskapade namnskiftningen. Man är blott en hop av dupletter med gemensam färg och gestalt.

I Herrens heliga, kallen ingen på jorden eder "fader och mästare". Sådant är köttsligt och dödligt för namnet. Låten icke ens de "profeter, visa och skriftlärd", som Herren sänder, bliva edra källor, utan låten dem visa eder till källan, så att I bliven de självständiga källor med självständiga ådror från tronen, vartill I blivit två gånger födda och vartill I skolen födas för tredje gången.

I den tredje födelsen framträder människan i den evighetsfullkomning, vartill hon blivit skapad. Här är hennes ur-egendomlighet fullt genomförd, så att hon fullt giver åt alla det hon är kallad att giva och fullt mottager av alla det de äro kallade att giva. Den som icke har något nytt från Gud att giva, han har intet namn och intet rum i paradiset eviga värld.

Det nya namnet var ett passande löfte åt blivande övertinnare, som bodde där Satan bodde och hade sin tron, och där allt gick i Satans namn och där det kunde kosta livet att avvika från det namnet.

I Pergamus stod alltså striden mellan dessa två namn: "**Jag är** av, genom och till Jehovah i Jesus Jehovah", och: "**Jag är** av, genom och till mig själv i Satan". Här hängde allt på ett »**är**». Och med sitt »**är**» krossade *Antipas* Satans »**är**».

I vårt land står ock striden mellan de två namnen. Även här hänger allt på ett »**är**». Och Harmagedons strid kommer att stå mellan dessa två namn med dessa två »**är**». Blott den som är ett »**Jag är**» i Jesu »**Jag är**» kan krossa Satans »**Jag är**».

Kristendomen är icke ett "Jag vet", icke ett "Jag känner", utan ett »**Jag är**» med inbegripet veta och känna. Evangelium är ett »**Jag är**». Och på detta »**Jag är**» hänger det.

Fram nu, I Antipaséer, med den gudagjorda pannan, "hård som diamant, hårdare än flinta" (Hes 3:9). Ty här stunda hårda tider med hårda vilddjurspannor, som kräva de hårda diamantpannor, vilka hålla och bära det heliga namnet även då, när pannorna krossas i döden.

Och nu hav tack, du helige Antipas, för ditt höga föredöme på smärtornas väg till smärtefritt land! Förstlingsnamnet bar du på din panna in i döden. Högsta betyget fick du: **Mitt vittne, det trogna**», betyget inramat i blod. — Vid bordet sitter du, mannat äter du, stenen har du fått, namnet läser du och vet vad det är. Med den barmhärtige Gudens hjälp skola vi förvisso följa dig efter. Amen.

IV

Tyatira

Och skriv till församlingens ängel i Tyatira: "Detta säger Guds Son, han som har ögon såsom eldslågor, han vilkens fötter likna glänsande"

malm: Jag känner dina gärningar och din kärlek och din tro och din tjänst och din ståndaktighet och dina gärningar, de sista flera än de första. Men jag har det emot dig, att du har fördrag med kvinnan Jesabel, som säger sig vara en profetissa och lär och förför mina tjänare att bedriva otukt och äta avgudaoffer. Jag har givit henne tid att ändra sinne, men hon vill icke ändra sinne och upphöra med sin otukt. Se, jag vill lägga henne på sjukbädden och låta dem, som bedriva hor med henne, komma i stor nöd, om de icke ändra sinne och upphöra med hennes gärningar. Och hennes barn skall jag dräpa. Och alla församlingar skola förnimma, att Jag är den som rannsakar njurar och hjärtan. Och jag skall giva var och en av eder efter hans gärningar.

Men till eder, I andra, som bon i Tyatira, så många som icke hava denna lära, då I ju icke "hava lärt känna djupheterna", såsom de säga — ja, Satans djupheter! — till eder säger jag: Jag lägger icke på eder någon annan börda; hållen blott jäst det I haven, till dess jag kommer.

Den som övervinner och intill änden troget gör mina gärningar, honom skall jag giva makt över hedningarna, och han skall styra dem med järnspira, likasom när man krossar lerkärl, såsom ock jag har fått den makten av min Fader; och jag skall giva honom morgonstjärnan. Den som har öra, han höre vad anden säger till församlingarna."

1

Övervinnandet

Vad sökte Herren i Tyatira? Blott ett: gärningarna. Det se vi av begynnelsetexten: "Jag känner dina gärningar". Och han sökte naturligtvis här, såsom i Efesus, "de första gärningarna" eller pingstdagsgärningarna, som äro den prima och sekundliga stamgärningen med sina prima och dagliga fruktgärningar.

Vad sökte Herren i Tyatira? Blott ett: övervinnandet. Det se vi av slutordet: "Den som övervinner" o.s.v. Och han sökte naturligtvis här, såsom i Efesus, det första övervinnandet, "den första kärleken", som är pingstdagskärleken, den prima och sekundliga stamkärleken med sin prima och dagliga fruktkärlek.

Och vad fann Herren i Tyatira? Jo, han fann en församling, som bestod av tre grupper: den ena med prima, den andra med sekunda och den tredje med under-sekunda kvalitet. Låt oss betrakta dem var för sig. Vi börja med den sista. Alltså:

A

Den under-sekunda gruppen

Denna utgjordes av Jesabel och hennes anhang. Hon sade sig vara en profetissa, alltså ett Guds sändebud. Men hon förförde Herrens tjänare till att bedriva otukt och äta avgudaoffer. Här ha vi alltså samma hedniska lättsinne och världsväsen, som utmärkt Nikolaiterna, men under ett starkt andligt sken. Profetissan ställde den råe hedningen på "kristlig grund".

Denna grupp berömde sig av att "känna djupheterna". De trodde sig alltså hava kommit till en djupare insikt i sanningen än apostlarna. Och denna lära var ju så vidhjärtad och frisinnad! Den sammansmälte kristendom och hedendom på ett så djupsinnigt och tilltalande sätt, att

de kristna mycket väl kunde sitta vid avgudabordet och delta i den hedniska styggelsen. Det var alltså det budlösa ormevangeliets, som Jesabel förkunnade, och det under ett sådant sken av gudaktighet och frisinne, att hon lyckades förföra Herrens tjänare och bilda ett farligt parti inom församlingen.

Detta parti stod alltså på den under-sekunda ståndpunkten. Allt var odugligt. Skökan var född, ja, till och med mogen för sin dom. Här fanns intet övervinnande. Allt var djuret med två lammhorn. — Men nu fick det icke längre fortgå så. Förförerskan hade fått sin tid till sinnesändring. Men hon ville icke ändra sinne, säger Herren. Och därmed var hans tålmod slut och straffdomen oåterkalleligen fälld över henne och hennes barn. Och straffet bestod i sjukdom och i total utrotning från jorden, såsom det fordom skedde med förförerskan i det gamla Israel, konung Ahabs gemål, och hennes barn.

Men hennes förförda anhängare behandlade Herren mildare. Han gav dem ännu tid till sinnesändring. Men uteblev den, då skulle även de drabbas av en dom. Och den skulle bestå i "en stor nöd". Det var alltså ännu ingen utrotelse, utan en djupt ingripande skräckveckedom, såsom ett sista försök att rädda dem.

Jesabel var en falsk profetissa. Hennes grundsynd var förstabudssynden. Hon kände icke "Gud Allt" och "Gud En". Och hennes lära var förstabudslös, men med ett förföriskt sken av att vara förstabudsfast. Hon satte sina lärjungar vid avgudabordet i "Guds namn". Och hon går igen i förändrade skepnader allt efter olika tider och förhållanden. Men innerst är hon alltid densamma: **förstabudsskökan**.

Hon trängde in på ett förfärande sätt i de kristna församlingarna. Slutligen satte hon sig såsom "den stora skökan" på de sju bergen i Rom. Och där sitter hon ännu. Hennes välde är ett världsvälde, ett världshoreri. Hela kristenheten, i stort sett, har hon satt vid avgudabordet "i Guds och Kristi namn". Men hennes dom är oåterkalleligen fälld: total utrotning från jorden i de tio konungarnas eld.

Jesabels grundsynd var förstabudsotukten, alla synders grundsynd. Och den tog yttre gestalt i sjättebudsotukten, som hon predikade och försvarade i Guds namn. Och även i detta hänseende går hon igen. Vi ha mången sjättebuds-Jesabel i vårt land. Djurmänniskorna tillbedja dem och säga dem vara "rena som änglar". Men de äro första- och sjättebudsskökor, även om de icke praktisera sin lära i det yttre.

Dessa Jesabelsprofetissor, med finare eller grövre syndutövning, predika otukt i det moderna evangeliets namn. Det evangeliet heter "vetenskapen", den förstabudslösa nämligen, det 7:e världsríkets "frälsare". Och de hava bildat ett Jesabels-parti, som redan omfattar en stor del av vårt folk.

Men vadan denna vidriga rörelse icke minst bland kvinnor? Inför densamma stå många tusen kvinnor förskräckta och blygas för sitt kön, som här fallit så djupt. Jo, märken I ädla kvinnor, en förfärande sak! Jesabelsprofetissor ha ett stort verk att utföra på jorden. De skola bana väg för världens största Jesabel: **Antimaria**.

Man har kallat Jungfru Maria för "Guds moder". Ty hon var moder till Kristus, i vilken Gud är inkarnerad eller vorden människa. Men här

kommer att uppträda på vår jord en mot-Maria, som är den fulländade mot-kvinnan till Maria. Hon blir "Satans moder". Hon är Anti-Maria, som skall föda Antikrist, i vilken Satan är inkarnerad eller vorden människa.

Men för att en sådan Satanskvinna skall kunna framträda på jorden, så måste särskilt kvinnovärlden beredas för henne. Det måste finnas ett världsunderlag av sataniska kvinnor, som kunna bära upp stor-Jesabel, i vilken kvinnofördärvet når sin högsta höjd. Allt som hindrar Anti-Maria måste ur vägen. Och hindret är första och sjätte budet. Och därför kasta sig Jesabelsprofetissorna så hejdlöst och lidelsefullt på dessa två bud för att utrota dem från jorden. Första- och sjättebudsfördärvet måste bli en världsmakt, innan laglöshetens och fördärvets kvinna kan träda fram och föda "Laglöshetens människa, fördärvets man" (2 Tess 2:3).

Märken alltså, I heliga och höggättade förstlingskvinnor på det höga berget, att Jesabelsrörelsen bland nutidens kvinnor står i tjänst hos det sjunde världensrikets inbrytande andemakter. Profetissornas ord äro icke "tomma". De äro fyllda av den uppstigande avgrundsanden, som, vad det lider, kommer att taga människorna med storm. Dessa kvinnor äro kallade och utkorade av själve Satan till ett stort verk. Och när det är färdigt, giver Anti-Maria livet åt jordens störste son bland alla dess fördärvade söner.

B

Den sekunda gruppen

Denna grupp var den största. Och Herren vänder sig först till den och låter den bära ansvaret för tillståndet i församlingen.

I denna stora grupp fann mönstraren många goda saker. Det visar betyget. Dess första del lyder så: "Jag känner dina gärningar och din kärlek och din tro och din tjänst och din ståndaktighet och dina gärningar, de sista flera än de första."

Men så kommer betygets senare del. Där ha vi ett "men" och ett "emot", alldeles som i Efesus och i Pergamus. Ty så står där: "Men jag har det emot dig, att du har fördrag med kvinnan Jesabel."

Sålunda befann sig detta Tyatira på samma sluttande plan som Efesus och Pergamus. Det var en fallen församling. Skillnaden var blott den, att dess fall var djupare än deras.

Tyatira-synden är densamma som Pergamus-synden, nämligen världslikställighet, men i en mycket högre grad. Här har världsväsendet "i Guds namn" bildat församling i församlingen, nämligen Jesabelspartiet med sin egen lära och sina vederstyggliga verk. Där står förförerskan såsom lärare och undervisar Herrens tjänare i "Satans djupheter" och i djävulens gärningar. Och allt detta fördrog man. Så djupt var man fallen.

Men Herren ser aldrig *så* på det onda, att han förlorar blicken för det goda, såsom vi människor ofta göra. Han såg mycket ont i Tyatira, men han såg ock mycket gott där. Och han plockade ihop allt det goda han fann, och det blev en rätt stor hög, såsom vi se av betyget. Och särskilt prisar han tillväxten i goda gärningar: "de sista äro flera än de första." Han håller alltså räkning på våra gärningar och gläder sig över att de öka i antal.

Men Herren ser aldrig *så* på det goda, att han förlorar blicken för *det bästa*, såsom vi människor ofta göra. Han såg mycket gott i denna grupp,

men *det bästa* såg han icke.

Den första kärleken och de första gärningarna voro försvunna. Hade de funnits, då hade icke Jesabel stått där hon stod. Man hade drivit henne ut, så snart hennes lära stuckit fram och hennes gärningar blivit kända. Och detta hade man gjort, även om man därmed fått hela det hedniska Tyatira på sig och förlorat allt vad man ägde på jorden, ja, till och med livet. Den första kärleken stryker aldrig flagg för Jesabel, även om hela världen håller henne om ryggen.

Herren fann icke *det bästa* i Tyatira. Hela denna stora grupp stod blott på sekunda ståndpunkt. Ingen prima kvalitet. Mångsidigt och prisvärt övervinnande, men icke förstklassigt. Skökan var avlad, fast ännu icke född. Pingstbruden var försvunnen. Namnet »**Jag är**» fanns icke mer. Det var utstruket på pannan och i boken. Man var stadd i glidandet ned utför berget och var redan bestänkt utav sumpen. Till de vankfria och orubbliga hörde man icke. Här fann Herren icke Smyrnas ostrafflighet. Men med mindre nöjer han sig *aldrig*. Förfärande allvar!

Denna slöa församling hade glömt, att Herren är "den som rannsakar njurar och hjärtan". Hon hade förlorat blicken för pingsthjärtat och pingstnjurarna, för detta innersta och djupaste, för grundtonerna i pingstskapelsten.

Just detta inre rannsakar Herren sekundligen, såsom I veten, I Herrens heliga. Det sticker i hjärtat, då minsta och "oskyldigaste" djurbild vill intränga i det. Varje hotande djuravlelse signaleras skarpt från ögat däruppe genom de många ögonen därinne. Och det sticker i njurarna, då skadliga ämnen uppstå i dem. Där kan växa "stenar", som fördärva hela organismen. Se till, att du heter »**Jag är**» även i dina njurar. »**Är**»-lösa känslor och begär bliva stenar i de andelekamliga njurarna. *Det* gäller icke minst Jesabelskänslorna och Jesabels begären. Hon hade fördärvat alla njurar och hjärtan i det under-sekunda Tyatira, och hon hade skadat alla njurar och hjärtan i det sekunda Tyatira. Därav Herrens skarpa tal i detta brev om rannsakandet av njurar och hjärtan.

Denna slöa församling hade ock glömt, att Herren är "den som giver var och en efter hans gärningar". Men hon skulle få förnimma, att hennes sekunda gärningar icke fritogo henne från sinnesändringens skräckveckedom eller från utrotelsesdomen, om den förra icke gjorde verkan.

Här hjälpa inga "högar" av goda verk, icke ens om de vore himmelshöga. Därav kommer det sig, att en troende människa, som är så flitig i goda gärningar, att hon gäller som ett helgon, plötsligen kastas i en fruktansvärd skräckveckoeld, där hon frågar förvånad: "Herre, vad har jag gjort, som förtjänt detta hårda slag?" Ja, vad har du gjort? Jo, du har icke gjort "de första gärningarna". Och med mindre än dem nöjer sig Herren *aldrig*. Blott det bästa anser han gott nog åt dig. Och så fick du de sekunda gärningarnas lön i barmhärtig dom. Den var hård, tyckte du. Men fick den lyfta upp dig i namnet »**Jag är**», då lyfte den ock upp alla dina sekunda gärningar i detta »**är**». Och så skall du finna dem såsom prima i Guds paradiset. Grådaskiga voro de, men den vita stenen skall, till din stora förvåning, göra dem alldeles vita.*

* Alla gjorda gärningar bär människan inom sig. Hon är sina gärningars produkt

Där låg nu ett förfärande allvar över församlingen. Den fasansfulla utrotelse domen över Jesabel och hennes barn stod för dörren. Dessa vredens åskor skulle urladda sig över hela Tyatiras hjärte- och njurfördärv och skaka de förförda och de förslöade i deras innersta grund till skyndsam sinnesändring. Varom icke, så såge de nu tydligt vad klockan var slagen även för dem.

C

Den prima gruppen

Denna angiver Herren med dessa ord: "Men till eder, I andra, som bon i Tyatira, så många som icke hava denna lära, då I ju icke 'haven lärt känna djupheterna', såsom de säga — ja, Satans djupheter! — till eder säger jag: Jag lägger icke på eder någon annan börda; hållen blott fast det I haven, till dess jag kommer."

Här ha vi alltså det äkta Tyatira. Det utgjordes av de "andra", säger Herren; alltså av sådana, som icke hörde till de två grupper han nyss beskrivit.

Och han påvisar tydligt den skarpa gränslinjen mellan denna grupp och de två övriga. Den hade icke Jesabels lära. Och den stod ostrafflig inför Herren. Han har ingenting "emot" densamma. Intet klander, ingen förebråelse, ingen bestraffning, icke den minsta anmärkning. Den skulle blott hålla fast det den hade, tills han kom. Alltså hade den "de första gärningarna" och "den första kärleken" och "det första övervinnandet". Här är allting förstklassigt. Och därför går han med tystnad alla synder och brister förbi.

Detta lilla Tyatira utgjordes alltså av orubbliga förstlingar på Sions berg. De höllo sig rena från Jesabels lära och inlade en tydlig och kraftig protest mot densamma. Ty utan en sådan protest hade de icke stått ostraffliga i mönstringens stund.

Och de höllo sig rena särskilt från Jesabels "djupheter", som för dem voro det farligaste i denna lära. De sågo i dem vad de innerst voro, nämligen Satans djupheter. Och de inlade en tydlig och kraftig protest mot dessa förföriska "djup". Utan en sådan protest hade de icke stått ostraffliga i mönstringens stund.

Och de höllo sig rena från den stora gruppens oförsvarliga slöhet och slapphet i församlingstukten. De inlade en tydlig och kraftig protest mot detta elände. Utan en sådan protest hade de icke stått ostraffliga i mönstringens stund.

De inlade alltså en trefaldig protest mot Tyatira-fördärvet och stodo trefalt rena från den rådande smutsen. Men mer förmådde de icke. Ty de voro blott ett litet fåtal. De kunde icke utdriva Jesabel ur församlingen. Och de kunde icke genomdriva den församlingstukt, som det stora och slöa flertalet försummade. Här stodo de vanmäktiga, likasom Herren själv stod vanmäktig gentemot skökoväsendet på sin tid. Men vad gjorde de då? Jo, detsamma som han: de buro »**bördan**». De *ledo*, de *ledo* under det förfärande trycket. Den sataniska förförerskan och den frihet, som församlingen lämnade henne att fördärva Herrens tjänare, var för dessa hans heliga ett bittert lidande, en ofta hart när

(Kap 4, sid. 59 f.). Så kunna sekunda lyftas upp till prima, då hon lyftes upp.

odräglig börda. Och blott Gud i himmelen såg och vägde alla de kval, som dessa ädla andar fingo utstå av det råa och horiska Jesabelspacket och av den slöa församlingen, som lät det onda ha sin gång.

Och mönstraren kände deras börda väl. Och han vägde den. Och han fann den så tung, att han högtidligen lovade att icke pålägga "någon annan börda". Också buro de den så ostraffligt, att de icke behövde någon mer för sin helgelse.

Alltså krävde icke Herren, att dessa förstlingar skulle rensa församlingen från Jesabel och från slappheten mot henne. Han var nöjd med, att de i anden gått ut från de två gruppernas skökoväsen, och att de fasthöllo den allsidiga protesten mot eländet, samt att de ståndaktigt buro den oundvikliga bördan, som just var Tyatira-korset, på vilket dödslikheten med Herren avkrävdes dem. Detta lidande var en daglig eld, som höll dem rena från den horiska världslikställigheten av grövre och finare art och bevarade dem obesmittade av den giftiga och sövande luft, i vilken de levde.

Och de skulle bära sin börda och hålla fast det de hade, tills Herren kom, nämligen kom genom domen över Jesabel. I och med denna dom skulle deras rättvisa sak bliva uppenbar. Och då skulle dessa föraktade och förtrampade, bortstötta och förtryckta, hånade och pinade, av Herren själv visas upp såsom de där voro Tyatiras verkliga församling.

Alltså giver oss det lilla prima Tyatira tre viktiga lärdomar. Vilka de äro ha vi sett. Låt oss ytterligare betrakta dem.

Den första lärdomen

Det är denna: *Om du vill vara ostrafflig inför Herren, såsom det lilla Tyatira, då måste du hålla dig ren från Jesabels lära.*

Och Jesabels eller skökans lära kännes alltid igen därpå, att hon lägger den personliga frälsningen där den icke ligger, nämligen utanför de tu Sionsbuden, som äro "Andens lag". Därmed utplånar hon gränsen mellan Lammet och vilddjuret. Gud och värld flyta ihop i en hjärteröra, som man antingen icke ser eller försvarar såsom det nya förbundshjärtat. Hennes lära saknar det evangeliska förstabuds-**alltet**, på vilket förstlingsskapet och ostraffligheten alltid hänga. Därmed ligger både lära och liv i sumpen, trots alla gudeliga fraser och trots all budhållning i det yttre.

Och du skall även hålla dig ren från den *moderna* Jesabels lära, som ock är förstabudslös. Hon har i likhet med Tyatiras Jesabel kommit längre än evangelisterna och apostlarna. Hon står mycket högre än de. Ty hon påstår, att de hava missförstått Kristus. Men hon förstår honom. Och därför behandlar hon dem såsom okunniga skolpojkar även i de väsentligaste saker. Och märk särskilt, huru ivrig hon är att uppriva de heliga rämärkena mellan gudsriket och världsriket. Hon sätter på kattbjörnen ett par vetenskapshorn, som likna ett lamms, och så har hon — Guds rike. Och hon får ont i magen, blott hon hör det uttrycket "Herrens heliga". De äro för henne det värsta hon vet.*

Men denna renhet från Jesabels lära kan ingen fasthålla utan att i rätt stund inlägga en tydlig och kraftig protest mot densamma. Tystnad är här förräderi mot sanningen och vittnar om en syndig fruktan för "bördan" och en ynkelig "ömhet om skinnet". Och till en sådan tystnad

* Det finns en sann "modernism" vid sidan av den falska, se sid. Kap 7, sid. 5 f..

hava många Herrens heliga gjort sig skyldiga och därmed förlorat sitt förstlingskap. Och de förfärande följderna av en sådan tystnad se vi över allt. Gränsen mellan Lammet och vilddjuret utplånas allt mer även bland de troende. Nyomvänd ungdom förföres i mängd, då den icke ser förstlingsbaneret med påskriften: »**Andens lag**», och icke hör protesten från berget. Jesabel lindar sin arm kring deras hals. De äldre se det icke; ty de äro redan kyssta av den "ljuva" profetissan.

Det förskräckliga lärofördärvet, det budlösa evangeliet, kommer att bliva en allt mer förhärjande makt, som lägger en allt tyngre börda på det lilla "Tyatiras" skuldror. Och här kräves uthållighet, tills Herren kommer genom, utrotelsesdomen över den världsbehärskande Jesabel. Alltså, du lilla prima grupp, slå rāmärkena allt djupare och fastare mellan dig och sköko-Tyatira och mellan din frälsningslära, som är "Andens lag", och Jesabels frälsningslära, som av "Andens lag" gör blott ett skökosläp. Plantera förstlingsfanan på bergets topp, och låt henne veckla ut sig för dess friska vindar, att hon må synas och läsas över land och rike. Och akta dig för tystnadens förräderi, som kostade hela det stora Tyatira — förstlingskapet. Förfärande allvar!

Vad äro tårar, suckar och kval under den oundvikliga Tyatira-bördan mot de tårar, suckar och kval, som förlorat förstlingskap skall avpressa dig i den första himmelens eldsregioner!

Sälla ären I, Tyatiras hjältemän och hjältekvinnor, som icke frukten för den heta dusten med Tyatiras Jesabel, utan trampen på hennes nacke även då, när hon trampar ned och trampar sönder eder. Hon har snart trampat ut och ligger som aska i konungaelden. "Ett trefalt Halleluja sjunger himmelen då. Och i *det* skall det prima Tyatira få stämma in (Upp 19:1-8).

Den andra lärdomen

Det är denna: *Om du vill vara ostrafflig inför Herren såsom det lilla Tyatira, då måste du hålla dig ren från Jesabels djupheter.*

Djupheter behöver människan, ty hon går med omätliga djup i sin ande. Och för detta behov har Gud dragit försorg. Han har samlat alla sina djupheter i Kristus. I honom ligga vishetens och kunskapens *alla* skatter fördolda (Kol 2:3). "Han är Guds hemlighet" (v. 2). Där ha vi djupen.

Alltså finns det två slags djupheter: Guds och Satans. Och huru skall man kunna åtskilja dem? Jo, det är lätt. Ty Kristus finns till blott såsom tubuds-Kristus. Och alltså äro Guds djupheter alltid tubudsdjupheter eller tubudsmässiga, tubudsfasta djup. Men Satans djupheter äro tubudslösa. Alla Guds djup stå inom de tu buden, som äro "Andens lag"; alla Satans djup stå utom de tu buden. Detta är skillnaden, den enda och fullkomligt säkra. För den, som heter »**Ehjah**» i Kristi tubuds-**Ehjah**, ligger denna skarpa gräns tydlig och klar på varje punkt i alla djupheter.

Guds djupheter äro den eviga tubudskärleken i Kristus, den eviga tubuds rättfärdigheten i Kristus, den eviga tubuds-nåden i Kristus, den evige tubudsanden i Kristus. Denna fyrsidiga realitet är det djupaste, som finns i himmel och på jord, i tid och evighet, ty den bottnar i själva det eviga och oändliga urdjupet, i det självständiga "Ur-Äret". Här ha vi de sanna djupen. Och de äro lika tillgängliga för alla. Här kan den fromme och olärde bonden stå lika djupt som den fromme och lärde

professorn.

Guds djupheter äro den firsidiga tubudsrealiteten i Kristus. Och den genomtränger, bär och är allt skapat. Ty hela skapelsen är ett **Ehjah** i Kristi **Ehjah** ur Guds **Ehjah**.*

Och sålunda måste all kunskap i himmel och på jord taga sig väg genom Guds firsidiga tubudsdjup i Kristus för att komma åt skapelsens djupheter. *Utan* Guds tubudsdjup eller *utan att Jag är* den eviga kärleken, rättfärdigheten, livsnåden och anden Kristus, äro alla skapade varelser och ting i tid och evighet låsta och otillgängliga för kunskap. Ty alla heta de i varje atom »**Jag är**» i Kristi »**Jag är**». Blott den som är ett tubudsnamn i Kristi tubudsnamn, *vet* någonting. Den som icke är det vet ingenting, han må veta huru mycket som helst. Ty kunskapens *alla* (märk: *alla*) skatter ligga i Kristus, säger Paulus. Alltså: utanför Kristus ingen, *ingen* kunskap! Var ha vi akademien, den ena och enda som finnes på jorden? Jo, blott på Sions berg. De tolv gånger tolv tusen äro de enda, som veta någonting. Vilken dårskap för denna världens lärda och visa!

Alltså: blott för den, som står inom de tu buden och alltså inom Guds djupheter, upplåta sig tingens djup. Blott i "Andens lag" ligger kunskapens lagliga nyckel. Alla lärda i akademien däruppe hava använt den. Så t.ex. Linné. Han sade sig hava sett Gud i allt. För honom upplåto sig tingens djup, ty han stod inne i alltings djup, som är Guds tubudsdjup i Kristus.

Men se på många av vår tids lärda. Vilka ynkliga dankar! De säga sig icke se Gud någonstades. Naturligtvis. Hela skapelsen är stängd för dem. De äro utan nyckel och utan all kunskap. Myran i stacken och blomman på ängen *meta* oändligt mycket mer än dessa professorer. Ty de *meta* sitt namn och *äro* sitt namn.

Alla på berget hava kunskapens nyckel till allt, var och en efter sitt mått. Och det är deras plikt att använda den för att lära känna allt. Ty Gud Allt bor i allt. Och då han blivit vårt allt, då ha vi ett outsläckt begär efter att se och finna vår Gud i allt. Varje vetenskap har i varje tid någon "professor" vid akademien på berget. Och vid världsfödelsen till tusenårsriket skola förstlingarna krossa alla tubudslösa akademier på vår jord, såsom lerkärl sönderkrossas. Därefter står universitet blott på Sions berg.

Man talar om "djupa andar". Men alla människoandar äro lika djupa. Ty de äro skapade för Guds kärlek, som vill giva sig lika djupt åt alla. Alla kunna mottaga det förbundsmässiga förstabuds-**alltet**, som är allt vad Gud kan giva en människa. Lukas-punden äro "ett per man", lika stort för alla.

Men andarnas djup stå på olika utvecklingsgrad; och det av många skäl, delvis av sådana, som människan icke själv rår för. Och så ha vi s.k. djupa andar vid sidan av s.k. mindre djupa.

Och dessa "djupa andar" hava grundlagt eller omfattat de s.k. djupare kristna läroarna, såsom t.ex. den religionsfilosofiska, den teosofiska, den mystiska och den kvietistiska läran. Dessa läror innehålla i sanning många prima tubudsdjup, men även många sekunda, ja, till och med

* Försoningens världsrövande och världsbärande ande står inne i allt skapat, fast den icke ännu är subjektiverad i allt.

under-sekunda eller rena skendjup.

Dessa andars djupsinne har ofta brist på tubudsdjup, deras skarpsinne brist på tubudsskärpa. Det koncentrerande förstabuds-**alltet** koncentrerar icke. Ängelns förstabudsevangelium från himmelens mitt skiner icke igenom, trycker icke sin all-härskareprägel på allt. Kristuspersonen, som är tubudssolen på himmelsk middagshöjd, står skymd av tankemassor ur halvfödda hjärnor och av känslomassor ur halvfödda hjärtan. Solen skiner på dessa tanke- och känslomoln, men de upplösas icke; de blott koka och sjuda, ty de underhållas av det inre motbudsträsket.

Och så komma dessa spekulativa djupheter att blott låna namn av Guds djupheter och föra vid sidan av dem. Och så blir det filosofiska, det teosofiska, det mystiska eller kvietistiska jaget icke det skarpt tubudsmässiga prima-jaget i Kristi tubuds-jag, utan ett sekunda-jag, ett ofta icke så litet uppblåst förmer-jag framför dem, som icke "förstå djupheterna", ett frossande njutnings-jag i ett hav av grumliga och sjukliga sekunda-känslor, ett krystat och uppstylat helighets-jag utan genomgångna utfödelsedjup i helgelseeldar, o.s.v. Och detta förment djupa men i verkligheten mycket grunda "jag" gör ofta svåra kullerbyttor och fula tubudsbockar, som det i regel icke ser eller har någon sann grämelse över.

Dessa djupheter äro alltså mer eller mindre blott Jesabels-djupheter. Och i dem hava många "djupa andar" tagit obotlig skada. Och det finns sådana även i vår tid och i vårt land. De läsa flitigt den "mystiska litteraturen", gräva i djupheterna och sväva i höjderna. De hava icke prima tubudsfäste i Guds djupheter. Och därför är det "prosaiska" vardagslivet, med sin prövande budhållning även i det lilla, någonting oväsentligt, ja, till och med tråkigt för dem. Naturligtvis; ty det vardagliga livets sälla och oändliga djup, som även den minsta plikt innesluter, är stängt för dem. Detta "minsta", utan vilket man aldrig kan få "det mer är", är för litet och för lågt för dem. De sakna den dyrbara tubudsnykterheten, leva i ett rus och vistas i en diktad värld, som allt mer skymmer bort den verkliga världen, som är tubudsvärlden. De söka det bästa, men där det icke finns; och så komma de bort från det bästa, som är Guds näralliggande, ja, inpå-näsan-liggande tubudsdjup i sekundlig tubudshållning.

Alltså, I Herrens heliga, hållen eder rena icke blott från Jesabels lära i allmänhet utan även från Jesabels djupheter. Stigen sekundligen ned i Guds oändliga prima-djup, som är den eviga kärleken, rättfärdigheten, livsnåden och anden i Kristus.

Sålunda: *skarp* tubudsprägel på varje tanke och känsla, ord och gärning; *skarp* tubudsprägel på varje steg; *skarp* tubudsprägel på varje sekund och i varje atom; *skarpt* tubudskrav på allt vad I hören och läsen; *skarp* tubudsgestalt på allt i liv och i död!

Detta är vägen, den ena och enda att hålla sig ren från Jesabel och alla hennes djupheter. Den Kristus, som icke är tubuds-Kristus — kasta den bort, ja, bort, ty den är skökans, Satans och djävulens "Kristus". Och av den är hela kristenheten besmittad.

Men renheten från Jesabels djupheter kan ingen fasthålla utan att i rätt stund inlägga en tydlig och kraftig protest mot dem. Utan en sådan protest står ingen ostrafflig inför Herren. Tystnad är här förräderi mot

Guds djupheter i Kristus. Och en sådan förrädare har förlorat sitt förstlingskap.

Den tredje lärdomen

Det är denna: *Om du vill vara ostrafflig inför Herren såsom det lilla Tyatira, då måste du nedlägga en tydlig och kraftig protest mot de troendes slapphet mot Jesabel.*

"Jag har det emot dig, att du har fördrag med kvinnan Jesabel, som lär och förför mina tjänare", sade Herren. Det var hela den sekunda gruppen eller flertalet av de troende i Tyatira, som gjorde sig skyldig till denna förfärande slapphet mot Jesabels läro- och själafördärv. Men den lilla prima gruppen stod ostrafflig. Den deltog alltså icke i denna synd, utan uppträdde mot densamma. Därmed fick den även dessa troende på sig. Men den bar sin lidandesbörd ostraffligt.

Här se vi alltså, huru Herrens heliga skola förhålla sig i alla tiders sköko-Tyatira. Du står t.ex. inom vår statskyrka. Där råder ett oerhört lärofördärv. Den lutherska Jesabel har förfalskat Luthers tro och rättfärdiggörelse. Hon har gjort dem budlösa. Men Luther gjorde dem budfulla, såsom de äro i skriften. Hon lägger den personliga frälsningen utanför "Andens lag", där den icke ligger. Hon predikar den sjuksidigt ande- och budlösa "klenoden", och därmed åstadkommer hon ett oerhört själafördärv (Kap 8, sid. 86 f.).

Men huru förhålla sig nu de troende till denna Jesabel? Jo, en stor del av dem tager henne helt enkelt i försvar såsom den gudasända profetissan. De skryta med hennes lära såsom den enda rätta på hela jorden. — Men så finns det en stor del, som blott har "fördrag med henne". De inse hennes läro- och själafördärv. Men de anse, att när det nu en gång har blivit så, är ingenting att göra åt saken. "Denna falska kyrkolära är visserligen ett historiskt faktum — det kan ju icke förnekas — men man bör nu icke röra i den saken, utan låta den tills vidare ha sin gång." Jaha, låta Jesabel ha sin gång och lämna henne frihet att med sitt budlösa evangelium förföra Herrens tjänare i tusental och fördärva miljoner världsmänniskor, ett fördärv, som fortgått i århundraden och vars fasansfulla frukter nu börja mogna i en tubudslöshet, som icke känner några gränser och icke tål några rämärken.

Och så resonera dessa slappa även så här: "Det är nu så allvarliga tider, att det icke är tillfälle att befatta sig med lärosaker, utan nu måste det göras någonting." Jaha, men vem är det, som skall göra, så att det blir gjort till bestånd? Jo, "genom min ande skall det ske, säger Herren Sebaot". Men denne ande är tubudsanden i Kristus. Och varigenom utför han sina verk? Jo, blott genom tubudsevangeliet, som är "Andens lag", aldrig i tid och evighet genom något annat. Men nu skall Jesabel få ha sin gång, och hon skall till och med sättas i gång för att med sitt budlösa evangelium "göra någonting". Prosit!

Nej, just våra "allvarliga tider" behövde ett allvarligt Guds ord, varigenom Anden kunde verka allvarliga verk. Det gängse evangeliet är en fördämning mot honom och förlamar hans verk. Han kan icke bryta igenom och upplösa motbudsanden i hjärtana, då han icke har något budevangelium att verka med. Det stannar vid för-pingstliga känslor, lånesaker, försöksaffärer och provfödelse. Längre kommer han icke, då han icke har erforderligt läromaterial. Och så blir det människorna, som skola görat. Anden tages på släp. Ofödd eller

halvfödd människoande stiger i hans ställe och lär sig att "göra någonting" honom förutan. Därav det oroliga och hejdlösa gå-på-väsendet i de andliga rörelserna. Man törs icke stanna så mycket, att man kan hämta anden och återkomma till sig själv. Man har en hemlig förnimmelse av, att det gungar under fötterna. — Nej, våra "allvarliga tider" kräva ingenting mindre än Smyrna-evangeliet, Jesu Kristi rika och allsmåktiga budevangelium, som ställer människan såsom krönt övervinnare inför den krönte avgrundsanden, som nu stiger upp och tager världen i besittning. Det skall man förvisso i sinom tid få besanna, fast man nu icke vill eller har tid att höra på det örat.

Men vi ha icke blott den gamla utan även den moderna Jesabel i vår statskyrka. Hon skall frälsa hela vårt folk med vetenskapsnåden och kulturevangeliet. Här stå nu på predikstolarna en mängd moderna präster och bespisa sina åhörare med så vilseledande, ynkliga och snusfornuftiga predikningar, att det är stor synd och skam att sitta och höra dem. De äro omåttligt lärda, förstås; men de hava icke så mycken kunskap i Guds ord, att de skulle kunna bliva antagna till kolportörer i den sämsta småkyrka.

Och många troende se även detta elände. Men de säga: "Tiden är nu sådan. Även här stå vi inför ett historiskt faktum. Och för det måste man böja sig och låta saken tills vidare ha sin gång." Och så tiga de och låta även här Jesabel ha sin gång och av överheten sättas i gång till omätligt själafördärv.

Denna de troendes oerhörda slapphet mot både den gamla och den moderna Jesabel har blivit i högsta grad ödesdiger för vårt folk. Visserligen har det aldrig stått i deras makt att utdriva Jesabel ur statskyrkan, som till allra största delen *är* Jesabel eller statsskökan. Hon har ju själv hand om kyrkotukten i sina skökoförsamlingar. Och i dem förmår de troendes lilla antal i det stora hela ingenting. Men de ha i *tystnad* böjt sig för dessa "historiska fakta" och icke nedlagt en tydlig, kraftig, frimodig och oförskräckt protest mot det förhärjande läro- och själafördärvet. Och detta har haft till följd, att sanning och lögn flutit ihop i en ohjälplig Tyatira-röra, där tusentals troende dagligen fördärvas. Det har blivit en allmän försumpning, där sanningssökande själar varken veta ut eller in och med förtvivlan i hjärtat böka och stampa och sjunka allt djupare. Ja, här gå även stora skaror av ädla världsmänniskor med djupa och normala sanningsbehov, som de icke få tillfredsställda i den abnorma s.k. sanning, som predikas i de flesta kyrkor. De behöva just det evangelium, som är "Andens lag"; ty de äro alltför naturligt rättsinniga och samvetsgranna för att mottaga ett budlöst evangelium. Men detta eviga och allsmåktiga tubudsevangelium med den "höga rösten" från himmelens mitt, som tränger ända till botten i människoandarnas eviga djup — det höra de icke av. Den klara och skarpa signalen har tystnat; förstlingsfanan är i feighet sänkt inför "historiska fakta". Och så blir allt ett virrvarr av sanning och lögn, en listig vävnad av trådar från ovan och nedan.

Och denna slapphet har blivit ödesdiger även för de troende själva. Den har sänkt dem till sekunda ståndpunkt. De sitta inkapslade i samma fördärv, med vilket de ha "fördrag". Samma sköka, inför vilken de stå tigande, är avlad i dem. Dessa förrädare ha förlorat sitt förstlingskap.

Men det har alltid funnits i vår kyrka ett litet "Tyatira", som icke haft fördrag med Jesabel. Och ett sådant finns där ännu, såsom det ock finns i alla våra småkyrkor. Och Herren kräver icke av eder, att I skolen kunna göra slut på Jesabel, icke heller göra slut på de sekunda troendes "fördrag" med henne, lika litet som han krävde något sådant av den prima gruppen i Tyatira. Men vad han kräver, det är, att I nedlägg en tydlig, kraftig och frimodig protest icke blott mot Jesabel, såsom vi sett förut, utan även mot de troendes oförskämda slapphet mot henne. Blott genom en sådan ställning till dessa förrädare kunnen I bevara eder ostrafflighet inför Herren. Tystnad är här delaktighet i förräderiet och kostar eder förstlingsskapet. Så allvarlig är saken.

Men genom en sådan protest fån I på eder icke blott det undersekunda Jesabelpaket utan även hela hopen av sekunda troende, alldeles som en svärm getingar. Och huru "troende getingar" kunna stickas, det veten I. Och nu gäller det att bära bördan med ståndaktighet intill änden.

Lägg så märke till den titel, som Herren giver sig i Tyatira-brevet. Det är denna: "Detta säger Guds Son, som har ögon såsom eldslågor, han vilkens fötter likna glänsande malm".

Det var just en passande titel. Ty denna församling företedde, i stort sett, en vidrig sumpröra, en stark och listig vävnad av sanning och lögn, ett djupgående njur- och hjärtefördärv under sken av hälsa, alltså ytterligt invecklade och lömska förhållanden.

Här krävdes alltså skarpa ögon för att genomskåda eländet och glänsande fötter, som kunde lysa upp och gå upp den rätta vägen bland alla dessa krok- och smygvägar.

Och, I Herrens heliga, i edra höga namn bären I något av Guds Sons fjärde namn i det fjärde brevet. Och det behöven I väl för att kunna genomskåda eländet i det stora sköko-Tyatira och för att kunna gå den rätta vägen bland alla dess villostigar, törnen och snår och getingsvärmar. Varen aktsamma om edra lågande ögon, som äro de eviga andelagsögonen, och om edra glänsande fötter, som äro de eviga andelagsfötterna. Och de kunna bevaras blott genom att sekundligen låga och glänsa i andelagseld och genom att i rätt stund nedlägga protesten mot Jesabels lära och djupheter och mot de troendes förrädiska slapphet mot henne.

Och nu hav tack, du lilla prima Tyatira, för den glädje du skänkt oss och för ditt höga föredöme på bördornas väg till bördefritt land, vägen genom död till liv!

Vi skola minnas din allsidiga renhet och din allsidiga protest, som ställde sig ostrafflig inför mönstrarens lågande ögon och glänsande fötter.

Vi skola minnas dina hjärteslitande kval, som du led inför Jesabels gräsliga själamord.

Vi skola minnas dina tårar och suckar och din outsägliga ångest inför detta stora elände, som du icke kunde rubba, utan blott hålla fjärran från ditt rena hjärta.

Vi skola minnas dina ögon, som genomskådade allt, och dina fötter, som gingo den rätta vägen.

Vi skola minnas ditt höga förstlingsskap i det höga förstlings-

evangeliet, som du alltjämt höll fast, och i vilket du alltjämt ägde din första kärlek och gjorde de första gärningarna.

Ja, hav tack för de tre höga lärdomar du givit oss! Med den barmhärtige Gudens hjälp skola vi förvisso taga dem till hjärtat och följa dig efter på törnig stig till törnefritt land. Amen.

2

Löftet

Det är detta: *"Den som övervinner och intill änden troget gör mina gärningar, åt honom skall jag giva makt över hedningarna, och han skall styra dem med järnspira, likasom när man krossar lerkärl, såsom ock jag har fått den makten av min Fader; och jag skall giva honom morgonstjärnan."*

Märk nu först, att ordet övervinna här får ett tillägg, som icke finns i de andra breven, nämligen detta: "och intill änden troget gör mina gärningar". Därmed är uthålligheten i övervinnandet starkt betonad. Och det var ett behövt och gott stöd för den lilla prima gruppen, som säkerligen ofta höll på att digna under "bördan" och som dag efter dag, liksom förgäves, väntade förlossning. Bördan blev i stället allt tyngre, ju mer det led mot slutet. Sådan är Herrens väg med förstlingarna, och sådant är kravet på dem.

"Den som övervinner och intill änden troget gör mina gärningar", säger Herren. Och vilka äro Jesu gärningar? Det veta vi. De äro den eviga kärlekens, rättfärdighetens, livsnådens och andens tubudsgärningar. Några andra gjorde han aldrig.

Jesu gärningar voro de budens sekundliga stamgärning med sina dagliga fruktgärningar. De voro tubudsverket in i döden, försoningsverket. Och det är ett evigt fortgående verk på himmelsk härlighetshöjd av den evige tubudsanden med slaktmärket, han som evigt älskar med förstabudsall och andrabudshel kärlek.

Och denne tubudsande är pingstfödd i förstlingarna. De hava subjektiverat densamma. Därmed stå de inne i Herrens evigt fortgående tubudsgärningar. Deras gärningsmekanism drives av Jesu allsmåttiga gärningsmekanism. Så kunna de göra Jesu gärningar, och blott så. Så gör han alltjämt sina gärningar genom dem, och så göra de Jesu gärningar genom honom, väsentligen samma tubudsgärningar, som han gjorde här på jorden.

Dessa "Jesu gärningar" äro alltså desamma, som han i Efesus-brevet kallar "de första gärningarna". Och dem sätter han här såsom villkor för det fjärde löftet. Därav se vi återigen, att han med dessa gärningar icke menar blott fruktgärningar; ty sådana kunna aldrig i och för sig göra någon berättigad till paradiset. Utan han menar den prima och sekundliga stamgärningen med sina prima och dagliga fruktgärningar. Denna höga och heliga gärningsmekanism är just själva pingstmänniskan eller vad Jakob kallar "den verkliga göraren, som bliver salig i sin gärning". Och då förstå vi lätt, huru Herren kan sätta dessa gärningar såsom oeftergivligt villkor för löftet. Naturligtvis. Finns icke göraren eller pingstpersonen, så kan det ju icke bli tal om något löfte.

Men gärningarnas fortgång intill änden är naturligtvis villkoret även för de sex övriga löfterna. Ty alla sju äro samma sak, såsom vi sett förut.

Och vad är saken? Jo, den är just tubudsgärningarna på evig paradishöjd. Livet i Guds paradiset består i ingenting annat än att i evig härlighetsfullkomning göra Gud till **Allt** och till **En** och nästan till broder. Något annat paradiset än dessa kärleksgärningar finns varken däruppe eller härnere. Det eviga livet är just "Andens lag" vorden härlighetspersonen eller den evigt fullkomnade och evigt fullkomliga göraren. Denne görare är paradismänniskan, ägaren till alla löften. Detta fån I, Herrens heliga, någon erfarenhet av på edra namnsdagsfester. Då stegras tubudsgärningarna till paradishöjd, nämligen så högt som I tålen vid. Gud göres till **Allt** och till **En** i en utsägligt kraftig och salig förstabudsenergi. Och alla människor göras till bröder och tryckas till hjärtat i en utsägligt kraftig och salig andrabudsenergi. Man ville gå i tusen dödar för Gud och hans första bud, i tusen dödar för människorna, blott man kunde göra dem så lyckliga, som man själv känner sig. Se, detta är en liten försmak av tubudsgärningarna i Guds paradiset. Här är göra det högsta vara, och vara är det högsta göra. Paradislivet däruppe är en evig och oändlig tubudsenergi i en evig och oändlig tubudsvila. I denna utsägliga hemlighet kan man blicka in något litet blott genom att *erfara* den vid de tre mannaborden och särskilt vid det nyss antydda tredje.

Och nu förstå vi återigen, varför Herren kastar hela vikten på de första gärningarnas fortgång intill änden. Naturligtvis. Ty i samma stund som dessa gärningar försvinna, är paradiset förlorat, då ju livet i detsamma *består* i dessa gärningar eller *är* dessa gärningar, förflyttade från jorden och upp i den tredje himmelen. Och där det icke finns något att flytta vid "änden", där blir ingen flyttning av. I samma stund som den prima gärningsmekanismen stannar, stängas paradiset portar. Och nu ljuder rösten från Patmos: ändra sinne och gör de första gärningarna; varom icke, så kommer jag över dig; och gör dem troget intill änden, varom icke så äro alla löften förlorade.

Så fruktansvärt allvarlig är Jesu gärningssak, som är de första gärningarnas väg till Guds paradiset. Men denna gärningsväg har blivit glömd och föraktad, ja, till och med dödligt hatad, såsom vore den vägen till helvetet, under det att den är, såsom vi höra av Herren, den enda vägen till himmelen. Vilket själafördärv med oersättlig paradislust har icke den lutherska Jesabel tillfogat många tusen människor i vårt land och gör det ännu genom sin grundfalska gärningslära. Men hav tack, du gudasände Luther, som fastslog den allena frälsande tron i tubudsord sådana som detta: "Tron fullbordar det första budet i Guds lag och därmed lätteligen alla andra bud". Se, det är på pricken "Jesu gärningar", som skola göras "intill änden", och som då övergå i paradisetgärningarna, såsom knoppen övergår i blomman. Men utan knopp ingen blomma.

"Och intill änden troget gör mina gärningar", sade Herren. I grundtexten står ordagrant så: "*och intill änden tager vara på mina gärningar*". Det innebär alltså att även tillvarataga dem i en värld, som slarvar bort dem och som till och med vill totalt utrota dem. De heliga skola alltså åtaga sig Jesu gärningars sak och oförskräckt föra deras talan, och det intill blods, om så kräves. Den som icke *så* "gör" eller "tillvaratager" dem, han gör eller tillvaratager dem icke i sitt eget liv: han har sjunkit till förrädare. Förstlingarna på berget äro Jesu gärningars

eldiga och flammande väktare med lågande ögon och glänsande fötter. De ha vid sina tre bord smakat Jesu paradisgärningar. Och de hava ända från Stefanus' blodiga dag, i många hundra tusental, gjutit sitt blod för "de första gärningarna" och bjudit respekt för dem, så att hela världen har darrat. Och på Harmageddons röda dag, den allsmåktige Gudens stora dag, står striden blott om Jesu gärningar. Och då skall Sions berg glöda i rött av förstlingars blod. Och när aftonsolen kastar sin sista stråle på detta berg, då äro Jesu gärningar räddade och tillvaratagna åt alla världens folk för tusen år och otaliga evigheter. Halleluja! Halleluja!

"Och intill änden tager vara på mina gärningar." Här kräves uthållighet, I gärningsmän och gärningskvinnor, I högättade väktare över Jesu gärningar. Ty Jesabel blir allt mer rasande mot dessa gärningar, ju mer hon mognar för sin dom. Och de sekunda troende bliva allt mer likgiltiga för dem, ju mer de slöa till inför Jesabel. Och så blir "bördan" allt tyngre. Och då gäller det att låta gärningsmekanismen gå för full maskin, det är, att låta sitt lilla gärningshjul stå *helt* inne i och *helt* drivas av Jesu stora, starka och evigt rullande gärningshjul.

"Och intill änden troget gör mina gärningar." Den "änden" ligger ofta längre fram, än där vi ville lägga den. Och inemot den "änden" blir bördan allt tyngre, alldeles som för Herren. Och tyngst blir den i den andliga fattigdomsligheten med honom på korset. I detta svaghetsdjup vill man digna alldeles som han. "Min Gud, min Gud, varför har du övergivit mig?"

Och här bli nog revor och trasor i tron. Stick blott icke in huvudet i dem. Ty då strypa de dig. Gör icke affär av det, som Herren icke gör affär av, ty då börjar du snart "göra affärer" i självfrälseri. Och då krossas du under "bördan".

På uthålligheten hänger det. Men en riven och trasig uthållighet är dock uthållighet. En syndfri sådan finns icke. Och den kan vara prima mitt i många trasor, revor och knäckar.

På uthålligheten hänger det. Och du känner tydligen, hur hjärtans angelägen Herren är om din prima uthållighet "intill änden". Ty han vill så hjärtans gärna rädda det fjärde löftet och därmed alla löftena åt dig.

Du känner, huru han stödjer och bär, renar och helar, varnar och väcker och giver dig tid och nåd att gripa tag på nytt efter varje tillfällig knäck. Så lär du dig att leva av idel nåd och alltid stå på publikanens plats.

Han arbetar på dig och ställer och styr för dig och sekundligen sysslar med dig, som om han icke hade att göra med någon mer än dig. Ja, han lägger i dagen en så rörande trohet mot dig och ömhet om dig för att rädda löftet åt dig, att Städjan kunde gråta en Dalälv därvid.

Och så blir hans kärlek så väldig över dig och inför dig och i dig, att du såsom Paulus kastar dig rakt in i densamma, in i ett sådant djup av hans allsmåktige ande, att icke "sju lidanden och 9 frestelser" kunna lösrycka dig från den (Rom 8:35–39).

Till en sådan paradisk höjd måste vi lyftas upp i tid, som nu är och stundar. Men till denna paulinska uppståndelsehöjd, där bördan är lätt som en fjäder, kommer ingen utan att stiga ned i det paulinska dödsdjupet, där hon är "övermåttan tung" (2 Kor 1:8,9).

"Bördelätthet" födes blott under bördetyngd. Himmelshöjder stiga upp blott ur helvetesdjup. Så uppstår den jätte- och hjälteuthållighet, som härdar ut även under sågtänderna, och som förer upp i de sju

löftenas högsta sfärer.

Vi övergå nu till löftet. Det lyder, än en gång, så: *"Den som övervinner och intill änden troget gör mina gärningar, åt honom skall jag giva makt över hedningarna, och han skall styra dem med järnspira, likasom när man krossar lerkärl, såsom ock jag har fått den makten av min Fader; och jag skall giva honom morgonstjärnan."*

Här utlovas "makt över hedningarna". Och hedningar äro de, som "tillbedja vilddjuret". Och huru många äro de? Jo, "alla jordens innebyggare", med undantag av dem, som hava sina namn skrivna i boken (Upp 13:8).

Makten över hedningarna är alltså en makt över hela världen. Den är de heligas världsvälde, som skall efterträda det sjuhövdade vilddjurets världsvälde. Tyatira-löftet är alltså detsamma som att "vara Guds och Kristi präster och att få regera med honom i tusen år" (20:6).

Detta var alltså ett passande löfte särskilt för den lilla prima gruppen i Tyatira. Ty här regerade hedningen på ett grövre och hemskare sätt än i någon av de andra fallna församlingarna. Han hade den avskyvärda Jesabel och hennes parti helt och hållet i sin makt, och till en betänklig grad även församlingens flertal.

Och mot detta förfärande hednavälde förmådde den lilla gruppen ingenting. Den kunde blott protestera och lida. Men om den stod fast i sitt ostraffliga övervinnande och troget gjorde Jesu gärningar intill änden, då skulle den få "makt över hedningarna". Det skulle komma en dag, då "järnspiran" sattes i dessa förstlingars hand, visserligen icke till hedningarnas fördärv, utan till att "styra" dem; ja, en dag, då den fräcke hedningen skall krossas som en lerkruka, nämligen krossas till djuret, för att han om möjligt må kunna räddas.

Ty med järnspiran menas en oemotståndlig järn-ande i det befallande eller bestraffande ordet och, där så prövas lämpligt, ett så järnhårt domsingripande mot det onda, att det står maktlöst därvid.

En liten antydning om, vad denna spira skall bliva för alla hedningehjärtan, ha vi hos Petrus, då han med ett järnord slår Ananias och Safira döda till jorden (Apg 5:1–11); så ock hos Paulus, då han överlämnar blodskändaren "åt Satan till köttets fördärv, på det att hans ande må bliva frälst på Herrens Jesu dag" (1 Kor 5:1–5).

Tyatira-löftet är alltså dyrbart för alla, som sucka under det hedniska väldet i gestalterna av kattbjörnen och hans fru, Jesabel. Han far fram i 42 månader, alltså ända intill de tusen åren, och hon, fru Kattbjörn (född Satan), är hans trogna hjälp under det sjätte världsriket. Och här får det lilla förstlings-"Tyatira" i det stora hela blott stå och se på, huru förskräckligt de fara fram och fördärva människorna. Huru längtar då icke den maktlöse efter "makten över hedningarna"! Huru "kliar" det icke i varje helig hand efter den välsignade järnspiran, som kunde stävja och styra och hälsosamt krossa hedningen! Mer än en gudfruktig konung på en jordisk tron har velat giva sitt liv för att blott en liten tid få låna järnspiran till krossande av det riksvilddjur, mot vilket han stod maktlös. Och vad skulle icke en from fader och moder vilja giva för att få bruka den välgörande spiran på sina olydiga och trotsiga sorgebarn, inför vilka de stå maktlösa, föraktade och hånade? Och huru skriar det icke i den fromme lärarens och lärarinnans hjärtan efter den gudagivna

spiran, då de stå där vanmäktiga och hart när förtvivlade över oförbätterliga hedningear!

Ja, här har gått och går ett mångtusenstämmigt rop ur alla prima pingsthjärtan efter den kraftbeklädad från höjden, som är den eviga kärlekens och rättfärdighetens järnspiremakt över hedningarna.

Ty det finns intet förstlingehjärta på vår jord, som icke ser och lider av den oerhörda förvändheten: att icke det goda, utan det onda styr, råder och regerar på den jord, som är skapad av den Gode. Och detta hjärta drömmer icke om ett tusenårigt rike, där det goda sitter på världstronen, utan *kräver* det av Gud, så sant han är Gud. Och det kommer, det kommer, detta "rike utan like", då underkonungarnas antal är fullt och då världen är av Gud beredd för sin pingstdag.

"Och jag skall giva honom morgonstjärnan." Så slutar Tyatira-löftet. Och i dessa ord ligger hela det tusenåriga riket inneslutet men från en ny synpunkt; nämligen från synpunkten av dess klara och milda ljus, dess stilla och sälla liv, dess strålande härlighet och kraft. Järnspiran är den eviga rättfärdighetens ande, morgonstjärnan är den eviga livsnådens ande; båda tillsammans äro den eviga kärlekens prästerliga och konungliga ande.

Ty vad är morgonstjärnan? Jo, "jag, Jesus är den klara morgonstjärnan" (Upp 22:16). Men såsom sådan står han inom *tiden*. I evigheten är han icke morgonstjärnan. Där har han trätt i stället för solen (Upp 21:23). Det nya Jerusalems "ljus är Lammet". Där är ingen morgon, ingen gryning; där är evig dag.

Jesus-morgonstjärnan lyser blott på den gamla jorden. Det är han, som upplyser tusenårsriket. Så härligt detta rike än är, så är det dock endast gryningen till evighetens dag.

Att få morgonstjärnan är alltså att få den högsta grad av liv och ljus, härlighet och kraft, som Jesus kan giva i den gamla himmelen och på den gamla jorden, nämligen det tusenåriga och världsomfattande livet och ljuset, härligheten och kraften.

Men morgonstjärnan bådard alltid *säkert* en inbrytande dag. Den som fått de tusen årens morgonstjärna, han får ock säkert evigheternas sol. Den som regerar med Kristus i morgongryningen, han skall ock regera med honom under dagen.

Tyatira-löftet slutar alltså icke, då tiden slutar. Bilden av morgonstjärnan slår upp evigheternas portar. Hon förmedlar övergången från regementet på den gamla jorden till det oändligt högre regementet på den nya jorden (Upp 22:5). En så väldig verklighet, en så omätlig härlighet ligger i detta löfte. O, du lilla bördetryckta Tyatira, vad går du icke till mötes! "Tänk, för så liten möda vad härlig lön han ger!"

Här vore nu platsen att ytterligare säga något om det tusenåriga riket. Men vi stanna vid att blott framkasta ett par ord om huru detta rike uppkommer. Alltså:

Det tusenåriga rikets uppkomst

Detta rike skall omfatta alla jordens folk. Det är Kristi världsrike,

som inträder, då alla djuriska världsriken haft sin tid och fått sin slutliga dom. Här är, i stort sett, hela mänskligheten frälst.

Men detta rike kommer icke till stånd genom ett maktspråk från höjden, lika litet som den enskilda människans frälsning frambringas så. Det kommer icke emot, utan med mänsklighetens vilja. Det gives såsom ett svar på hennes nödrop efter detsamma.

Ty mänskligheten frälses på samma sätt som den enskilda människan. Samma rikslagar för dem båda; samma port och väg för dem båda; samma förbundsmässiga lagläggning och lagskrivning för dem båda.

Lärjungen-människan har sin pingstdag, lärjungen-mänskligheten har ock sin. Denna senare är världsfödelsens dag (Matt 19:28). Och båda dessa dagar hava samma innehåll: den utlovade anden, kraftbeklädningsen från höjden.

Och likasom den enskilda människan har sin för-pingstliga lärjungaskola, så har ock mänskligheten sin. Och denna senare har samma skede som den förra. Alltså har mänskligheten sin "lärotid" och sin "utfödelsestid". Låtom oss då betrakta dem.*

A

Mänsklighetens lärotid

Denna tid är mångtusenårig. Ty den omfattar alla de sex första världsriken ända intill det sjunde, som är mänsklighetens utfödelsestid.

I denna långa lärotid ha vi alltså två skeden: det för-kristliga och det efter-kristliga. Det förra var ingalunda betydelselöst, utan en viktig läroskola, i vilken den världsomslutande och världsbärande försoningsanden tuktade och ruvade folken, och då tubudsordet, om än ofta mycket dunkelt, trängde sig fram i de hedniska religionerna och slutligen bröt sig igenom hos Israels folk till ett klart och kraftigt tuktomästareord.

Men det efterkristliga skedet är i särskild mening en mänsklighetens lärotid. Det säger oss det världsomfattande ordet: »**Gören alla folk till lärjungar**» (Matt 28:19). Här ha vi alltså det stora målet, som aldrig får släppas ur sikte: "Alla folk" skola göras till Kristi lärjungar. Och Kristi lärjungar i full mening bliva folken först på världens pingstdag. Då inträda de i "högskolan". Men dessförinnan måste de genomgå den för-pingstliga "bottenskolan". Och alltså måste de först göras till för-pingstliga lärjungafolk, innan de kunna bliva pingstlärjungafolk.

Likasom pingstlivet hos de första lärjungarna organiskt växte fram ur ett för-pingstligt rotliv, så skall ock folkens pingstliv organiskt växa fram ur ett för-pingstligt rotliv. Likasom lärjungen-människan icke kan födas utan att först vara rotbarnet, så kan icke heller lärjungen-folket födas utan att först vara rotbarnet eller vara rotfolket till pingstfolket. Det måste i sig upptaga tubudsevangeliet såsom säden och genomgå havandeskapet, innan det kan bliva det tusenåriga tubudsbarnet. Det barn, som födes, måste vara till såsom barn *före* födelsen. Är det icke det, så blir ingen födelse av.

Och i synnerhet är *vår* tid en mänsklighetens lärotid. Världsmissionen inkastar tubudsevangeliets säd bland alla jordens folk.

* Här förutsätta vi vårt 7:e kapitel såsom känt.

Och den gror och skjuter upp överallt vid sidan av ogräset. Denna världsmission har till sin närmaste uppgift att beså enskilda till förstlingsfrälsning. Ty förstlingarnas antal måste bli fullt, innan världens pingstdag kan gå upp (Upp 6:9–11; 20:4). Men denna uppgift är oskiljaktig från uppgiften att beså folken till för-pingstligt lärjungaskap. Och därpå ligger ock vikt. Ty intet folk får skåda sin pingstdag utan att vara ett för-pingstligt lärjungafolk. De två uppgifterna äro alltså två sidor i samma sak. Saken är att utså tubudsordet till prima pingstfrälsning, som är förstlingsfrälsningen. Sker det, då faller ordet som en säd även i folkhjärtat till för-pingstligt folkbarnaskap.

Det jäser nu i hela världen såsom aldrig tillförne. De tu budens surdeg visar sin gudskraft; och den bringar även syndens, de två motbudens, surdeg i en kraftigare och hemskare verksamhet än förut. Avgrundsjuret vet, att dess "lilla tid" är nu mycket kort. Det går med dödsaningar och kämpar den vanvettiga kampen för livet. Och hela världen börjar ana, vad henne övergå skall.

Under allt detta går dock mänskligheten havande med tusenårsbarnet. Även hennes vildaste raseri mot Gud och hans Son äro innerst födslovåndor. I djupaste djupet av folkens och hela skapelsens bröst skriar rotbarnet efter "förlossning". Hela det tusenåriga riket bär mänskligheten rotvis i sitt hjärta, ja, hon har burit det där under hela sin mångtusenåriga lärotid. Innerst har hon ropat på liv, icke på död, på himmel, icke på helvete. Keruben ligger djupare än djuret. Icke ens hennes vidrigaste syndasmuts kan utplåna det medskapade behovet av de tusen årens kristall; icke ens hennes svartaste lidandesnatt utrota den medfödda blicken för en tusenårig dag.

Många av vår tids folkrörelser äro kraftiga yttringar av rotbarnet till tusenårsbarnet eller av rotmänskligheten till den tusenåriga pingstmänskligheten. Se här några exempel på sådana rotlivsrörelser:

Arbetarerörelsen

Denna rörelse är den kraftigaste av alla nutida folkrörelser. Och den är världsomfattande och världsskakande.

Vad är det då *innerst*, som rör sig i denna rörelse? Jo, det är rotmänniskan till tusenårsmänniskan. Här finna vi bland mycken förvändhet många djupa sanningar och höga ideal, som bli förverkligade just i det tusenåriga riket. I djupaste djupet av arbetarnas hjärtan skriar rotbarnet efter den tusenåriga förlossningen.

Det är rotmänniskan, som här rör på sig, och det ofta med förtvivlans förfärande kraft. Varför? Jo, emedan hon står i fara att förgås. Här är Guds hand med.

Gudsbilden hos människan är lika dyrbar och har lika högt majestät hos alla. Men detta jämbördiga människovärde har trampats under fötterna. Och så har man trampat på Gud i hans bild. Men Gud låter icke i längden trampa ned sig.

Gud i arbetaren har kommit under krossande hæl. Gud har blivit slav under jordens herrar. Gud i arbetaregestalt har fått samla rikedom åt de rika och själv svälta. Gud i arbetarebild har fått gå dragare för det tunga lasset och icke ens åtnjuta dragarens lott. Men snart skolen I, gudaplågare, få se med vem I haft att göra.

Miljoner människor hava blivit försatta *utanför* mänskligheten eller i en sådan ställning, som om de vore till blott för att passa upp på henne, *utan* att tillhöra henne eller *utan* att åtnjuta jämbördigt människovärde. Detta innebär en fruktansvärd fara för folkens förpingstliga rotliv och förhindra ankomsten av världens pingstdag. Ty för den kräves en "välberedelse" eller en "återupprättelse" lika väl som för den enskildes pingstdag.

Här ha vi arbetarerörelsens djupaste orsak. Den är visserligen till sitt innersta väsen, i stort sett, omedveten hos arbetarna själva. Men de bliva i sinom tid medvetna om den. Och i samma mån inträder deras rörelse i normala gängor.

Arbetarrörelsens djupaste orsak ligger nämligen i den förtrampade gudsbilden eller i föraktet för människovärdet, ett förakt, som på otaliga sätt förbittrat, förkvävt och fördärvat arbetarnas rotmänniska. Och just i detta fördärv har den gudlösa socialismen och den djävulska anarkismen fått sin bästa jordmån. Vem är det då, som har berett denna ypperliga jordmån? Jo, det är I, gudaplagare, slavägare och slavpinare. Vem har bragt socialism och anarkism över vårt land? Jo, det är I, som förbittrat, förkvävt och fördärvat arbetarnas rotmänniska.

Innerst är det alltså den förtrampade gudsbilden, som hos miljoner arbetare satt sig i rörelse för att rädda sin rotexistens till den tusenåriga pingstexistensen. Här inne är Gud med. Här inne ligger arbetarerörelsen i den "vita handen", som stadigt håller rotbarnet i sig för att i sinom tid utföda det såsom tusenårsbarnet. Och så är arbetarerörelsen i stort sett ett födslokval till liv, en väsentlig del av den stora världsfödslovåndan.

Man klagat över, att arbetarerörelsen i vårt land är mera elakartad än i andra länder. Ja, undra på det, då den aristokratiske översittareanden med sin oförskämda högnosighet och sin fräcka överklassaredrygheit här varit och är värre än i många andra länder. Här behövas kraftiga nyp på nosen. Och dem får man.

Man har glömt det andra av de tu buden. Och nu får man under socialismens och anarkismens gissel inlära det. Också har arbetarrörelsen satt alla folk och alla kyrkor i rörelse för att utöva detsamma.

Och hela denna väldiga rörelse både nedifrån och uppifrån är innerst en kraftig yttring av rotbarnet till det tusenåriga pingstbarnet. Och denna rotlivsrörelse är den nödvändiga "välberedelsen" till pingst. Ty ett folk med avgrundsklyftor mellan samhällsklasser och mellan rikedom och fattigdom skall, såsom sådant, *aldrig* skåda sin pingstdag.*

Kvinnorörelsen

Även denna rörelse är världsomfattande. Och den kommer att bliva världsomdanande.

Vad är det då *innerst*, som rör sig i kvinnorörelsen? Jo, det är rotkvinnan till den tusenåriga pingstkvinnan. Och varför rör hon på sig? Jo, för att rädda sin rotexistens till den tusenåriga pingst-existensen.

Är då denna kvinna i fara? Ja, det är hon; och det har hon varit sedan världens begynnelse. Ty kvinnan har i stort sett aldrig ägt sitt med mannen jämbördiga människovärde. Och det är detta hon nu *vill* och *måste* tilltvinga sig. Det är den goda roten och livsnerven i

* Till förhållandet mellan arbetsgivare och arbetare återkomma vi i nästa kapitel.

kvinnorörelsen. Även här, såsom i arbetarrörelsen, är det den förtrampade gudsbilden, som reser på sig. Och ingen makt i världen skall kunna hindra Gud från att stiga upp i gestalten av kvinnan.

Männen klaga över kvinnofördärvet. Men i allt kvinnofördärv har mannen mer än halva skulden. Ty hade männen varit män, så hade kvinnorna varit kvinnor. Och det går icke an att utan vidare vända om den saken, då ju mannen gör anspråk på att vara "kvinnans huvud och herre".

Men då kvinnans "huvud" är vildhuvud, och hennes "herre" är slavägare och slavpinare, då blottställes hon för sin farligaste frestelse: hon ser sig berövad sitt människovärde och vill förbanna sitt kön och sin skapare. Och på den vägen ha miljoner kvinnor mistat kvinnan. De omanliga männen gjorde dem till okvinnliga kvinnor.

Och vilket lidande, vilka suckar och kval under vildhuvudet och slavpinaren; och vilken förtvivlad ställning under män, som icke äro män! En Volga-flod av tårar har den förtryckta kvinnan gråtit sedan världens begynnelse.

Männen klaga, att kvinnorna urartat och blivit så emanciperade. Men säg så: "Det ha vi för det, att vi icke varit män." Vi hava varit blott *så kallade* män, som förbittrat, förkvävt och fördärvat kvinnan i kvinnan.

De omanliga männen gyckla och säga: "Kvinnorna äro nu så manliga, att de börja få skägg." Ja, undra på att kvinnorna få skägg, då männen äro skägglösa. Men gycklen lagom, dårar! Saken är allvarlig. I skolen nog få göra bekanskap med det där kvinnskägget. Och det blir icke att leka med. Ty det ingår i Guds dom att genom "det svaga" besegra "det starka", som missbrukat sin makt.

Männens omanliga drag träda fram överallt. Och det är denna omanlighet, som gör kvinnan okvinnlig. Hans onaturlighet gör henne onaturlig; hans fåfänga gör henne fåfäng; hans fladderaktighet gör henne fladdrig; hans låghet gör henne låg; hans ytlighet gör henne ytlig; hans liderlighet gör henne liderlig; han leker på otaliga sätt med kvinnoelden, tills den slår ut i en förhärjande brand, ja, till slut i en världsbrand, som så ödelägger kvinnan i kvinnan, att Antimaria kan träda fram och föda Laglöshetens människa, fördärvets man, i vilken all omanlighet från världens begynnelse når sin högsta höjd.

Många tidningar orda vitt och brett om bildning och samhällsförbättringar. Och på samma gång kunna de intaga försmädliga och ofta diktade notiser om kvinnornas "egendomligheter", fel och svagheter och roa sina läsare med slik busaktighet. Och detta gift få barnen insupa till omätligt samhällsfördärv. Ja, de s.k. männen äro väldiga samhällsförbättrare — i munnen och vid glaset.

Men kvinnan kommer att resa sig, och det så att det knakar i alla samhällsbyggnader. Sitt förtrampade människovärde kommer hon att erövra. Och så långt hennes strid går ut på det, så långt har hon Gud på sin sida. Och på den sidan stå ock alla män, som äro män. Och då gör det detsamma, var alla "manliga neutra" stå.

Säkerligen stå kvinnorna, i stort sett, högre än männen i religiöst och moraliskt hänseende. Och därför är det nödvändigt, att de få sitt jämbördiga människovärde fullt erkänt och genomfört, så att de kunna göra den insats i världsutvecklingen, som tillkommer dem såsom *kvinnor*.

Det är en Guds skickelse, att kvinnan nu så energiskt tränger sig fram

på alla områden. Ty därigenom kommer utvecklingen att gå *fort, fort* både i ont och i gott, och därvid först i det onda, nämligen under det 7:e världsriket. Den onda kvinnan har nämligen en större förmåga än mannen att lösa alla onda andemakter i människornas hjärtan och bringa dem i verksamhet. Och den goda kvinnan har en större förmåga än mannen att lösa alla goda andemakter och bringa dem i verksamhet. Ingen man kan så förmedla himmel eller avgrund som en kvinna. Därför kommer utvecklingens vagn att köra fort då kvinnan får vara med om tömmarna. Och så blir världspinnan kort. Och det är ju gott. Men vilket ansvar, I kvinnor!

I den nutida kvinnorörelsen finns såsom i alla rotlivsrörelser mycket ont. Och detta onda består huvudsakligen däri, att kvinnan går utom sig själv, så att hon tappar bort kvinnan, som är det dyrbaraste ett folk äger, närmast evangelium. Det finns redan nu icke så få "kvinnliga neutra" med översitteri och uppnosighet och med många pjaskiga och löjligen krav på likställighet, som i grunden är "framförställighet". För dem har kvinnosaken sjunkit ned till en tarvlig maktfråga. De vilja råda över männen i stället för att råda dem. Sådant kommer aldrig att lyckas. Varje seger i den riktningen är i grunden ett nederlag. Och det är detta okvinnliga maktbegär, varigenom kvinnan ådragit sig någon del av det förtryck, som hon i alla tider fått utstå.

Nej, härska, du skapelsens drottning, med given och icke med stulen makt! Härsken, I kvinnor, med kvinnan, som är den ädlaste och starkaste makt på vår jord! Då gå I säkert till seger, ja, till en världsseger, som sopar bort edert mångtusenåriga förtryck och återgiver mannen åt mannen.

Och I förstlingskvinnor på Sions berg, i eder är kvinnan ett evangelium, ja, en livs levande andelag. Läggen edert vägledande och varnande ord i kvinnosaken. Men förbliven på berget och låten eder icke ryckas med i okvinnliga kvinnosaker.

Kvinnorörelsen går havande med rotkvinnan till den tusenåriga pingstkvinnan. Detta är denna världsrörelses innersta och djupaste hemlighet. Och i samma mån som kvinnorna bliva medvetna om denna hemlighet och om den enda väg de ha att gå för att kunna giva livet åt tusenårskvinnan, vilken väg och vilket liv äro "Andens lag", den eviga kärleken, den eviga rättfärdigheten, den eviga livsnåden, den eviga anden — i samma mån går deras rörelse i normala gängor.

Här, i denna "innersta och djupaste hemlighet" ligger kvinnorörelsen i "den vita handen". Och där ligger den säkert och ömt. Ty kvinnan är Guds ömmaste avbild. Åt henne har han överlämnat den lekamliga födelsens smärtsamma gärning. I hennes famn har han lagt hela släktet i dess späda och svaga år. Vid hennes bröst ha vi alla vilat. Hennes outtröttliga armar ha burit oss alla. I hennes öga sågo vi för första gången vår himmel. Hon lärde oss att knäppa våra händer i bön. Och i den bönen mötte oss vår himmelske Fader. Hon lade oss i hans hand. Och den handen släpper aldrig det barn, som en moder lagt i densamma.

I kvinnan har Guds bild fått ett hårt öde. I henne har Gud blivit mest nedtrampad. Och därför är kvinnorörelsen en nödvändig beredelse till pingst. Ty ett folk med en förtrampad eller missriktad kvinna kan *aldrig* skåda sin pingstdag.

Fredsrörelsen

Även denna rörelse är världsomfattande och blir världsomdanande.

Vad är det då *innerst*, som rör sig i denna rörelse? Det är rotmänniskan till den tusenåriga pingstmänniskan, som är den tusenåriga fredsmänniskan.

Och varför rör hon på sig? Emedan hennes tillvaro såsom rotmänniska är hotad. Krig är omänsklighet. Redan vapenövningen, som går ut på att lära sig att döda, är fördärvlig för människan. Den binder folken i en rå ande. Där luktar starkt av vilddjuret på lägerplatserna. Kattbjörnen sitter triumferande i ögon, på tunga, i hand och i fot. Han trives särdeles gott under vapen.

Fredsvännerna säga "stopp!" till den djuriska och blodiga kommersen, som förgiftar folken och slukar deras svettdrypande slantar.

Hela kristenheten håller på att digna under rustningarnas börda, som årligen kräver miljarder kronor, under det att miljoner människor lida brist på det nödvändiga. Är det kristendom? Nej, det är den kristna världsskandalen, den stora skökoskandalen. Fru Jesabel Kattbjörn har alltid stått troget på makens sida och gör det ännu. I den kristna skökan ha fredsvännerna sin farligaste fiende, såsom hon också är det starkaste hindret för mänsklighetens alla rot-livsrörelser. Hon fördärvar alla jordens folk, säger skriften.

Att vapenövning och krigföring äro ett fruktansvärt folkfördärv, som gör mänskligheten oemottaglig för världspingstens ande och under århundraden, ja, årtusenden förhindrar hans ankomst — den sanningen måste ut bland folken och genomsyra dem och sätta dem i rörelse emot detta onda. Det måste bli ett oemotståndligt världsbehov av att få världsfred, ett skriande världsrop på krigens avskaffande, innan de kunna avskaffas. Frids- och fredsordets säd måste kastas ut i hela världen och växa upp till en fredsrörelse, som sopar hela jorden ren från krigsgudens mångtusenåriga folkfördärv. Och så kommer det att gå. Och så väldigt är edert verk, så högt edert mål, I ädla fredsvänner kring hela jordens rund.

Krig är ett ont, om också tyvärr ännu någon gång ett s.k. nödvändigt ont. Men dess totala utrotande, och det snarast möjligt, är det mål, som aldrig får lämnas ur sikte.

Fredsrörelsen ligger innerst i den "vita handen", som kommer att föra densamma till seger. Men för att utföda mänskligheten ur den råde, inbitne och segslitne krigareanden behövs det måhända så fasansfulla krig, att hon äntligen en gång får nog av detta onda och går till smedjan med vapnen och gör plogbillar av dem. Huru som helst — det kommer en tid, då hon går dit med dem och sjunger ett världsomfattande halleluja över krigsgudens död.

Fredsrörelsen går alltså havande med rotmänniskan till den tusenåriga fredsmänniskan. Dess arbete och kamp äro födslovåndor, en sida i den stora världsfödslovåndan. Den är sålunda en nödvändig beredelse till världspingsten. Ty ett vapenövande, rustande och krigande folk skall såsom sådant *aldrig* skåda sin pingstdag, lika litet som den enskilde slagskämpen får såsom sådan skåda *sin* pingstdag.

Nykterhetsrörelsen

Den är ock världsomfattande och blir världsomdanande.

Vad är det då *innerst*, som rör sig i denna rörelse? Det är rotmänniskan till världspingstmänniskan, som är den tusenåriga nykterhetsmänniskan.

Dryckenskapen är en av hennes farligaste fiender. Det är detta hon insett. Hennes tillvaro som rotmänniska är hotad. Därför har hon rest sig till en världskamp mot sin mördare. Och ve alla dem, som motarbetar denna rörelse, där den rör sig i rätta gängor. Och den överhet av vad namn den än må vara, som går krögarnas ärenden emot folkets nykterhets vilja, den bör drivas bort. Folket sitter inne med lovliga medel därtill. Och ve det folk, som icke brukar sin makt mot sina dödsfiender. Överheten har länge nog försummat sin vakthållning. Folket är fördärvat av lagtillåten sprit. Och ännu får kung Alkohols helvetesflod översvämma landet.

Dryckenskapen försänker folken i en djurisk försoffning, som omöjliggör deras rotlivsberedelse och förhindrar uppgången av världspingstens dag. Försupna släkten måste dö ut och andra träda fram, som kunna taga rotlivsuppgiften om hand.

Mänsklighetens alla synder draga sina följder långt bortom döden. Och icke minst superiets synd. Alkoholen avsätter sina årsringar icke blott i den kropp, som lägges i graven, utan även i den andelekamen, som tages med in på andra sidan. Och dessa årsringar vika blott för dödsrikets eld.

Så kastas de försupna släktena in i dessa eldsregioner till rättvist straff och till förbättring om möjligt. Så försvåras och förlänges folkens utveckling i jordens hjärta och försenas deras pingstdag.

Skada, att nykterhetsrörelsen på många ställen kommit i händerna på det gudlösa och antikristiska djuret. Därmed är dess insats i rotlivsberedelsen förfelad. Man utdriver en demon, men insätter sju värre i stället.

Men det finns stora områden i nykterhetsrörelsen, som i sitt hjärta bära rotbarnet till den tusenåriga nykterhetsmänniskan. Och så långt ligger denna rörelse i den "vita handen", som kommer att föra den till seger. Edert arbete och eder kamp, I ädla nykterhetsvänner kring hela jordens rund, äro en sida i den stora världsfödslovåndan.

Och så är nykterhetsrörelsen en nödvändig beredelse till världspingsten. Ty ett suparefolk skall såsom sådant *aldrig* skåda sin pingstdag, lika litet som den enskilde suparen raglar sig in genom pingstporten.

Folkbildningsrörelsen

Den är ock världsomfattande och blir världsomdanande.

Vad är det då *innerst*, som rör sig i denna rörelse? Det är rotmänniskan till världspingstmänniskan, vilken är den sant bildade människan.

Varför rör hon på sig? Emedan hon inser, att okunnighet, råhet och förvildning äro fiender, som omöjliggöra hennes rotlivsberedelse. Här såsom i alla rotlivsrörelser är det innerst gudsbilden, som satt sig i rörelse. Det är Gud i människan, som reser på sig, fastän många till en tid icke äro medvetna därom.

Här arbetas nu i hela världen på att bibringa folkmassorna kunskaper, upplysning och hyfsning, så att gudsbilden kan träda fram ur sitt mångtusenåriga mörker och obildade tillstånd. Det är till största delen

s.k. världsliga kunskaper, som här bibringas. Och på dem ligger större vikt än mången tror. Ty i tider som nu stunda, äro de alldeles nödvändiga. Utan dem kan gudsbilden icke röra sig rätt i det mångsidiga och invecklade världsliv, som vi nu gå till mötes. Här kräves icke blott fromhet, utan en fromhet med vakna och utvecklade natursinnen, som äro Guds dyrbara gåvor. I annat fall intrasslar sig fromheten ideligen i farliga missgrepp och försjunker i en efterblivenhet, som omöjliggör den tidsenliga insatsen i världsutvecklingen, vilken Gud oeftergivligen kräver.

Men i denna såsom i alla rotlivsrörelser ligger vilddjuret med och arbetar på "välberedelsen" till *sin* "världspingst", som är kraftbeklädningsfrån avgrunden under det sjunde världsriket. Och särskilt vill det vara med i folkbildningsrörelsen och utså sin säd, som är motlagen till "Andens lag", motbuden till "de tu buden". Och redan har det antikristiska sjunderiksdjuret trängt in i skolorna och föreläsningverket på ett förfärande sätt. Ja, detta vidriga avgrundsdjur sitter på flera professorsstolar i vårt land. Och många lärare och kringresande föreläsare äro fullblodiga antikrister, som innerst syfta på att undervisa i antikristendom. De äro folkets vampyrer, djävulska blodsugare. Och detta vilddjur kommer att i det antikristiska världsriket, i stort sett, slå under sig folkbildningsrörelsen. Men dess tid blir kort. Den sjunde konungen "skall icke länge förbliva" (Upp 17:10).

Inför denna framträngande antikristendom stå många ädla lärare och lärarinnor hart när förtvivlade, då all deras möda och alla deras böner synas fruktlösa.

Men I behöven alldeles icke taga saken så hårt. Keruben ligger djupare än vilddjuret. Edert utsäde når ned till ett djup, dit djuret icke når med sitt. Och där tages det om hand av den "vita handen", som i sinom tid låter det spira upp, om också icke förr än i "jordens hjärta". Vilddjurets segrar äro blott skenbara. I innersta grunden står det på eder sida. Det kommer en dag, då det till sin gränslösa harm får se sig hava varit eder medarbetare. Ur det 7:e världsrikets avgrundsdjup uppstiga tusenårsrikets himmelshöjder. Detta djup är världens "sjunderomarehåla". Undra då på, att världens synd nu börjar bli "övermåttan syndig"! Den vägen måste hon gå, alldeles som den enskilda människan. Synden måste flöda över alla världens bräddar, så att denna arma värld blir förskräckt för densamma och vänder sig till Gud om hjälp, innan nåden kan flöda in och skölja bort hennes synd. Med detta förskräckliga världsöde och med denna världsfrälsningsväg skola vi göra oss förtrogna. Då stråla ljus och hopp oss tillmötes tvärt igenom de mörkaste moln.

Folkbildningens män och kvinnor hava i sanning en dryg andel i världsfödelsens smärta. Men barnet skall födas. Det sörjer den store förlossaren för. Och på moderssorg följer modersglädje, då ingen kommer sin bedrövelse ihåg. Skåden alltid utöver det närvarande. Det finns ett härligt "där framom", som aldrig får glömmas. I varje ve på vår jord ligger fröet till himmelens väl.

Den sanna folkbildningen är av Gud. Och den är en nödvändig beredelse till världens pingst. Ty ett okunnigt, rått och ohyfsat busfolk skall såsom sådant *aldrig* skåda sin pingstdag, lika litet som den enskilde busen får, såsom sådan, skåda *sin*.

Djurskydds rörelsen

Den är ock världsomfattande och blir världsomdanande.

Vad är det då *innerst*, som rör sig i denna rörelse? Det är rotmänniskan till världspingstmänniskan, vilken är jordens fulländade djurvän.

Och varför rör hon på sig? Emedan hon känner sitt djupa ansvar vid djurens behandling och den djupa skada hon lider genom deras misshandling.

Djur (och växter) äro våra medarvingar till de tusen årens och de otaliga evigheternas härliga frihet (Rom 8:21). De äro våra "syskon", utgångna ur samma skaparehand som vi. Släktbandet mellan oss och dem är olösligt. Vi kunna icke leva på den gamla jorden *utan* dem, icke heller på den nya jorden *utan* dem. I Adams och Evas paradiset voro de med. I alla tre paradisen äro de med. Intet paradiset utan dem.

Men de äro de svagare. Med bönfällande ögon se de upp till människan såsom sin herre. Men människorna hava alltid visat sina sämsta sidor mot just de svaga. Så mannen mot kvinnan; så arbetsgivaren mot arbetaren; så den rike mot den fattige; och så människorna mot djuren.

Vem hörde alla de suckar, som uppstigit ur djurens hjärtan; vem vägrade alla de kval, som de utstått under råa människors händer? Jo, det gjorde deras Fader i himmelen; och de gör han alltjämt. Och han låter människan förr eller senare sucka alla de suckar, som hon frampressat ur djurens bröst, och lida alla de kval, som hon tillfogat dem. En flod av förbannelse vältrar sig fram över mänskligheten för hennes oförståndiga och obarmhärtiga behandling av djuren.

Egennyttans och icke kärlekens synpunkt är rådande vid människans förhållande till djur och växter. Och därför låder förbannelse vid den vunna slanten.

Berömda män hava sagt: "Det sätt, varpå ett folk behandlar sina medskapade varelser, är bästa måttstocken på dess bildning." Mät vårt folk med detta mått, och du skall få se, att det står på långt när icke så högt, som man skriker till. Svenskarna i stort sett äro "vilddjuret" även de. Det ser man tydligt på deras djuriska förhållande till djuren.

Djurplågaren är ett tvåbent vilddjur.

Djurskydds rörelsen har större betydelse än de flesta tro. Den förfärande djuriskhet, den fasansfulla råhet och förvildning, som nu flödar fram ur vårt folk, hava till en stor del sin grund i århundradens grymhet mot våra medskapade varelser. Människan stiger eller sjunker i moraliskt människovärde allt efter sitt förhållande till det svaga och värnlösa. Också dömes hon på den yttersta dagen just efter denna grundlag. Folket behöver väckas upp över de ödesdigra följderna av dess förhållande till djuren. Statsskökan har tegat och tiger. Ty hon har aldrig hunnit med mer än att stå vakt kring den förfalskade och budlösa "klenoden".

Men många ädla män och kvinnor kring hela jordens rund och icke minst i vårt land hava rest sig till en världskamp mot eländet och för att skaffa rättvisa åt otaliga miljoner rättslösa varelser och såmedelst höja folken ur deras djuriska försoffning. Och de ha redan nått förvånande resultat.

Djurvännerna ha en dryg andel i världsfödelsens kamp och vända. Ty det gäller att till människor omskapa "djur", som vilja ingenting

hellre än att få vara djur emot djuren. Men saken ligger i den "vita handen", som alltid är de svagas stöd, de värnlösas skydd och de misshandlades hämnare. Och hon skall förvisso föra djurskyddets sak till seger, ty den är hennes egen sak.

Djurskyddsrörelsen är en nödvändig beredelse till världspingsten. Ty ett djurplågande folk skall, såsom sådant, *aldrig* skåda sin pingstdag, lika litet som den enskilda djurplågaren får, såsom sådan, skåda *sin*.

Den vetenskapliga kulturrörelsen

Denna rörelse försiggår inom de lärdes krets och omfattar alla vetenskaper. Den är alltså i egentlig mening icke en "folkrörelse". Men den äger och uppdagar stora och viktiga sanningar, som äro nödvändiga för folkens liv och utveckling, och som alltså måste, på sina områden, vara stödjande och ledande för alla goda folkrörelser.

Och det, som *innerst* rör sig även i denna rörelse, är rotmänniskan till världspingstmänniskan, vilken är den vetenskapliga kulturmänniskan. Och varför rör hon på sig? Emedan hon har ett medskapat behov av en rätt och sann kunskap om allt i himmel, på jord och i avgrund. All verklig vetenskap är av Gud. Och alla människor, som hava sanningen kär, skola så småningom få sann kunskap om allt, ja, om allt.

I vår tid försiggår ett väldigt vetenskapligt arbete på alla områden. Sanningar träda i dagen, vilka bebåda världens annalkande pingstdag och kraftigt röja väg för densamma. De vetenskapliga resultaten äro förvånansvärda och komma att bliva det i en grad, som ingen nu kan ana. Naturkrafter skola upptäckas och uppfinningar göras, som skola slå världen med häpnad, och vid vilka Herrens heliga skola knäppa sina händer och böja sina knän i tillbedjan, tack och lov inför all världens och alla krafters skapare och Herre.

Allt sådant skall komma folken till godo, för att de må kunna fullgöra sin rotlivsuppgift och pingstberedelse. Vi se redan nu, vilken välsignad betydelse t.ex. järnvägar och telefoner hava för det goda på jorden. Ingen av Herrens heliga reser på en järnväg utan att tacka Gud för densamma. I tusenårsriket göra alla resande det. Och därmed är det slut med alla järnvägsolyckor. — Ingen av de heliga åker i automobil eller spårvagn utan att tacka Gud för den nye "hästen". I tusenårsriket göra *alla* det. Där kör ingen omkull, och ingen kör på den andre. — Ingen förstlingsmänniska begagnar en telefon utan att tänka på vilken omätlig gåva Gud givit oss i den. Ingen ser elektricitetens väldiga kraft till människors väl utan att tänka på alla krafters källa i den tredje himmelen. Ingen separerar mjölk utan att tacka Gud för separatorn. Och så vidare. Ja, hela jorden är full av Herrens härlighet. Vår värld är en himmelshög pyramid av gott på gott från den **Gode**.

Men i den vetenskapliga kulturrörelsen är naturligtvis vilddjuret med och använder vetenskapen och alla dess resultat för sin världsutveckling och "pingstberedelse".

Och lägg märke till huru ivriga de antikristiska "vetenskapsmännen" nu äro att få bort kristendomen eller att åtminstone stöpa om den, så att den blir ofarlig för djuret. Ja, de ha icke tid att allsidigt tänka ut sina tankar, såsom alla verkliga vetenskapsmän göra, utan de ränna genast i väg med omogna funderingar och pojktaktiga hugskott såsom "vetenskapliga resultat och säkra bevis". Vadan denna blinda iver och

löjliga brådska just nu? Jo, innerst äro de yttringar av Satans vredesfeber på grund av hans korta tid (Upp 12:12). Och denna feber stegras till det yttersta av en syn i himlarymderna vid början av det 7:e världsriket. Avgrundsdjuret ser nämligen "Konungars konung och herrars herre" i spetsen för det vita rytteriet rycka jorden allt närmare och närmare (Upp 19:11–16). Denna himmelska härskara se ock Herrens heliga i anden just i våra dagar. Det strålar av vitt och blixtrar av svärd ända ned i lufthimmeln. Hon ökar farten för varje dag. Hon skall i rätt stund rycka in på jorden, besätta Harmageddon och bistå sina bröder och systrar i striden mot det antikristiska vilddjuret. — (O, I Herrens heliga! Huru tryggt att strida i kretsen av otaliga syskon från ovan, anförda av Konungars konung! Huru ljuvt att dö i dessa starka armar!)

Det är denna härliga syn, som är så fasansfull för avgrundsdjuret, vilket håller till i lufthimmelen och där har det vita rytteriet med dragna vapen inpå sig. Därav dess feber, brådska och nervositet, vilket allt sprider sig till dess antikristiska "profeter och apostlar" på jorden.

Men därför att vetenskapen missbrukas, skall den icke förkastas eller föraktas. Den är en nödvändig beredelse till världspingsten. Ty i det tusenåriga riket måste mänskligheten i alla avseenden stå på höjden av vetenskaplig kultur. Utan sådan kultur blir intet tusenårigt rike av. Ja, om t.ex. telefon eller något dylikt snabbt meddelelsemedel saknades där, så kunde icke det goda bliva den världsomfattande och världsbehärskande makt, som det då skall bliva. Ty det onda är i detta rike icke utrotat från jorden. Det finns ännu till i varje människohjärta såsom möjlighet och frestelse, om också icke frestelsen där ledes och skarpes av frestaren, som ligger innelåst och bunden i avgrunden. Också kommer det onda att mot slutet av de tusen åren åter spira upp och göra sig gällande i förfärande omfattning och grad (Upp 20:7–10). Det visar, att det länge har glött under askan.

Den sanna vetenskapen är av Gud. Och den har en dryg andel i den stora världsfödslovåndan. Ja, den verkliga vetenskapsmannen kommer icke ett steg utan födslokval. Alla de härliga ting, som vetenskapen skänkt oss, äro *smärtebarn*. Och ingen av Herrens heliga får glömma att innesluta alla gudasända vetenskapsmän i sina böner.

Vi ha nu påvisat några folkrörelser, som äro rotlivsberedelser till världspingsten. Men de angivna äro förvisso icke alla; utan sådana rörelser finnas i hundratal, ja, kanske i tusental, om också många av dem icke äro så världsomfattande som de uppräknade. Och alla dessa folkrörelser, både stora och små, äro rotlivsberedelser, nämligen så långt de arbeta på människors förädling och lyftning eller på deras utfödelse ur djuret.

Tusentals människor förakta dessa folkrörelser, emedan de icke äro "andliga rörelser". Men de äro förvisso mycket mer andliga än många av vår tids "andliga rörelser". Ty det som innerst sätter dem i rörelse är den världsfamnande och världsruvande tubudsanden med slaktmärket. Det är han, som besatt dem med de tu budens rotevangelium till pingstevangeliet, om också denna säd, såsom ofta på rotlivsstadiet, ligger dold under frodigt ogräs. Så t.ex. i arbetarerörelsen. Där jäser och

sjuder en förfärande bitterhet och råhet. Men detta är ofta blott slaggsinnet. Därunder ligger ett guldsinne, ett tubudssinne, som blivit gränslöst sårat genom den tubudslöshet, med vilken arbetarna ofta blivit behandlade, då t.ex. överheten icke sörjer för att det finns arbete att få, utan lämnar många tusen människor åt arbetslöshet, nöd och elände. Och samtidigt få dessa hungrande skaror åse ett överflöd och en lyx, som är en långt större råhet än arbetarnas, ty den är en djävulsk stöld av de fattigas mantel och bröd (Kap 8, sid. 57 f.). Vad är det då innerst, som jäser hos arbetarna? Jo, det är ofta ett gränslöst sårat, ett djuriskt tyranniserat rättsinne. Det är deras besådda rotmänniska, som reser sig mot eländet.

Men tusentals "andliga" kunna icke se någon tubudssådd av Gud i folkrörelserna. Ty de hava ett helt annat evangelium än "Andens lag"; och därför äro de innerst laglösa; och därmed äro de blinda för den eviga tubudslag, som rör sig i dessa rörelser. Och de känna icke till någon rotlivsberedelse varken hos folken eller hos den enskilde. Ty med några flyktiga känslor äro de "Guds barn" utan både rotliv och pingstliv. Och så äro de "andliga", ja, andliga utan tubudsanden, som är den enda gestalt, i vilken Guds och Kristi ande finnes till i tid och evighet.

Folkrörelserna hålla sig i stort sett utanför den allmänt gängse skökostendomen. Och däri göra de rätt. Ty den har blott skenet av kristendom. Den är skökostskandalen, den stora världsskandalen "i Guds namn". Och den gjorde dessa rörelser till skandalrörelser, om den finge hand om dem. Ty den lägger den personliga frälsningen utanför "Andens lag", där den aldrig ligger, och komme alltså att kväva folkrörelsernas innersta liv, som är "Andens lag" i frö- och rotlivsgestalt.

Det finns i folkrörelserna många tusen ädla människor, som känna en djup avsky för denna skandalkristendom. Och det är helt naturligt, ty deras skarpa sanningssinne säger dem, att blott i den subjektiverade tubudslagen ligger den personliga frälsningen. Men denna frälsning möta de icke i den allmänt gängse namn- och halvkristendomen. De förnimma icke den galileiska fläkten, det allena saliggörande budevangeliet i Andens och kraftens bevisning från "Saligheternas berg", utan ett budlöst evangelium, som tager Kristi budevangelium på släp till en budlös utanför-frälsning. Och för en sådan frälsning betacka de sig. De äro innerst och i grunden för mycket evangeliska för att kunna bli skenevangeliska, för mycket kristna för att kunna bli skandalkristna.

Huru böra nu förstlingarna bland alla folk förhålla sig till dessa folkrörelser? Jo, de skola ostraffligt handhava all världens centralrörelse, som är den smyrnensiska andelagsrörelsen. Och den handhaves på det sättet att de i liv och lära beså folkrörelserna med den eviga kärlekens, den eviga rättfärdighetens, den eviga livsnådens, den eviga andens tubudssäd. Då gror denna säd till förstlingsfrälsning hos några och till rotlivsberedelse för världspingsten hos andra. Och vidare skall varje förstlingsmänniska understödja dessa rörelser i deras goda strävanden, så långt och på *det* sätt, som hon finner vara förenligt med hennes förstlingsskap. Och slutligen skall hon orubbligt hålla sig utanför den grövre eller finare slagg- och djurande, som finns mer eller mindre i dessa rörelser. Här hava många låtit sig ryckas med och

därmed förlorat sitt förstlingsskap och sjunkit ned i det sekunda, där glidningen går fort ned i det under-sekunda. Förstlingsskapet framför allt! Ty det är i detta tidsskede dyrbarast för Gud. *Utan fulltalig förstlingsskara intet tusenårsrike*. Ty det är denna skara, som med den eviga kärlekens och rättfärdighetens järnspira skall genomdriva folkfrälsningen. Utan henne ingen folkfrälsning.

Och då skökans herravälde över folken slutat genom hennes uppbränning i konungaelden, då beklädas förstlingarna kring hela jordens rund med det "glänsande och rena **byssus**", som är de heligas "*rättfärdigheter*" (enligt grundtexten), det är, "Jesu gärningar" i apostolisk ande och kraft (Upp 19:8).^{*} Därmed äro de rustade för striden på Harmageddon och för den apostoliska sjunderiksmissionen. Och så uppstår en kristen centralrörelse, i vilken "Andens lag" åter kommer till sin rätt, en "byssus-rörelse", i vilken allt är "Jesu gärningar", men som hittills varit undanträngd och förlamad av skökans "purpur och scharlakan". Och i denna centralrörelse komma alla goda folk rörelser att få sitt centrum. Här stå de inför en överjordisk verklighet med "Andens och kraftens bevisning", inför ett faktum av "glänsande renhet" och kraft, som de blott rotvis äga i sig, men som nu kommer till en allt högre och renare utveckling. Och nu förena sig alla goda krafter på hela vår jord till en världs-rörelse, som, understödd av det vita rytteriet, genomdriver folkens rotlivsberedelse till frälsning på världens pingstdag, då "Andens lag" förbundsmässigt lägges i mänsklighetens hjärta och skrives i hennes sinne.

B

Mänsklighetens utfödelsestid**

Vi ha nu talat om mänsklighetens lärotid. Och att hon därunder lärt någonting, det visa i synnerhet hennes kraftiga folk rörelser. De äro folksinnesändringens gärningar eller frukter, som rädda folkträdet från rothuggning, likasom den enskilda rotmänniskan räddas därifrån blott genom sinnesändringens för-pingstliga gärningsfrukt (Luk 3:7-14). Och så se vi, att här rör sig i vår tid mycket gott vid sidan av mycket ont. Ja, här rör sig rotvis allt gott, som kommer att finnas i det tusenåriga riket.

Mänsklighetens utfödelsestid har tre skeden i likhet med den enskilda människans, nämligen "skräckveckan, upprättelsestiden och valtiden". Och alla tre falla inom det 7:e världsriket. Alltså:

a

Mänsklighetens skräckvecka

Här ha vi "stöten, sållet, sållfaran och de två händerna". Lammet i gestalten av förstlingsskaran på Sions berg ställer sig i vägen för den själviska mänskligheten, som utan död från djuret vill göra sig ett

^{*} Byssos (i grundtexten) var forntidens "finaste bomull, varav gjordes de finaste och yppigaste kläder" (se Melanders lexikon).

^{**} Vi påminna återigen om, att vi förutsätta vårt 7:e kapitel såsom känt. I annat fall är det omöjligt att begripa vad vi här blott antydningvis komma att framkasta.

"tusenårigt rike". På detta bergfasta Stötestenslamm stöter hon sig och blir "stött"; vilddjuret rusar upp; antikristendomen stiger till sin högsta höjd genom utrotningskriget mot Lammet och dess heliga (Upp 17:14). Därmed faller hon i världssållet, där den allsmåttige Guden på sin "stora dag" bryter ned henne genom de förfärande domar, som äro de sju vredesskålarnas slutakter. Men "den vita handen" håller rotmänskligheten till pingstmänskligheten stadigt i sig och utföder henne ur vilddjuret. Härom mer i vårt tionde och tolfte kapitel.

b

Mänsklighetens upprättelsetid

Folkens konung förer med mild hand den förkrossade mänskligheten ut ur hennes världsruiner. Hon ruvas i "40 dagar" av världsförsoningens tubudsande, som "lösföder" henne från djuret och inföder henne i sig till rotmässig uppståndelse eller upprättelse. Hon "restaureras, repareras och renoveras". Det första skapelsebeståndet återställs. Världsomvändelsen griper igenom. Elias bringar allt i lag igen. — Och allt detta utför Lammet genom de tolv gånger tolv tusen lammen, vilka även då, när de sönderrivas av vilddjuret, slå sina armar kring hela rotmänskligheten. De lida, blöda och dö med mänskligheten i sin famn. De rycka henne ur vilddjurets klor, i den eviga kärlekens allsmåttiga kraft. Det är den centrala "byssus-rörelsen", med vilken alla goda rörelser samverka. Det är "Jesu gärningar".

c

Mänsklighetens valtid

På valplanet ställes hon i "10 dagar". I den framhårdande kampen om att inkomma genom den trånga världsporten till världspingsten fullbordas "lösfödelsen". Alla folk ha nu försökt sina egna frälsningsvägar. Ingen av dem ledde till målet. Ingen förstabudslös vetenskap och kultur gav räddning. Synden växte mänskligheten över huvudet. Man stod redlös i sin "sjunderomarehåla". Ingen hjälp på jorden. Nu äntligen ser hon det. Och nu ligger hon på knä inför folkens konung och anropar honom om den utlovade anden, kraftbeklädningsen från höjden.

Ja, se där ligger denna mänsklighet, som förut var så stolt och fräck. Hon ligger där makt- och kraftlös i sig själv och därmed "välberedd" till sin andra födelse. Och nu flammar i öster en morgon; pingstdagens sol går upp; går upp med den stora dag, som alla Adams barn, trots all sin förvillelse, dock innerst anat och sökt; går upp med "det rike utan like", där Kristus är konung i tusen år.

Så uppkommer det tusenåriga riket. Det kommer icke som ett tvingande maktspråk från höjden, ty det är ju ett kärlekens rike, som måste fritt begäras och väljas. I annat fall bleve det ju ett rike av slavar. Icke heller sänker det sig ned som en luftballong till jorden utan någon anknytning vid henne. Nej, det växer fram under en förpingstlig skolgång, alldeles som de etthundratjugos pingstrike gjorde. Tusenårsriket är ett barn, som uppkommer genom avlelse, havandeskap och födelse såsom alla barn. Eller: det är en organisk livsutveckling från

frö till frukt, vilken organiska utveckling Herren så ofta och starkt betonade (Matt 13:1–32; Mark 4:26–29). Eller: det kommer på surdegens väg (Matt 13:33).

Och beträffande utfödelsetidens trenne skeden så skola vi tänka oss dem såsom tidrymder, vilkas längd ingen människa kan beräkna. Blott det veta vi, att "när den sjunde kommer, skall han icke länge förbliva". Det antikristiska världsríkets skräcktid skall alltså snart taga slut. Dock må vi märka, att profetians "snart" icke är ett "snart" i vår vanliga mening.

Och vi få icke tänka oss dessa skeden såsom framträdande blott en gång och i oavbruten följd. Redan under lärotiden föras folken in i skräckveckoeldar med åtföljande upprättelsetider, såsom vi ju se. Och den avgörande "skräckveckan" kommer säkerligen att fördela sig på flera skräcktider med mellanliggande upprättelse och hugsvalelsetider. Ävenså är det troligt, att folken eller åtminstone många av dem gång på gång kastas tillbaka från valplanet ned i strafffläxesolor, innan de helt mottaga "Andens lag" eller sälja allt för skatten och pärlan eller låta Gud vara **Allt** och **En** och heta **Ett**. Så går det ofta med den enskilda människan, och så kommer det säkerligen att gå med många folk.

Och även mänsklighetens pingstdag skola vi tänka oss såsom en tidrymd, vilken fortgår ända tills hela mänskligheten är pingstfödd. Ty vi få icke tro, att alla folk bliva samtidigt färdiga med sin rotlivsberedelse. Något blir det första. Och det blir judafolket. Ty detta är i folkutkorelsen bestämt till rotfolket för alla jordens folk (Rom 11:13–18). Det måste alltså först frälsas. Härom mer i vårt 12:e kapitel.

Och de folk, som försumma sin rotlivsberedelse och därmed förhindra mänsklighetens fulla pingstfödelse, komma givetvis att tagas om hand av de pingstfödda folken och krossas av underkonungarnas järnspira. Och det kan hända, att ett sådant slarvfolk måste krossas så hårt, att det endast med stor manspillan uppnår sin pingst. Ja, det kan hända, att ett sådant folk till större delen aldrig blir någonting mer än ett halvdött folk, eller ett missfosterfolk, som måste förvisas till "jordens fyra hörn", det är, få sin plats vid jordens "utkanter", där det giver upphov till "Gog och Magog", som bliva det tusenåriga rikets oförbätterliga "tattarefolk" (Upp 20:7–9). Få se, om vårt svenska folk, som gentemot sina många syndafiender visar sig vara en riktig kruka, skall bliva en lerkruka, som måste krossas av järnspiran och stå under densamma i tusen år långt bort i en avkrok såsom ett oförbätterligt slödder- och packfolk. *Nej*, det får, så sant oss Gud hjälpe till liv och själ, *aldrig* ske.

Så kan det ock hända, att sedan mänskligheten fått sitt pingstdop, något eller några folk börja slarva och glida ut ur pingstanden, såsom det stundom sker med den enskilda pingstmänniskan. Sådana glidarefolk måste då ställas under järnspirans tukt till förnyad pingstdag.

Vidare få vi tänka oss, att de pingstfödda folken tid efter annan få genomgå järnspireskeden till förnyade och fördjupade pingstdagar i enlighet med denna lag: "*Den gren, som bär frukt, den rensar han, att den må bära mera frukt*". Den lagen tillämpas på den enskilda människan i form av fördjupad bottenkola till fördjupad pingstande (Kap 7, sid. 31 f.).

Vi ha nu talat om det tusenåriga rikets uppkomst.* Det uppkommer efter väsentligen samma lagar som pingstriket hos den enskilde lärjungen. Världsfödelsen och den enskildes födelse betecknas i grundtexten med samma ord** (Matt 19:28; Tit 3:5).

Och då inse vi lätt, att detta rike icke är så nära förestående, som många tro. Rotlivsberedelsen är förvisso icke färdig ännu. Här är mycket, som skall ske, innan världens pingstdag går upp. Den stora skökan skall uppbrännas och därmed det sjätte världsriket taga slut. Därpå kommer det sjunde. Våldiga världsdömmar med åtföljande hugsvalelser måste gå fram över mänskligheten, innan hon kryper ned på knä inför folkens konung och ber om frälsning av nåd. Detta går icke i en handvändning. Det förstår var och en, som känner människohjärtat. Men likasom skökan har slarvat bort den enskildes förpingstliga skola, så har hon ock slarvat bort folkens. Hon "födes" naturligtvis utan både avlelse och havandeskap. Man snurrar runt på klacken och säger: "Så lätt går det att bliva frälst" (Kap 7, sid. 35). Och så tror man också, att tusenårsriket kommer som en snurrning på klacken.

Det tusenåriga riket står förvisso icke så alldeles för dörren. Men vi kunna när som helst få bevittna underbara tecken och förfärande världsskakningar jämte fasansfulla naturrevolutioner och djupt ingripande rubbningar i tingens vanliga gång. Men sådant tyder blott på, att mot-födelsen från nedan skrider fort och att det vita rytteriet hastigt närmar sig jorden samt att den avgörande världsstriden mellan antikristisk otro och kristen tro nalkas med stora steg. Tiden är fruktansvärt allvarlig och blir det alltmer för varje dag.

Men å andra sidan skola vi icke gå till en motsatt ytterlighet och förlägga detta rike i ett "gränslöst fjärran". Ty likasom den enskilda människans rotlivsberedelse kan länge försiggå i det fördolda och plötsligen träda fram i pingstfödelse, så kan ock folkens rotlivsberedelse delvis framgå i det fördolda och vara längre hunnen än vi kunna se. Och när folkfrälsningens tid är inne, då gjutes den utlovade anden såsom **folk-ande**, vilken välver sig över land och rike som en värmebölja och pånyttföder hundratusenden, ja, miljoner människor på en enda dag.*

Det tusenåriga rikets ankomst ligger till en väsentlig del i människornas händer. Märken alltså, I förstlingar och alla I ädla människor inom och utom alla goda folkrörelser, ja, I höga Sokratesandar och hövitsmanslikar**, bland vilka det finnes många tusen, som en gång skola fatta järnspiran — märken, I alla, att I kunnen påskynda det tusenåriga rikets ankomst genom kraftiga insatser i förstlingsfrälsningen och i folkets rotlivsberedelse.

Men märken, alla I andra och i synnerhet I "klacksnurrare" och I "uträknare", som stån och gapen i vädret efter detta rike såsom

* Detta ämne är vidsträckt, ja omätligt; och vår framställning därom är blott, som vi sade, "ett par ord".

** Paliggenesia.

* Tänk på en väldig värmebölja, som under sommaren griper större delen av jorden, och du har en bild, som säger dig mer än många ord, ehuru den såsom alla bilder är "haltande".

** Matt. 8:5–13

omedelbart förestående — märken, att det är I, som motarbeten och försenen dess ankomst.

V

Sardes

Och skriv till församlingens ängel i Sardes:

"Detta säger han, som har de sju Guds andar och de sju stjärnorna: Jag känner dina gärningar, att du har det namnet om dig, att du lever, men du är död. Bliv vaken och styrk det övriga, det som har varit nära att dö. Ty jag har icke funnit dina gärningar fullkomliga inför min Gud. Tänk på, huru du undfick ordet och hörde det, och tag vara därpå och ändra ditt sinne. Om du icke håller dig vaken, så skall jag komma som en tjuv, och du skall icke veta, vilken stund jag kommer över dig.

Men du har några få namn i Sardes, som icke hava besmittat sina kläder, och de skola vandra med mig i vita kläder, ty de äro värdiga därtill.

Den som övervinner, han skall så bliva klädd i vita kläder, och jag skall icke utplåna hans namn ur livets bok, och jag skall bekänna hans namn inför min fader och inför hans änglar. Den som har öra, han höre vad anden säger till församlingarna."

1

Övervinnandet

Vad sökte Herren i Sardes? Blott ett: gärningarna. Det se vi av begynnelseordet: "Jag känner dina gärningar." Och han sökte naturligtvis här såsom i Efesus "de första gärningarna" eller pingstdagsgärningarna, som äro den prima och sekundliga stamgärningen med sina prima och dagliga fruktgärningar.

Vad sökte Herren i Sardes? Blott ett: övervinnandet. Det se vi av slutordet: "Den som övervinner" o.s.v. Och han sökte naturligtvis här såsom i Efesus det första övervinnandet, "den första kärleken", som är pingstdagskärleken, den prima och sekundliga stamkärleken med sin prima och dagliga fruktkärlek.

Och vad fann Herren i Sardes? Han fann en under-sekunda församling och i den en liten prima grupp. Alltså:

A

Det under-sekunda Sardes

Detta stora Sardes beskriver Herren så: "Jag känner dina gärningar, att du har det namnet om dig, att du lever, men du är död." Ett förskräckligt betyg!

Alltså fann Herren gärningar i Sardes. Ty så säger han: "Jag känner dina gärningar, att du har det namnet om dig, att du lever, men du är död." Vilka voro då de gärningar han fann? Jo, dessa: "du har det namnet om dig, att du lever, men du är död."

Hur mycket inlägger han då i det ordet gärningar? Jo, märk: *hela livet*, både det inre och det yttre, både stamlivet eller stamgärningen och fruktlivet eller fruktgärningarna. Och just så mycket inlägger han i ordet "gärningar" i alla breven, nämligen hela livet antingen såsom ett prima

liv, t.ex. i Smyrna, eller såsom ett sekunda liv, t.ex. i Efesus, eller såsom ett under-sekunda liv, t.ex. här i Sardes. De gärningar han fann här i Sardes voro alltså otrons sekundliga stamgärning med sina dagliga fruktgärningar, alltså döda gärningar, men under "namn" av levande. De voro helt och hållet förstabudslösa, livlösa, under-sekunda, odugliga.

Denna församling hade namnet om sig, att den levde. Den gick alltså och gällde bland andra församlingar för att vara en verkligt kristen församling. Här fanns sålunda fullt upp av predikande och hörande, bedjande och sjungande och av arbete för Guds rike. Men alltsammans var blott en tom form, allt gick efter en gammal vana, allt var i grunden dött. Hela församlingsapparaten var ett lik. Icke blott det prima utan även det sekunda livet hade flytt. Här fanns intet övervinnande; skökan var född.

Och församlingen själv lade mindre vikt vid det där "namnet", att hon levde. Ty hon sov försoffningens djupa sömn. Hon hade intet andligt intresse; hon var kall, ty hon var död. Allt vad hon gjorde för sitt "namn", var att hålla den döda apparaten vid makt och att taga del i dess döda gärningar.

Denna arma församling hade haft sin pingstdag. Och om den påminner Herren henne med dessa gripande ord: "Tänk på, huru du undfick ordet och hörde det." Hon hade alltså fått det i Andens och kraftens bevisning. Och hon hade "hört det" på ett sätt, som Herren prisar. Hon gjorde alltså en god början och gav det bästa hopp om sig. Och hon fick ett så gott och stadgat rykte bland andra församlingar, att det stod kvar även sedan hon somnat och dött.

Vad var det då, som hade bragt församlingen på fall? Naturligtvis merguden. Ty varje fall är innerst ett förstabudsfall. Men vilken mergud? Månne den "fine", den efesinska: "verket i stället för verkaren", "den andliga skapelsen framför skaparen"; eller månne den grova: "världen och tingen i världen?" Ja, det veta vi icke. Vi veta blott, att det var **all**-kärleken till det skapade, som trätt i stället för **all**-kärleken till Skaparen, och som störtat församlingen i det förstabudslösa djup, där hon nu låg.

Men ännu var räddning möjlig. Också glimmade här och där en liten gnista i den stora askhögen. Det fanns något i denna döda församling, som ännu icke alldeles dött. Det uttrycker Herren så: "Bliv vaken och styrk det övriga, det som har varit nära att dö." — Och räddningen ligger här, såsom alltid, i detta enda: "*ändra sinne*", det är, gör Gud till din Gud och ingen mer, och därmed nästan till broder. Gud såsom **Allt** och såsom **En** — därpå hänger allt i tid och evighet. Det är denna lilla enkla förstabudssanning, som hela kristenheten, i stort sett, har glömt. Och därmed har hon blivit "Sardes", det stora sköko-Sardes, den världsomfattande askhögen med några glimmande gnistor.

Men om församlingen icke uppvaknade till sinnesändring, då skulle Herren "komma över henne som en tjuv". Dödssömnen behöver plötsliga och hårda stötar. Sådana "signaleras" aldrig på förhand, såsom förhållandet är vid domar över sömnaktighet, som kan *leda* till död. Utan de komma smygande som tjuven i natten.

Den titel, som Herren giver sig i detta brev, är lärorik. Det är denna: "Detta säger han, som har de sju Guds andar och de sju stjärnorna."

Märk först de orden: "han som har de sju Guds andar". Dessa andar betecknas med Lammets sju horn och sju ögon. Och vilka de äro, veta

vi (Kap 4, sid. 3 f.). Och vad de äro i sin sammanfattning veta vi ock. De äro Kristi ande, tubudsanden med slaktmärket, **försoningsanden**. Denne ande, som är Herren-anden, står nu inför det andelösa Sardes. I denna sjusidiga ande hade församlingen en gång ägt den sjusidiga försoningen med Gud. Och blott i denna ande kunde hon återfå denna försoning med Gud. Han visar henne alltså icke till något juridiskt straffvikariat. Det finns icke ett ord om något sådant varken här eller i de övriga breven. Utan han visar henne till sina sju andar, som äro försoningsanden. Blott i den stod förlåtelsen för hennes fall, blott i den hennes upprättelse. Han ställer alltså Sardes inför nytt **andebyte**. Där och blott där låg räddningen.

Märk så titelns senare del: "han som har de sju stjärnorna". Dessa "stjärnor äro de sju församlingarnas änglar"; och dem "har han i sin högra hand" (Upp 1:20). I dessa änglar kunna vi se församlingarnas föreståndare. "*Prästen är Herren Sebaots ängel*" (Mal 2:7). Och "de som undervisa många till rättfärdighet" liknas vid stjärnor (Dan 12:3). — Dessa sju stjärnor eller lärare buro ansvaret för tillståndet i sina församlingar och voro ett uttryck för detsamma. Sardes' ängel eller föreståndare hade det namnet om sig, att han levde, men var död. Dock låg han och därmed även hans församling ännu i Herrens hand, lika väl som Smyrnas ängel och hans församling. Ty alla sju stjärnorna hade Herren i sin hand ännu i mönstringens stund. Det var en omätlig nåd och en väldig tröst för det arma Sardes, om det vaknade upp och såg sitt fördärv. Att mitt i detta gränslösa elände dock hava en plats i Herrens hand, det borde gå till hjärtat och bringa fart i andebytet. Herren släpper ingen församling och ingen människa ur sin hand förrän han gjort allt vad han kan göra för hennes räddning.

B

Det prima Sardes

Detta beskriver Herren så: "Men du har några få namn i Sardes, som icke hava besmittat sina kläder, och de skola vandra med mig i vita kläder, ty de äro värdiga." — Vilket härligt betyg! Och så kort, blott ett enda ord:

Värdiga

Denna värdighet hade de vunnit därigenom, att de icke besmittat sina kläder. De levde i en hednisk stad, som låg försänkt i förstabudsotukt, och i en skökoförsamling, som övade samma synd, men "i Guds namn". Hela Sardesluften var smittoförande, tung och sövande och dödligt giftig. Förstabudslöshet, död och förruttnelse överallt! Vilken fara för kläder och förstlingskap!

Men "de få namnen" hade i anden gått ut från Sardes' vilddjur och sköka och voro i liv och lära en tydlig och kraftig protest mot dem. Och vad det kostade dessa få, behöver icke sägas. Men så undgingo de besmittelsen och räddade kläderna; och så fingo de det höga betyget: "värdiga".

De "få namnen" voro alltså icke blott namn i vanlig mening, utan de hade Guds och Lammets namn skrivet på sina pannor. De hette »**Jag är**» i Jesu »**Jag är**» och voro alltså "några få namn" i hans namn.

Och de buro sina höga namn ostraffligt. Ingen förebråelse, ingen anmärkning i mönstringens stund. De levde i den första kärleken, i de första gärningarna, i det första övervinnandet. Allt var förstklassigt, allt prima.

De "få namnen" voro alltså "några få namn" bland de tolv gånger tolv tusen namnen. Och om alla dessa namn på Sions berg säges det: "*De hava icke besmittat sig med kvinnor; ty de äro jungfrur*" (Upp 14:4). Ett högst besynnerligt uttryck, som vi se. Det är en våldsamt bild, som med väldig kraft vill framhålla den rena brudkärleken, obesmittad av vilddjuret och skökan, den firsidiga **all-kärleken** till Gud, obesmittad av egenkärlek och världskärlek, som äro förstabudsotukt. — "De hava icke besmittat sig, ty de äro jungfrur", står där. Och i vår text står: "De hava icke besmittat sina kläder." Ordet "besmitta" har samma ord i grundtexten på båda ställena.* Och det är fråga om samma besmittelse på båda ställena, nämligen djur- och skökoavlelsen eller förstabudsotukten.

De "få namnen" hade icke besmittat sina kläder. Vad menas då med dessa kläder? Det säger oss Paulus: *Ikläden eder Herren Jesus Kristus* (Rom 13:14; Kol 3:9-15). Alltså: Jesus Kristus, själva personen, är kläderna. Men han finns till blott såsom den eviga tubudskärleken, den eviga tubuds rättfärdigheten, den eviga tubudsnåden, den evige tubudsanden med slaktmärket. Detta är "Jesuskläderna" eller "kläderna Jesus". Och de äro absolut fullkomliga och rena och kunna aldrig besmittas och behöva aldrig tvås. Alltså är det icke dessa kläder, som omtalas i vår text. Utan där är det fråga om kläder, som äro gjorda av Jesus-kläderna.

Och huru göras kläder av Jesus-kläderna? Jo, blott genom födelse. Man födes med dem. De äro pingstbeklädningen från höjden. De äro Jesu evige tubudsande, född eller subjektiverad i människogestalt. Men ande är som vatten (Kap 4, sid. 22 f.). Att vara iklädd Jesuskläderna är alltså att vara genomträngd av Jesu tubudsande, såsom ett vatten är genomträngt av det vatten, vilket blandats i detsamma. Dessa kläder äro följaktligen icke ett "ytterplagg", utan de sitta på varje punkt i ande, själ och kropp. Varje atom är "genomklädd" av tubuds-Jesus. Varje atom sitter *så* iklädd Jesu kärlek, rättfärdighet, livsnåd och ande, att han *är*, *är* Jesu kärlek, rättfärdighet, livsnåd och ande, ja, han sitter där såsom iklädd "Andens lag". Därav denna milda, ljuva och kraftiga värme i hela varelsen; därav denna silkesfinhet, sidenlätthet och sammetsmjukhet ut i fingrar och tår. Tänk, om vi kunde se, huru blott ett finger ser ut, då det är iklätt "Andens lag", då skulle vi sannerligen få se på "siden och sammet".

Dessa kläder äro den omätligt dyrbara förstlingsdräkten. Utan den intet förstlingskap. Utan den stiger ingen in genom paradiset dör.

Men *dessa* kläder, som äro gjorda av Jesus-kläderna, kunna orenas och behöva tvås. Ja, de kunna "besmittas" så att de gå förlorade.

Förstlingsdräkten är tubudsdräkten. Den har följaktligen en grundside, som är förstabudssidan och som är **all-kärleken** till Gud. *Den* är klädernas livsväsen. Förstabuds-**alltet** är deras liv. Ty dessa kläder äro levande. De leva i och av den första kärleken. Ja, de *äro* denna kärlek.

* Molyno

Men då pingsthjärtat börjar dela sig åt guden Mer, då avlas vilddjuret i skökogestalt.* Denna djuravlelse är just "besmittelsen" i vår text. Den är alltså ingen tillfällig orenhet eller strödda fläckar, som kunna avtvås i Lammets blod, utan den är en *genombefläckelse*, som angripit hela dräkten i varje atom. Den är ett förstabudshoreri, som sänkt kläderna till sekunda kläder. Därmed äro pingsträkten och pingstbruden försvunna. Och denna fallna brud står under domen: "ändra sinne, annars kommer jag över dig."

Men fortsattes otukten med kattbjörnen, som är världsanden, då blir skökofostret fullgånget och skökodjuret födes. Och det födes med kläder. De äro skökans "purpur och scharlakan", bilden av den fullfödda världskärleken "i Guds namn". Just på denna besmittelseväg hade det stora sköko-Sardes kommit till stånd.

Men "de få namnen" hade icke beträtt denna väg. De togo aldrig del i den allmänna djuravlelsen i församlingen; utan de stodo orubbliga i sin första kärlek, den fysisidiga *all*-kärleken till Gud. Så levde deras kläder förstlingslivet, det prima livet. De "få namnen" höllo sig stadigt på berget högt över sumpen och träsket. Visserligen hade deras kärlek sina svaghetstider med svagt strålande kläder, men de övergingo aldrig i otuktstider. Förr skulle "de få namnen" gått i döden, än de öppnat sin famn för kattbjörnen. Alltifrån sin andra födelsedag voro de bergsjungfrur, som aldrig besmittat sina kläder. Och det förblevo de ända till livets slut. Det förutsåg Herren om dem. Och därför säger han: "De skola vandra med mig i vita kläder." Därpå är han så viss, som om det redan hade hänt.

Ack, du prima Sardes! Så långt hade du kommit i renhet, att du aldrig kunde besmitta dina kläder! Så *"fast hade du gjort din kallelse och utkorelse, att du aldrig någonsin kunde falla"* (2 Petr 1:3–11).

O, I Herrens heliga — så långt kunnen I komma redan i denna världen! Ett sådant "prima Sardes" kunnen I bliva och vara i vårt stora sköko-Sardes!

Men hade då det prima Sardes aldrig orenat sina kläder? Nej, aldrig med djuravlelsens orenhet. Ty, som vi sett, så säges det ju tydligt och kraftigt om alla "jungfrurna" på Sions berg, att de icke besmittat sig med den. Och i det stora sköko-Sardes, där "de få namnen" befunno sig, var det fråga om just denna orenhet, såsom ock ordet i grundtexten visar.

Men dock hade "de få namnen" ofta orenat sina kläder. Ingen dag, ja, ingen sekund utan orenhet. Ty alla heliga "hava synd", icke ens Johannes undantagen. Men denna synd dödar icke den första kärleken. *Den* är seglivad och försvinner icke för synd, som man "har", utan blott för synd, som man "gör", det är, blott för synd, under vilken man är träl. Och träl är man då, när man lämnar sig i kattbjörnens våld till djuravlelse. På det sekunda stadiet är man träl under djuravlelsens synd. Så t.ex. i Efesus. På det under-sekunda är man träl under djurfödelsens synd. Så t.ex. i sköko-Sardes.

All synd är i grunden förstabudssynd, alltså även den synd, som man "har". Den har sin rot i ofullkomlig *all*-kärlek, ty till syndfri fullkomlighet stiger aldrig denna kärlek på jorden. Men den synd, som man "gör", har sin rot i ett fall ur *all*-kärleken.

Alltså hade "de få namnen" mycken orenhet, ja, långt mer än de

* Om den andliga djuravlelsen, se Kap 7, sid. 14 f..

själva visste. Men de stodo sekundligen med sina kläder inne i "Jesuskläderna". Och där fortgick en sekundlig rening i Lammets blod, som är det andelekamliga blodet i hans tubudsmänniska på Sions berg. De tvådde sina kläder i detta blod, då de sekundligen stodo på publikanens botfärdighetsplats. Den platsen lämnade de aldrig. Och den platsen lämnar ingen av Herrens heliga. Gör han det, då hopar sig orenheten, och snart ligger han i famnen på kattbjörnen.

Denna rening avbrytes icke genom synd, som man "har", icke ens då när denna synd står mycket nära synd, som man "gör". I detta senare fall signaleras besmittelsens fara tydligt och skarpt genom brännande vredesflammar i kläderna.

Men denna rening avbrytes alltid genom synd, som man "gör". Ja, den synden gör slut på reningen. Naturligtvis; ty den gör slut på kläderna, **all**-kärlekens brudräkt. Och då finns ju ingenting att rena; utan människan står under kravet på ny sinnesändring till ny iklädning, ny genomklädning i varje atom. Så hade i sköko-Sardes reningen för länge sedan stannat, ty där funnos inga kläder att två. Och därför träder Herren inför denna nakna församling med sina "sju andar" till sju sidig, d. ä. allsidig iklädning, alltså till genomklädning med "*vishetens, förståndets, rådfullhetens, starkhetens, kunskapens, fruktans och rättfärdighetens andar*", som äro Kristi ande, den evige tubudsanden med slaktmärket (Kap 4, sid. 3 f.).

Alltså: utan sinnesändring till iklädning finns ingen tvagning i blodet. Ty där finns ingenting att rentvå. Man måste åtminstone vara rotbarnet med rotkläderna för att kunna bli tvagen. Därför säger Petrus: "*Ändren sinne och omvänden eder, på det att edra synder må bliva utplånade*" (Apg 3:19).

Men naturligtvis "tvådde sig det stora Sardes dagligen i blodet". Det var skökans tvagning av kläder, som icke finnas till. Och av sådan tvagning är även vårt stora sköko-Sardes fullt. Tänk, vilket gyckel här drives med Lammets blod! Man predikar om blodet och sjunger om blodet och tvår sig i blodet, utan att ha några kläder att två. Sådant är hädelse. Också sitter ju skökan i purpur och scharlakan på djuret, som är fullsatt av hädiska namn (Upp 17:3, 4).

Nu ett ord om "kläderna" i den lutherska förfalskarekyrkan.* De sägas vara Kristi rättfärdighet, som kommer människan till del i rättfärdiggörelsen och nyfödelsen.

Men nu läres det om rättfärdiggörelsen och nyfödelsen, att de skola strängt och noga skiljas från varandra. Ty så heter det: "Varken nyfödelsen eller helgelsen få inblandas i rättfärdiggörelsen såsom nödvändiga eller därtill hörande" (Kap 8, sid. 83). Rättfärdiggörelsen och nyfödelsen skola alltså stå utanför varandra eller stå liksom på två parallella linjer (Kap 8, sid. 85).

Sålunda få vi två uppsättningar av kläder, en i rättfärdiggörelsen och en i nyfödelsen. Och de skola stå helt och hållet utanför varandra. Men att samtidigt gå med två dräkter, som skola föras parallellt med varandra, det är ju en ren omöjlighet.

Beträffande de kläder, som givas i rättfärdiggörelsen, så sägas de

* Här förutsätta vi särskilt vårt 6:e och 8:e kapitel som kända.

utgöras av Kristi tillräknade och ofödda rättfärdighet. Och den är absolut fullkomlig; så ock kläderna, ja, de sägas göra människan lika fullkomlig, som Kristus är (Kap 8, sid. 83 f.). De kunna följaktligen aldrig befläckas. Ty det absolut fullkomliga är evigt obefläckbart. De behöva alltså icke tvås. Och för övrigt: att två Kristi fullkomliga rättfärdighet i Kristi blod, det vore ju ett vanvettigt gyckel.

Och beträffande de kläder, som givas i nyfödelsen, så utgöras de av Kristi rättfärdighet i gestalten av den nya människan. Det är rätt. Och dessa kläder kunna befläckas och måste tvås i blodet. Det är ock rätt. Men nu anses icke dessa kläder såsom "nödvändiga" till personlig frälsning "eller därtill hörande", ty man är fullkomligt frälst genom dem, som man fick i rättfärdiggörelsen. Vartill tjänar då här Lammets blod? Jo, till en slätt obetydlighet, då det neddrages till att rentvå det, som icke behöves för frälsning. Detta är hädelse. Och den se vi ju tydligt i praktiken. Kristi dyra blod får stå i den gamle Adams tjänst och "frälsa" hans liv i en helgelse, som icke är nödvändig för frälsning. Vilket själafördärv! Den som har ögon, han ser det.

Vi återgå till dräkten nr 1. Den tänker man sig bestå av Kristi blott tillräknade och alltså ofödda rättfärdighet. Men denna rättfärdighet kan aldrig bliva några kläder. Ty andliga kläder bestå av ande och komma till stånd blott genom födelse av ande. De äro de heligas "rättfärdigheter", såsom vi sett (Kap 9, sid. 83). Och med dessa "rättfärdigheter" kan aldrig menas en blott utvärtes och ofödd rättfärdighet, utan en född rättfärdighetsande, som är ett med den första kärleken och de första gärningarna eller pingstkläderna från höjden.

Alltså *kan* Kristi ofödda rättfärdighet *icke* vara några personligt frälsande kläder. Och vi *behöva* icke några kläder av denna rättfärdighet. Ty den rättfärdigheten *hava* vi. Den är tillräknad *alla* människor till syndens icke-tillräknande till fördömelse. Denna rättfärdighet är den världsfamnande och världsruvande rättfärdighetsanden med slaktmärket. Han sveper sina överskylande och försonande vingar kring hela världen och kring varje människa. Där ha vi nog av blott tillräknad och ofödd rättfärdighet. Och låt oss icke göra oss några personligt frälsande kläder av *de* vingarna. Ty därtill låna de sig aldrig. För att bliva kläder måste de taga sig väg genom födelsen och bliva "de heligas rättfärdigheter".

Den lutherska förfalskarekyrkans grundfel består här såsom överallt däri, att hon lägger den personliga frälsningen i det ofödda, där den i tid och evighet aldrig ligger. Hon tager miste på rättfärdiggörelse. Hon tager världsrättfärdiggörelsen i stället för pingsträttfärdiggörelsen, som är ett med nyfödelsen, vilken är *rättfärdigfödelse* med livsrättfärdighetens kraftkläder från höjden.

Luther fastslog läran om Kristi personligt frälsande rättfärdighet i dessa ord: "Kristi rättfärdighet är till genom födelse" (Kap 8, sid. 37). Och i enlighet därmed bestämde han rättfärdiggörelsen såsom en födelse- eller skapelsehandling, genom vilken "*vi få ett annat, nytt och rent hjärta*" (Kap 8, sid. 44 f.). Se där ha vi kläderna. De bestå i "ett annat, nytt och rent hjärta", som står inne i Jesu hjärta och lever av Jesu hjärta och vilar i Jesu hjärta och drives av Jesu hjärta och renas sekundligen i Jesu hjärteblod; och det med en villighet, ömhet och flit, så att gråstenen kunde gråta därvid. Ja, där ha vi dräkten, den ena och den enda, den varma och vita. Det känna I ock, I Herrens heliga, särskilt vid

namnsdagsfesterna med Herren på Tabor. Kroppen kännes så lätt. Blott några grader till uti värme, och himmelfärden begyntes. Det strålar så vitt, så förunderligt vitt. Och då I kommen från en sådan fest, då ären I som Stefanus *fulla av tro, fulla av helig ande, fulla av nåd, fulla av kraft, fulla av vishet* (Kap 8, sid. 32 f.), ja, fulla av de heligas fem "rättfärdigheter". Och edra ansikten stråla som hans, stråla av dräkten, den rena, vita och dyra.

Men denna Luthers lära om Kristi rättfärdighet, som är till genom födelse, och om rättfärdiggörelsen, som är en födelsehandling, har den efterlutherska kyrkan förkastat såsom den svåraste villfarelse. Den ena och enda dräkten har hon rivit sönder i två delar och av dem gjort två dräkter, som ingen människa i världen kan ha på *en* gång. Men denna ödesdigra förfalskning av kläderna skola vi *noga* akta oss för och icke taga del i hennes folkfördärvande synder och få del i hennes plågor.

I beskrivningen på det stora Sardes säger Herren: "Jag har icke funnit dina gärningar fullkomliga inför min Gud." Alltså kräver Herren fullkomliga gärningar, och det oeftergivligen. Och följaktligen äro fullkomliga gärningar det samma som de första gärningarna, vilka han kräver oeftergivligen.

Fullkomliga inför Gud äro alla gärningar, som äro förstabudsmässiga, firsidigt **allt**-mässiga. Fullkomligheten ligger icke i gärningens syndfrihet, ty någon sådan gärning finns icke på jorden; utan den ligger i gärningens prima kvalitet. En sak kan hava prima kvalitet, även om den har många fel och brister. Så t.ex. ett äpple. Det kan vara av bästa slag, även om det är maskstunget på någon punkt eller är stött eller har "revor och trasor", ja, även om det har alla dessa fel och fler på en gång.

Där mönstrar en finner den "första kärleken", som har Gud till Gud *och ingen mer*, där finner han alla gärningar förstklassiga, d. ä. fullkomliga, och där går han all ofullkomlighet med tystnad förbi. Så fann han det hos "de få namnen". Deras gärningar voro fullkomliga, ty de stodo inom förstabuds-**alltet** och gjorde alltid i det. Därmed stodo de så högt i kvalitet, som de kunde komma i denna världen. Och därför gjorde han ingen anmärkning mot dem.

Det finns två slags fullkomlighet, en som *kan* och *måste* uppnås redan i denna världen, samt en som uppnås först i en annan värld. Denna senare är den syndfria fullkomligheten.

Den förra hade Paulus och många med honom uppnått. "*Vi, som äro fullkomliga*", säger han (Fil 3:15). Den senare hade han icke uppnått: "*Jag är ännu icke fullkomlig, men jag far därefter*" (v. 12).

Den förra fullkomligheten framhålles ofta i skriften och inskräpes med starkt eftertryck. *Glädjen skall vara fullkomlig* (Joh 15:11; 16:24; 17:13), *kärleken fullkomlig* (1 Joh 2:5; 4:12, 17, 18), *tron fullkomlig* (Hebr 10:22; Jak 2:22), *förståndet fullkomligt* (1 Kor 14:20), *de heligas enhet fullkomlig* (Joh 17:23); *ja, de heliga skola stå fullkomliga* (Kol 4:12); *vishet tala vi bland de fullkomliga* (1 Kor 2:6); *den stadiga maten tillhör de fullkomliga* (Heb 5:14) o. s. v.

All denna fullkomlighet fanns i Smyrna, i det prima Tyatira och i det prima Sardes, så ock hos Antipas. Och all denna fullkomlighet sammanfattar Herren i uttrycket "fullkomliga gärningar", som äro den

prima och sekundliga stamgärningen med sina prima och dagliga fruktgärningar, vilken gärningsmekanism är detsamma som Stefanus' femsidiga fullhet eller de sju andarnas sju sidiga klädnad.

Fullkomligheten står i förstabuds-**alltet**, ha vi sagt. Och det se vi ju tydligt av Herrens ord till den rike ynglingen: "*Vill du vara fullkomlig, så sälj det du äger och giv åt de fattiga, och du skall få en skatt i himmelen*" (Matt 19:21). Se där ställde han just det första budet inför den unge mannen. Bort med merguden, så att Gud i himmelen blir Allt och blir En "och ingen mer"! Se där avkrävdes honom förstabuds-**alltet**. Den prima förstabudsgärningen, alla prima gärningars rot- och stamgärning, förelägges honom. Och hade han gjort den gärningen, då hade han blivit »**fullkomlig**», säger Herren. Var lägger då Herren fullkomligheten? Svar: i förstabuds-**alltet** eller i en tro, som av **allt** hjärta, **all** själ, **all** kraft och **allt** förstånd gör Gud till sin Gud och ingen mer, och därmed nästan till broder.*

Alltså kräver Herren förstabudsfullkomligheten såsom roten och stammen till all fullkomlighet. De se vi tydligen här. Merguden måste ut, om Gud skall gå in. Säljas måste han, det är, fullkomligt frigjord från honom måste jag bliva, i annat fall blir jag icke "fullkomlig". Och blir jag icke det, så blir det i tid och evighet ingen förstling av mig. På förstabuds-**alltet** låter Herren aldrig pruta med sig. Icke "ett öre" slog han av åt den rike ynglingen. Förfärande allvar! Och dock så undanskjutet, kringgånget och nedtystat bland flertalet av vår tids troende! Ordet i ande och kraft om den *oundvikliga* fullkomligheten är mycket sällsynt i alla kyrkor. Man har det första budet såsom "lag", icke såsom ängelns eviga evangelium från himmelens mitt.

"De få namnen" voro fullkomliga. Och deras fullkomlighet sattes dagligen på hårda prov i sköko-Sardes. Men de genomgingo alla prov utan att besmitta sina kläder. Och så fingo de det höga betyget: »**Värdiga**».

Denna värdighet ägde ock Smyrna och det prima Tyatira, så ock Antipas. Och den är oeftergivlig. Den förutan intet förstlingsskap. Blott för de "värdiga" springa paradiset's portar upp. Ty blott de, som i "ståndaktighet och tro uthärdat förföljelser och lidanden", kunna "*i Guds rättvisa dom aktas värdiga Guds rike*" (2 Tess 1:4, 5).

Förstlingsvärdigheten är alltså icke blott medfödd i och genom den medfödda dräkten, som är en konungslig och prästerlig skrud, utan den är även förvärvat genom den höga dräktens bevarande från besmittelse. Och därför tillskriver Herren de få namnen denna värdighet såsom en förtjänst, vilken de vunnit genom arbetet med fruktan och bävan på sina själars dagliga frälsning och genom *all*-fliten i de sju heliga trostringen på att göra sin kallelse och utkorelse fast (2 Pet 1:5–11).

Den värdighet, som Herren oeftergivligen kräver av alla heliga, är alltså den, att de icke besmitta sina kläder genom djuravlelsen, som gör slut på den oeftergivliga förstabuds-fullkomligheten och därmed gör slut på dräkten och därmed slut på bruden.

Men det finns mycken annan orenhet, som icke är djuravlelse, och som icke dödar den första kärleken, såsom vi sett. Och här kunna

* Av den unge mannen krävde Herren ett säljande i bokstavlig mening, detta bland annat för att han skulle kunna följa honom även i yttre mening. Men detta säljande är icke huvudsaken; utan den är ett andligt säljande av allt, så att man icke själviskt äger ett enda öre av det man äger.

somliga gå längre än andra i renhet, nämligen genom att i en djupare syndkänedom och botfärdighet intränga i en djupare blodtvagning och därmed i själarnas djupare "rening i lydnad för sanningen (1 Pet 1:22).

Och så uppstå olika grader inom den gemensamma värdigheten, beroende på olika grader i budhållning inom den gemensamma förstabudsfullkomligheten. Ty genom budhållning blir man stor, och genom budsläppning blir man liten, säger Herren (Matt 5:19).

Och så kunna somliga komma så långt i budhållning och därmed stiga så högt i värdighet, att de i Guds rättvisa dom aktas värdiga paradisetts högsta sfär.

2

Löftet

"Den som övervinner, han skall så bliva klädd i vita kläder, och jag skall icke utplåna hans namn ur livets bok, och jag skall bekänna hans namn inför min Fader och inför hans änglar."

Nyss hade Herren sagt om "de få namnen", att de skola vandra med honom i vita kläder. Denna vandring var för honom så viss, som om den redan begynt. De hade nått den fasthet i sin kallelse och utkorelse, att "de icke någonsin skulle falla", och så stodo de nu inför "den rikliga ingången i vår Herres och Frälsares, Jesu Kristi, eviga rike" (2 Pet 1:10, 11).

För dem var alltså helgelsen icke någon obetydlig parallellsak till en fullkomlig rättegångsfrälsning, utan de hade farit och foro efter densamma såsom något, utan vilket "*ingen skall se Herren*" (Heb 12:14). Och de stodo nu vid helgelsens mål. De hade fullbordat den i Guds fruktan (2 Kor 7:1). Och i denna fullbordan låg omöjligheten att falla. Troligen hade de nu icke långt kvar till den prima döden. Också se vi ju av Herrens uttalade visshet om deras paradisliv med honom, att han börjat "uppfästa sin klädnad" för att betjäna dem vid det fjärde bordet.

Och märk nu i Sardes-löftet en alldeles enastående sak. Herren indrager "de få namnen" i själva löftet, något som icke sker med de prima i de andra breven. Han säger: "Den som övervinner, han skall *så* (nämligen *så* som 'de få namnen') bliva klädd i vita kläder." Därmed fastslår han än en gång sin visshet om deras vandring med honom i vita kläder. Sardes-löftet är för dem "en given sak", så viss, som om de redan fått den. Övervinnandets villkor är alltså av dem redan uppfyllt. De voro numera oövervinneliga övervinnare. Därför indrager han dem i löftet såsom exempel på, huru alla övervinnare i alla församlingar skola klädas en gång. De skola så klädas som "de få namnen", nämligen i och för vandringen med honom.

Alltså, då han säger: "Den som övervinner", så gäller detta icke "de få namnen". Ty att de skulle stå orubbliga övervinnare till änden, det har han förutsett och angivit såsom visst. Utan övervinnandet gäller närmast det stora Sardes. Denna djupt fallna församling höll han ännu i sin hand; och han hade nu ställt henne infor kravet på ny sinnesändring till ny iklädnad av de sju andarnas sjudidiga dräkt. Komme denna klädnad till stånd, och bevarades den obesmittad intill änden, då vore övervinnandets villkor uppfyllt; och då skulle denna församling en gång, i likhet med det prima Sardes, få vandra med Herren i vita kläder. Här

se vi alltså Guds stora barmhärtighet och gränslösa nåd, som ställer i utsikt för till och med ett under-sekunda Sardes att åter få bli en prima Sardes.

Men låt oss akta oss för att lösrycka denna nåd från dess samband med rättfärdigheten.* *"Faren icke vilse. Gud låter icke gäcka sig. Ty vad en människa sår, det skall hon ock skörda"* (Gal 6:7). *"Den som gör orätt, han skall få igen den orätt han gjort, utan anseende till personen"* (Kol 3:25). Detta är sagt till de troende galater och kolosser. Alltså gå de troende icke fria från syndens rättvisa lön. Nej, tvärtom; straffet drabbar dem hårdare än andra. *"Den tjänaren, som visste sin Herres vilja, men icke gjorde efter hans vilja, han skall straffas med många slag"* (Luk 12:17).

Redan djuravlelsen försätter människan i ett straffområde, där Guds vrede måste "fullbordas" på henne. Och djurfödelsen försätter henne i ett långt hårdare straffområde, där kalken måste tömmas till botten. Denna omutliga rättfärdighet ställer Hesekiel inför den judiska skökan i dessa förfärande ord: *"Därför att din orenhet är så skändlig, och därför att du icke blev ren, huru jag än sökte rena dig, därför skall du nu icke mer bli fri från din orenhet, förrän jag släckt min vrede på dig"* (Hes 24:13).

Skökoanden försvinner aldrig på annat sätt än att uppbrännas. Därför säges det om den stora skökan, att hon skall uppbrännas i eld. Något av denna andeeld måste varje skökomänniska genomgå.

Men där strafflidandet för skökosynden får bli ett födslokval till liv, där födes det nya pingstbarnet med de sju andarnas klädnad. Ur detta lidandes- och reningsdjup, som står i rättvist förhållande till syndadjupet, uppstiga åter den första kärlekens rena höjder, som äro Sions berg. Och om nu människan förbliver på detta berg och därmed uppfyller övervinnandets villkor, då skall hon *så* bli klädd som "de få namnen".

Alltså, I av skökan besmittade och fördärvade själar, det är möjligt för eder att återvinna allt, ja, allt som I förlorat. Men I måsten genomgå den rättvisa elden, som annars griper eder i den första himmelen till rättvis skada av den andra döden. I måsten förtjäna betyget: **Värdiga**, för att i Guds rättvisa dom kunna "aktas värdiga Guds rike".

Men om I fortsätten skökosynden och likt Jesabel icke viljen ändra sinne, då återstår för eder ingenting annat än — "utrotelsen". Och den är en total utrotelse ur Guds skapelse. Och det är skökans plåga i evigheters eld och rök (Upp 19:3).

Nu ett ord om löftets innehåll. Det innehåller tre saker: kläderna, namnet och vandrigen. Alltså först:

Kläderna

Om dem ha vi nyss talat. Ty de vita kläder, som här utlovas, äro väsentligen desamma, som de heliga bära på jorden. Skillnaden är blott den, att de övergått i paradiskläderna. Det sker genom den 3:e födelsen, som fulländas i den första uppståndelsen, då även kroppen blir iklädd de 7 andarnas eviga härlighet.

Vita voro kläderna redan på jorden. Ty deras grundväsen är den

* Här förutsätta vi kännedom om "Kristi och människans straff-lidandesområden" (Kap 6, sid. 21 f.).

födda förstabudsfullkomligheten. Och den står inne i Kristi förstabudsfullkomlighet, så innerligt som vatten i vatten, och vilar i den, renas i den och drives av den. Men paradisiskt vita, d. ä. absolut syndfria, blevo de icke. Det bliva de först genom den "vita stenen", som gives i den första himmelen.

Kläderna här på jorden äro vardagsdräkt, söndagsdräkt och högtidsdräkt. På den första ligger huvudvikten. Och denna dräkt övas och prövas i det taggiga och riviga söckenlivet och "renas genom lydnad för sanningen" i hennes ofta hundrafaldiga krav på blott en enda dag. — Vardagsdräkt, vardagsbord och vardagsliv! Då du kan *se* paradiset i dem och *smaka* paradiset i dem och *fasthålla* paradiset i dem, då är du mogen för paradiset. Ja, då är din förstabuds-fullkomlighet, såsom "de få namnens", fullgången för den 3:e födelsen.

Men icke blott söckendagar. De heliga hava sina "söndagar", som icke alltid sammanfalla med jordens söndagar. Och då övergår vardagsdräkten i söndagsdräkt. Denna senare är jämnt 7 grader varmare än den förra. Och den vill giva sju gradigt högre värme åt sockendräkten i och för den kommande söckenveckan. Tag vara på de 7 graderna, ty "veckan" kan bli lång, och mot slutet vill termometern gärna sjunka, som du vet.

Men de heliga hava ock sina "högtidsdagar", som icke alltid sammanfalla med jordens högtidsdagar. Då övergår vardagsdräkten i högtidsdräkt. Det är *då* födelsedagsfest, namnsdagsfest och iklädningsfest. Den firas i regel efter genomgången "skräckvecka" och till djupare och renare iklädnings av de 7 andarnas 7 "rättfärdigheter". Men stundom firas den på ett "Tabor", som bådär ett Golgata. — Högtidsdräkten har någon gång så höggradig värme, att kroppen är nära att förvandlas, såsom skedde med Hanok; och alltid förvandlas den något.

Av dessa tre dräkter och särskilt av den tredje veta Herrens heliga, att det finns en fjärde. Men *vad* den är veta de icke. Ty den kommer med någonting nytt, som övergår alla deras känslor och begrepp. Blott den, som fått paradisdräkten, vet vad den är.

Namnet

Om det ha vi ock talat, särskilt under Pergamus-löftet. Det är paradismamnet eller mamnet "**Jag är** av, genom och till Jehova i den förhärligade Jesus Jehova", eller »**Jag är**» i Jesu »**Jag är**», sådan han *är* i Guds paradisi.

Herren talar här om mamnet i samband med talet om kläderna. Där råder ock ett innerligt samband mellan namn och dräkt. Ty i mamnet »**Jag är**» står dräkten. Att vara ett »**Jag är**» i Jesu »**Jag är**», det är att vara klädd i "Jesus-kläderna". Blott den, som är ett »**Jag är**» den eviga kärleken, rättfärdigheten, livsnåden och anden, är klädd i den eviga kärleken, rättfärdigheten, livsnåden och anden. På varje punkt i min varelse, där Jag är "Andens lag", där är jag klädd; men på varje punkt, där jag icke *är* "Andens lag", där är jag naken.

Pingstnamnet är de 7 andarna i gestalten av den nya människan; pingstkläderna äro de 7 andarnas andelag, som är tubudslagen (Kap 5, sid. 10 f.). Mamnet innefattar alltså mer än kläderna, ty det innefattar även det oförlorbara människoväsendet. Kläderna äro detta väsens tubudsgestalt, som gått förlorad genom synden, men återvunnits i den

andra födelsen. Namnet inbegriper både personen och dräkten.

Nu säger Herren om övervinnaren: "Jag skall icke utplåna hans namn ur livets bok." I grundtexten står: "*förvisso icke*".

Vad ligger då i denna starka negation? Jo, tydligtvis två saker. Först: att han skulle kunna utplåna deras namn, nämligen enligt Sinairätt. Det är en allvarlig påminnelse om, att namnet står i boken av nåd och står där i all evighet blott av nåd. Och därför sjunges det i all evighet så: "*Frälsningen tillhör vår Gud, som sitter på tronen, och Lammet*" (Upp 7:10).

Men där ligger ock ett kraftigt erkännande av, att namnet är "värdigt" att stå i boken, nämligen enligt Sionsrätt. Ty namnet har övervunnit sitt mot-namn, vilddjursnamnet. Och det övervinnandet kom visserligen till stånd genom Guds nåd, men även genom ett sådant användande av nåden, att han kunde fullborda sitt nådeverk i människan. Utan detta trogna användande av nåden förmår Guds nåd ingenting. Den står helt enkelt maktlös inför den, som nedgräver pundet. Också se vi ju, att nåden förmådde ingenting hos Judas.

I uttrycket: "Jag skall förvisso icke utplåna hans namn ur livets bok" ligger alltså den "vita stenen", som gives blott av nåd, men av "rättvis nåd i Guds rättvisa dom".

"Och jag skall bekänna hans namn inför min Fader och inför hans änglar." De heliga bekänna Jesu namn på jorden genom att vara namn i hans namn eller vara ett »**Jag är**» i Jesu »**Jag är**». Och så kommer det en dag, den stora dag, då *han* bekänner deras namn. Men huru? Jo, just genom att vara ett namn i *deras* namn eller genom att vara ett sådant »**Jag är**» i deras »**Jag är**», att deras namn omfödes i härlighetsnamnet.

Detta utesägligt härliga bekännande sker inför hans Fader och inför hans änglar. I samma stund, som Herren för fram sina heliga inför honom och säger: "Fader, se här ditt namn på barnens pannor", i samma stund framväller en flod av evig härlighet från Ur-Jehovah genom Jesus Jehova och omföder deras namn till det höga och härliga paradismamnet, som ingen känner utom den som får det.

Bekännandet av namnet är alltså detsamma som den 3:e födelsen, vilken är oskiljaktig från den 3:e rättfärdiggörelsen, som betecknas med den "vita stenen".

Vandringen

Löftet om denna vandring gav Herren åt "de få namnen", innan han framställde Sardes-löftet; såsom vi sett. Men sedan indrager han vandringen i detta löfte genom orden: "så bliva klädd i vita kläder", nämligen i och för en sådan vandring, som han nyss nämnt.

I Guds paradiskårader råder den djupaste stillhet och vila i den fullkomliga och eviga tubudskärleken. De äro alltså evighetsstillhet och evighetsvila, som ock äro högsta rörelse och högsta verksamhet.

Där äro alla stadda i vandring med Herren, en vandring som aldrig slutar, ty där finnas oändliga härlighetsfält och omätliga salighetsrymder att genomvandras.

Och det härligaste i denna vandring är det, att den försiggår så nära Gud, som människor kunna komma, alltså i själva den innersta strålgansen av hans oändliga majestät såsom skapare och Fader.

Allt, som finnes i himlarna och på jorden, skola de, vilkas namn

blivit bekända inför Gud Fader, genomvandra för att lära känna hans härlighet, makt och kraft.

Där skola alla de heligas boningar besökas till umgängelse i den eviga tubudskärleken och till tack och lov för Guds underbara ledning och utsägliga nåd med var och en av dem.

Boningarna äro byggda av denna ledning och nåd och avspegla varje sekund i de heligas liv. Allt vad de känt och tänkt, talat och gjort står där renat och omfött i gestalten av en evig boning. Deras djärvaste förhoppningar och böner stå där uppfyllda långt utöver vad de kunnat begära eller tänka. Där mottagas besök av fränder och vänner. Där sluta en fader och en moder alla de barn i sin famn, vilka de, ofta under hetaste tårar, lagt i Guds hand.

Där skola alla skapelsens krafter och under skådas och kännas i deras eviga djup och härliga sammanhang. Där är fråga om alltings innersta *väsen*, som på jorden var otillgängligt. Vandringen går icke utanpå; den är en alltings *genomvandring*.

Där blir mycket att genomvandra. Allt skall genomgås, från det minsta till det största. Tag t.ex. ett träd. Vi välja en ek. Hon skall genomvandras. Blott ett av hennes löv, som är mycket olik alla de andra, inrymmer flera härlighetsunder, än här gått dagar sedan tidens begynnelse. — Och så skall varje hennes gren och hela hennes rot och stam och alla hennes knoppar, blommor och frukter genomvandras. Här avslöjas otaliga under och härlighetsdjup, som bringa alla vandrare på knä i tillbedjan inför Skaparen. — Och så skall hela hennes historia genomvandras alltifrån hennes skapelse av Ur-Jehova i Jesus Jehova och fram genom hennes suckar under förgängelsen och hennes smärteväg till paradiset i "jordens hjärta", och fram genom hennes 2:a födelse i världspingsten till den härliga tusenårseken, och fram genom hennes 3:e födelse i den stora världsförnyelsen, där hon övergår i den nya eken på den nya jorden, och så fram genom hennes frukter i "varje månad", vilka alltid äro "*nya*". Och så kan eken aldrig fullt genomvandras. Vandringen fortgår i "evigheternas evigheter".

Och på samma sätt med allahanda träd, buskar, blommor och gräs och med allahanda djur, ja, med stenar och jord. Allt skall genomvandras. I allt skall Gud Allt skådas och tillbedjas i den paradisiska hänryckningens utsägliga fröjd. I allt strålar Skaparens kärlek och majestät vandraren till mötes. Genom allt framväller floden av livets vatten från Guds och Lammets tron. Allt är renaste och klaraste "kristall", som i otaliga strålar bryter och dämpar det i sig självt outhärdliga ljuset från tronmajestätet ovanför skapelsen.

Har t.ex. en ek någon gång avslöjat sin paradisgestalt inför dig, då anar du vad hon har att visa dig i Guds paradiset. Har blomman kastat en stråle av "kristall" in i ditt hjärta, då förstår du vad hon har att giva dig i de evigt gröna ängderna. Och då är skapelsen för dig, trots all dess förvildning och oordning, dock "Guds tempel" och skall bliva för dig det oändliga härlighetstemplett i all evighet.

Men ännu mer. Upp med blicken, I Herrens heliga, upp till stjärnornas "härskara"! Redan här på jorden kunna människorna lära känna dessa väldiga och otaliga världar, som gå sina majestätiska banor däruppe i den 2:a himmelen. Denna kunskap är i detta livet mycket ofullkomlig, men skall såsom all kunskap bliva fullkomlig en gång. Paradiset sfärer omfatta hela världsbyggnaden. Där skola alla dessa

världar genomvandras. Alla dessa tusentals nebulosor (vintergator) med sina miljoner solsystem skola genomgås i smått och i stort. Och alla de levande varelser, som finnas i dem, skola de heliga lära känna. Där bli otaliga boningar att besöka och härliga bekantskaper att göra. Där skolen I mötas av under i allt högre och högre grad, som kasta vandrarnas hela skara på knä inför Gud i hänryckningsfröjd utan like och namn.

Tänk, när alla dessa världar på förnyelsens stora dag stämma upp den oändliga och eviga världsorkestern med de sju tordönen såsom basstämmor!

Tänk, när hela skapelsen sjunger kerubernas sång: **Helig, helig, helig, är Herren Gud, den Allsmåttige och Evige!**

Då skolen I, Herrens heliga, kasta edra kronor inför tronen och säga: **Du, vår Herre och Gud, är värdig att mottaga pris och ära och makt, ty du har skapat allt, och därför att så var din vilja, kom det till och blev skapat** (Upp 4:11).

Under hela denna vandring både "härnere och däruppe", både före och efter världsalltets förnyelse, behövs det en följeslagare och vägvisare. En sådan har Herren utlovat. "De skola vandra med mig", *med mig*.

Och till tjänst under vandringen stå alla de änglar, inför vilka Herren bekant de heligas namn. Och de äro till antalet myriader. Och alla dessa änglar och alla de heliga äro klädda i vita kläder. I sanning en väldig och lysande skara och ett högtidligt tåg genom alla världar och alla evigheter.

Och när denna vandring fortgått så många "år", som där är droppar i havet och sandkorn i jorden, så har den blott nätt och jämnt börjat. —

O, I Herrens heliga, förstlingsskapet kostar någonting, ja, stundom livet; men så kommer det ock att smaka.

I gån en härlighet till mötes, som ingen tunga kan utsäga. Ja, allt vårt tal om densamma är att neddraga den.

Varje sekund av lidande och kamp härnere lönas med oändlig fröjd och härlighet däruppe.

O, vad är vårt lilla jordiska och timliga ve mot det himmelska och eviga väl, som det föder!

Och nu hav tack, du lilla prima Sardes, för ditt höga föredöme på renhetens väg till den fullkomliga renhetens land, vägen genom död till liv!

Vi skola minnas ditt bergfasta jungfrustånd, dina obesmittade kläder och ditt lidande och din kamp för din första kärlek.

Vi skola minnas din strålande förstabudsfullkomlighet, som stod högt över världen med alla dess ting, och din fullbordan i helgelse, som tillförsäkrade dig löftet redan på jorden.

Och med den barmhärtige Gudens hjälp skola vi förvisso följa dig efter och vara ett litet prima Sardes här och där i vårt stora vilddjurs- och sköko-Sardes.

Den prima döden du dog; ditt namn är bekant inför Gud och hans änglar; länge har du vandrat i kläderna vita; många boningar har du besökt och fått besök i dina; många kära har du tryckt i din famn; många

världar har du lärt känna; utsägliga under har du skådat, och oändligt mer skall din höge ledsagare visa dig — ja, lycklig är du, Sardes, det prima! O, att vi vore med dig hos Gud, vår Fader, och vår Herre och Frälsare, Jesus Kristus. Eja, eja! — en gång äro vi där. Ty "frälsningen tillhör vår Gud, som sitter på tronen, och Lammet." Amen.

VI

Laodicea*

Och skriv till församlingens ängel i Laodicea:

"Detta säger han som är Amen, det trovärdiga och sannfärdiga vittnet, begynnelsen till Guds skapelse: Jag känner dina gärningar, att du är varken kall eller varm. Jag ville, att du vore antingen kall eller varm. Därför, emedan du är ljum och varken kall eller varm, skall jag utspy dig ur min mun. Du säger: 'Jag är rik, ja, rik är jag vorden och behöver intet': och du vet icke, att du är den mest eländige och ömkansvärda och fattiga och blinda och nakna. Därför råder jag dig att av mig köpa guld, som är luttrat i eld, att du må bliva rik, och vita kläder att kläda dig i, att din nakenhets skam icke synes, och ögonsalva att smörja dina ögon med, så att du kan se. Alla dem jag älskar, tuktar och agar jag. Så var nu ivrig och ändra sinne. Se, jag står för dörren och klappar: om någon hör min röst och upplåter dörren, så skall jag ingå till honom och hålla måltid med honom och han med mig.

Den som övervinner, honom skall jag låta sitta med mig på min tron, såsom ock jag har övervunnit och satt mig med min Fader på hans tron. Den som har öra, han höre vad Anden säger till församlingarna."

1

Övervinnandet

Vad sökte Herren i Laodicea? Blott ett: gärningarna. Det se vi av begynnelsetexten: "Jag känner dina gärningar." Och han sökte naturligtvis här såsom i Efesus "de första gärningarna" eller såsom i Sardes "de fullkomliga gärningarna", som äro pingstdagsgärningarna: den prima och sekundliga stamgärningen med sina prima och dagliga fruktgärningar.

Vad sökte Herren i Laodicea? Blott ett: övervinnandet. Det se vi av slutordet: "Den som övervinner" o.s.v. Och han sökte naturligtvis här såsom i Efesus det första övervinnandet, "den första kärleken", som är pingstdagskärleken, den prima och sekundliga stamkärleken med sin prima och dagliga frukt kärlek.

Och vad fann Herren i Laodicea? Ingenting av det han sökte; icke ens något sekunda; hela församlingen var nedsjunknen i det undersekunda. Laodicea är sämst.

"Jag känner dina gärningar, att du är varken kall eller varm, utan ljum." Där har vi alltså Laodiceas gärningar. De äro dessa: "Du är varken kall eller varm, utan ljum."

Här se vi återigen, huru mycket Herren inlägger i ordet "gärningar", nämligen hela livet, både stamgärningen och fruktgärningarna. Kallt

* Laodicea är den 7:e församlingen, men vi göra henne till den 6:e, emedan hon har mycken likhet med sköko-Sardes.

hjärta är kalla gärningar; varmt hjärta är varma gärningar; ljumt hjärta är ljumma gärningar. De sista äro de sämsta. Och blott sådana fann han i Laodicea. De voro otrons sekundliga stamgärning med sina dagliga fruktgärningar, men under det starkaste sken av att vara trons prima gärningar.

"Jag ville, att du vore antingen kall eller sjudande." Så står det i grundtexten*. Alltså vill Herren hava antingen full värme eller full köld hellre än det ljumma. Varför? Jo, på kokpunkten dö de flesta bakterier, och på fryspunkten ligga de åtminstone i dvala, men i det ljumma trivas de bäst. I Smyrna så ock i det prima Tyatira och i det prima Sardes stod man på "kokpunkten", i sköko-Sardes stod man på "fryspunkten", i Laodicea var man "mjölkvarm". Där voro också alla skadliga "bakterier" och vederstyggliga "maskar" i livligaste rörelse. Därav Herrens vämjelse: han vill "kräkas".

I Sardes var man kall, i Laodicea var man ljum. På förra stället gjorde man icke mycket väsen av sig; man var rätt och slätt död. På det senare stället var man ock död, men under det starkaste sken av liv och med ofantligt höga tankar om sig själv. Sardes är graven med en liten smula vitt, så att den är grådaskig. Laodicea är graven med den vitaste vitmening.

"Jag är rik, ja, rik är jag vorden och behöver intet." Det var den bärande kraften och den allt behärskande grundtonen, ja, just "den goda tonen" i Laodicea. Denna "rikedom" var "Laodicea-livet" i Laodicea-döden.

I Sardes gick allt liksom av sig självt, slött och dött, efter gammal vana. Men i Laodicea bäres vanan upp av en väldig hänförelse. Ty hon bäres av det äckliga självbehagets och den pösiga självbespeglings djuravlelse, som giver "ljuvlighet", och djurfödelse, som giver "modersglädje", vilket allt sätter natur-anden i en "mjölkvärme", som tages för den prima och djurdödande "100-gradersvärm". Här ha vi "syndens bedrägeri" i dess djupaste och lömskaste gestalt, vilket är alldeles okänt på det sekunda och under-sekunda stadiet.

"Jag är rik, ja, rik är jag vorden och behöver intet." Här har alltså verket fullkomligt utträngt Verkaren. Man tager blott skenet av hans namn. Den härliga gudsskapelsen har blivit självskapelsen. Vad som i Efesus var begynt är fullbordat i Laodicea. Man har glidit ned ända till botten i det "finare" merguderiet. Den "rika" apparaten av predikande och hörande, av bedjande och sjungande och av arbete för Guds rike har blivit det allt, som trätt i stället för Gud Allt och Gud En. Andliga slagord i riklig mängd, fraser och frasverk i myckenhet, ett nitiskt bestyr med fatets och bågarens utansida — med sådant dolde man den inre tomheten och ruttenheten. Konsten att nalkas Gud med läpparna, under det att hjärtat är långt ifrån honom, är här driven till sin höjd.

"Jag är rik, ja, rik är jag vorden och behöver intet." Kvantiteten, kvantiteten — den är Laodicea-guden. Här vråker, häver och bröstas man sig som fariseen i templet och lägger upp såsom han stora högar av "rikedomar". Stor, ja, stor är man vorden, och därför är man en styggelse, ja, spyornas styggelse inför Herren.

Över dörren till kyrkan eller bönhuset i Laodicea stod alltså ordet:

* Zestos, sjudande, av zeo, sjuda, koka. Också översätta somliga detta ord med "sjudande". Så Myrberg. Och om vi översätta det med "varm", så böra vi komma ihåg, att därmed menas "kokvarm".

Rik. Men därunder satte Herren de fem orden: *Eländig, ömkansvärd, fattig, blind och naken.* De Laodiceiska signaturerna, den falska och den sanna, äro alltså dessa:

Rik

Eländig, ömkansvärd, fattig, blind och naken

Och att du är sådan, det vet du icke, säger Herren. Det var det förskräckligaste. Man varken såg eller kände sitt elände. Det var en farligare död än Sardes-döden. Skenväsendet var där ingen stormakt. Man sov utan att drömma. Men i Laodicea drömde man. Och man drömde sig så övermåttan stor, att Herren ville kräkas över de eländiga kräken.

Man trodde sig så visst hava prima tro, kärlek och gärningar, att man skulle gått i döden därpå. Och nåde den, som satte denna prima "rikedom" i tvivel! Laodicea är den mogna, mätta och stinna skökan: **Stor-Stinnta.**

Denna "fattiga, nakna och blinda" församling var alltså i högsta grad "ömkansvärd". Och Herren ömkar sig över henne. Hon behövde "guld, kläder och ögonsalva". Och han "råder" henne att köpa detta av honom.

Alltså först **guld**, nämligen det, som är "luttrat i eld". Detta guld är hans tubudsande, som på korset intog i sig all världens slagg-ande och luttrades ren från den. Och denne guld-ande skall "köpas". Den kostar alltså någonting. Och vad? Jo, skökan "glänser av guld" (Upp 17:4). Också glänste det väldigt i Laodicea. Stora "rikedomar" funnos där. Allt detta guld, som är blott slagg, måste givas ut för Herrens guld. Så högt är priset. Jesu guld-ande för in i en "lika död". Ingår människan i den, då luttras hon ren från slagg-anden, som är skökoguldet. Blott på den vägen får man Jesu guld-ande och blir *verkligen rik*. — Här förestodo heta eldar för den glänsande Stor-Stinntan.*

Och **vita kläder**. De äro ock Jesu tubudsande, såsom vi sett i Sardesbrevet. De kläderna upptogo i sig all världens smutsdräkt på korset och renades från den. Och de skola "köpas". De kosta alltså någonting. Och vad? Jo, skökan är klädd i purpur och scharlakan (Upp 17:4). Också ståtade man väldigt med sådana kläder i Laodicea. Där var man rik på all grannlåt. Men dessa kläder måste givas ut för de "vita kläderna". Så högt är priset. Jesu tubudsande förer in i en lika död. Där står lutgrytan. Och i den sköljes smutsdräkten bort. Sedan iklädes man pingsträkten. — Här förestod het lut för den "smutsgranna" Stor-Stinntan.

Och **ögonsalva**. Den är ock Jesu tubudsande. Den upptog i sig all världens starr- och stockblinde ande på korset och renade sig ifrån den. Så blev den ögonsalvan. Och den skall "köpas". Den kostar alltså någonting. Ja, den kostar ingenting mindre än starr-anden. Jesu tubudsande för in i en lika död. Där opereras för starr. Och det sker genom Jesu skarpsalva, som är hans andes förtärande eld. Därpå smörjes med mildsalvan, som är pingstanden. Blott så får man sin syn. — Här förestod alltså en svidande operation för den blinda Stor-Stinntan. Också övergår nu Herren till talet om tuktan och aga.

* Som vi sågo nyss, så ha vi bildat ordet Stinnta av ordet stinn. Det har alltså ingenting att göra med ordet "stinta".

"Alla dem jag älskar, tuktar och agar jag. Så var nu ivrig och ändra sinne." Här ha vi alltså tre saker: Jesu kärlek och tuktan samt sinnesändringen. Först:

Jesu kärlek. "Alla dem jag älskar", säger han. Till dem hörde alltså de vämjeliga Laodiceerna. Även denna församling, som var den djupast fallna, låg ännu i hans barmhärtiga hand. Det var en hjärtesmältande tröst för henne, om hon vaknade upp och såg sitt förskräckliga elände. Huru vämjelig och vedervärdig hon än var, så älskade han henne dock. Jesu kärlek är **seg-seg**. — Lären härav, I Herrens heliga, att hata Stor-Stinntekräket, men älska det arma människokräket. Här sättes den *seg-sega* kärleken på sina hårdaste prov. Just detta prov fick Herren genomgå, då den judiska Stor-Stinntan förde honom på korset.

Jesu tuktan. "Alla dem jag älskar, tuktar och agar jag." Alltså hade Laodiceerna att bereda sig på både ris och käpp. Naturligtvis. De hava slarvat bort Jesu "guld, kläder och ögonsalva." Och "Gud låter icke gäcka sig. Ty vad en människa sår, det skall hon ock skörda." Här förestodo heta skräckveckoeldar. Vredens sju skålar måste tömmas för andra gången. Och då är där längre till botten i dem än första gången. Lika högt som man stigit i högmod, lika djupt skall man sänkas ned i förödmjukelsens eld. "*Du skall icke bliva fri från din orenhet, förrän jag släckt min vrede på dig*", sade Herren till den judiska skökan (Hes 24:13).

Sinnesändringen. "Så var nu ivrig och ändra sinne"; så står där i grundtexten. Det går alltså icke an att förhålla sig till Gud som en säck och vänta, att det nya sinnet skall stoppas i en. Nej, det kräves iver och flit i sinnesändringen; varom icke, så blir det ingen sådan av. Ty Jesu sinne är ju ett sinne och kan följaktligen mottagas och ägas blott som ett sinne. Det måste ivrigt och flitigt subjektiveras eller omsättas i ett sant människosinne, just där Jag är ställd, just i mina vardagliga förhållanden. Blott så mycket av Jesu sinne, som jag subjektiverar, blott så mycket har jag av hans sinne. Det finns blott *en* iver på jorden, den att vara så till sinnes som Jesus var. Den är iver i all iver; och utan den är all iver blott ett nedgrävande av mig själv i mullen. — Och iver i sinnesändringen kräves särskilt av ett Laodicea. Ty ett sådant har icke långt kvar av utkorelsens tid. Laodiceas "dag" är snart förliden. Och därpå kommer Jesabels dag med "utrotelsen".

Slutligen tillägger Herren: "Se, jag står för dörren och klappar; om någon hör min röst och upplåter dörren, så skall jag ingå till honom och hålla måltid med honom och han med mig". Det är ock ett kärlekens ord, men med djup förödmjukelse för Stor-Stinntan. Ty därmed sade han henne, att hans inneboende upphört. Pingsträttfärdiggörelsen var upplöst, det andra skapelsebeståndet förlorat. Laodicea stod blott i världs rättfärdiggörelsens allmänna nåd, ja, till och med i dess "omedvetna skede", där Herren står helt och hållet utanför människan (Kap 6, sid. 35 f.). Församlingen ägde icke ens rotlivet. Det ljumma, djuravlande och djurfödande känslösaendet tog hon för hans inneboende. Så blind var hon. I detta väsen begick hon Herrens nattvard, säkerligen varje vecka, såsom bruket var. Hon trodde sig sitta vid hans bord, men så var det vid mergudabordet hon satt, ja, i grunden vid Satans bord.

Ja, detta var Herrens sista ord till Laodicea. Och i det ligger ett djupt vemod. "Om någon hör min röst", säger han*. Han har alltså just icke något hopp om, att alla skola göra det. Möjligen "någon", kanhända ingen. Så fruktansvärt döv, blind och hårdnackad är den mogne skökoanden. Det hade han bittert fått erfara av den judiska skökan. Över henne grät han, då han på åsnan kom till henne för sista gången (Luk 19:41). Där ligga ock tårar i hans sista ord till Laodicea-skökan.

Lägg nu märke till den titel, som Herren giver sig i Laodicea-brevet. "Detta säger han, som är Amen, det trovärdiga och sannfärdiga vittnet, begynnelsen till Guds skapelse." Sålunda kallar han sig "Amen" och "Begynnelsen till Guds skapelse". Alltså först:

Amen.

Detta är ett bergfast allvarsord av oändlig räckvidd, makt och kraft. Ty dess betydelse förklarar han själv med de tillagda orden: "det trovärdiga och sannfärdiga vittnet".

"Jesus Amen" är alltså detsamma som "Jesus den Trovärdige och Sannfärdige", vars ord äro själva den eviga sanningen, och på vilka man alltså både *kan* och *skall* lita. Och därmed är sagt, att just *så*, som han beskriver församlingen, just *sådan* är hon och icke annorlunda. De fem förskräckliga orden, som han skrev över dörren i Laodicea, de äro den verkliga sanningen om Laodicea.

Detta var alltså en utomordentligt passande titel i detta brev. Ty Laodicea är Farisea. Och dess livsväsen är just att hårdnackat tro och påstå sig vara raka motsatsen till vad det är. Farisea tror sig vara bruden, under det att hon sekundligen ligger i famnen på kattbjörnen; och det tror hon så visst, att hon går i döden därpå. Säg en Laodicea-människa vad hon verkligen är, och hon blir alldeles utom sig över "slik förblindelse och förföljelse, avundsjuka och översitteri". Hon ställer sig helt enkelt som martyr och påstår sig vara föremål för allahanda lögner, smädelser, hat och förtal. Och så stämmer hon upp Farisea-bönen: Jag tackar dig, Gud, att jag varken är sådan eller sådan, utan just sådan Jag är, ja, just en sådan som är rik och har kvantiteten och det till och med av mynta, dill och kummin.

Men Herren känner Farisea väl, och det av bittraste erfarenhet. I ett 8-faldigt ve sade han henne sanningen en gång. Och då förde hon honom på korset. Och hon "korsfäster" alla dem, som säga henne sanningen.

Han visste alltså väl, vad han hade framför sig i Laodicea och vilket väsen det skulle bliva där, när brevet kom, och att hans ord skulle bliva motsagda och vända i lögn, i synnerhet som de ju närmast voro Johannes' ord.

Och därför sätter han sitt omutliga och orubbliga "Amen" inför Laodicea-skökan. Och han skulle i sinom tid med förfärande makt och våld visa henne, vad det ordet innebär, om hon icke nu ville se det och ändra sinne.

Och så betitlar hon sig ännu inför allt Stor-Stinnteri. De fem orden skriver han alltjämt över varje Laodiceadörr. Men såsom han fordom

* Just så lyda hans ord enligt grundtexten.

skrev dem genom Johannes, så skriver han dem alltid genom sina heliga.

Alltså, I Herrens heliga, överallt där I sen Laodicea-ordet: *Rik*, sätten därinunder: *Eländig, ömkansvärd, fattig, blind och naken*. Och sätten dem där, så att de både synas och höras. Hatet Farisea med Jesu glödande hat; men älsken de av henne förförda med Jesu glödande kärlek. Så heten I "Amen" även I, och efter edert mått. Det namnet kostade Jesus korset, det kostar också eder korset. "Min kalk skolen I dricka."

Begynnelsen till Guds skapelse

Det är ock ett bergfast allvarsord av oändlig räckvidd, makt och kraft.

I Efesus hade den andliga skapelsen trängt Skaparen åt sidan; i Laodicea hade den helt och hållet trängt ut honom. Därför antager Herren skapelsetiteln just i Laodicea-brevet. Därmed hävdar han gudsskapelsens absoluta rätt gent emot själv-, sken- och drömskapelsen.

Herren är begynnelsen till Guds skapelse, både den lekamliga, andliga och andelekamliga. Såsom begynnelsen till de två senare var han vetekornet, Frö-Kristus (Kap 4, sid. 29 f.). Och samma väg måste människan gå. Vetekornsvägen är skapelsevägen. Herren giver sig aldrig strax åt människan såsom frukt, utan blott såsom fröet, begynnelsen till Guds skapelse, vilket frö under hans organiska livslagar och under hans trofasta vård utvecklas till fullmogen evighetsfrukt.

Rotlivet är frölivet till pingstlivet, och pingstlivet är frölivet till härlighetslivet (Kap 6, sid. 74 f.). Under dessa fröskeden ligger fröet även i människans hand. Och hon kan förkväva det genom ogräs, "vildvete", som har en förvillande likhet med äkta vete. Så uppstår den fariseiska självskapelsen, som så småningom uttränger gudsskapelsen, blott antagande dess form och yttre apparat, och som envist och hårdnackat sätter sig i dess ställe. Just så hade det gått i Laodicea. Man började med att spegla sig i den härliga pingstskapelsen. Därmed såddes vildvete — "djuravlelsen". Gudsskapelsen blev merguden. Så flydde gudaktighetens ande och kraft, och blott skenet stod kvar. Man skapade själv.

Men han som är vetekornet, han ensam sitter inne med allt livsfrö och därmed också med allt liv, både det för-pingstliga och efter-pingstliga. Allt utväxt liv är det utväxta fröet. Den som icke har fröet, begynnelsen, han har ingenting.

Därför måste Herren hava ett ord med i skapelsesaken. Ty utan honom är det ingen skapelse. Och han låter icke förvill sig av laodiceiskt vildvete, huru mycket man än pockar på att få det erkänt såsom äkta, och huru stora högar man än lägger upp av detsamma. Laodicea-mönstraren heter "Begynnelsen till Guds skapelse". Utan denna begynnelse har man icke ens begynt, huru långt man än tror sig hava hunnit. I denna titel ligger en djup förödmjukelse för den självskapande Farisea, på samma gång som där ligger en allvarlig påminnelse om, var alla Laodiceer hava att börja. De ha att börja från början, just hos den förpingstlige Frö-Kristus, och att med iver och flit taga vara på tubudsvetet och så bliva en Guds skapelse genom honom som är "begynnelsen till Guds skapelse".

Vi ha nu betraktat den sämsta av de sju församlingarna. Och även den böra vi lära känna. Därpå ligger stor vikt. Alltså: fram med Laodicea-brevet. Ty det är bortglömt i vida kretsar i alla kyrkor.

Sardes finna vi särskilt i statskyrkans döda och namnkristna s.k. församlingar. Och Laodicea finna vi i många av statskyrkans och småkyrkornas troende församlingar.

Under det första brevet ha vi sett, att det finns mycket av "Efesus" bland vår tids troende. Men mångenstädes har man hunnit längre på det sluttande planet. Man har åkt ned i "Laodicea" och blivit Stor-Stinnta. Man känner igen henne på det ideliga skriket och skrytet: "*rik, rik, rik!*"

Märken, I Herrens heliga, den ohyggliga ihålligheten hos stora skaror av vår tids troende. Ingen lust och ingen blick för det inre livet, utan blott för det yttre. "Jag känner dina gärningar, att du har det namnet om dig, att du lever, men du är död", sade Herren till Sardes. Där var det fråga om hjärtats gärning. "Jag känner dina gärningar, att du är varken kall eller varm, utan ljum", sade han till Laodicea. Där var det ock fråga om hjärtats gärning. Men just denna hjärtats gärning, som sekundligen gör Gud till Gud och ingen mer — *den känner man icke*. Den oeftergivliga förstabudsfullkomligheten, på vilken Herren aldrig låter pruta "ett öre" — *den finns icke*. Stamtron, stamgärningen, stamkärleken, stamrättfärdigheten, stamnåden, stamanden, korteligen: det inre, fördolda livet i den smyrnensiska förstabudsfullkomligheten och ostraffligheten — detta är ett väsentligen främmande område för flertalet av vår tids troende och helt och hållet främmande för vår tids Laodiceer.

Men livets utansida känner man — ja, det göra ock många världsmänniskor lika gott och till och med bättre. Och på denna utansida lägga laodiceerna hela vikten. Så uppstår denna mer eller mindre vitmenade yta, som döljer ett dödens och förruttnelsens inre. Så ha vi fått detta ohyggliga Farisea, som silar myggor och sväljer kameler, offerar mynta, dill och kummin, men offerar aldrig hjärtat åt Gud i den oundvikliga förstabudsfullkomligheten. Och då man icke känner denna fullkomlighets sekundliga stamverk, så går man upp i de yttre verken. Och dem räknar man upp och lägger dem i en hög. Och så visar man på den och säger: "*rik, rik, rik!*"

Och märken, I Herrens heliga, huru detta: "rik!" nu börjar sticka fram överallt, mitt under det att man är alldeles utfattig på rikedomen i och inför Gud, vilken rikedom är den smyrnensiska förstabudsfullkomligheten, som Herren aldrig skänker efter. Av "Smyrna-miljonen" har man icke "ett öre", men "Laodicea-miljonen" har man. Stor-Stinnta är "miljonär", och hon talar om det, så att det hörs från Ystad till Haparanda. Ack, du arma, du ser icke, att du är "eländig, ömkansvärd, fattig, blind och naken".

Ja, här är ett vämjeligt Stor-Stinnteri bland vår tids troende, under det att man icke ens har en aning om vad det är att vara troende på Smyrnavis, så att Herren finner vad han söker. Detta går icke väl i längden. Vad det lider, så blir här spyor i vårt land. Också har det redan börjat lukta illa. Domen har begynt på statskyrkans Laodicea. Och att den började på den "evangeliska" Stor-Stinntan och Farisean, var ju som sig bör. Men det är blott en liten början. Här blir mer, om man icke ändrar sinne till Gud Allt och till Gud En, så att han finner det han söker: det oeftergivliga och oavprutliga förstabuds-**alltet**, som man kastat i

laghögen.

I Herrens heliga, till eder prästerliga uppgift hör, att Herren genom eder får skriva på Laodiceas dörr, vad det inre Stor-Stinntelivet verkligen är, nämligen detta: "eländig, ömkansvärd, fattig, blind och naken". De fem orden angiva just hennes hemska ihållighet och tomhet, hennes förfärande brist på rikedom i och inför Gud. Skriven de orden där, så att de synas, och sägen henne dem, så att de höras. Så rädden I edert höga förstlingsskap. Men gören I ingenting åt saken, utan låten henne opått ha sin gång, såsom de sekunda troende göra, då misten I förstlingsskapet.

Alltså, upp, I högättade förstlingar, och stån den heliga vakten kring den dyra förstabudsfullkomligheten, som I ägen och som ägdes av Smyrna, Antipas, det prima Tyatira och det prima Sardes. Den vakten kostar eder mycket och bittert lidande, svärmar av Laodicea-getingar överallt, stick på stick var I går eller stån. Gott, gott! Förstlingsskapet kostar någonting. Och ju mer det kostar, desto bättre kommer det att smaka i paradiset höga och härliga sfärer. Det var just lidandet av den judiska Farisean, som förde Herren upp till och upp över den högsta sfären (Fil 2:5–11). Och Herrens kalk skola Herrens heliga, efter sitt mått, dricka.

2

Löftet

"Den som övervinner, honom skall jag låta sitta med mig på min tron, såsom ock jag har överunnit och satt mig med min Fader på hans tron."

I grundtexten står så: "Den som övervinner, åt honom skall jag giva att sitta med mig på min tron." Detta löfte är alltså en tron-gåva.

De heligas troner äro tre. Redan här på jorden giver Herren åt dem att sitta med honom på en tron. Det är "den första kärlekens" prästerliga konungatron med honom i förnedring och lidande. Och i tusenårsriket giver han åt dem att sitta med honom på paradiskärlekens tron med järnspiran i hand. Denna spira tyder på, att den tronen icke är den högsta. Nej, han har en tredje att giva. Och om den heter det så: "Guds och Lammets tron skall vara därinne" — nämligen i det nya Jerusalem — "och hans tjänare skola tjäna honom... och de skola regera i evigheternas evigheter" (Upp 22:3–5). Där är järnspiran borta. Ty där finnes inga hedningar att "krossa". Ingen synd, ingen död mer. Det är den fulländade paradiskärlekens regemente på den nya jorden, där blott evig kärlek, evig rättfärdighet, evig livsnåd och evig ande bo.

Tyatira-löftet innehåller, som vi sett, den 2:a tronen, men bådar den 3:e lika visst, som morgonstjärnan bådar dagen. Alltså måste Laodicea-löftet innehålla den 3:e tronen. Ty att två gånger lova precis samma sak åt samma personer (övervinnarna), vore en tanklös överflödighet, var till profetians ande icke gör sig skyldig.

Alltså ha vi två löften om tron-gåva, Tyatiras och Laodiceas. Och vi ha sett, varför det utlovas en tron i Tyatira-löftet. Det var på grund av den råa hednastyggelsen under andligt sken i Jesabels-partiet och det förskräckliga regemente, som hedningen där utövade över särskilt det prima Tyatira. Det skulle komma en dag för dessa lidande förstlingar, då de i paradiskärlekens järn-ande skulle "krossa" all världens

hednaväsen.

Och nu förstå vi, varför det lovas en tron i Laodicea-löftet. Det är på grund av det starka skökovälde, som där fanns. "Om någon hörde rösten och upplåte dörren", så skulle han sannerligen få känna Fariseas välde. Hon släpper ingen enda själ utan att pröva sin makt på densamma. Och hennes makt är förskräcklig och hemsk. Ty hon är den krönte drottningen vid den krönte kattbjörnens sida. Hon äger jordens starkaste "konungamakt", som är Satans makt "i Guds namn".

Men om någon hörde den klappandes röst och upplåte dörren, så skulle han återfå tronen nr 1, den första kärlekens tron. Och om han sutte orubblig på den intill änden, då skulle han få icke blott tronen nr 2, utan även tronen nr 3, på vilken all himmelsk tronmakt är fulländad för evigheternas evigheter.

Löftet om den 3:e eller högsta tronen var alltså passande i Laodiceabrevet. Den som så fångats i Fariseas utvärteskristendom, som förhållandet var i Laodicea, men blivit en prima övertinnare intill änden — han är en utomordentlig "raritet". Och därför lovar Herren honom den utomordentliga "rariteten": tronen, den 3:e.

Och, I Herrens heliga i vårt stora "Laodicea", om I sitten orubbliga med Herren på den första tronen mitt i detta förskräckliga skökovälde, som är ett helt världsvälde, och om I frimodigt skriven "de fem orden" på dörren och i prima ståndaktighet uthärden allt det lidande, som den skriften kostar eder, då ären I för Herren de dyrbara "rariteter", åt vilka han en gång skall giva den högsta "raritet", som finns: tronen, den 3:e.

"Barn, tjänare, dräng" — det är vägen till den sanna storheten (Matt 18:1–4; 20:24–28). Kristus tjänade och led, och led och tjänade allt intill döden. Och den vägen förde honom upp på Faderns tron.

En förstlingsmänniska brinner, sjuder för Guds ära och människors väl. Hon vill hava alla framom sig, unnar alla det bästa och största och är själv nöjd med det sämsta och minsta. Hon trives bäst nedanom allihop.

Har hon någon god bit, så svider det i mun och hjärta för alla dem, som hava intet eller dåligt. Blott ett litet exempel bland tusen: har hon två goda äpplen, så kan hon icke äta mer än det ena, det andra måste givas åt den, som icke har något och icke kan skaffa sig något. Och ofta läggs båda två i den fattiges hand.

Hon går ofta barsliten och tunnklädd, för att den nakne skall få nödiga kläder; går ofta med rätt tom mage, för att den hungrige skall få en bit; sitter mången gång i ett rätt kallt rum, för att det skall finnas en vedpinne att elda med åt de små frysande barnen i den fattiges hem.

Överflöd, lyx, flärd och fåfänglighet äro för henne ett tjuveri, som grundlagt det helvete på jorden, i vilket folken nu sjunka ned.

En förstlingsmänniska gråter med de gråtande och gläder sig med de glada. Nästans lott i ljuvt och lett är hennes lott.

En konung på den första tronen välsignar dem som förbanna honom, gör väl emot dem som hata honom och beder för dem, som försmäda och förfölja honom. Så är han Guds barn och allas tjänare och dräng, en konung i kärlek, lik kärlekens konung, som gick omkring och gjorde väl och offrade sig för alla och själv tog det minsta och sämsta och till sist fick "ogärningsmannens" blodiga lön.

Och detta den eviga kärlekens barnaliv med tjänarevärv och

drängsyssla måste han naturligtvis få fortsätta i all evighet likasom Kristus, fast i upphöjelse och härlighet såsom han.

Ty vad är förstlingsmänniskans innersta begär på jorden? Jo, att få göra alla lyckliga. Och det begäret är skapat av Gud; och det *måste* bli tillfredsställt. Hon *måste* få göra alla lyckliga.

På jorden har hon så litet att komma med. Hon räcker icke till för ens en milliondel av vad hon ville. Men den viljan är skapad av Gud. Och den *måste* bli fullbordad, så sant Gud är Gud. Hon skall komma att räkka till för vad hon ville. Hon skall få något att giva, som räcker till för att göra alla lyckliga. Och *det* är just den fullkomliga kärlekens tron vid Jesu sida.

Vad får hon då där att giva? Jo, hon får på sin lott att giva den oändlige och evige Guden i det fulla och säregna mått, som blott hon och ingen annan kan giva. En väldig ström av livets vatten från Guds och Lammets tron tager sig väg genom henne till hela den frälsta mänskligheten. Och vad det vill säga kunna vi ana. Vi ha ju någon gång erfarit, att en kärlekens konung redan här på jorden kan giva oss en ström av ande och liv från tronen, så att vi lyftas upp i höga och heliga rymder, högt över jorden och världen. Men vad är detta mot strömmen från en konung på kärlekens 3:e tron!

Vad får hon att giva? Jo, hon har ärvt nya himlar och en ny jord. De äro hennes. Och hon avspeglar och förmedlar deras härlighet som ingen annan. Hon genomvandrar och känner dem från en ny sida, från vilken ingen annan känner dem. Och från den sidan öppnar hon deras eviga härlighetsdjup för alla. Och så giver hon himlar och jord med allt vad i dem är åt alla på ett nytt sätt. Hela världsalltet är hennes. Och hon härskar över det från sin sida och utdelar dess oändliga skatter åt alla och åt allt. Över hela skapelsen ända ned till "plantan, krypet och sandkornet" välver hon i all evighet en konungslig kärleksande, som oavlåtligen mättar allt, kläder allt, tjänar allt. Ett evigt jubel stiger upp från alla skapelsens rum till Guds och Lammets tron för allt det nya och härliga, som strömmar ut ifrån densamma, genom de många och härliga undertronerna.

Se, där, du prima själ, får du någonting att komma med, som räcker till för att göra alla lyckliga. Där får du håvor att utdela och tjäna med, som förslå någonting. Där får du fortsätta ditt tjänarevärv och din drängsyssla. Den högste konungen på den 3:e tronen är i all evighet mänsklighetens bäste tjänare och dugligaste dräng. Också kallas det nya Jerusalems konungar just för "tjänare".

Den som blir minst här måste bli störst där. Den som gick längst ned i ödmjukhet, självförnekelse och världsförsakelse här, han går längst upp i härlighet där. Den som steg djupast ned i tjänare- och drängsinne här, till honom måste alla se upp där. Naturligtvis; ty han har fått det högsta att giva.

Ingen konung däruppe sökte den tronen av maktbegär. Han sökte att bli konung i barnasinne, i att tjäna och hjälpa, stödja och bära, torka tårar och läka sår. Och så kom den 3:e tronen som en följd av detta. Han tänkte blott på att sitta på "den första kärlekens" barnatron, tjänaretron och drängtron. Och så bar det helt naturligt upp på den fullkomliga kärlekens tjänaretron vid Jesu sida. Det var fortsättningen på tjänare vägen. Och den fortgår i alla evigheter, men i gudmänsklig kraft, makt, härlighet och majestät.

När en tjänarekonung här nere läser det härliga Laodicea-löftet och betänker, vad det innebär, då flammar den heliga tjänareelden upp i himmelshöjd. Och han suckar och säger gladeligen så: "Ack, sälla ären alla I, som fån bestiga den 3:e tronen och sitta där i konungsligt tjänande tubudsande, som sprider liv, ljus, härlighet och kraft till alla och allt, en konungslig kärleksande, som i all evighet välver över-tronens oändliga flöden över otaliga världar och otaliga varelser och ting uti dem. Ja, sälla, sälla ären I, som fått den lyckan att kunna göra alla lyckliga, som fått den välsignade platsen att kunna vara alla och allt till *högsta välsignelse*." Amen.

VII

Filadelfia

Och skriv till församlingens ängel i Filadelfia:

Detta säger den helige, den sannfärdige, som har Davids nyckel: som upplåter och ingen igenlåter, som igenlåter och ingen upplåter: Jag känner dina gärningar. Se, jag har öppnat för dig en dörr, som ingen kan igenlåta. Ty du har en liten kraft och du har tagit vara på mitt ord och icke förnekat mitt namn. Se, jag vill giva dig några från Satans synagoga, som säga sig vara judar, men icke äro det, utan ljuga; se, jag skall göra så, att de komma och falla ned inför dina fötter och förstå, att jag har älskat dig. Emedan du har tagit vara på ordet om min ståndaktighet, så skall ock jag taga vara på dig ut ur den prövningens tid, som skall komma över hela världen för att sätta jordens innebyggare på prov. Se, jag kommer snart. Håll fast det du har, att ingen tager din krona.

Den som övervinner, honom skall jag göra till en pelare i min Guds tempel, och han skall aldrig mer utgå därutur; och jag skall skriva på honom min Guds namn och min Guds stads namn, det nya Jerusalems, som kommer ned från himmelen, från min Gud, så ock mitt nya namn. Den som har öra, han höre vad Anden säger till församlingarna."

1

Övervinnandet

Vad sökte Herren i Filadelfia? Blott ett: gärningarna. Det se vi av begynnelseordet: "Jag känner dina gärningar." Och han sökte naturligtvis här såsom i Efesus "de första gärningarna", eller såsom i Sardes "de fullkomliga gärningarna", som äro pingstdagsgärningarna: den prima och sekundliga stamgärningen med sina prima och dagliga fruktgärningar.

Vad sökte Herren i Filadelfia? Blott ett: övervinnandet. Det se vi av slutordet: "Den som övervinner" o.s.v. Och han sökte naturligtvis här såsom i Efesus det första övervinnandet, "den första kärleken", som är pingstdagskärleken, den prima och sekundliga stamkärleken med sin prima och dagliga frukt kärlek.

Och vad fann Herren i Filadelfia? Jo, just vad han sökte. Och det i *hela* församlingen. Han fann en hel församling med den första eller fullkomliga kärleken, med de första eller fullkomliga gärningarna, med det första eller fullkomliga övervinnandet.

Filadelfia, likasom Smyrna, stod på förstabudsfullkomlighetens höga och heliga plan, förstlingsplanet, det prima. Därför har Herren intet annat krav än detta: "Håll fast det du har, att ingen tager din krona." Sålunda fanns här allt vad som borde finnas. Och så är Filadelfia den andra församlingen, i vilken mönstrarens lågande ögon icke funno något att anmärka.

Då man genomläser Filadelfia-brevet, finner man av ett litet ord, att man här står inför en märkvärdig församling. Det är det lilla ordet: "Se" (si). Det förekommer här icke mindre än fyra gånger, under det att det förekommer blott tre gånger i de sex andra breven tillsammans. Detta Herrens upprepade "Se", vill, att vi skola se någonting ovanligt, ja, häpnadsväckande hos denna församling.

Vad är då detta utomordentligt härliga, som vi skola se i Filadelfia? Jo, detta: "Du har en liten kraft och du har tagit vara på mitt ord och icke förnekat mitt namn." Ja, där ha vi det. Församlingen hade en *liten* kraft, men denna *lilla* kraft använde hon så väl, att hon stod fullkomlig och ostrafflig i mönstringens stund.

"Du har en liten kraft", säger han. Och han har också mycket litet att säga om henne. Han finner här inga verk att uppräknas. Hon hade just ingenting kunnat uträtta. Mänskligt att se var hon en mycket fattig, obetydlig och klen församling. Och hon var säkerligen av de sekunda och under-sekunda grannförsamlingarna hållen för att vara sämst. Därpå tyder det starka "Se!", som tager henne i försvar och visar upp hennes höga värdighet i Herrens ögon. I hans dom är det *först* fråga om det inre, icke om det yttre; fråga om kvaliteten, icke om kvantiteten.

"Du har en liten kraft", säger Herren. Däri ligger, som vi se, ingen förebråelse; tvärtom. Han hade själv givit henne blott denna lilla kraft. Hon var alltså svagt utrustad av honom, svagare än de andra. Hon hade fått ett litet andemått. Hennes tubudsande var mycket begränsad, hoptryckt, intryckt och betryckt, något som I, Herrens heliga, *väl* känna till. Och hon hade inga eller på sin höjd blott små underverksgåvor till helbrägdagörelse, andeutdrivning, tungomålstalande o.s.v. Den stora apostoliska kraften, som ännu, på Johannes' tid, kom flera församlingar till del, ägde hen icke. Hon hade blott "en liten kraft".

Men varför hade Herren gjort så med henne? Vadan denna lilla kraft? Jo, det fanns i Filadelfia en Satans synagoga. Det var "utvärtes-judar", skökojudar. Och det var någonting alldeles särskilt med dem till skillnad från skökojudarna i Smyrna. De hade nämligen *sin* tid, då de skulle fylla sitt syndamått till brädden likasom Saulus och "mogna" till frälsning som han, eller mogna till slutdom.

Under en sådan "mognadstid" i fiendskap och raseri mot det kristna namnet hållas Herrens heliga tillbaka och ställas liksom i ett skymundan tills vidare och kunna ingenting uträtta, så länge ovädret pågår. "Mörkret har makten"; och de heliga stå maktlösa, likasom Kristus på korset gent emot den rasande judaskökan. — Till denna allvarliga sak återkomma vi strax.

Ja, en sådan avgörelsetid hade skökojudarna i Filadelfia. Också "mognade" de nu fort, som vi snart få se. Och därför hölls församlingen tillbaka. Här var tills vidare ingenting att göra. Därför fick hon blott en liten kraft, likasom Kristus på korset. Hon korsfästes med honom av

Filadelfias lögnjudar.

Men se nu här det märkvärdiga hos denna församling. Hon tog vara på det lilla, som Herren givit, och det så väl, att hon aldrig förnekade hans namn. Under det sataniska motståndet höll hon orubbligt tubudsstånd. Under det djävulska skökoraseriet mot invärtes-livet höll hon orubbligt fast vid detsamma. Under allt judiskt hån och begabberi med den föraktade "Josefs-sonens frälsning" vek hon dock aldrig en hårsån från hans tubudsevangelium. Hon stod där som klippan i det fräsande och skummande havet, alltid stilla, samlad och lugn. Hon tog så väl vara på det lilla, att det räckte till för alla hennes behov. I sin svaghet utvecklade hon en så väldig tubudsenergi, att hon stod oöverbärlig inför Satan och hela hans anhang. "Se, Se!" säger Herren.

Hon arbetade på att utbreda Guds rike. Förgäves; Satans synagoga låg emot. Men hon arbetade *ändå*. Överallt en stängd dörr; men hon klappade på. Hon utsådde tubudsevangeliets säd; men såg ingen frukt. Hon sådde *ändå*. Hon bad om själars frälsning — och ingen frälsning syntes till. Hon bad så innerligt om åtminstone en enda själ. Men den själen såg hon icke till. — Så arbetade hon dag efter dag, år efter år. Men allt förgäves, fåfängt, fruktlöst — tycktes det. Men hon *höll i* och *höll i*. Trötthet, försagdhet, modlöshet, hopplöshet — sådant var okänt i Filadelfia. "Se, Se!"

Tyst, tyst! Vad är detta? Ett brev från Patmos! Bud sändes ut. Alla församlas. Brevet läses upp. Där står om en öppen dörr och det till och med *där* man minst väntat — i Satans synagoga. Alltså: nu är juden "mogen". Alla falla på knä. Tårar strömma i mängd. Den prima glädjen sväller ut. Hjärtan vidgas, som gått hopklämda i årtal. Alla bedja: "Herre, fräls dem, som korsfäst dig uti oss!"

Tyst, tyst! Vad är detta? Det knacker så hårt på dörren. Alla stå upp. "Stig in", ropar "församlingens ängel". Och vem stiger in? Ack, "se, se!" Från själva Satans synagoga kommer en krossad och tårögd skara, ropande: "Herre, fräls våra arma, eländiga själar!" Skaran strömmar in, faller på knä och bekänner under heta tårar sitt hårdnackade motstånd och erkänner, att Jesus, den föraktade juden, är Messias. Nu förstår hon, att det är han, som älskat församlingen och hållit henne uppe i den sataniska förföljelse, som hon utövat mot henne. — "Bröder och systrar, stigen upp", ropar "ängeln" där framme. Allas armar öppnas för den frälsta skaran. Famn i famn. Ur allas ögon flöda stora tårar. På allas anleten strålar en himmelsk glans av förstabudsfullkomlighet. Och nu falla alla på knä, prisande och lovande Gud, som så härligt fullbordat sin kraft i Filadelfias svaghet och så rikligen välsignat "det lilla", och så utöver all förväntan bönhört sin ringa och svaga tjänarinna. Ja, "se, se!"

Herren prisar högeligen Filadelfiernas tillvaratagande av hans ord. Först säger han: "Du har tagit vara på mitt ord och icke förnekat mitt namn." Sedan säger han: "Emedan du tagit vara på ordet om min ståndaktighet, så skall ock jag taga vara på dig."

Filadelfierna ägde alltså Jesu ståndaktighet ända därefter, att de aldrig förnekade hans namn. De voro bergfasta namn i hans bergfasta namn på Sions berg, orubbliga »**Jag är**» i Jesu »**Jag är**».

Och denna ståndaktighet höllo de vid makt genom att taga vara på

eller väl hushålla med "det lilla", som han givit dem. Och den konsten hade de lärt av honom. Ty han har visat sig kunna hushålla rätt både med det stora och det lilla.

Filadelfierna ägde alltså två viktiga saker: Jesu ståndaktighet och Jesu förmåga att hushålla. Låt oss betrakta dem något närmare. Alltså:

A

Filadelfierna hade Jesu ståndaktighet

"Emedan du har tagit vara på ordet om min ståndaktighet, så skall ock jag taga vara på dig."

Vad var Jesu ståndaktighet? Jo, hans orubbliga tubudskärlek in i döden, hans orubbliga tubuds rättfärdighet in i döden, hans orubbliga tubudsnåd (livsnåd) in i döden, hans orubblige tubudsande in i döden, korteligen: hans bergfasta tubudsstånd in i döden.

Och vad är evangelium? Jo, ordet om denna ståndaktighet eller det ord, i vilket Jesu ståndaktighet står och som giver åt människan just denna ståndaktighet eller Jesu orubbliga tubudsstånd in i döden. Märk det! Och må vi aldrig göra oss ett personligt frälsande evangelium utanför Jesu ståndaktighet. Ty det är skökans budlösa evangelium. Utanför Jesu ståndaktighet finns blott världs rättfärdiggörelsens evangelium, men det är icke personligt frälsande.

Detta förstodo Filadelfierna. De hade tagit ordet om Jesu ståndaktighet såsom evangelium, vilket gav just det tubudsstånd, som det krävde. De hade tagit fäste i själva personen, i tubuds-Jesus, och alldeles släppt sitt själviska själv. De stodo helt och hållet inne i Jesu tubudsande eller i hans evigt stående och fortgående tubudsstånd. De kunde icke leva en sekund utan denne bergfaste tubudsande; ty de två mot-budens ande från Satans synagoga var så häftig, stark och omkullryckande, att minsta steg utanför tubuds-Jesus var deras nederlag. De förstodo de orden: "Mig förutan kunnen I intet göra". De togo Kristus förstabudsmässigt: såsom frälsaren *allena*, utan allt självfrälseri.

Och märk väl: de stodo icke som störrar i hans ande, vilade icke som stockar vid hans tubudsstånd. Nej, för Filadelfiernas andar var Jesu tubudsande vad luften var för deras kroppar. Människan kan icke leva 5 minuter utan luft. Men huru? Frälsar luften hennes kroppsliga liv blott därigenom, att hon går och står i luften och omgives av den? Ja, försök! Håll för näsa och mun, så får du väl se, hur det går. Du dör inom kort, även i den renaste och friskaste luft. Den frälsar din kropp ifrån döden, blott om du *inandas* den, "subjektiverar" eller omsätter den i din kropp till en förnyad kropp. Och huru är det med den lekamliga maten? Frälsar den kroppen från döden, blott du har den och ser den och sitter och prisar den? Nej, blott om du *äter* den, "subjektiverar" eller omsätter den i din kropp till en förnyad kropp.

Dessa enkla sanningar förstodo Filadelfierna och tillämpade dem på den invärtes människan. De åto, drucko och inandades, med ett ord: subjektiverade Jesu tubudsande, så att den blev deras egen personlige ande just där de stodo och just så, som de sekundligen behövde den till övervinnande av Satans mot-budsande. De subjektiverade Jesu ståndaktighet eller tubudsstånd till deras eget tubudsstånd, så att de höllo stånd mitt i den sataniska stormen och i det djävulska ovädet från

lögnjudarnas synagoga. Det döda eller halvdöda stör- och stockståndet i nåden var alldeles okänt i Filadelfia. Den "evangeliske räven", som håller för näsa och mun och vill, att Jesus skall andas i hans ställe, och som prisar de härliga rätterna, men vill, att Jesus skall äta åt honom — allt för att frälsningen skall vara "idel nåd"!! — den skökoräven fanns icke i Filadelfia. Jo, han fanns där, men i Satans synagoga såsom Kaifas-mickel.

Så hade Filadelfierna Jesu ståndaktighet och det ända därhän, att de stodo det evangeliska tubudsståndet i en sådan ostrafflighet, att mönstraren icke begär något annat av dem, än att de hölle fast det de hade intill änden.

B

Filadelfierna hade Jesu förmåga att hushålla

Jesus levde i en tid, som just var skökojudens tid. Han hade hela Satans synagoga emot sig och inpå sig. Och han gav den de rätta namnen: skrymtare, dårar, blinda, myggsilare och kamelsväljare, vitmenade gravar, dråpare, ormar och huggormars avföda, djävulens och helvetets barn (Matt 23; Joh 8).

Och han fick i hela sitt liv stå blott i ett "skymundan". Folket i stort följde skökan, och blott få följde honom.

Och gent emot detta skökovälde var hans kraft så ringa, att "de gjorde med honom vad de ville", likasom med Johannes (Matt 17:12), ja, till sist förde honom på korset. Kattbjörnen och hans judiska fru triumferade över honom och ryckte hela folket med sig i fördärvet. Och han fick blott stå och se på utan att kunna förhindra eländet. Ty skökojudarna hade nu sin "mognadstid". Det var deras "stund", och "mörkret hade makten".

Och hans tubudsande var stundom så begränsad och nedsatt, att han var nära att svikta, såsom vid botandet av den månadsrasande (Matt 17:14–18) och vid grekernas besök (Joh 12:27) och i Getsemane. Och på korset var han så försvagad, att han var nära förtvivlan.

Men han kunde hushålla med "det lilla", så att det räckte till för allt. Han kunde vara svag på sådant sätt, att han alltid var starkare än "den starke".

Och huru bar han sig åt, så att det lilla räckte till och det svaga var starkt nog? Jo, han misshushållade aldrig med den lilla kraften, slösade aldrig bort den på onödiga ting, utan satte sekundligen in den i det nödvändiga. Han förspillde aldrig den minsta gnista i rotryckande utåtvändhet eller gärningslös och njutningslysten inåtvändhet eller i horisk självbespeglning och självsugeri eller i tjuvaktigt blänkande med gåvor och framgång eller i modlöshet och försagdhet vid motgång; korteligen: han tog vara på Guds ord såsom finaste och dyraste guld genom att sätta in det som gärning i allt.

Han var alltså själve mästaren i hushållningskonsten, som är subjektiveringskonsten. Han drog sig ihop som kvicksilvret i kölden, så att han kunde förbliva den han var även i starkaste köld. Han kunde vara liten, då Gud ville, att han skulle vara liten. Och över detta pinsamma "lilla" förargades han aldrig. Han trodde Gud aldrig om att giva för litet eller göra för svag; och därför blev han aldrig för liten, aldrig för svag.

Han tog vara på "smulan" och omsatte den så hushållsaktigt,

försiktigt, troget och kvickt i ett sekundligt stamliv och i ett dagligt fruktligt just där han stod, gick, satt eller låg, så att "smulan" och "grynet", som icke tycktes räckta till för något, räckte till för allt.

Den lilla kraften var för honom aldrig för liten, det svaga aldrig för svagt. Det skenbart otillräckliga var för honom alltid tillräckligt. Ja, till och med då, när Gud tycktes giva intet, såsom på korset, så letade han fram ur detta "intet" allt vad han behövde för att stå bergfast tubudsstånd intill änden. Se, detta är den andliga hushållningskonsten, subjektiveringskonsten.

Och denna oändligt viktiga konst hade Filadelfierna lärt av honom, och det säkerligen under många och bittra nederlag, särskilt i början. Ty denna konst går på djupet och kräver sekundlig vakenhet och kvickhet, ja, just blixtkvickheten på tronplanet (Kap 1, sid. 16 f.). Sekundligen kvickt som en blix, annars är det för sent för den gången! Blott de "fullkomliga" hava "övade sinnen" för denna konst.

Jesu förmåga att hushålla har den av kött födda människan icke. Det får nybörjaren bittert erfaras. Adam misshushållade stygg. Han subjektiverade icke ordet om trädet. Bristande hushållning var syndafallet. Utebliven subjektivering är syndafallet *alltjämt*. Adam är misshushållaren. Och misshushållning ligger i blodet hos alla hans barn.

Den andre Adam är den store **Hushållaren, Subjektiveraren**. Hans förmåga att hushålla är en pingstgåva. Filadelfierna hade blivit födda med den. Och de hade inövat och utövat denna gåva, så att de blivit sådana mästare i att hushålla med den lilla kraften, att de stå som ett prima föredöme häri intill världens sista dag. "Se, se!", säger Herren.

Fram med Filadelfia-brevet! Ty konsten att hushålla med den "lilla kraften" gäller särskilt oss. Vi leva nämligen i det sjätte världsriket, som är den kristna skökans tid. Och den är för Kristi församling just vad den judiska skökotiden var för Kristus. Den är kattbjörnens och hans gemåls tid, då de sitta på tronen bland alla kristna folk och hava makten, och då "Filadelfierna" måste vara de svaga, alldeles som Kristus. Hela detta skede är en svaghetstid för Guds församling. Under detsamma gives, i stort sett, blott den "lilla kraften". Ty det är skökans tid, då hon skall fylla sitt syndamått och mogna för sin dom, och då mörkret, d. ä. skenkristendomen, det budlösa evangeliet, har makten bland alla kristna folk, och då Herrens heliga bland alla dessa folk måste stå i ett skymundan och blott åskåda, huru skökan fördärvar alla folk, utan att kunna förhindra detta gräsliga fördärv.*

Märken alltså, I Herrens heliga, att I leven i Satans synagogas mognadstid. Och glömmen aldrig att varje morgon, då I vaknen, avläsa överskriften till det världsskede, i vilket I leven, den ödesdigra rikssignaturen, som är denna:

"Du har en liten kraft"

Ja, så är det. Blott den lilla Filadelfia-kraften gives åt de heliga under skökotiden, ända intill den dag, då skökan under himmelens "Halleluja" fått sin dom. Då iklädas de det "fina och glänsande byssus", som återgiver åt dem "den stora", den apostoliska kraften.

* Till denna förfärande och för de heliga ödesdigra skökosak återkomma vi mera utförligt i vårt 12:e kapitel.

Ja, så är det verkligen. *Nu* blott den lilla kraften. Därav den allmänna klagan även av de uppriktiga, att det är så svårt att bli en verklig övervinnare. Ja, det är svårt, ja, det är absolut omöjligt, ända tills man lär sig Jesu och Filadelfiernas konst att hushålla med "det lilla". Och därför har övervinnandets evangelium helt enkelt blivit bortlagt bland stora skaror av troende. Smyrna- och Filadelfia-ståndet med ostrafflig förstabudsfullkomlighet inför Herren finns icke till varken i lära eller liv hos de flesta troende. Många av dem ha försökt; men det gick inte. Och så ha de lämnat det därhän såsom "omöjligt". De förstodo icke hushållningskonsten under sköketiden. Och så slogo de sig till ro i den förstabudslösa eller förstabudshalva skökonåden. De avläsa icke vårt världsskedes överskrift, som ställer blott den lilla kraften till de heligas förfogande.

Det är en förskräcklig misshushållning hos vår tids troende. När de fått ett andemått, så slösa de strax bort det: i en fladdrig utåtvändhet med bristande blick för det sekundliga stamlivet; i ett köttsligt och njutningslystet känslösa med ett ideligt jagande efter ljuvliga stämningar och andliga rolighetsstunder; i ett "kristligt" sällskapsprat med mycket av ord, men med litet av Ordet; i ett slående och slängande tidigt och sent med andliga fraser, såsom bevis på huru andlig man är; i ett sjukligt nit för sin kyrka, såsom vore den hela Guds rike; i en fariseisk nitälskan för antagna former och manér och självgjorda stadgar och kännetecken; i en rotryckande iver för kvantitet, utan sinne och blick för kvaliteten; i ett koketterande med siffror och summor och synliga resultat, alldeles som om mängden av äpplen vore beviset på att trädet är gott; i en hejdlös kapplöpning om själafångst, där ofta djuret blir "frälst" med två horn, som likna ett lamms; o.s.v.

Ja, så slösar man bort sitt andemått. Och så återstår intet till utövning av livets närmast liggande plikter, på vilka allt hänger. Med dem slarvar man, eller rent av överhoppas dem. Därav kommer det sig, att man på många orter icke vill hava med "de andliga" att göra, "ty de äro så opålitliga i handel och vandel". Man har större förtroende för världsmänniskor än för läsare. Detta fula rykte är säkerligen mången gång ogrundat. Men å andra sidan påvisas fakta i sådan mängd och av så ful beskaffenhet, att ryktet tyvärr ofta är väl grundat. Ja, det finns verkligen någonting, som man med rätta givit namnet: "läsaremoral".

Det klagas så ofta av de troende, att "Gud giver så litet, så litet, ja, alldeles för litet". Men han giver aldrig för litet. Utan felet är det, att de äro för stora för Guds lilla. De kunna icke vara små, vara barn. Och därför räcker ingenting till för dem. De fara för högt; och därför falla de alltjämt ned. De slå icke tubudsrot i det lilla, i det närmast, ja, inpå näsan liggande; och därför sväva de rotlösa och fara i vädret efter det stora, lysande, skramlande och pösande. De kunna icke vara *under* Gud, utan *över* Gud, och då blir Gud alltid för liten för dem. Ty stor blir han blott då, när vi i allting foga oss *under* honom; i annat fall blir han så liten, att han till slut icke synes. Ja, de trivas icke i Guds "lilla". Och därför blir det inga "Filadelfier" av dem, utan på sin höjd sekunda "Efesier"; och många dimpa ned i "Sardes" och i "Laodicea".

Men det finns "Filadelfier" i alla kyrkor. De äro så små, så små, så att Guds kraft är så stor, så stor för dem. De äro så hjärtans tacksamma för minsta smula och gryn. Och de stöta aldrig bort detta lilla genom

näs- och muntäpperi, utan inandas och äta det så aptitligt och väl. De svärma icke bort det i fåfängliga ballongfärder, slarva icke bort det i sötsugeri och budspotteri, utan sätta genast in det i sekundlig stamgärning och daglig fruktgärning. De kunna göra mycket av det lilla, ty de hushålla så väl med det. Smulan räcker till för allt, ty under den trogna användningen sväller hon ut till ett mäktigt stort stycke; för varje gång "grynet" subjektiveras, fördubblas det. Och så blir av den lilla kraften "nog och över nog", alldeles som för Filadelfierna. — Så snart de vakna om morgonen, avläsa de överskriften: "Du har en liten kraft". Och så tänka de på Filadelfias stora mästare i hushållningskonsten. Och så börja de det kära bestyret med den välsignade smulan och sticka in henne blixtnabbt i varenda känsla och tanke, ord och gärning, så att de bliva tubudskänslor, tubudstankar, tubudsord och tubudsgärningar. Och så bliva dessa svaga så starka, att kattbjörnen och hans katta icke rå på dem, huru mycket de än smila eller riva. Sådana äro det 6:e världsríkets "Filadelfier". Och även om dem säger Herren: "Se, se!"

Det dyrbaraste som Filadelfierna ägde på jorden var Jesu tubudsevangelium, som är "Andens lag", eller ordet om Jesu orubbliga tubudsstånd in i döden, eller "ordet om Jesu ståndaktighet". Och det togo de så väl vara på, eller med det hushållade de så väl, att Herren säger sig skola belöna detta tillvaratagande med en särskild nåd redan här på jorden. Ty så lyda hans ord: "Emedan du har tagit vara på ordet om min ståndaktighet, så skall ock jag taga vara på dig ut ur den prövningens tid, som skall komma över hela världen för att sätta jordens innebyggare på prov."

Vid detta härliga löfte skola vi noga lägga märke till två saker. Den första är denna: *Herren lovar blott att taga vara på dem, som tagit vara på hans ord*. Ty så säger han ju: "Emedan du tagit vara på ordet om min ståndaktighet, så skall ock jag taga vara på dig".* Alltså är det blott filadelfiska hushållare, som äga detta löfte om tillvaratagande i nödens tid.

Detta skall noga beaktas. Ty många troende äro riktiga storslarvar i tillvaratagandet av Jesu ord, men göra likväl anspråk på detta hans tillvaratagande i nödens tid. I budhållning äro de dvärgar, men i anspråk äro de jättar. I hans krav på dem äro de ynkryggar, men i sina krav på honom äro de bjässar. Men saken är, som vi se, denna: blott om jag tager vara på ordet om Jesu tubudsstånd, så att jag står det evangeliska tubudsståndet där han ställt mig, då tager han vara på mig. Han tager visserligen vara på hela världen i prövningens stund, och han tager även vara på alla sekunda och under-sekunda troende, så länge tiden för deras sinnesändring räcker, men blott förstlingarna ha löfte om detta *särskilda* och *ömma* tillvaratagande, som just motsvarar deras *särskilda* och *ömma* tillvaratagande av hans ord. Så långt som du gått i att hålla hans ord, så långt skall han hålla om dig i din lidandestid. Så rädd och så öm, som du varit om hans bud, så rädd och så öm skall han vara om dig i nödens tid.

Den andra saken, som vi skola noga bemärka, är denna: *Herren lovar icke att fritaga Filadelfierna från nödens tid, utan blott att taga vara på*

* I grundtexten står samma ord för "tillvarataga" på båda ställena.

dem i eller under nödens tid. I grundtexten står ordagrant så: "Jag skall taga vara på dig ut ur den prövningens tid, som skall komma över hela världen." Och därför översätta somliga så: "Jag skall bevara dig genom prövningens tid." Och andra så: "Jag skall taga vara på dig och frälsa dig ut ur prövningens tid." Och att detta är meningen, visar sammanhanget. Ty det är ju fråga om en prövning, som skall komma över *hela* världen, alltså över alla människor, både goda och onda. Här fritages ingen.

Allt det ve, som tillhör det allmänna världsloppet, skola "Filadelfierna" undergå, såsom krig, pest, hungersnöd, jordbävningar, hagel och oväder, köld- och värmeböljor, skadlig torka eller väta, missväxt och tryckta tider o.s.v. Detta skall beaktas. Ty Herren lovar icke att fritaga dem från sådant, utan blott att taga vara på dem och föra dem väl igenom all sådan nöd.

Om t.ex. i krigstid deras hem bliva skövlade och brända, så att de få både frysa och svälta, så är detta ett förträffligt sätt att taga vara på dem. Ty då blir det uppenbart vad de verkligen äro. Långt ifrån att vrida händer och gråta över förlusten av jordens goda stå de där som pelare mitt i ruinerna och bland tusende brustna hjärtan och höja sitt finger mot höjden och sprida tröst, ljus, liv och evigt hopp åt förtvivlade medmänniskor.

Och om de t.ex. i en jordbävning krossas tillika med många andra, så var detta det bästa sättet att föra dem ut ur prövningens tid. Deras prima död var just där. Och varför? Vi kunna ana det. De hade varit präster på jorden och burit fram sina medmänniskor inför Gud. Och nu gingo de tillsammans med dem ur tiden och tillsammans med dem inför domstolen i den första himmelen. Och såsom de burit dem på sitt hjärta i tiden, så bära de dem ock på sitt hjärta där. De släppte dem aldrig förut, de släppa dem icke heller nu. Deras eviga kärlek drager dem med inför den eviga kärlekens Gud. Och så skall det visa sig, att denna deras död var det förträffligaste sättet att taga vara på dem.

Ja, Herren tager vara på "Filadelfierna" genom att föra dem väl igenom och väl ut ur nöden, icke genom att hålla dem utanför densamma. Men det är märkvärdigt, vad många troende här göra anspråk på undantagsställningar och speja efter under och underbara förmåner. De stå aldrig sitt tubudsstånd i ostrafflig förstabudsfullkomlighet, men de kräva, att Gud skall stå på tå för dem och passa upp för dem och styra väder och vind och allting annat, så att de få det bra, det må gå med "världen" hur som helst, den skall ju dock till helvetet och blott de till himmelen.

Men "Filadelfierna" äro hela världens och hela den jordiska skapelsens hjärta. De stå mitt inne i världssmärtnan och känna *med* och lida *med*. Ja, de bära den tyngsta bördan i lidandet, den som världen icke orkar med. Allt levandes kval, ända ner till plantan och krypet, är deras kval, men såsom det djupa ställföreträdarekvalet i Ställföreträdarens spår.

Förstlingarna äro mänskligheten i mänskligheten, folket i folket. Och de ingå i folknöden såsom i sin egen och skruva den in i den barmhärtiga rättfärdighetens gängor, så att den bliver folkets födslökval, en folkfödande nöd till liv. Ty de äro "präster på jorden".

Slik småaktighet, som att Gud skulle vårda sig blott om dem och göra det drägligt blott för dem, men lämna världen åt ett odrägligt öde,

slik lumpenhet fann aldrig ett rum i ett förstlingshjärta. Ty de äro "konungar på jorden", som bära sitt folk på sina hjärtan.

Och därför att de stå som konungar och präster mitt inne i världs- och folknöden, därför reglerar Gud denna nöd till en världs- och folkfödslovånda, ja, han till och med "förkortar" denna nöd för deras skull (Matt 24:22).

Detta är något annat än att vilja springa sin väg, då det börjar osa hett, eller smyga sig undan, då vredens åskor börja rulla, och begära att bli buren av Gud på armarna, utanför nöden. Snygga konungar och präster!

Nej, det är en prövningens tid för hela världen, icke minst för förstlingarna. Då kommer det i dagen vad de gå för: om de stå som obrytbara pelare, då riket och samhällen brytas ned, eller om de springa sin väg som harar.

I nöden provas vännen. Och särskilt i den stora världsnoten, som kommer att krossa hela det 7:e världariket, skall världen få se, att hon i Harmageddons förstlingar har sina bästa vänner på jorden, trots det att hon sliter dem i stycken och färgar jorden med deras blod. De skola då visa sig vara det sjuka världshjärtats friska hjärta. Och efter det hjärtat skall världslidandet regleras och förkortas.

Den titel, som Herren giver sig i detta brev, är denna: "Den helige, den sannfärdige, som har Davids nyckel".

Han står här såsom mönstrare, granskare. Och såsom sådan kallar han sig "den helige". Vad inlägger han då i denna titel? Jo, att han först och främst älskar och söker *heligheten*.

Den helighet, som kan och måste uppnås i denna världen, är den oeftergivliga förstabudsfullkomligheten, som han krävde av den rike ynglingen, det oavprutliga förstabuds-**alltet**, som åt allt giver prima kvalitet. Det är just på grund av denna pingstfödda förstabudshelighet, som I förstlingar kallens "de heliga". Det är inga småsaker att bära den titeln i sanning. Men vi använda oavlåtligen densamma just för att få fram detta bortglömda: den oeftergivliga förstabudsfullkomligheten.

Denna förstabudshelighet eller denna mergudafria avskildhet från allt skapat fann Herren i Filadelfia. Församlingen hade just ingenting kunnat utträtta för Guds rike. Men det är icke sådant, som granskaren ser på i första hand, utan nr 1 för honom är heligheten, förstabudsfullkomligheten. Personen, personen framför allt! För varje fader är barnet dyrare än barnets verk.

Och han kallar sig "den sannfärdige", alltså den på vars ord man kan och skall lita. Vad inlägger han då i den titeln? Jo, att det, som han i brevet säger om församlingen, är den verkliga sanningen om henne. Det tyder på, att hon var missuppfattad och hållen för en klen församling. Men granskaren framställer henne såsom fullkomlig och ostrafflig. Därmed punkt för allt misskännande, och slut på alla ytliga domar! Titeln "den helige och sannfärdige" lyfte en tung börda från Filadelfiernas hjärtan och tog mången glädjens och tacksamhetens tår ur deras ögon.

Och han säger sig hava "Davids nyckel". Han är alltså mannen över Guds hus, som är Guds rike. Ingen öppnar dörren till detta rike utom han. Alltså, I "Filadelfias grannar", lyckas det eder att vinna själar för

detsamma, så förhåven eder icke, ty I kunnen icke föra en enda själ ditin, om icke nyckelmannen öppnar. Och du, "Filadelfia", då du arbetar på att föra själar ditin, men icke lyckas med en enda, så giv dig icke utöver för det; nyckelmannens tid är ännu icke inne. — Och han har även "nycklarna till döden och dödsriket" (Upp 1:18) och därmed ock till "Satans synagoga". Han öppnar och stänger även den efter fastställda rikslagar.

Den där "Davids nyckel" var alltså någonting att tänka på både för Filadelfia och dess grannar. Och den är att tänka på i alla tider. Och aktom oss för att blott rafsa ihop några skaror *utanför* dörren till den oeftergivliga förstabudsfullkomligheten. Ty i mönstringens stund falla de under strecket.

Själva grunddraget i Filadelfiernas liv var, såsom vi sett, detta: de voro stora i att vara små. Och därför voro de oövervinneliga. Ty inför vilddjuret och skökan som äro allt ont, är det aldrig de små, utan blott "de stora", som övervinnas. Också finns det inför Gud inga andra jättar än — "barnen".

Men jättar i att vara små, det voro ock Smyrnenserna, Antipas och de prima i Tyatira och Sardes. De voro också mästare i hushållningskonsten efter sina förhållanden. Alltså, då Herren så starkt utpekar Filadelfia såsom en högst ovanlig och märkvärdig församling, så vill han därmed icke sätta dem i skuggan. Ty det är möjligt, att de skulle förhållit sig lika troget och väl som Filadelfierna, om de befunnit sig i deras läge.

Filadelfierna fingo på sin lott att kämpa trons kamp inför Satans mognande synagoga. Och det gjorde de på ett sådant sätt, att Herren utpekar dem såsom det prima mönstret för en sådan kamp.

Alltså, I förstlingar, märken, varje morgon I vaknen, Herrens höjda finger över Filadelfia, och lyssnen till hans starka: "Se, se!"

Där sen I de oövervinneliga "barn-jättarna" och den lilla kraftens hjälteverk i förstabudshelighet.

Just ett sådant verk skolen I utföra i edert "skymundan" under den kristna skökans mognadstid, då hon har makten, och I stån maktlösa, alldeles som Kristus.

Detta är en fruktansvärt allvarlig sida i trons hemlighet under det 6:e världsriket. I denna rikshistoriska hemlighet få vi, såsom vi antytt, blicka in något närmare i det 12:e kapitlet. Här ha vi blott i förbigående vidrört detsamma.

2

Löftet

"Den som övervinner, honom skall jag göra till en pelare i min Guds tempel, och han skall aldrig mer utgå därutur; och jag skall skriva på honom min Guds namn och min Guds stads namn, det nya Jerusalems, som kommer ned från himmelen, från min Gud, så ock mitt nya namn."

Filadelfia-löftet är pelarelöftet. Och det passade här väl. Ty Filadelfierna stodo som pelare med sin "lilla kraft" i sina svåra förhållanden. Och om de så stodo intill änden, då voro de värdiga pelareskapet i Guds tempel.

Guds tempel är här tydligtvis detsamma som hela den härliggjorda

skapelsen med alla dess otaliga världar och otaliga varelser; och icke detsamma som t.ex. Petrus menar med templet, då han tänker sig det bestå blott av de heliga, såsom de levande stenar, varav det är byggt (1 Pet 2:5). De som i detta inskränktare tempel kallas stenar, de kallas i det vidsträcktare templet för pelare.

Filadelfierna voro pelare. Och varav består en sådan? Den består av den eviga tubudskärleken, den eviga tubuds rättfärdigheten, den eviga tubudsnåden, den eviga tubudsanden. Filadelfia-pelaren består av "Andens lag" i människogestalt.

Och en sådan pelare kommer till stånd blott genom hushållning med eller subjektivering av "Andens lag" i det dagliga livet, där människan är ställd. Men nu kan det hända, särskilt i början, att den sanna subjektiveringen här och där uteblir. Och då inträder alltid den falska subjektiveringen i dess ställe. *Ty på varje punkt, där jag icke subjektiverar eller i liv omsätter "Andens lag", där måste jag subjektivera mot-lagen från nedan.* Människan måste i varje sekund subjektivera lag, antingen Guds lag eller Satans lag, antingen göra trons eller otrons stamgärning. Så allvarlig är subjektiveringssaken.

Och genom subjektivering av mot-lagen blir den gyllene pelaren skadad. Där införes slag i densamma. Och då måste den brytas ned och slås sönder och läggas i skräckveckoeld och smältas om, att slagget må avskiljas. När det är skett, blir pelaren renare och starkare än förut genom förnyad pingstfödelse. Och efter en sådan tuktan går subjektiveringen mera på djupet och i en stadigare och trognare stamgärning med dagliga fruktgärningar. Men så kan det hända, att den falska subjektiveringen åter inträder. Och följderna blir densamma: pelaren måste brytas ned, smältas om och åter byggas upp. Men så småningom lär sig människan det kerubiska blixtlivet, "de fullkomligas" höga konst att oavslåtligen i ett starkt och stadigt stamliv subjektivera "Andens lag" och därmed utestänga mot-andelagen. — Men vilket tålamod hos Gud och vilken ihärdighet hos vår Herre och frälsare Jesus Kristus i att framfostra detta pelareskap! Ja, solen kunde blekna och månen rodna därvid!

En pelaremänskliga består av den eviga kärleken, rättfärdigheten, livsnåden och anden. Och hon har verkligen kärlekens pelarenatur i sig. Hon bär upp sina medförstlingar i innerlig brödrakärlek. Hon bär upp sitt folk, ja, hela världen i allmänlig kärlek. Hon bär upp alla djur och växter på hela vår jord. Hon predikar pelareevangeliet för hela skapelsen och står som en pelare mitt inne i den stora världsvåndan. Hon hör plantans suckar och suckar *med*; hon ser krypets tårar och gråter *med*.

Överallt där det är nedtryckthet, där är hon *med* och bär upp. Krymplingen tar hon på sina "gyllene" axlar, varhelst hon ser en sådan. Alla bortkomna och avsigkomna, alla elända och smutsiga trycker hon till sitt hjärta som bröder. *"Från Nova Semljas fjäll till Ceylons brända dalar, varhelst en usling finns, är han min vän och bror."*

I de fattiges hem står hon som pelare och lyfter den nedtryckta upp. Vid sjukbädden sitter hon och talar den eviga kärlekens pelareord, som lyfta upp över tiden, jorden och kvalen.

Där rätt och rättfärdighet trampas ned, där griper hon frimodigt in och bär upp. Och då hon i döden segnar ned som Stefanus, då slår hon

sina armar kring bödlarna såsom han och bär dem med sig i evig kärlek inför domstolen i den första himmelen.

Ja, hon är pelare och kan icke leva på annat sätt än som pelare, överallt, var hon går eller står, har hon den eviga kärlekens pelaretag i sig.

Här på jorden räckte hon icke till för ens en miljondel av vad hon ville bära upp. Men den pelareviljan är skapad av Gud. Och den måste bli fullbordad. Hon måste få komma därhän, att hon kan bära upp alla och allt i evig tubudskärlek. Och det sker i "Guds tempel", som är nya himlar och en ny jord. Där får hon någonting att bära upp med som förslår, nämligen ett sådant mått av den eviga kärlekens ande, att hon kan bära upp alla människor, alla levande varelser och alla världar i alla evigheter på det särskilda sätt, som blott hon och ingen annan kan göra det.

Detta är Filadelfia-löftet, det oändligt härliga pelare-löftet, om vilket någon har sagt, att "det är så stort, att man har svårt för att tro det". Ja, det gäller alla löftena. De äro så stora, att de nästan synas stöta på överdrift. Men vi skola få se, att förstlings- eller pelareskapet, som i sanning kostar någonting, också kommer att i sanning smaka någonting.

Om pelaremänniskan i Guds tempel säger Herren fyra oändligt härliga saker: hon skall icke mer utgå ur templet, hon skall bära Guds namn och Guds stads namn och hans nya namn: Alltså:

A

Hon skall icke mer utgå ur templet

De tre pelaremännen Petrus, Jakob och Johannes fingo på Tabor göra en liten titt inom dörren till den eviga härlighetens tempel. Och de ville förbliva i det. "Herre, här är oss gott att vara." Men de måste "utgå" ur det. — Och den pelaremannen Paulus fick göra ett besök i den tredje himmelens paradistempel. Men han måste utgå ur det.

Och alla "Filadelfier" få stiga ett litet steg inom dörren till "Guds tempel" på deras namnsdagsfester. Ja, just dessa små, som här oftast ha det så smått, så torrt och så trångt, de bjudas på tempelbesök och få smaka något av den tillkommande världens pelarekraft. Och i en sådan stund inströmmar i dem ett så väldigt mått av den eviga kärlekens flod, att de känna sig kunna bära upp hela världen. Hon blir lätt som en fjäder och kär som den käraste vän. Hon synes helt och hållet ljus och kännes helt och hållet ljuv. Stenar och allt äro förvandlade. Allt är liksom genomskinligt och genomgångbart. Allt sväller av evigt liv; ur allt väller en flod av härlighet och kraft tempelbesökaren till mötes.

Men han måste "utgå" igen. Och så uppstår hos honom en brinnande längtan efter att få förbliva i templet för att kunna i sanning bära upp någonting. Och denna längtan blir allt större, ju mindre han blir, och allt renare, ju svagare han blir i sig själv. Och så komma de sista och avgörande pelareproven, då "Gud **Allt**" och "Gud **En**", kännes som "Gud **Intet**" och "Gud **Ingen**", alldeles som för Kristus på korset och som för Paulus, då han blev "övermåttan och utöver förmågan betungad". Detta är den slutliga likheten med Jesu död. Och när denna likhet är uppnådd och inbränd i varje atom, då är "pelaren" färdig att inflyttas i templet för att "aldrig mer utgå ur det". Då är han redo att mottaga påskriften av det trefaldiga namnet.

B

Jag skall skriva på honom min Guds namn

Guds namn är »Ehjah», »Jag är». Och pelaremänskans namn är »Ehjah», »Jag är» (av, genom och till Jehovah). Därom ha vi talat under Pergamus-löftet.

Pelaremänskan är ett namn i det stora namnet. Hon är ett evigt »är» i det eviga "Själ-Äret". Detta »är» är det sekundliga hushållnings-äret, subjektiverings-äret, blix-äret, i vilket vila, vara och göra äro *ett*. Det är det eviga livet redan i tiden. Vilken hemlighet, vilken skatt i detta lilla »är»! I det ligga alla himlar, alla världar, alla evigheter. I det ligga alla 7 löftena frövis.

Filadelfiernas »är» var litet och svagt. Men det övervann den sataniska synagogans stora lögn- och sken-»är». Och om de stodo fast i detta pelare-»är» intill änden, då skulle Herren skriva på dem "Guds namn".

Men det namnet hade de ju förut. Ja, — "på pannan". Men nu lovar han att skriva det på hela personen. "Jag skall skriva det på *honom*", säger han. Och det innebär oändligt mycket mer.

Här på jorden ägde pelaremänskan visserligen namnet i varje atom i hela sin varelse. Det kände hon ock. Där satt ett heligt och saligt »är» överallt, ett den prima fridens och glädjens »är» ut i fingrar och tår, så att hon verkligen var ett »är» i Guds "Är". Det blixtrade, brände, tände och värmdes av Gud i allt. Stundom, i den djupare svaghetens tid, liksom kröp det av Gud i allt. — Men detta "är" var dämpat under mycken svaghet och dolt i förnedringens kropp, så att hon såg icke annorlunda ut än andra människor. Men den som var ett "är" eller åtminstone var *av* "Äret", av sanningen, han såg hennes pelare-"är" på pelare-pannan, och han kände hennes pelare-väsen i allt. Där stod ett "är" i allt vad hon tänkte, talade och gjorde.

Men i Guds tempel skrives Guds namn på hela personen, så att varje atom strålar som en ädelsten i den nya kroppen. Och dessa atomer, som äro eviga kraftcentra, eller "Guds ögon", äro otaliga. Genom dem alla utstrålar Gud sitt eget höga namn över alla människor, över alla varelser och ting och över alla världar och genom alla evigheter, och detta i det särskilda mått och på det särskilda sätt, som varje pelaremänska kan och skall återstråla Guds höga och härliga namn. Vilken strålgång av evig kärlek, evig rättfärdighet, evig livsnåd, evig ande skall icke där utgå från varje pelaremänska! *Hon skall bliva allt det, vartill "Andens lag" kan göra en människa.* Ty alla 7 löftena äro innerst blott *ett, ett, ett*. De äro Andens lag i den högsta möjliga människogestalt. Ja, pelaremänskan skall stråla av "Andens lag", det högsta ljus som finns i tid och evighet, ja, det enda ljus, som finns i himmel och på jord. Hon skall bliva en andelagsstjärna av första ordningen, en "fixstjärnesol", som stödjer och bär omätliga världsområden, och som välver sina eviga ljusflöden över oändliga sfärer och rymder, en Sirius-sol på evigheternas himmel.

Men detta är ingen glans att själviskt sola sig i, ingen storhet och härskaremakt på "denna världens" vis, utan på *andelagsvis*. Det är den eviga tubudskärlekens bärande och tjänande glans, storhet och makt. Allt vad där fås, det fås för att givas, allt vad där äges, det äges för att

offras — allt på andelagsvis, liksom här på jorden. Det djuriska, lumpna och låga storhets- och blänkaresinnet är där för evigt utestängt. Man är störst även där genom att vara den minste, vara allas tjänare och dräng. Liksom på jorden så finns det i himmelen inga andra jättar än — "barnen". Aldrig stiger där en fot över tröskeln till "Guds tempel" utom barnfoten. Stor-skanken är för liten för att taga det stora steget.

C

Jag skall skriva på honom min Guds stads namn

Vad heter Guds stad? Det se vi av det sista ordet i Hesekiels bok. Stadens namn är detta: »**Här är Herren**» (Jehovah).

Det namnet skall Jesus skriva på pelaremänskan. Hon skall i all evighet heta: »**Här är Jehovah**».

Men det namnet bär hon redan här på jorden. Ty hon är i tron "kommen till den levande Gudens stad" och är medborgare där. I henne har Jehovah sin bostad och tron, så att hon heter: "Här är Jehovah." Det känner hon ock. Ingen mindre än han bor i henne. Och hon känner även, huru rädd han är om hennes stadsnamn. Så snart fienden vill tränga sig in, signaleras tydligt och skarpt: "Se upp, här är fara för din stad och ditt namn och din medborgarrätt!"

Allt här på jorden gungar, vacklar, bävar, ty det är de två djurens stad med de två djurens namn. Hela världen i stort heter: "Här äro vilddjuret och skökan." Och så långt som världen bär detta namn, så långt saknar hon »**grundvalarna**» (Heb 11:10) och måste gunga, vackla och bäva.

Men pelaremänskan har gått ut ur vilddjurs- och skökostaden. Hon steg in i hissen, som är "Andens lag" (Kap 5, sid. 35), och hissades upp på Sions berg och till den levande Gudens stad, det himmelska Jerusalem (Heb 12:22). Så blev hon medborgare i "Guds stad" och bär stadens namn.

På Filadelfiaförsamlingen stod namnet: "Här är Jehovah". Och på den sataniska judaförsamlingen stod namnet: "Här äro vilddjuret och skökan." Mellan de två "städerna" stod striden. Den förra tog vara på sitt stadsnamn, och därmed hade den "*grundvalarna*", som äro den eviga tubudskärleken, tubuds rättfärdigheten, tubudsnåden och tubudsanden i tubuds-Kristus. Den senare tog ock vara på sitt stadsnamn. Men det hjälpte icke, ty den saknade "*grundvalarna*". Och så föll den. Och hela den väldiga skökostaden, som kallas "den stora och starka staden" (Upp 18:10), skall falla en gång under himmelens tordönsstarka Halleluja, ty den saknade "*grundvalarna*", då den alltid byggde sin frälsning utanför "Andens lag". Men "Filadelfia-staden" skall stå, ty den har "*grundvalarna*", de fasta och eviga, som bottna i själva Ur-Jehovah. Och hela den väldiga vilddjursstaden, som är det 7:e världsriket, skall falla en gång på Harmageddon, falla för den filadelfiska "byssus-staden", som har "*grundvalarna*" de "fina", vilka äro "Andens lag" i apostolisk ande och kraft.

Filadelfierna togo vara på stadsnamnet. Därmed hade de "*grundvalarna*", ur vilka de växte upp som pelare och i vilka de stodo som pelare. Och om de så stodo intill änden, så skulle Herren skriva på dem sin Guds stads namn. Det är det eviga härlighetsnamnet, som icke blott giver medborgarrätt i den härliga staden, utan giver *pelarerätt* i densamma. Ty märk: det skrives på "pelaren". Och icke alla

medborgare i en stad äro "pelare". De äro blott några få. Vi kalla dem "stadsfullmäktige", som handhava stadens angelägenheter och äro dess styresmän. Och om de fatta sin ställning rätt, så känna de sig vara stadens högsta tjänare, som med sina större gåvor skola gagna det hela.

Frälsningen under de 42 månaderna går blott ut på att anskaffa "stadsfullmäktige" för det nya Jerusalem. Så hög är eder kallelse, I Herrens heliga. Förstlingsskapet är pelareskapet. Ej underligt då att det kostar så mycket, och att det kräver en sådan hushållning och övning i andelagsliv härnere! Ty det gäller ju att däruppe taga hand om hela det nya Jerusalems omätliga "kassor", skatter och tillgångar och därmed tjäna det hela. Inskriften av stadsnamnet på pelaremanniskan tillskriver henne hela Guds stads härlighet och allt vad Gud äger för att därmed tjäna och gagna alla och allt. Det kommer att smaka. Men så kostar det ock något, innan I kommen dit.

Vilken härlig lott gå icke "Filadefierna" till mötes! Här på jorden äro de så små, att de ofta knappt synas. Flera av dem kunna ingenting utträtta. Gud gömmer dem helt och hållet undan. Han höljer in dem i små och torftiga förhållanden, i utstötthet och utträngdhet, ja, ända därefter, att de icke hava en egen vrå att krypa in i, icke en egen smula bröd att äta. Och stundom höljer han ned dem på sjukbädden såsom Job, ofta i årtal, ja, i årtionden, någon gång för hela livet allt ifrån den första födelsen. Så fostrar Gud många av pelarna i sin stad.

Ty träd dessa hans "gömda klenoder" något närmare; och du skall snart få se vad de heta. De äro icke mångordiga, ty många ord äro ofta många synder. De göra intet väsen av sig. Ja, de göra platt intet av sig. De äro detta "ingenting", som är det enda som *är* "någonting". — Ja, där sitter du i detta kalla och trånga kyffe; du sitter där och ser och hör på detta "utskum och avskrap", som är "ett skådespel för änglar och människor". Och nu börjar det "storkna i din hals" och stora tårar välla fram, som med våld, ur dina ögon. Vad står på? Jo, du fick se en skynt av det härliga namnet: »**Här är Jehovah.**» En avkläddhet, en avdödhet, en förstabudsfullkomlighet strålade fram och slog dig med häpnad. Armar såg du, som buro alla, både vän och ovän. Den eviga kärlekens sol glänste i halvbrustna ögon. Kinder, som voro blott skinn och ben, började rodna av paradisblod. Händerna, bleka och magra, knäpptes i bön för land och stad, och från tunna läppar strömmade en flod — tänk! — av tack och lov för Guds stora godhet. Och nu kände du rummet, det låga och mörka, vara en himmelsk boning. Det blev så märkvärdigt ljust och rikt därinne, att mången konungs slott är mörkt och fattigt mot det.

Ja, sådant såg och hörde du därinne. Och när du gått därifrån, så vände du dig om och sade så tyst: "*Där bor en av det nya Jerusalems stadsfullmäktige.*" Och så gick du; och du tänkte så här: "*I den staden får mången konung, påve och biskop stiga ned och dessa små stiga upp. Dessa som lärt sig att hushålla såväl med smulan och grynet, så att det räckte till för alla deras svåra förhållanden, de skola en gång få hela Guds stads och hela den nya jordens och alla de nya himlarnas skatter att hushålla med. I deras hand skall det nya Jerusalems styre vila, ett styre i evig kärlek, rättfärdighet, livsnåd och ande under överstyret från Guds och Lammets tron.*" Ja, så tänkte du, när du gick från besöket hos en av kandidaterna till pelareskapet i Guds stad. Och du tänkte alldeles rätt.

D

Jag skall skriva på honom mitt nya namn

Vilket är Herrens nya namn? Det som han fick i sin tredje födelse, döds- och uppståndelsefödelsen.

Här på jorden hette han »**Ehje**h», »**Jag är**» (av, genom och till Jehovah). Men det var namnet under förnedringen; och det förde honom på korset, då han icke ville antaga skökans namn, som innerst är Satans namn, mot-namnet: »**Jag är**» (av, genom och till mig själv). Och han bar sitt namn även då, när han i gudsövergivenheten kände sig som en *namnlös*. Och just "därför har Gud upphöjt honom över alla namn" (Fil 2:9). Detta **över-namn** är hans nya namn. Det är det stora stamnamnet, i vilket alla frälsta människor och alla andra levande varelser och alla ting få sina "nya namn". Det sker i den tredje födelsen, i vilket han skriver på dem sitt "nya namn".

Detta namn bära alltså alla och allt i Guds stora tempel, som är nya himlar och en ny jord. Men där finnas sådana, som bära det i en högre och härligare grad än alla de andra. Och vilka de äro, veta vi. De äro pelarna i templet. Och det är om *deras* namn det talas i vår text. På dessa pelare i Guds tempel och stad skriver Herren sitt nya namn, som ett *pelarenamn* eller ett *över-namn*, över andra namn, men som ett under-namn under hans **över-namn**.

Detta över-namn insätter människan i en över-ställning, i vilken hon förfogar över ett större mått av den eviga kärleken, rättfärdigheten, livsnåden och anden än de underlydande namnen, men för att på pelarevis bära, tjäna och gagna dem. Det namnet giver alltså något att giva, som räcker till.

Här på jorden var namnet ofta pinsamt begränsat. Dess »**är**» räckte icke till för att vara vad det ville, dess »**gör**» räckte icke till för att göra vad det ville. Men över-namnets »**är**» och »**gör**» räcka till.

Huru sved det icke i ditt hjärta, då du icke förmådde någonting! Huru kliade det icke i handen, då du icke kunde gripa in som du ville! Du mådde så illa, så att du var "sjuk", under dina medmänniskors stora och skriande behov, inför vilka du stod både redlös och rådlös. Men det kommer en dag, då över-namnet skrives på dig. Därmed öppnas alla de förråd av livs- och härlighetsskatter, som ligga i Jesu **över-namn**. Och av dem får du ösa ut och ösa ut med fulla händer i all evighet och bära upp otaliga människor, varelser och ting allt högre och högre i himmelska rymder, som aldrig nå några gränser.

Ack, sälla, sälla äro de som få stå som pelarenamn i Jesu **över-namn**! I dem har "Andens lag" nått sin fullbordan till förstlingsfrälsning. I dem har det eviga "urevangeliet" växt upp till ett livs levande evangelium i människogestalt för otaliga evigheter. Så frälsas förstlingarna genom "Andens lag". De 7 löftena ligga icke vid sidan av denna frälsning eller komma som ett bihang till densamma, utan de framkomma organiskt såsom frälsningens högsta länk, utan vilken hela frälsningskedjan är förfelad såsom förstlingsfrälsning. Så fruktansvärt allvarliga stå de 7 löftena inför eder, I förstlingar. De äro andelagsfrälsningens utdragna linje, utan vilken förstlingskapet är förlorat.

Ja, sälla äro de som få bära de tre pelarenamnen! Men vad var en sådan människa *i sig själv* här på jorden? Det veten I förstlingar *väl*.

Hon var endast ett *vrak* på livets hav, som begärde blott ett: att av Gud bliva förd in i den eviga nådens hamn. Men just för ett sådant publikan- och vrakhjärta springa det nya Jerusalems portar upp, *aldrig* för "konstseglaren", som icke såg sitt haveri. Och för det i sig självt mest hjälplösa och redlösa "barn-vraket" upplåter sig paradiset's högsta sfär. På den minste bland de små skrives det högsta över-namnet.

Och nu hav tack, du lilla förstlings-Filadelfia, för ditt höga föredöme på svaghetens väg till de stora krafternas tempel och stad, vägen genom död till liv!

Vi skola minnas din lilla kraft och din stora smälek för det, att du icke kunde utträtta något stort, och ditt bittra lidande, då du icke kunde göra allt det goda du ville.

Och vi skola dagligen se Herrens höjda finger över dig och lyssna till hans starka: "Se, se!"

Vi skola komma ihåg din hushållning med det lilla och lära oss att hushålla med *vårt* lilla, så att det räcker till, såsom du fick "smulan" att räcka till för allt det nödvändiga.

Vi skola minnas din stora nöd inför Satans mognande synagogssköka och lära oss att stå ostraffliga i förstabudsfullkomlighet inför det 6:e världsríkets mognande sköka, som fördärvar alla folk med sitt förstabudslösa evangelium, utan att vi kunna hindra det.

Vi skola minnas det härliga pelarelöftet med de tre namnen, vilket Herren gav åt dig och åt alla "Filadelfier". Med den barmhärtige Gudens hjälp skola vi vara pelare som du här på jorden, att vi må vinna pelareskapet i Guds tempel och stad.

Ja, i Guds tempel och stad, där stån I säkerligen nu som pelare med de tre namnen. Där bären I upp, redan nu, många människoandar, varelser och ting. Flöden av evig kärlek mottagen I från tronen och utgjuten dem över paradiset's oändliga nejder och otaliga rum. Ack, sälla ären I, som fått något att giva, som förslår! Med Guds och Kristi hjälp skola vi en gång stån som pelare bland eder. — Mätte vi bliva så små, att vi kunna få den storhet i himmelsk och evig tjänare-kärlek, vartill vi blivit skapade och kallade av Gud! Amen.

VIII

Sammanfattning

Vi ha nu talat om de 7 breven. Och vår framställning gör ingalunda anspråk på att vara fullständig och uttömmande. Vi ha blott velat rikta uppmärksamheten på dem. Ty de innehålla en väldig skatt av fostrande och vägledande sanning. Och den är särskilt behövlig i tid som nu är och stundar, då sanning och lögn allt mer vävas ihop till det själamördande världsfördärv, som profetian har förutsagt.

Nu en liten kort sammanfattning. Vi taga då även här de två synpunkterna: övervinnandet och löftena. Alltså:

1

Övervinnandet

Vad sökte Herren i de 7 församlingarna? Blott ett: gärningarna. Och

de äro "de första" eller "de fullkomliga" gärningarna, den prima och sekundliga stamgärningen med sina prima och dagliga fruktgärningar.

Vad sökte Herren i de 7 församlingarna? Blott ett: övertinnandet, nämligen det "första" eller "fullkomliga" övertinnandet, som är den "första" eller "fullkomliga" kärleken, den prima och sekundliga stamkärleken med sin prima och dagliga frukt kärlek.

Och vad fann Herren i de 7 församlingarna? Jo, han fann, vad han sökte, i två hela församlingar och i två grupper av två församlingar. Blott här fann han förstlingsskapet eller det sionitiska bergsståndet "utan vank" (Upp 14:5), vilken ståndpunkt vi kallat "den prima". I allt det övriga fann han icke det han sökte, utan blott "sekunda" och "under-sekunda" ståndpunkter. Och så blev församlingarnas verkliga beskaffenhet vid mönstringen, denna:

Efesus	— sekunda;
Smyrna	— prima;
Pergamus: i stort sett	— sekunda;
" en liten grupp	— under-sekunda;
Tyatira: en grupp	— prima;
" en grupp	— sekunda;
" en grupp	— under-sekunda;
Sardes: i stort sett	— under-sekunda;
" en liten grupp	— prima;
Filadelfia	— prima;
Laodicea	— under-sekunda;

Alltså var det blott ungefär en tredjedel av alla församlingarna, som i mönstringens stund höll provet, nämligen Smyrna, Filadelfia, det lilla prima Tyatira och det lilla prima Sardes.*

Och ungefär en tredjedel stod på sekunda ståndpunkt, där skökan är avlad, nämligen hela Efesus, största delen av Pergamus och en betydlig del av Tyatira.

Och ungefär en tredjedel stod på under-sekunda ståndpunkt, där skökan är född, nämligen en liten grupp i Pergamus, en grupp i Tyatira, större delen av Sardes och hela Laodicea.

Alltså voro ungefär två tredjedelar av alla församlingarna dels i betänklig grad besmittade av skökan, nämligen de sekunda, dels i hög grad fördärvade av henne, nämligen de under-sekunda. *Och detta redan på Johannes' tid!* — Och måne tillståndet bland "de troende" är bättre i vår tid? Och måne vi gå till överdrift, då vi ofta säga, att flertalet av vår tids troende är skadat av skökan? Förvisso icke.

Mönstraren har, som vi förut antytt, icke valt dessa församlingar såsom på en slump. Det säger oss redan det heliga sjutalet. Utan de äro valda så, att de uttrycka tillståndet i den tidens församlingar i allmänhet, och även så, att de angiva den kommande tidens sakläge och utveckling först intill det 7:e världriket, då skökan försvinner, därefter intill tusenårsriket, då även Satan försvinner genom att innelåsas i avgrunden.

Alltså visa dessa församlingar, att kristendomen redan i slutet av apostlarnas tid befann sig i ett betänkligt förfall. Skökan hade redan tagit flertalet av de troende om hand. Den stora världsskandalen har

* Antipas levde icke på mönstringens tid.

begynt. Tron ligger, i stort sett, i ruiner redan i de 7 församlingarna.

Varpå beror detta förskräckliga nederlag? Det beror på en historisk tilldragelse på apostlarnas tid. Och den bestod däri, att den judiska skökan förkastade och förhindrade evangeliets sista anbud genom dem om frälsning för det utvalda judafolket. Därmed förfelade detta folk sin höga kallelse, att såsom rotfolket för alla jordens folk centralt handhava och utbreda evangeliets frälsning till dem alla. Och därmed bragtes Guds frälsningsplan in på en omväg, som blev en ödesdiger krokväg till målet. Det utvalda folket, som skulle blivit det kristna moderfolket för alla folk och oavbrutet och i stigande grad förmedlat strömmen från Guds och Lammets tron — denna moder försvann; och därmed försvagades strömmen redan i apostlarnas tid. Det är denna svaghet vi se i de 7 församlingarnas förfall.

I stället för den av Gud utkorade modern trängde sig en annan moder in och tog i hennes ställe hand om evangelium. Det var den kristna skökan, i vilken den judiska skökan övergick. Så blev moderskapet över folken förfalskat. Det flyttade från Jerusalem till Rom. Där ha vi det ännu. Men i sinom tid skall det antaga sin sanna gestalt och återvända till sin rätta plats, som är Jerusalem, den heliga världscentralen i Guds frälsningsplan. Det sker, då det utvalda folket varder frälst och inträder i sin höga kallelse. — Den antydda hemska "tilldragelsen" och den abnorma utveckling, som framgår ur den, skola vi närmare betrakta i det 12:e kapitlet.

I Herrens mönstring av de 7 församlingarna se vi tydligt, att han skiljer de kristna i 3 klasser. Vi ha kallat dem "prima, sekunda, och under-sekunda". Och kalle man dem vad man vill; men säkert och oemotsägligt är detta: i tre klasser skiljer han dem, nämligen sådana som fullt hålla provet, sådana som blott delvis hålla provet och sådana som icke hålla provet alls, eller: de bästa, "de goda" och de helt och hållet odugliga. Och han nöjer sig icke med mindre än den första klassen; han är icke belåten med "det goda", utan blott med det bästa, såsom vi ju ideligen hört av honom under mönstringen. De två andra klasserna ställer han under denna dom: "Ändra sinne; varom icke, så kommer jag över dig." Även det på alla goda ting så rika Efesus duger icke. Det är inför honom en fallen församling. Förfärande allvar!

Denna hans fördelning av de kristna i 3 klasser skall noga bemärkas särskilt i vår tid, då gränslinjerna mellan prima, sekunda och under-sekunda kristendom så förskräckligt utplånats. Stora skaror av troende i alla kyrkor äro — prima, förstås: fastän de icke ens ha en aning om vad som menas med "prima kristendom". Att tron hos dem skulle ligga i ruiner, såsom den gjorde hos större delen av de 7 församlingarna — tycker någon det! Men ruinen finns där, och det i förfärande grad. Det ser var och en som kan se.

"Men", säger man, "detta är att vara alldeles för hård mot de svaga." Den beskyllningen bry vi oss icke om. Ty den drabbar mönstraren, som icke nöjer sig med mindre än förstabudsfullkomligheten och som skoningslöst kräver densamma. Och för övrigt — om de vore "svaga"! Men annat var det. De äro tvärtom riktiga jättar och hjältar — i munnen och i självöverskattning. Dock — sanningen har ett förmildrande ord för dem, nämligen detta: "arma människor, de äro förledda av blinda och halvblinda ledare".

Alltså: ingen klemighet med skökan! Bäst att som mönstraren på Patmos säga människorna sanningen. Ty det är dock blott sanningen, som kan hjälpa dem till rätta, i fall de kunna hjälpas och icke som Judas — vid Jesu sida gå rakt i fördärvet.

De andliga rörelserna både i statskyrkan och i småkyrkorna äro till en stor del ingenting annat än "folkrörelser" vid sidan av andra sådana. Och de äro till och med mycket svaga folkrörelser, ty de äro fördärvade av skökan. Om man blott icke gäve dem ut för att vara kristendom, så ginge det an. Men nu göra de anspråk på att vara verklig kristendom; och därmed äro de kristna skandälrörelser, i vilka det naturliga rotlivet så småningom förkväves och till slut i grund fördärvas. Det finns ingenting, som så förstör en människa som en falsk och sig överskattande andlighet. Det se vi tydligt på den judiska skökan, som i Guds namn förde Kristus på korset; och det se vi även på den kristna Stor-Stinntan i Rom, som dödat många tusen av Herrens heliga i Guds och Kristi namn. Så fullkomligt förvända bliva människorna genom falsk andlighet. De bliva till slut riktiga djävlar med sken av att vara Guds yppersta tjänare.

Det är blott en punkt, på vilken mönstraren lägger vikten. Och den är övertvinnandet som är de 7 brevens brännpunkt. Med väldig och oavbruten kraft från början till slut ljuder den digra "refrängen": "Den som övervinner", han skall få. Och det är icke ett Kaifas-övertvinnande av "bägarens och fatets" blott yttre orenhet, utan det är först och sist ett inre övertvinnande, en stående stamgärning, som av *allt* hjärta, *all* själ, *all* kraft och *allt* förstånd gör Gud till Gud och ingen mer, och därmed gör nästan till broder. Övertvinnandets grundväsen är den oeftergivliga förstabudsfullkomligheten. Den är bägarens och fatets rena inre. Den går på djupet och till botten med saken; den sätter allt på förstabudsgrund, som är alltings eviga klippa och grund; den lägger livets tyngdpunkt på rätt ställe: i det fördolda livet med Kristus i Gud. — Detta skall noga bemärkas i vår tid, som så allmänt kommit bort från det inre och så hejdlöst störtar sig på det yttre. Tidsandan är rotlös och förtvivlad och rycker människorna med sig som agnar i storm. Och denne rotlöse folkande rycker flertalet av de troende med sig. De äro genompyrda av Kaifas-väsendet. Ingen lust och ingen blick för det inre livet. Frälsningen lägges i vädret, utanför Andens lag. Fullfödelsen saknas.

Denne förstabudslöse, rotlöse och förhärjande folkande har uppammats i det ödesdigra statsskököväsendet. Otaliga händer hava i århundraden tagit hand om kristendomen, vilka aldrig enligt skriften skulle haft hand om densamma. Ända nedifrån kyrkobetjäning, kyrkovärdar och kyrkoråd upp genom präster, prostar, biskopar, professorer, prästmöten, kyrkomöten, riksdag, regering, ända upp till kyrkoministern och konungen såsom kyrkans högste styresman hava hundratusentals människor styrt och ställt med kristendomen utan att ens ha en aning om vad kristendomen är. Så har det utbildats en kristen allmänande, som passar för djuret, en förstabudslös folkande under skenet av Kristi namn, en tidsande, som slagit rot i livets utansidor, ett Kaifas-väsen, som är den verkliga kristendomens dödsfiende och som innerst går ut på att i Kristi namn utrota kristendomen ur folket och som också i århundraden hållit densamma korsfäst. Och från denne

statskyrkoande med två lammhorn hava flertalet av de troende, även i småkyrkorna, icke kunnat göra sig lösa. Den ligger i blodet. Och det kräves djupa, blodförnyande lidanden för att på förstlingsvis bliva uttagen från den. Men sådana lidanden kunna de icke genomgå, ty de ha för litet för-pingstligt guld i sig för att kunna uthärda sådana eldar, som lösgjorde de första lärjungarna från den tidens skökoande. — I Herrens heliga, akten eder för att komma statsskökans prästrock och guldkors för nära. Ty därunder bor en förstabudsande med lammhorn, en jordkrypande padda med skenet av "duvan". Men icke allt i statskyrkan är statsskökan.

På det prima övervinnandet lägger mönstraren *hela* vikten. Det förutan är förstlingsskapet förlorat. Och varpå grundar han detta övervinnande? Måne på ett juridiskt straffvikariat med en opersonlig rättegångsfrälsning utanför födelsen? Icke ett ord, icke en skymt av något sådant i de 7 breven. Utan här är blott fråga om personen, som är han själv, och om Anden, med vilken han är *ett*. Vid denne Ande knyter han församlingarna med oavbruten och väldig kraft i den sjufaldiga "refrängen": "Den som har öra, han höre vad Anden säger till församlingarna." Den åtföljer övervinnandets "refräng" och är ett med densamma. Detta ideliga upprepande av "Anden" vid sidan av övervinnandet visar var han lägger övervinnandet. Han lägger det just i Anden. I Anden — segern; utanför Anden — nederlaget.

Mönstrarens kristendom är alltigenom personlig. Men här visar det sig, huru fördärvade människorna blivit genom den romerska skökoförsoningen. De skola ovillkorligen ha något opersonligt att vila vid. Så opersonliga äro de i sin kristendom. Att "*han, den rättfärdige, är försoningen för våra och hela världens synder*" (1 Joh 2:1, 2), det ha de kanske tusen gånger läst och hört, men det går icke i dem, ty den juridiska rättegångsförsoningen ligger i deras blod. De skola ha en gjord, avslutad och icke mer fortgående gärning, ett opersonligt och oandligt straffsummeblod, att trygga sig till och skjuta i förgrunden och taga personen på släp. Så lågt stå de, så andelösa äro de därinne i andegrunden. De ha ingen ro, om de icke få skilja den korsfäste och den uppståndne från varandra, så att de få två. Och så blir den förre en mat och dryck för djuret, och den senare får stå i bakgrunden och se på. Så ha de frid, det är skökans frid.

Nej, försoningsgärningen på korset är någonting oändligt högre och härligare än *så*. Den är en i den uppståndne evigt fortgående tubudsgärning, som, subjektiverad i människan genom avlelse och födelse, rycker henne ut ur djurets stamgärning och insätter henne i Lammets stamgärning på Sions berg. Just denna Lammets gärningsmekanism på Sions berg är den objektiva försoningen med Gud i de 7 breven under namn av »**Jesu gärningar**». Och just denna gärningsmekanism, subjektiverad i människan, är den subjektiva försoningen med Gud i de 7 breven under namn av "de första" eller "de fullkomliga gärningarna". Märk det! Och må vi akta oss för att insmuggla i de 7 breven någon annan försoning, än den mönstraren insatt där.

De 7 brevens prima kristendom är förstlingskristendomen. De prima

övervinnare, som mönstraren fann i dessa församlingar, äro just desamma som stå med honom på Sions berg såsom förstlings-skaran "från jorden" (Upp 14:4). Frälsningen under de 42 månaderna är förstlingsfrälsning. Det skall beaktas. Det är icke nu fråga om "de stora skarorna", utan om "konungar och pelare". Men skökan lägger hela vikten på att "fostra folken". Och huru hon fostrat dem, det visar sig nu, då de hålla på att övergå i de antikristiska sjunderiksfolken. Förstlingsfrälsningen har hon skjutit åt sidan. Ja, den vill hon utrota. Och huru pass hon har lyckats därmed, det se vi ju. Var talas det i vår tid om förstlingsfrälsning och förstlingskap? Jo, i alla kyrkor föra Herrens heliga dess talan; men tusen sinom tusen munnar äro i rörelse för att nedtysta dem såsom "översittare, de där vilja vara ett huvud högre än andra".

Mönstringen på Patmos är en oavbrutet fortgående mönstring. Det skall beaktas särskilt i vår tid, då man icke vill låta mönstra sig alls. Man mönstrar sig själv och finner sig — prima.

Men, I förstlingar, I känna mönstringen av livs levande erfarenhet. I bliven dagligen, ja, sekundligen granskade och inspekterade av Herren. I stå inför ögon, som låga än av mildeld, än av skarpeld. Och I veten av både ljuv och bitter erfarenhet, vad han *ser* efter, vad han *vill* och vad han nöjer *sig* med, nämligen förstabudsheligheten, som gör *allt* heligt, förstabudsfullkomligheten, som gör *allt* fullkomligt, förstabudsalltet, som gör *allt* till prima vara, förstabuds-övervinnandet, som övervinner *allt*. Ja, I veten, att han nöjer sig blott med det förstklassiga, det bästa. Och det är ju också det enda, som passar dem, vilka äro kallade att vara de bästa, vara förstlingen av Guds skapade varelser. Tänken alltid i nödens tid så här: "Detta är förstlingskapet, som *kostar* någonting, ja, *kostar* någonting."

2

Löftena

De äro, som vi veta, dessa: Efesus-löftet: att få äta av livets träd i Guds paradys; Smyrna-löftet: att icke skadas av den andra döden; Pergamus-löftet: mannat, stenen och namnet; Tyatira-löftet: makten över hedningarna; Sardes-löftet: namnets bekännande inför Gud och hans änglar samt vandringen med Herren i vita kläder; Filadelfia-löftet: pelaren med de tre namnen; Laodicea-löftet: den tredje trongåvan eller att få sitta med Herren på hans tron.

Och alla löftena äro till sitt personliga väsen en och samma sak. Saken är "Andens lag" i den paradisiska förstlingsmänniskans gestalt. De 7 löftena äro denna människa, sedd från 7 olika sidor.

Alla löftena utlovas åt övervinnarna. Men här menas förstlingsövervinnarna, såsom vi ofta sett. Det kommer nämligen att finnas många fler övervinnare än de. I tusenårsriket inströmma väldiga skaror av övervinnare i Guds paradys, ja, alla jordens folk gå dit in. Men de 7 breven handla icke om dem, utan om förstlingsövervinnarna. Det se vi ju därav, att här är ännu Satan med, men i tusenårsriket är han bunden i avgrunden. De 7 löftena gälla alltså förstlingarna. De äro *förstlingslöften*.

När det i det första löftet utlovas att få äta av livets träd i Guds paradys, så är det fråga om den mat, som kan mottagas blott av den

paradisiska förstlingsmänniskan. Efesus-löftet är *förstlingsmaten* från livets träd, nämligen en sådan grad eller ett sådant mått av den eviga kärlekens andelagsmat, som blott denna andelagsmänniska kan smälta.

När det i det 2:a löftet talas om att icke skadas av den andra döden, så är det icke fråga om ett fridömande från evig död och ett tilldömande av evigt liv i *allmänhet*, utan om ett sådant fridömande, som möjliggör ett tilldömande av paradisiskt *förstlingsliv*. Smyrna-löftet är den 3:e rättfärdiggörelsen och den 3:e födelsen såsom förstlingsrättfärdiggörelse och förstlingsfödelse.

När det i det 3:e löftet talas om mannat, stenen och namnet, så är det icke fråga om dessa saker i *allmänhet*, utan om det paradisiska *förstlingsmannat*, den paradisiska *förstlingsstenen* och det paradisiska *förstlingsnamnet*.

När det i det 4:e löftet talas om makt över hedningarna, så är det icke fråga om den makt över hedningeväsendet, som alla övervinnare i det tusenåriga riket äga, icke heller om den makt över detsamma, som tilldömes alla de övervinnare, vilka då inströmma i paradiset, utan det är fråga om den paradisiska *förstlingsmakten* över hedningarna. "Järnspiran" är *förstlingsspiran under Jesu spira* och innefattar alltså den eviga tjänarekärlekens och tjänarerättfärdighetens *över-makt* över all annan makt både i paradiset och på jorden.

När det i det 5:e löftet talas om namnets bekännande och om vandringen med Herren i vita kläder, så är det icke fråga om dessa saker i *allmänhet*, utan om bekännandet av *förstlingsnamnet* och om *förstlingsvandringen i förstlingskläderna*. Och det innebär ett djup, en höjd och en vidd i den eviga kärlekens paradishärlighet, som de övriga vandrarna icke nå, men som just genom förstlingarnas tjänare-kärlek kommer dem till del, så långt de hava mottagningsmöjlighet därför.

I de 2 sista löfterna framställes det paradisiska förstlingsskapet med väldig kraft och i häpnadsväckande härlighet, nämligen i det 6:e såsom pelaren med de 3 namnen och i det 7:e såsom konungavärdigheten vid Jesu sida "i evigheternas evigheter".

Och dessa 2 löften givas åt alldeles samma personer som de 5 föregående löfterna, nämligen åt "den som övervinner". Därav följer, att varje förstlingsövervinnare äger alla 7 löfterna och att alla 7 äro till sitt personliga väsen lika stora, nämligen först i det 2:a paradiset, sedan i det 3:e, som är nya himlar och en ny jord. De 7 löfterna äro den paradisiska förstlingsmänniskans storhet, sedd från 7 olika sidor, både under sin utveckling i det 2:a paradiset och i sin fulländning i det 3:e.

Men inom alla 7 löfterna finnas olika grader, såsom vi sett, allt efter graden av budhållning eller allt efter det mått av den eviga kärleken, rättfärdigheten, livsnåden och anden, som människan subjektiverat eller inlevt i sig här på jorden.

Den över-ställning, som dessa löften giva, är *tjänare-ställning*. Därför kallas just de, som "regera i evigheternas evigheter" för "tjänare, som skola tjäna Gud" (Upp 22:3-5), nämligen genom att såsom konungar tjäna hela Guds skapelse, men icke längre i förnedringens kärlek, utan i evig härlighetskärlek. Den minste här blir den störste där.

Lägg nu märke till, att icke mindre än tre löften tala om "namnet", nämligen Pergamus-löftet, Sardes-löftet och Filadelfia-löftet. Det skolen I förstlingar allvarligen betänka och taga noggrann kännedom om, vad som menas med detta namn. Ty på det lägger mönstrar en den

största vikt, som I ju tydligen sen redan av detta upprepande av detsamma. Denna namnkännedom är av skökan utrotad i vida kretsar. Naturligtvis; ty detta namn är hennes ohjälpliga död.

Kristendomen i dess centrala livsväsen är icke ett: "Jag vet", icke ett: "Jag känner", icke heller ett yttre: "Jag gör", utan ett: »**Jag är**» med inbegripet veta, känna och göra. Därför kan den finnas i prima gestalt även hos den, som vet så gott som ingenting och icke har några ljuvliga känslor alls, utan är genompyrd av bittra sådana såsom Herren på korset, och som icke kan uträtta någonting annat än *lida*. Detta »**Jag är**» är stamtron, stamgärningen, stamlivet, det kerubiska blixtlivet, i vilket vara och göra äro *ett*.

Varför lägger Herren så oerhörd vikt på detta namn just i löftena? Jo, ty alla löftena äro just det paradisiska förstlingsnamnet »**Jag är**» eller det 3:e namnet, som framträder i den 3:e födelsen. I detta namn ligga de alla inneslutna. Utan detta namn finnas de icke till.

Därmed har Herren givit sina heliga den allvarligaste påminnelse om det 2:a namnet, som de bära här på jorden och som är "skrivet på deras pannor". I detta namn ligga alla 7 löftena *frövis* inneslutna. Bortslarvas detta "frönamn", då äro alla löftena förlorade. Finns icke barnet »**Jag är**», då finns intet att födas i den 3:e födelsen. Och då blir det ingen födelse av. Förfärande allvar! Ja, i detta högättade namn ligger det högsta allvar och det högsta ansvar, som finns på jorden.

Nu säger man: "De där 7 löftena i all ära! Men jag vill icke tänka eller fara så högt; jag vill vara ödmjuk och enfaldig och nöjd dem förutan; jag vill blott ha en frälst själ."

Se, där känna vi igen särskilt den evangeliska sumphönan. Hon lägger med största iver den personliga frälsningen utanför "Andens lag", utanför födelsen och alltså utanför namnet »**Jag är**». Och då är det ju helt naturligt, att hon är nöjd *utan* de 7 löftena. Ty de finnas icke frövis till i hennes frälsning, då hon lägger frälsningen *utanför* frönamnet. Och då känner hon naturligtvis icke någon hunger efter dem. Hon har dem på sin höjd blott upphängda på den där födelse- och helgelselinjen, som skall hållas parallell med frälsningslinjen och som aldrig får anses såsom för personlig frälsning "nödvändig eller därtill hörande". Ja, det är just den evangeliska räven, som kryper in i den budlösa lyan utanför "Andens lag" och vill förbliva i sjunderomaresumpen och där få en frälst själ *utanför* både namnet och löftena.

Nej, I förstlingar, given hönan och räven en spark, ja sekundligen en spark! Och läggen den personliga frälsningen i det pingstfödda namnet, som är ett med pingstbarnet. Då bären I de 7 löftena frövis i edra hjärtan, och I fån smaka^(s) deras tillkommande kraft och skåda en skymt av deras paradisiska härlighet just på edra *namns* dagar. Och dessutom haven I en daglig känning av dem, ty de äro beständiga verkligheter i den första tron, den första kärleken och det första hoppet, som äro det prima namnets tro, kärlek och hopp. Och därmed haven I ett oavvisligt och skriande behov av de 7 paradislöftena, såsom varande just frälsningens fullbordan och mogna evighetsfrukt, utan vilken fruktfrälsningen är förfelad. Löftena ligga i varje punkt på frälsningslinjen i tiden och äro denna linje utdragen såsom härlighetslinjen i evigheten. Utan de 7 löftena ingen förstlingsfrälsning. Så allvarliga, närgående och djupt ingripande äro dessa löften. Men

vilken förödelse har icke här den lutherska förfalskarekyrkan åstadkommit i vårt land med sin födelse-lösa frälsning utanför frönamnet och därmed utanför löftena! Och med denna rävafrälsning fortsätter hon alltjämt till omätligt själafördärv.

Sen till, att I fån full lön, sade Johannes. De 7 löftena äro just denna lön. Och den kommer icke som en betalning för en egenrättfärdig stretkamp eller som ett löst bihang till en namnlös frälsning, utan den kommer i gestalten av den paradisiska *förstlingsmänniskan*, som växt upp ur den paradisiska *frömanniskan* i tiden. Att sträva efter de 7 löftenas lön är alltså att växa upp till den förstlingsmänniska, vartill jag blivit av Gud skapad och kallad. Och skulle det vara förmätet och för högt att söka bliva just det, *som Gud vill jag skall bliva?* Den "ödmjukhet och enfald", som icke vill bliva det, den är skökans, Satans och djävulens ödmjukhet och enfald.

Då människan är ett »**Jag är**» i Jesu »**Jag är**», då är hon i smått allt vad de 7 löftena äro i stort. Och då har hon ett oavvisligt *naturbehov* av att nå fram till de 7 löftena. Brinner den eviga kärlekens eld i hennes bröst, då nöjer hon sig icke med mindre än att få komma ända dit upp, där alla hämmande skrankor äro försvunna för evigt och där hon får i fullkomlig paradiskärlek "*tjåna Gud*" och hela hans skapelse. Därav de heligas glöd för de höga, himmelska och eviga tingen, som redan här på jorden äro deras *liv, natur* och *element*. Därav deras oavlätliga suckan och bön: "Herre, gör av mig, usle och eländige, allt det som du ämnat mig till, din stora nåd till evinnerligt pris. Har min själs frälsning kostat dig livet, så är det icke för mycket, att jag låter denna din kärlek göra av mig allt det, som den vill och kan göra av mig."

I de 7 breven har Herren givit sina heliga en dyrbar skatt. Där har han dragit upp många och djupgående sanningslinjer för tid och evighet. Men varför äro de i vida kretsar så litet beaktade? Jo, ty det kräves ett *förstlingssinne* för att kunna se och följa dem, ett *pilgrimssinne*, för vilket denna världen är det "*främmande landet*".

Vi påvisade nyss, att de 7 församlingarna uttrycka kristendomens allmänna tillstånd på den tiden samt att de äro en profetia om dess tillstånd i kommande tider.

Två bjärta och starka grundlinjer i detta hänseende har Herren dragit upp i de 7 breven, och de äro den sanna och den falska kristendomen. Den förra representeras av de prima kristna, den senare av de sekunda och under-sekunda.

Den falska kristendomen var övervägande redan då. Och det bådär icke gott för framtiden. Det är ett hemskt varsel, som pekar åt Rom.

Och i nästa kapitel få vi se detta förfärande mot-väsen växa upp till en världsbehärskande makt först i det 6:e världsrikets falska profetdöme, som är skökan, därefter i det 7:e världsrikets falska profetdöme, som är paddan.

Och i det 11:e och det 12:e kapitlet få vi se det sanna profetdömet, som är förstlingsdömet eller solkvinnan, träda fram som den krönte himladrottningen, vid vars fot skökan brännes upp och i vars hand, som är Lammets hand, det 7:e världsriket krossas till agnar på Harmageddon, varefter hela jorden och alla dess folk läggas under den eviga kärlekens och rättfärdighetens järnspira för tusen år.

Eja, snart äro vi där. Med stora steg nalkas nu världen detta sitt sälla mål. Först Harmageddons moln en "liten tid"; därefter tusenårig sol!

IX

Slutordet från tronen

Och han som satt på tronen sade: "Se, jag gör allting nytt." Och han sade: "Skriv; ty dessa ord äro vissa och sanna." Och han sade till mig: "Det är gjort. Jag är A och O, begynnelsen och änden. Åt den som törstar skall jag giva ur källan med livets vatten för intet. Den som övervinner, han skall få ärva detta allt, och jag skall vara hans Gud, och han skall vara min son. Men de fege och de otrogna och de som hava övat styggelser, och mördare och horkarlar och trollkarlar och avgudadyrkare och alla lögnare skola få sin del i den sjö, som brinner med eld och svavel, vilket är den andra döden" (Upp 21:5–8).

Vem är det, som uttalar dessa ord? Det är "han, som satt på tronen". Och vem är *han*? Den Allsmäktige, den Helige, den Evige. Det är *han*, som i Hesekiels skapelsesyn satt på safirtronen i kristallhimmelen (Hes 1:26); han, som i Johannes' skapelsesyn satt i en glans lik jaspis och sarder på tronen "i himmelen" (Upp 4:2, 3), han, som Johannes såg under Uppenbarelsbokens alla syner alltjämt sitta på denna tron (Upp 5:7; 11:16; 19:4, 5), och som alltjämt var den över-majestätiska, allt bärande och allt behärskande grundsynen för alla dessa syner. Ja, han, som sade dessa ord, är *han*, som sitter på tronen under alla tider och i alla evigheter.

Tronen i vår text är alltså icke den "vita tronen", som omtalas i det 20:e kapitlet (v. 11). Ty denna tron är blott tillfällig, nämligen i och för den yttersta domen. I vår text står Johannes andrasidan denna dom eller på en så långt framskjuten punkt i profetian, att ingen dom är mer. Där är denna domaretron försvunnen för evigt. Också är vår text icke ett domsord, utan ett nådesord, ett grundlagsord och ett hotelseord.

Vår text är "slutordet från tronen". Ty i den del av det 21:a kapitlet, som föregår texten, äro Uppenbarelsbokens syner väsentligen avslutade. Där såg nämligen Johannes en ny himmel och en ny jord och det nya Jerusalem. Och därmed var det slut. Ty mer finns icke att se. Och det han ytterligare såg *efter* "slutordet" var endast en mera ingående syn av det nya Jerusalem, som han redan sett.

Då den nya himmelen, den nya jorden och det nya Jerusalem ställdes fram för Johannes, då inträdde den högtidligaste stunden i Uppenbarelsbokens profetia. Ty då tog "han, som satt på tronen", *själv* ordet. Allt hittills hade han suttit tigande och låtit sina tjänare och fiender tala. Men nu talar *han*, som behåller fältet och ordet till sist. — Det är sålunda första och sista gången han talar i denna bok, och sista gången han talar i den heliga Skrift. Detta är alltså det stora och majestätiska »**slutordet**».

Detta ord famnar vitt och går djupt och går högt. Vi räcka icke till. Blott ett par små försök. Vi taga två synpunkter: slutordets förord; och slutordets slutord. Alltså:

Slutordets förord

Detta förord består av dessa ord: "*Se, jag gör allting nytt. Skriv; ty dessa ord äro vissa och sanna. Det är gjort. Jag är A och O, begynnelsen och änden. Åt den som törstar skall jag giva ur källan med livets vatten för intet.*"

"*Se, jag gör allting nytt.*" Detta är alltså ett förnyelseord, ett nåderikt skapelseord.

"*Se, jag gör allting nytt.*" Det var det första ordet till Johannes, då han stod inför ny himmel, ny jord och ett nytt Jerusalem. Där såg han det nya, som Gud gjort. Nu stod det färdigt. Och nu inviges och avstämplas det med dessa ord: "*Det är gjort.*"

Men detta nya var blott en syn, en bild av vad som skall bliva, men ännu icke är. Den härliga synen försvann, och Johannes stod ännu på den gamla jorden. Men lika visst, som den nya jorden stod där inför honom i synen, lika visst skall hon en gång stå där i verkligheten. Det bekräftas högtidligen så: "*Skriv; ty dessa ord äro vissa och sanna.*" Här ställer sig den Allsmäktige i borgen för sanningen av sitt slutord och därmed också för sanningen av allt vad hans tjänare talat, under det att han själv tegat.

"*Se, jag gör allting nytt.*" Förnyelseverket pågår. Och det har pågått från alltings begynnelsen; och det skall fortgå, tills allting blir nytt. Hela skapelsen är stadd i förnyelsekval och förnyelsefröjd. Himlarna gå havande med nya himlar, jorden med en ny jord, mänskligheten med en ny mänsklighet, såsom vi sett.

Även den ringaste planta suckar efter den nya jordens växtliv. Masken i gruset vrider sig och vändas efter det tredje paradiset djurliv. Duvan längtar efter den nya himmelens fridfulla rymder, där höken icke mer är hök. Lammet trånar efter de sälla ängder, där vargen är dess vän. Bergen ropa efter de rena höjder, som äro Sions nya berg.

"*Se, jag gör allting nytt.*" Allt skapat står under förnyelsens lag. "Rulla!" ropar den Allsmäktige, och allt måste "rulla" (Kap 1, sid. 28). Intet får föreviga sig här. Över den, som vill förbliva i det gamla, i det oförnyade, mullra tordönen, ljunga blixterna och flamma kerubernas svärd (Kap 1, sid. 3 f.).

"*Se, jag gör allting nytt*", sade han först. Därpå säger han: "*Jag är Alfa och Oméga, begynnelsen och änden.*"* Han är alltings början, fortgång och mål. "*Av honom och genom honom och till honom är allting. Honom tillhör äran i evighet*" (Rom 11:36).

Med sin allsmäktige, helige och evige ande, som är försoningsanden, omsluter han hela skapelsen till nydaning. Hon ligger i Alfa- och Oméga-famnen, stadigt tryckt till det stora och "storslagna" Alfa- och Oméga-hjärtat, som är alltings källa och mål. På denna varma hjärtekälla visar han med dessa härliga ord: "*Åt den som törstar skall jag giva ur källan med livets vatten för intet.*"

Från Alfa- och Oméga-hjärtat utgår förnyelseverket. Och det verket har blott ett enda mål. Och det är: att i mänskligheten och därmed i hela skapelsen införa och genomföra övervinnandets världsgrundlag, lejonlamm-lagen, som är "Andens lag". Från Alfa- och Oméga-hjärtat

* A och O äro den första och den sista bokstaven i det grekiska alfabetet. Och de heta: Alfa och Oméga.

utströmmar övervinnandets evige ande såsom livets vatten och genomströmmar skapelsen, tills hon blir kristallhavet inför tronen, vilket hav är just det "nya", som Johannes såg.

"*Se, jag gör allting nytt.*" "*Jag är Alfa och Oméga.*" — Människa, människa! Var ej en bubbla på världsförnyelsens ström! Stig ned i den — *frivilligt*, ända ned i den födande världssmärtans starka underström. Ty annars — när din korta bubbletid är försvunnen — griper dig strömmen med våld för att föda dig till evigt liv eller evig död. Och då får du, i den födande vådans "virveleld" mer än en gång ropa: "*O, att jag aldrig varit till!*"

Alfa- och Oméga-armarna famna vitt. Ingen står utanför dem; och ingen undgår dem. De lämna ett förfärande fritt utrymme för den onda viljan till en tid. Men de draga åt och trycka åt i sinom tid allt hårdare och hårdare kring den, som ej låter sig famnas i godo. Mjuka och ljuva äro de för barnasinnets, men hårda och bittra för storsinnet.

"*Se, jag gör allting nytt.*" Märk detta "Se!" så att du sekundligen ser hans förnyelseverk med dig och ingår i det och förnyas i det till övervinnande. Ty därpå går det ut. Och märk, att "slutordet" slutar med det förfärande hotelseordet om den andra döden i eldsjön. Där får den "sin del", som ej tog del i förnyelseverket till övervinnande. Så fruktansvärt allvarligt är den Allsmäktiges sista ord.

2

Slutordets slutord

Det utgöres av dessa ord: "*Den som övervinner, han skall få ärva detta allt, och jag skall vara hans Gud, och han skall vara min son. Men de fega och de otrogna och de, som hava övat styggelser, och mördare och horkarlar och avgudadyrkare och alla lögnare skola få sin del i den sjö, som brinner med eld och svavel, vilket är den andra döden.*"

Märk nu noga, att i detta slutord återkommer just de 7 brevens "slutord" om övervinnandet och löftet. Här lyder det så: "Den som övervinner, han skall få ärva detta allt." Vi taga då de två vanliga synpunkterna: övervinnandet; och löftet. Alltså:

A

Övervinnandet

"Den som övervinner" — sade han som satt på tronen. Det är sista gången det ordet övervinna förekommer i skriften, och det är 12:e gången det förekommer i Uppenbarelseboken. Hela denna bok välver sig kring detta ord, ja, hela skriften, ty övervinnandet är "Andens lag".

Och även det majestätiska "slutordet från tronen" välver sig kring detta ord. Ty det ordet övervinna står här såsom den Allsmäktiges, Heliges och Eviges *huvudord* i hans sista ord, såsom slutordets själva *tyngdpunkt*. Det ser du tydligen. Ty han säger ju, att övervinnaren får ärva detta allt, men att icke-övervinnaren får sin del i eldsjön. Blott i övervinnandet står det eviga livet, utanför övervinnandet står den andra döden. En så omätlig vikt lägger den Allsmäktige på övervinnandet. Ja, han lägger *hela* vikten på det, likasom Herren i de 7 brevens slutord. Märk detta! Vi må aldrig göra oss ett personligt frälsande evangelium, utanför övervinnandets evangelium. Ty något sådant står icke att

uppleta i skriften.

Med övervinnare menar den Allsmäktige icke de 1000 årens, utan de 42 månadernas övervinnare, liksom mönstraren på Patmos. Ty Johannes hade fått befallning att skriva Uppenbarelseboken och sända den till de 7 församlingarna (Upp 1:10, 19). Och i denna bok står den Allsmäktiges "slutord". Detta ord är alltså ställt till de 7 församlingarna och till alla församlingar ända intill tusenårsriket. För dem är Uppenbarelseboken skriven. Dem gäller övervinnandets sjufaldiga "refräng" i breven; dem gäller den Allsmäktiges "slutord", vilket sammanfattar alla brevens slutord i detta enda: "*Den som övervinner, han skall få ärva detta allt.*"

I tusenårsriket går övervinnandet lätt. Ty där finns icke skökan, icke heller någon "djävul och satan"; han är inestängd i avgrunden och det så väl, att den till och med är förseglad över honom (Upp 20:1–3). Där finnas icke heller "vildjuret och den falske profeten"; båda äro kastade i eldsjön (Upp 19:20). Ja, vad återstår då att "övervinna"? Jo, blott den mänskliga naturen, som kan vilja lösgöra sig i ett snedsprång någon gång. Men även denne fiende är mycket förlamad, nämligen genom det höga andemått, som där äges, och genom de väldiga världsbehärskande krafter, som där finnas. Där bär allting upp, och allting skjuter på åt det rätta hållet. Ja, där är övervinnandet lätt, så lätt, att det knappt är att tala om. Också talar Uppenbarelseboken just ingenting därom.

Men annat är det under de 42 månaderna, som äro Satans och djävulens och alla hans änglars tid (Upp 12:9, 12) och vildjurets tid (Upp 13:5) och den falske profetens eller det "andra vildjurets" tid (Upp 13:11–17; 19:20), då han i gestalten av skökan och paddan "förvillar dem som på jorden bo". Och därtill kommer den mänskliga naturen, som i det stora hela är svagt dämpad i följd av den blott "lilla kraft", som då gives.

Gent emot dessa väldiga och världsbehärskande makter stå de tolv gånger tolv tusen förstlingarna på Sions berg. De ha att övervinna just dessa fiender. Och därför menar Uppenbarelseboken med övervinnandet just att övervinna dessa förfärande makter, som sedan icke finnas till i tusenårsriket. Förstlingarnas kamp gäller alltid Satan och de två vildjuren. Därom mer i nästa kapitel.

Här kostar alltså övervinnandet någonting. *Ja, det kostar alltid livet*, nämligen hela det själviska livet med allt vad som äges på jorden, ja, allt med rubb och stubb, så att blott "främlingen och pilgrimen" står kvar. *Och det kostar alltid livet* genom en långsam död i ett livslångt segpinande av fienderna. *Och det kostar ofta livet* i en blodig död. Ja, så mycket kostar de 42 månadernas övervinnande, som är förstlingsskapet. Och därför är det blott *få*, som giva sig in på detsamma med fullt allvar. Men *dessa få* en härlig lön: de 7 övermåttan härliga förstlingslöftena.

Att vara kristen under de 42 månaderna är alldeles icke en sådan leksak, som det nu mycket allmänt är i alla kyrkor.

De flesta troende veta icke ens vad det nu gäller och är fråga om. Så väl har skökan tagit dem om hand.

Men förstlingarna i alla kyrkor veta vad det gäller. Det fån I ock dagligen erfara. Den Allsmäktige "ligger i och hänger efter". Och det ofta med förfärande allvar och tuktan. Ja, någon gång känner I eder

frestade att ropa: "*O, att jag aldrig varit till!*" Tyst, stilla, stilla! Det är blott Alfa- och Oméga-armarna. De trycka åt kring eder, men blott för att trycka eder närmare sitt hjärta. De klämma hårt, men blott för att få eder djupare in i källan med livets vatten. De krossa, men blott för att krossa det som står i vägen.

Aldrig är Alfa- och Oméga-fammen barmhärtigare än då, när den synes eder obarmhärtig. När den Allsmäktige förefaller eder som den värste tyrann, då är han eder ömmaste vän. När famnen kännes såsom full av krossande stenar och stickande taggar, då är han alldeles full av de 7 härliga löftena.

Ställen eder villigt inom de armarna vida, visa och varma, som famna varje eder dag med smått och stort från morgon till afton, ja, som famna och bära hela edert liv även då, när det ter sig som den svartaste död, ack ja, som famna alla edra synder, fel och brister, allt edert knot och knorr i den frestande förargelsens eldstrider, ja, som famna allt edert gränslösa elände, så att det försvinner i den eviga barmhärtighetens bottenlösa djup.

Hela förstlingskonsten ligger däri att aldrig själv famna sig och sitt liv. Ty den dag jag det gör, den blir nederlagets dag. Men den dag då jag låter den Allsmäktige famna mig och mitt liv, den blir övervinnandets dag. Det finns blott en fast punkt på vår gungande jord, blott en hamn, i det svallande vilddjurshavet, och den är:

Alfa- och Oméga-fammen.

B

Löftet

"Den som övervinner, han skall få ärva detta allt."

Johannes stod där häpnande inför ny himmel, ny jord och ett nytt Jerusalem. Vilken syn! Och vilken tystnad! Och vilket majestät!

Plötsligen brytes tystnaden. En stark röst från tronen säger: "*Se, Guds tabernakel bland människorna, och han skall bo ibland dem, och de skola vara hans folk, och Gud själv skall vara med dem, deras Gud. Och Gud skall avtorka alla tårar från deras ögon, och döden skatt icke vara mer, icke heller sorg, icke heller rop, icke heller värk varder mer, ty det första har gått till ända*" (Upp 21:3, 4).

Nu återigen denna djupa och underbara tystnad, som alltid följer de himmelska insatserna hos en människa. Och Johannes gripes än mer av den heliga häpnadens ande.

Plötsligen ryckes han upp till den högsta höjd i anden, vartill en människa på jorden kan komma, en höjd, som blott han har nått. Ty nu öppnar *han*, som sitter på tronen, sin mun och säger sitt sista ord. Och det säger han till Johannes för att uppskrivas och sändas till församlingarna. Och när den talande på tronen kommer till slutordets slutord, då upplyfter han sin allsmäktiga hand och visar med fingret på allt detta nya, som Johannes såg, och säger: "*Den som övervinner, han skall få ärva — detta allt*".

Se, där ha vi den Allsmäktiges, Heliges och Eviges löfte. Det utgöres av "*detta allt*", som är den nya himmelen, den nya jorden, det nya Jerusalem. I detta löfte ligga alla 7 löftena inneslutna.

Vi ha förut påvisat, att de 7 löftena äro till sin inre gestalt eller till sitt personliga livsväsen lika stora; ty de äro den paradisiska

förstlingsmänniskan, sedd från 7 olika sidor. Och nu kunna vi gå ett steg längre och säga: alla sju löftena äro även till sin *yttre* gestalt lika stora. Ty de utgöras av detta ena och samma, som är ny himmel, ny jord och ett nytt Jerusalem. De 7 löftena äro 7 olika sidor av arvet: "detta allt".

Och allt detta "nya" har undergått en organisk världsutveckling, innan det blev vad det är i Johannes' syn. Och även under denna utveckling äro alla löftena lika stora. De förstlingar, som genom en prima död ingå i det 2:a paradiset, få ärva: "detta allt", sådant det befinner sig på därvarande utvecklingsgrad.

Alla löftena äro till sin inre personliga gestalt en och samma sak, ha vi sagt. Saken är "Andens lag" i paradisisk människogestalt. Och nu kunna vi gå ett steg längre och säga: alla löftena äro även till sin *yttre* gestalt en och samma sak. Saken är "Andens lag" i paradisisk världs-gestalt. I den nya himmelen, på den nya jorden och i det nya Jerusalem är "Andens lag" genomförd i varje atom, så att varje atom är en andelags-atom. Allt är andelekamligt, allt strålar av den eviga tubudskärleken, den eviga tubuds rättfärdigheten, den eviga tubuds nåden, den evige tubudsanden. Ja, det är just genom "Andens lag" i Jesus Kristus, som den Allsmåktige, Helige och Evige gjort "allting nytt".

"Den som övervinner, han skall få ärva detta allt." — Sålunda får han det såsom arv. Men blott barn ärva. "Äro vi barn, så äro vi ock arvingar, nämligen Guds arvingar och Kristi medarvingar" (Rom 8:17). Det gäller alltså att vara barn, att vara verkligen född och icke dödfödd eller halvfödd. Här se vi återigen, att hela vikten ligger på födelsen. Ingen personlig frälsning utanför födelsen; intet arv utan födelse. Blott pingstmänniskan, som är övervinnare, är arvinge.

"Den som övervinner, han skall få ärva detta allt." — Sålunda kommer varje övervinnare att äga hela den nya himmelen, hela den nya jorden, hela det nya Jerusalem. Allt detta är hans, ja, hans tillhörighet och egendom i all evighet. — Stanna, betänk och begrunda detta, särskilt du, som på den gamla jorden icke äger en egen vrå och en egen matbit! — Ja, stannen inför detta löfte, alla I Herrens heliga! Då blir det lätt att grundligen "sälja allt" och taga pilgrimsstaven. Och då rivens och slitens I icke, såsom många troende, om den gamla jordens förgängliga skatter. I ägen ju både himmel och jord redan nu genom födelserätt. Och I behöven nu ingenting annat än det nödortftiga och nödvändiga. Allt vad I ägen därutöver tillhör i första hand edra bröder och systrar, som icke hava det nödvändiga. I skolen en gång få besöka dem i deras himmelska boningar. Och då skola de sluta eder i sin famn för vad I varit och gjort för dem och tacka eder på ett sätt, som giver åt eder hela den nya himmelen och hela den nya jorden från en sida, som I icke ägen. Och då skolen I sluta dem i eder famn på ett sätt, som giver åt dem hela den nya himmelen och hela den nya jorden från en sida, som de icke äga.

"Den som övervinner, han skall få ärva detta allt."

Varje övervinnare skall äga den nya himmelen, den nya jorden och det nya Jerusalem. Alltså äga alla övervinnare precis lika mycket. Ty var och en äger: "detta allt". Men var och en äger det på sitt säregna (individuella) sätt, såsom ingen annan. Han *har* det, *ser* det och *njuter* det visserligen så som alla andra, men dock så som ingen annan. Han är

gemensam-ägare till allt, men dock ensam-ägare till allt. — Stanna, betänk och begrunda detta! Att vara ensamägare till hela den nya himmelen, hela den nya jorden och hela det nya Jerusalem, till hela skapelsen, till hela världsalltet! Det lyfter en flik på den slöja, bakom, vilken det *outgrundligt* och *outsägligt* härliga står; men blott en liten flik, ty vårt öga uthärdar nu icke ensam-ägandets starka och omätliga strålgans.

Men märken, I heliga, det oupplösliga sambandet mellan detta arv och lidandet på den gamla jorden. "Vi äro Guds arvingar och Kristi medarvingar, *om vi annars lida med honom, att vi också med honom må bliva förhärligade*" (Rom 8:17). Ensam-ägandets härlighetshöjd förutsätter ensam-lidandets helvetesdjup, där människan står ensam med Gud, likasom Kristus på korset.

Blott den som lär sig att i ljuvt och lett stå ensam med Gud, han kan stå ensam med honom i evig härlighet. Detta allvarliga ensam-väsen antydes i löftet genom detta tillägg: "och jag skall vara hans Gud och han skall vara min son", nämligen så som han är skapad och kallad att vara son, ty Gud har icke två söner lika. I paradiset får ingen finnas, som blott är lik alla andra. Där är intet rum för dupletter. Ty sådana hava intet nytt från Gud att giva de andra.

Var rädd om ditt själv, så att du blir det själv, vartill du är skapad. Och ditt sanna själv får du ut av Gud blott såsom barn, tjänare och dräng. *Ned under Gud i allt, ned under hans mäktiga hand, ned under hans eviga ur-själv; ned under alla människosjälv i tjänarekärlek, ja, ned under alla "växtsjälv" och "djursjälv", ned under allt skapat i evig tjänarekärlek, tjänarerättfärdighet, tjänarenåd och tjänareande — just där nere inunder allt och blott där nere finner du ditt sanna, självständiga själv, som blir ensamägare till allt för att åt alla och allt giva allt i evig paradiskärlek.*

"Den som övervinner, han skall få ärva detta allt." — Det är alltså blott övervinnare, som få detta arv. Och de äro många, ja, en oräknelig skara (Upp 7:9), samlad från jorden och jordens hjärta. Men bland dem är det en liten skara, nämligen 144 000, som få ärva på *förstlingsvis*; det är de, som på grund av sin djupare dödslikhet med Herren (under de 42 månadernas onda tid), kunna tillgodogöra sig det gemensamma arvet på ett djupare och högre sätt än de andra.

Det är blott övervinnare, som få detta arv, ingen annan. På den nya jorden bo endast övervinnare; alla andra "få sin del i den sjö, som brinner med eld och svavel". Alltså: antingen vara övervinnare och få ärva "detta allt", eller vara icke-övervinnare och få sin del i eldsjön. Ett tredje gives icke. Detta se vi tydligt av den Allsmäktiges slutord. Människa, märk detta!

Men nu talar Paulus, såsom vi sett förut, om sådana, vilka icke bliva övervinnare på jorden, men som dock bliva "frälsta". Dessa frälsta måste då få tillträde till den nya jorden, ty utanför den ligger eldsjön, och från denna äro de ju frälsta. Alltså måste de vara övervinnare, ty inga andra få bestiga den nya jorden. Men nu blevo de icke övervinnare på den gamla jorden. Alltså måste de efter döden bliva det. Och Paulus ger en tydlig vink därom (1 Kor 3:10–15). Dessa arma få stanna i eldsregionerna och lida skada av den andra döden. Där "brinner deras hus upp, och de gå miste om lönen". Men då de hållit fast vid "grunden", som är Jesus Kristus (v. 11, 12), så blir denna eld ett födslokval, genom

vilket de kunna födas till evigt liv på den nya jorden. I denna eld bli de alltså luttrade och födda till övervinnare, dock med förskräckliga förluster. De ägde kallelsen till förstlingsskap; men denna höga kallelse förfelade de genom att så bygga på ofödd grund, att ingen fullfödelse kom till stånd. Så gick förstlingsskapet förlorat, och med det gingo de 7 förstlingslöftena förlorade, vilka just äro "lönen" under de 42 månadernas lilla onda tid. Så gick även huset förlorat. Det brann upp, ty det var icke byggt av den subjektiverade grundens "guld, silver och ädla stenar", vilket är "Andens lag" i tubuds-Kristus; utan det var byggt av den budlösa och inbillade frälsningens "trä, hö och strå". Och så måste de bliva huslösa på den nya jorden. Ty huset *där* är väsentligen detsamma som huset *här*. Huset på den gamla jorden övergår genom den 3:e födelsen i härlighetshuset på den nya jorden. Finns icke något guld-, silver- och ädelstenshus såsom frö *här*, så växer det icke upp något hus *där*. — Dessa "frälsta" få alltså inga himmelska boningar; kunna aldrig mottaga besök i egen boning, ty de äga ingen sådan; utan de måste göra besök hos dem, som äga boning. Och de bliva villigt emottagna överallt. Ty i paradiset boningar härskar den eviga kärleken, vars famn står öppen för alla, ja, som uppsöker alla och trycker alla till sitt hjärta.

O, vilken manspillan det blir på "eldens dag" inför domstolen i den första himmelen! Alla kallade, som stannat på denna sidan pingst men dock hållit fast vid den ofödda "grunden", måste gå genom "elden" och mista hus och lön. Och huru många äro icke de!

Och alla, som avfallit från "den första kärleken" eller från "de första gärningarna", och som trots Herrens varningar och domar icke "ändra sinne", utan dö i det sekunda, de måste gå genom "elden", där hus och lön förloras.

Och alla, som sjunkit ned i det under-sekunda och som trots Herrens varningar och domar icke "ändra sinne", dessa "fega och otrogna, som övat styggelser", nämligen skökans styggelser, de "få sin del i den sjö, som brinner med eld och svavel" så ock alla "mördare, horkarlar, trollkarlar, avgudadyrkare och lögnare", vilka varken på jorden eller i jordens hjärta kunde bibringas ens någon rotfrälsning, utan under hela sin beskärda nådedag bortstötte Anden.

Ja, det blir stor manspillan bland de troende. Och huru illa handla icke de lärare i alla kyrkor — till dem höra ock professorer och biskopar — vilka icke taga reda på vad det verkligen gäller under de 42 månadernas onda tid, nämligen övervinnandets förstlingsskap, utan lägga den personliga frälsningen i den ofödda grunden och så narra människorna att bygga med skenfrälsningens "trä, hö och strå" och hålla dem kvar i det för-pingstliga och draga ned de pingstfödda i det sekunda! Man griper efter mängder och massor av själar, men försummar och fördärvar förstlingsfrälsningen. Huru gränslöst obarmhärtiga äro icke dessa blinda och halvblinda ledare mot människorna, fast i välmening, likasom de judiska ledarna, vilka i Guds namn förledde hela judafolket.

Upp, I Herrens heliga i alla kyrkor! Ty I ären förstlingsskapets högättade vårdare och väktare. I stån på Sions berg, som är den enda plats, där de 42 månadernas troende stå och måste stå. Det är förstlingarnas berg med förstlingarnas kyrka och förstlingarnas stad.

Upp, och stån den heliga vakten och det intill blods, om så kräves!

Ty det världsfördärvande skökodömet går innerst ut på att utrota förstlingsskapet från jorden.

Fatten klart i sikte vad det gäller under vår lilla onda tid, och släppen det aldrig ur sikte.

Läsen varje morgon och betänken varje dag den Allsmäktiges, Heliges och Eviges sista ord till eder. Det består av dessa 7 ord:

**Se, jag gör allting nytt.
Dessa ord äro vissa och sanna.
Jag är Alfa och Oméga.
Jag giver livets vatten för intet.
Jag kräver övervinnandet.
Jag belönar det med arvet: allt detta.
Men jag straffar de feiga... i eldsjön.**

ANDENS LAG av N.P. Wetterlund

N.P. Wetterlunds Skriftkommitté tar tacksamt emot
noteringar om korrekturfel i texten. Se vår
hemsida www.npwetterlund.se

Uppdaterad 2018-01-18